

นักรการเมืองถิ่น จังหวัดตาก

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภาคภูมิ ฤกษ์เมธ

สถาบันพระปกเกล้า

น้กการเมืองถิ่นจังหวัดตาก

โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาคภูมิ ฤกษ์เมธ

สถาบันพระปกเกล้า

สงวนลิขสิทธิ์ 2552

รหัสสิ่งพิมพ์ของสถาบันพระปกเกล้า สวพ. 52-12-1000.300

เลขมาตรฐานสากลประจำหนังสือ 978-974-449-419-1

พิมพ์ครั้งที่ 1 : พฤษภาคม 2552

จำนวนพิมพ์ : 1,000 เล่ม

ราคา 115 บาท

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ
National Library of Thailand Cataloging in Publication Data

ภาคภูมิ ฤกษ์เมธ.

น้กการเมืองถิ่นจังหวัดตาก.-กรุงเทพฯ : สำนักวิจัยและพัฒนา สถาบันพระปกเกล้า, 2552. 180 หน้า.

1. น้กการเมือง-ตาก-วิจัย. 2. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร-ตาก-วิจัย.

I. สถาบันพระปกเกล้า. สำนักวิจัยและพัฒนา. II. ชื่อเรื่อง.

324.2092

ISBN 978-974-449-419-1

ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์นรนิติ เศรษฐบุตร

รองศาสตราจารย์ ดร.นิยม รัฐอมฤต

ดร.ถวิลวดี บุรีกุล

รองศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา หงษ์ไกรเลิศ

รองศาสตราจารย์พรชัย เทพปัญญา

ผู้แต่ง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาคภูมิ ฤกษ์เมธ

ผู้เรียบเรียงและประสานงาน

นางสาวณัฐฐกาญจน์ ศุกลรัตน์เมธี

นางสาวธันยพร ฉลาดกิจศิริกุล

ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา

สถาบันพระปกเกล้า

จัดพิมพ์โดย

สถาบันพระปกเกล้า

อาคารศูนย์สัมมนา 3 ชั้น 5 ภายในสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.)

ถนนติวานนท์ ตำบลตลาดขวัญ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000

โทรศัพท์ 02-527-7830-9 โทรสาร 02-527-7824

<http://www.kpi.ac.th>

พิมพ์ที่ หจก.ธรรกมลการพิมพ์ Tel/Fax : 02-932-4911, 02-932-5433

E-mail : thunkamol@inet.co.th

บทคัดย่อ

การสำรวจเพื่อประมวลข้อมูลนักการเมืองถิ่นในพื้นที่จังหวัดตาก มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษานักการเมืองถิ่นที่เคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาที่ได้รับการเลือกตั้งตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน โดยมุ่งเน้นการศึกษาภูมิหลัง รูปแบบความสัมพันธ์ เครือญาติ เครือข่ายนักการเมือง วิธีการหาเสียง ตลอดจนวิเคราะห์การเมืองถิ่นจังหวัดตากโดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร หลักฐาน และการสัมภาษณ์ โดยใช้เทคนิคการเชื่อมโยงบุคคลต่อบุคคล (Snowball technique) ตลอดจนสังเกตการณ์ในพื้นที่

ผลการศึกษาพบว่า นักการเมืองถิ่นจังหวัดตากมี 2 กลุ่มตระกูลใหญ่ที่วางรากฐานการเมือง ได้แก่ ตระกูลไชยนันท์ นับตั้งแต่ นายเทียม นายเทอดพงษ์ และนายธนิศพล ไชยนันท์ รวมทั้งนายแพทย์เอียรชัย สุวรรณเพ็ญ และหากจัดกลุ่มที่มาจากเครือข่ายนักการเมืองบ้านจีน นายหมั่ง สายชุ่มอินทร์ และนายเฉลียว วัชรพุกก์ ก็จะรวมอยู่ในกลุ่มนี้ ขณะที่ตระกูลตันติสุนทร เป็นอีกกลุ่มหนึ่งที่เป็นนักธุรกิจพ่อค้าในจังหวัด ได้แก่ นายอุดร นายรักษ์ และนายธณู ตันติสุนทร และหากแบ่งกลุ่มทางภูมิศาสตร์ จะพบว่าทั้งหมดเป็นนักการเมืองถิ่นในฝั่งตะวันออกสำหรับนักการเมืองถิ่นในฝั่งตะวันตก ได้แก่ นายชัยวุฒิบรรณวัฒน์ และนายแพทย์ถาวร กาสมสัน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมดที่กล่าวมานี้สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ ซึ่งผูกขาดการเมืองถิ่นจังหวัด ยกเว้นนายอุดร ตันติสุนทร นายเฉลียว วัชรพุกก์ และนายหมั่ง สายชุ่มอินทร์ กลวิธีในการหาเสียงมีความใกล้เคียงกันคือใช้บัตรแนะนำตัว แผ่นพับใบปลิว การโฆษณา

ประชาสัมพันธ์โดยชัรบถขยายเสียง การปราศรัย สาเหตุที่ทำให้ได้รับเลือกเกิดจากการเข้าถึงประชาชนอย่างสม่ำเสมอ ความจริงใจความพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือรวมถึงบุคลิกลักษณะที่อ่อนน้อม ถ่อมตน ไม่ก้าวร้าว ประกอบกับมีความพร้อมทางครอบครัว ทางเศรษฐกิจ ทางการศึกษา และหากเป็นนักการเมืองอาชีพ ไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อนก็เป็นสิ่งสนับสนุนทำให้ได้รับการเลือกตั้ง สำหรับกรณีสมาชิกวุฒิสภาต้องมีความสำเร็จทางวิชาชีพและเป็นที่ยอมรับจากภายนอก ทั้งนี้ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาที่ดี อย่างไรก็ตามหากสามารถสร้างเครือข่ายให้เกิดการยอมรับและศรัทธา และการรับรู้จากประชาชนในระยะสั้นได้ก็จะสามารถประสบความสำเร็จได้รับเลือกตั้ง และด้วยโครงสร้างทางสังคมและวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้าทำให้ประชาชนชาวตากยึดถือตัวบุคคล ดังนั้นไม่ว่านโยบายพรรคจะดีเพียงใดก็จะไม่ใช่ปัจจัยหลักในการได้รับเลือกตั้งในจังหวัดตาก

คำนำพิเต่าง

งานวิจัยชิ้นนี้สำเร็จลงด้วยความสมบูรณ์เป็นเบื้องต้นเพื่อ
รพัฒนาให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยข้อมูลที่ได้เปรียบเสมือนการสร้าง
โครงสร้างพื้นฐานการวิจัยนักการเมืองท้องถิ่นจังหวัดตาก ซึ่งจะ
สร้างความเข้าใจในปรากฏการณ์ทางการเมืองของจังหวัดตาก
นับตั้งแต่เปลี่ยนแปลงการปกครองใน พ.ศ. 2475 จนถึงปัจจุบัน

ความสำเร็จดังกล่าวเป็นผลมาจากสถาบันพระปกเกล้า
ผู้ให้ทุนสนับสนุนงานวิจัยชิ้นนี้ ขอขอบคุณผู้ให้ข้อมูลทุกท่านใน
พื้นที่โดยเฉพาะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา
จังหวัดตากทุกท่าน ตลอดจนมิตรสหายและพรรคพวกเพื่อนฝูง
ครอบครัว ที่ให้กำลังใจในการเขียนงานวิจัยชิ้นนี้เพื่อจัดพิมพ์เป็น
พอคเก็ตบุ๊ก ขอขอบคุณคุณอโณทัย บุญยะบูรณ์ที่ช่วยพิมพ์และจัด
รูปแบบเอกสาร ขอขอบพระคุณคุณแม่บุญจริง เครืออยู่ ที่ให้
กำลังใจ คอยดูแลเรื่องอาหารกายและอาหารใจ ให้ข้อคิดที่เสมือน
เป็นอาหารสมอง ทำให้ผู้วิจัยมีพลังในการเก็บข้อมูลและเขียนงาน
ชิ้นนี้จนลุล่วงด้วยดี

อย่างไรก็ตาม ผลงานที่ยังมีผิดพลาดผู้วิจัยยินดีรับคำแนะนำ
และคำติชม เพื่อแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นในโอกาสต่อไปและหวังว่า
ผลงานชิ้นนี้คงเป็นประโยชน์ต่อนักการเมือง นักวิชาการ และ
การพัฒนาการเมืองของจังหวัดตากตลอดจนเป็นสารสนเทศ
ที่สำคัญต่อการพัฒนาองค์ความรู้ด้านการเมืองการปกครองของ
ไทยต่อไป

ด้วยความภาคภูมิใจในความเป็นชาวจังหวัดตาก

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภาคภูมิ ถุกชะเมธ

ตุลาคม 2551

สารบัญ

คำนำผู้แต่ง

บทคัดย่อ

บทที่ 1	บทนำ : การศึกษานักการเมืองถิ่น	
	และการเมืองถิ่นจังหวัดตาก	1
	เกริ่นนำ	1
	ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับจังหวัดตาก	6
	ประวัติความเป็นมา	6
	ที่ตั้งและลักษณะภูมิประเทศ	9
	อาณาเขตติดต่อ	11
	ภูมิอากาศ	12
	การบริหารและการปกครอง	12
	สภาพเศรษฐกิจ	14
	สภาพสังคมและวัฒนธรรม	15
	ประชากรกับการเลือกตั้ง	17
บทที่ 2	บริบทการเมือง การบริหารกับการเลือกตั้ง	
	นักการเมืองถิ่นจังหวัดตาก	21
	การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน ครั้งที่ 1	21
	การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน ครั้งที่ 2	23
	การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน ครั้งที่ 3	23
	การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน ครั้งที่ 4	24
	การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน ครั้งที่ 5	25
	การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 6	26
	การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 7	27

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 8	28
การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 9	29
การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 10	30
การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 11	31
การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 12	32
การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 13	33
การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 14	34
การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 15	35
การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 16	36
การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 17	37
การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 18	39
การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 19	40
การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 20	41
การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 21	43
การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 22	44
การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 23	47

บทที่ 3	นักการเมืองท้องถิ่นจังหวัดตาก	53
	พระประณาทภรณี (ถม อินทรสูต)	54
	นายหมั่ง สายชุ่มอินทร์ (สกุลเดิม สุจริตจันทร์)	59
	นายเทียม ไชยนันท์	67
	นายอุดร ตันติสุนทร	71
	นายเทอดพงษ์ ไชยนันท์	77
	นายเฉลียว วัชรพุกก์	85
	นายแพทย์ถาวร กาสมสัน	92
	นายรักษ์ ตันติสุนทร	95
	นายชัยวุฒิ บรรณวัฒน์	98
	นายธณู ตันติสุนทร	102

นายธนิตพล ไชยนันทน์	104
นายธนัสต์ ทวีเกื้อกุลกิจ	107
นายแพทย์เอียรชัย สุวรรณเพ็ญ	109
นายพนัส ทศนียานนท์	111
นายแพทย์ชลทิศ ลิ้นรัชตานันท์	114
นายชรินทร์ หาญสีบสาย	117
บทที่ 4 บทวิเคราะห์การเมืองถิ่นจังหวัดตาก	123
เครือข่ายนักการเมืองถิ่นในตรอกบ้านจีน	123
การแข่งขันทางการเมืองระหว่างตระกูลตันติสุนทร และตระกูลไชยนันทน์	127
การเมืองฝั่งตะวันออกและฝั่งตะวันตก ของจังหวัดตาก	132
วัฒนธรรมการเมืองของชาวจังหวัดตาก	141
ลักษณะของนักการเมืองถิ่นจังหวัดตาก	146
วิธีการหาเสียง	152
อดีตถึงปัจจุบันและทิศทางแนวโน้มของการเมืองถิ่น จังหวัดตาก	155
สรุปและข้อเสนอแนะ	158
บรรณานุกรม	161
นามานุกรม	165

สารบัญตาราง

ตารางที่

1	ข้อมูลการแบ่งพื้นที่การปกครองจังหวัดตาก	13
2	จำนวนประชากรและจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง พื้นที่จังหวัดตาก	17
3	รายชื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดตาก	18
4	รายชื่อสมาชิกวุฒิสภาที่มาจากการเลือกตั้ง ของจังหวัดตาก	20

สารบัญแนพนญูมิ

แผนญูมิที่

- 1 แสดงความลั้มนั้เครือญาติของสมาชิก
สภาผู้แทนราษฎรจังหวัดตากในบ้านจีน

127

การศึกษานักการเมืองถิ่น และการเมืองถิ่นจังหวัดตาก

เกริ่นนำ

การศึกษาการเมืองการปกครองไทยที่ผ่านมามุ่งศึกษา เหตุการณ์และกิจกรรมทางการเมืองของนักการเมืองระดับชาติ หรือการเมืองในเมืองใหญ่ เช่น กรุงเทพมหานคร โดยศึกษานักการเมืองที่มีตำแหน่งสำคัญในรัฐบาลหรือดำรงตำแหน่งในรัฐสภา และส่วนใหญ่ก็มักเป็นที่รู้จักจากการติดตามโดยสื่อมวลชนที่นำเสนอข้อมูลในการทำหน้าที่และกิจกรรมทางการเมืองเป็นระยะๆ จนละเลยที่จะศึกษาและติดตามบทบาททางการเมืองในพื้นที่ เช่น การพบปะประชาชน การสร้างเครือข่าย และการหาเสียงของนักการเมืองในจังหวัดต่างๆ ทั้งในช่วงก่อนและหลังการได้รับการเลือกตั้งทั้งที่เป็นพื้นฐานที่สำคัญของการเมืองในระดับชาติ นอกจากนี้นักการเมืองที่ได้คะแนนเสียงในจังหวัดและได้รับการเลือกตั้งเข้ามาทำหน้าที่เป็นตัวแทนประชาชนในฐานะเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา แต่ไม่ได้เป็นที่รู้จักในระดับประเทศเพราะอาจเพิ่งเริ่มเข้ามาเป็นหรือไม่ค่อยมีบทบาทที่สำคัญมากนักในเมืองระดับประเทศอีกทั้งยังไม่ได้รับความสนใจจากสื่อมวลชนมากนัก ขณะที่ในด้านวิชาการการศึกษการเมืองถิ่นยังขาดการศึกษาวิเคราะห์การเมืองและนักการเมืองในจังหวัดต่างๆ จากนักวิชาการและสถาบันการศึกษาอย่างเป็นระบบ ดังนั้นการศึกษการเมือง

จึงดูเหมือนยังไม่ได้ภาพที่มีความสมบูรณ์พอในการสร้างความเข้าใจการเมืองไทยได้อย่างถ่องแท้ ดังนั้นการศึกษาการเมืองถื่นและนักการเมืองถื่นซึ่งหมายถึงสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาในจังหวัดต่างๆ จึงควรมีการศึกษาในลักษณะคู่ขนานไปกับการเมืองระดับชาติอีกระนาบหนึ่ง เพราะขณะที่เวทีการเมืองของประเทศเข้มข้นและเป็นที่น่าสนใจในพฤติกรรมเหตุการณ์ การชิงไหวชิงพริบในสภาของนักการเมืองและพรรคการเมืองต่างๆ อีกด้านหนึ่งในพื้นที่จังหวัดก็มีกลุ่มต่างๆ ที่เป็นผู้สนับสนุนกำลังดำเนินกิจกรรมเพื่อรักษาฐานเสียงในพื้นที่เช่นกัน และเมื่อภารกิจส่วนกลางสิ้นสุด นักการเมืองถื่นก็จะทำหน้าที่ของตนเองในการพบปะประชาชนในจังหวัด เช่น ในงานบุญประเพณีในจังหวัด ซึ่งนับตั้งแต่มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตยในปี พ.ศ. 2475 ภาพดังกล่าวก็มีลักษณะคู่ขนาน แต่จะแตกต่างกันในบุคคลที่เป็นนักการเมืองแต่ละแห่ง บางครั้งขึ้นอยู่กับความแตกต่างทางภูมิศาสตร์ที่ตั้ง การผสมผสานของเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ บริบททางการเมือง เศรษฐกิจสังคม วัฒนธรรม และภาษาซึ่งอาจเป็นปัจจัยหรือเงื่อนไขสำคัญต่อการได้รับการเลือกตั้งเข้ามาเป็นตัวแทนในฐานะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา ความแตกต่างดังกล่าวนี้จะทำให้ได้ข้อมูลด้านปัจจัยความสำเร็จและอุปสรรคของการได้รับเลือกตั้ง วิธีการสร้างเครือข่ายและวิธีการหาเสียง ตลอดจนบทบาทและความสัมพันธ์ของกลุ่มต่างๆ เช่น กลุ่มผลประโยชน์และเครือข่ายในการสนับสนุนทางการเมือง บทบาทของพรรคการเมืองเองและความสัมพันธ์กับนักการเมืองถื่นในจังหวัด ข้อมูลเหล่านี้จะทำให้ภาพการเมืองถื่นเกิดความชัดเจนขึ้นในมุมมองที่ต่างจากการศึกษาการเมืองในอดีต รวมทั้งยังเป็นการเติมเต็มองค์ความรู้ที่ขาดหายไป

ตามที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยเห็นว่าการเมืองถิ่นของจังหวัดต่างๆ มีลักษณะเป็นพลวัต กล่าวคือมีลักษณะเปลี่ยนแปลงในพื้นที่โดยขึ้นอยู่กับบริบทและช่วงเวลาซึ่งทำให้งิจกรรมทางการเมืองของนักการเมืองหรือพฤติกรรมทางการเมืองของประชาชนในแต่ละพื้นที่แตกต่างกัน บนพื้นฐานความเชื่อนี้เองทำให้ผู้วิจัยได้รับการสนับสนุนจากสถาบันพระปกเกล้าเพื่อศึกษานักการเมืองถิ่นและการเมืองถิ่นของจังหวัดตาก ซึ่งเป็นจังหวัดชายแดนในภาคเหนือและมักไม่ค่อยได้รับความสนใจในประเด็นทางการเมืองในพื้นที่มากนัก เพราะถูกมองหรือรับรู้จากคนทั่วไปในลักษณะการเมืองภาพนิ่ง แต่หากพิจารณาข้อมูลการเลือกตั้งตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน จังหวัดตากมีนักการเมืองที่ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งสิ้น 13 คน¹ เป็นสมาชิกวุฒิสภา 5 คน² ในจำนวนดังกล่าวนั้นสังกัดพรรคการเมือง 7 พรรค ได้แก่ พรรคสหประชาไทย พรรคประชาธิปไตย พรรคชาติไทย พรรคกิจสังคม พรรคราษฎร พรรคพลังธรรม และพรรคไทยรักไทย เมื่อพิจารณาความต่อเนื่องและความยาวนานแล้วพรรคประชาธิปไตย เป็นพรรคที่ได้รับเลือกเกือบทุกครั้ง จะมีบางครั้งที่เว้นวรรคบ้าง อาจกล่าวได้ว่าในการเลือกตั้งแต่ละครั้ง พรรคการเมืองอื่นยากที่จะแทรกเข้ามาได้ แม้แต่ในช่วงกระแสของพรรคไทยรักไทยกำลังได้รับความนิยม

¹ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน 13 คนนี้ไม่นับรวมการเลือกตั้งครั้งที่ 22 วันที่ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2549 ที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าเป็นการเลือกตั้งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

² สมาชิกวุฒิสภาส่วนหนึ่ง คือ นายอุดร ตันติสุนทร และนายรักษ์ ตันติสุนทร มีรายชื่อชื่อกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร รวมนักการเมืองถิ่นจังหวัดตาก จำนวน 16 คน

ในช่วงปี พ.ศ. 2544 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ได้รับเลือกตั้ง
ในเขตภาคเหนือมาจากพรรคไทยรักไทยเกือบทุกจังหวัด ยกเว้น
จังหวัดตากที่ยังคงเป็นฐานที่มั่นของพรรคประชาธิปัตย์เช่นเดิม
ข้อมูลนี้สะท้อนให้เห็นว่าการเมืองถิ่นของจังหวัดตากต้องม
ีความพิเศษไม่เหมือนกับจังหวัดอื่นโดยเฉพาะในเขตภาคเหนือ
จึงทำให้การศึกษานักการเมืองถิ่นและการเมืองถิ่นจังหวัดตากมี
ความน่าสนใจยิ่ง นอกจากนี้จังหวัดตากยังมีลักษณะวัฒนธรรม
ที่ผสมผสานระหว่างคนพื้นราบ ชาวเขาและชนพื้นเมืองเดิม
ตลอดจนผู้อพยพย้ายถิ่นที่ได้รับสิทธิการเลือกตั้งภายหลังมีบัตร
ประจำตัวประชาชนจึงมีความแตกต่างของภาษาวัฒนธรรม
ภายในท้องถิ่น และโดยเฉพาะมีกลุ่มทางการเมืองที่ผูกพันกับ
พรรคผู้สนับสนุนเครือข่ายและประชาชน ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษา
การเมืองถิ่นและนักการเมืองถิ่นของจังหวัดโดยสร้างความ
ชัดเจนของนักการเมืองที่เคยได้รับการเลือกตั้งในจังหวัดตาก
ตลอดจนทราบรูปแบบความสัมพันธ์เครือข่าย เครือข่าย
นักการเมือง กลุ่มผลประโยชน์ ผู้สนับสนุนทางการเมือง
ความสัมพันธ์กับพรรคการเมืองและนักการเมืองในจังหวัดตาก
รวมทั้งวิธีการหาเสียงจนทำให้ได้รับการเลือกตั้ง โดยจะศึกษา
นักการเมืองถิ่นที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา
ที่ผ่านกลไกการเลือกตั้ง เพื่อเชื่อมโยงภาพการเมืองระดับชาติ

หนังสือนักการเมืองถิ่นจังหวัดตาก มุ่งศึกษาเรื่องราวต่างๆ
ของนักการเมืองตั้งแต่ประวัติ ภูมิหลัง มูลเหตุจูงใจในการลง
สมัครรับเลือกตั้ง เครือข่ายความสัมพันธ์กับนักการเมืองและ
บุคคลในท้องถิ่น กลวิธีการหาเสียง และบทบาทของสมาชิกสภา
ผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาของจังหวัดทั้งในระดับจังหวัด
และระดับชาติ สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น ผู้วิจัยได้
อาศัยการศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้องต่างๆ ได้แก่ หนังสือ

งานวิจัย และเน้นการสัมภาษณ์นักการเมืองและบุคคลที่สามารถให้ข้อมูลที่เชื่อมโยงถึงนักการเมืองในพื้นที่ในประเด็นที่ต้องการศึกษา ผู้วิจัยมีความคิดว่าหนังสือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้อ่านอย่างมาก ซึ่งจะทำให้ผู้อ่านเข้าใจถึงกลไกการเมืองในจังหวัดตากมาตั้งแต่มีการเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรก จนถึงปัจจุบัน และได้ทราบว่าเมื่อนักการเมืองท่านใดในจังหวัดตากที่ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง ตลอดจนทราบสาเหตุและปัจจัยสนับสนุนที่ทำให้ชนะการเลือกตั้ง รวมทั้งทราบถึงความสำคัญของกลุ่มผลประโยชน์และกลุ่มที่ไม่เป็นทางการ เช่น ครอบครัวยุวศาคณาญาติ ที่มีต่อการเมืองจังหวัดตาก อาจกล่าวได้ว่าวิธีวิทยาการศึกษานักการเมืองถิ่นจังหวัดตากนั้นเน้นไปที่ประวัติศาสตร์นักการเมืองแต่ละรายแล้วค่อยวิเคราะห์การเมืองถิ่นในแต่ละประเด็น ทำให้การศึกษาค้นคว้ากับการศึกษาอัตชีวประวัติจากเอกสาร-การสัมภาษณ์โดยตรงและผู้ที่เกี่ยวข้องจากการเชื่อมโยงบุคคลต่อบุคคล (Snowball technique) ตลอดจนติดตามนักการเมืองเพื่อสังเกตการณ์ในพื้นที่ของนักการเมืองถิ่นในจังหวัดตาก อย่างไรก็ตามข้อจำกัดของการศึกษานี้คือ ไม่สามารถสัมภาษณ์นักการเมืองได้ทุกคนเพราะอาจเสียชีวิตไปแล้วบ้างและในบางรายรุ่นลูกหลานและผู้เกี่ยวข้องก็ได้เสียชีวิต บ้านถูกไฟไหม้ หรือย้ายบ้าน จนหาข้อมูลเอกสารหลักฐานในบางบุคคลได้ยาก บางครั้งการสัมภาษณ์ประเด็นการหาเสียงเลือกตั้งก็จะเป็นประเด็นที่อ่อนไหว จึงทำให้ผู้ให้ข้อมูลทั้งนักการเมืองและบุคคลที่เกี่ยวข้องในปัจจุบันอาจระมัดระวังอย่างยิ่งในการให้ข้อมูลหรือบอกรายละเอียดและอาจตอบเชิงหลักการมากกว่ารายละเอียดในการทำงานในพื้นที่

ในท้ายที่สุดนี้ ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าหนังสือเล่มนี้เป็นประโยชน์แก่ผู้อ่านอย่างมาก เพราะการรวบรวมข้อมูล

นักการเมืองถิ่นอย่างเป็นทางการของจังหวัดตาก ไม่เคยมีผู้จัดทำ โดยเฉพาะการวิเคราะห์กลไกทางการเมืองในจังหวัด ลักษณะและพฤติกรรมของนักการเมืองระดับชาติของจังหวัด เครือข่ายความสัมพันธ์ทางการเมืองตั้งแต่อดีตและปัจจุบัน นอกจากนี้ผู้วิจัยยังพยายามเปิดประเด็นให้เห็นภาพและแนวโน้มของการเมืองถิ่นในจังหวัดตาก เพื่อชี้ให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลง องค์ความรู้ที่ได้รับในการศึกษาวิจัยครั้งนี้จะช่วยพัฒนาพื้นฐานข้อมูลส่วนหนึ่งในการพัฒนาการศึกษาด้านการเมืองการปกครองไทยต่อไป

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับจังหวัดตาก

ประวัติความเป็นมา³

เมืองตากในอดีตเป็นเมืองที่มีชาวมอญอยู่มาก่อน ดังมีหลักฐานศิลปะมอญปรากฏอยู่ที่อำเภอบ้านตากซึ่งมีประวัติความเป็นมาเก่าแก่ และเป็นหนึ่งในหัวเมืองที่มีอายุชั้ยเกินกว่าสองพันปีขึ้นไป เมื่อมีการอพยพของชนชาติไทยจากลุ่มแม่น้ำแยงซีเกียงตอนใต้ลงมาตามลำน้ำสาละวิน⁴ มีพวกหนึ่งได้ข้ามลำน้ำสาละวินผ่านลุ่มน้ำเมยหรือแม่น้ำตองยินเข้ามาทางช่องเขาด้านอำเภอแม่สอดและมาถึงบริเวณที่ปัจจุบัน เรียกว่า “เมืองตาก”

ผู้นำกลุ่มไทยได้อพยพมาตั้งถิ่นฐานที่เมืองตากในยุคคนนี้ได้ตั้งตนเป็นกษัตริย์ปกครองสืบทอดต่อเนื่องกันมาจนถึงปี พ.ศ. 560 รัชสมัยพระเจ้าสักคำ ซึ่งเป็นกษัตริย์เมืองตากที่ยิ่งใหญ่มาก มีอาณาเขตที่อยู่ในอำนาจแผ่ไปจนจรดทะเลอันดามัน ดังมีบันทึกในพงศาวดารเหนือกล่าวว่าในรัชสมัยพระเจ้าสักคำนั้น เมืองตากมีการค้าขายกับเมืองอินเดียด้วย

³ ตาก สุดประจิมที่ริมเมย, 2550

⁴ ลำน้ำสาละวินนั้นเดิมเรียกว่าลำน้ำตง

เมืองตากคงจะเสื่อมลงในช่วงพุทธศตวรรษที่ 10 พระยาภาพรรณดิศ ผู้เป็นเชื้อสายกษัตริย์เมืองตากที่อพยพมาจากตอนใต้ ของลุ่มน้ำแยงซีเกียง ได้โยกย้ายไปสร้างราชธานีขึ้นใหม่ที่เมืองละโว้ ทางตอนใต้ของเมืองตากลงไปอีก มีบางยุคเมืองตากถูกทอดทิ้ง กลายเป็นเมืองร้างดังในพงศาวดารเหนือ ได้กล่าวถึงการเสด็จทางชลมารคของพระนางจามเทวี พระราชธิดาพระยาภาพรรณดิศกษัตริย์เมืองละโว้ เพื่อไปปกครองแคว้นทริภุญไชย (ลำพูน)

ในราว พ.ศ. 1776 โดยทางลำน้ำปิง พระนางจามเทวีขึ้นไปสำรวจบนฝั่งแม่น้ำพร่องรอยกำแพงเมืองเก่าๆ ถูกทิ้งร้างจึงโปรดให้สร้างเป็นบ้านเมืองใหม่ ชื่อว่า “เมืองตาก” ต่อมาเมื่อ พ.ศ. 1805 ชุนสามชนเมืองฉอดได้ยกทัพมาประชิดเมืองตากซึ่งเป็นเมืองชายแดนของกรุงสุโขทัย พ่อขุนศรีอินทราทิตย์ทรงจัดกองทัพออกไปรบโดยมีพระราชโอรสองค์เล็กซึ่งมีพระชนมายุได้ 19 พรรษา ติดตามไปด้วยกองทัพ ทั้งสองฝ่ายปะทะกันที่บริเวณเชิงดอยนอกเมืองตาก ประมาณกิโลเมตรเศษ ราชโอรสองค์เล็กได้ทรงชนช้างกับชุนสามชนกระทำยุทธหัตถีกัน ชุนสามชนสู้ไม่ได้แตกพ่ายไป ต่อมาภายหลังทรงพระนามว่า “พ่อขุนรามคำแหงมหาราช” และได้ทรงสร้างเจดีย์ขึ้นเป็นที่ระลึกถึงชัยชนะในการทำยุทธหัตถีครั้งนั้นองค์หนึ่งเป็นศิลปะแบบสุโขทัย ซึ่งเจดีย์ยุทธหัตธินี้อยู่ที่วัดพระบรมธาตุ อำเภอบ้านตาก ห่างจากตัวเมืองไปทางฝั่งตะวันตกของแม่น้ำปิงราว 31 กิโลเมตร

ต่อมาในแผ่นดินมหาธรรมราชาได้ย้ายเมืองตากลงมาทางตอนใต้ตามลำน้ำปิงไปตั้งอยู่ที่ปามะม่วงฝั่งตะวันตกของแม่น้ำปิงซึ่งอยู่ในเขตตำบลปามะม่วง อำเภอเมืองตากในปัจจุบัน เมืองตากที่ย้ายมาตั้งที่ใหม่นี้ มิใช่เมืองหน้าด่านสำหรับป้องกันกองทัพพม่าที่ยกเข้ามาทางด่านแม่ละเมาเท่านั้น แต่ยังเป็น

เมืองที่กองทัพไทยใช้เป็นที่พักพิงในเวลาที่จะยกทัพไปตีเมือง
เชียงใหม่อีกด้วย

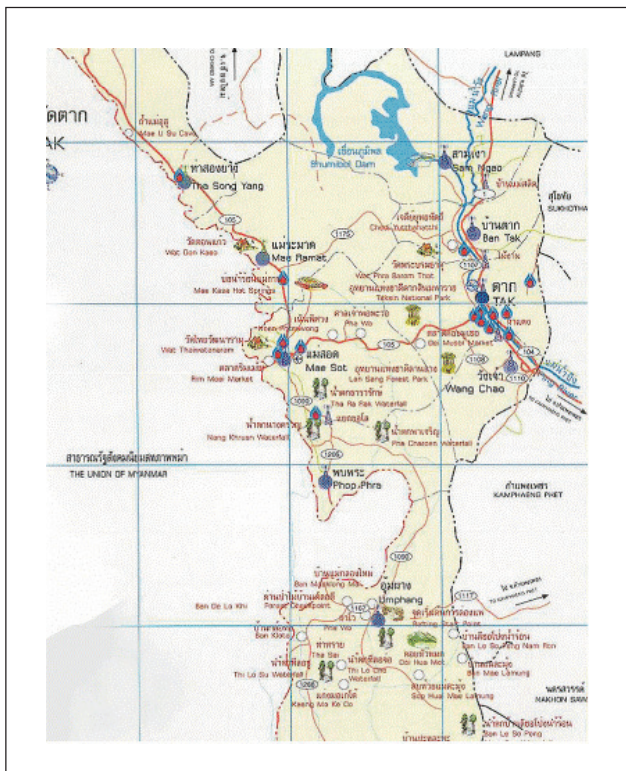
ในรัชสมัยสมเด็จพระนเรศวรมหาราช สมเด็จพระ
พระนารายณ์มหาราช และสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ได้
เสด็จมาชุมนุมกองทัพที่เมืองตากนี้ ทุกพระองค์โดยเฉพาะสมเด็จพระ
พระเจ้าตากสินมหาราช ก่อนที่พระองค์จะขึ้นครองราชย์สมบัตินั้น
พระองค์ได้รับแต่งตั้งจากสมเด็จพระที่นั่งสุริยาศน์อมรินทร์ ให้
เป็นข้าหลวงเชิญท้องตราราชสีห์ไปชำระความหัวเมืองฝ่ายเหนือ
และต่อมาได้รับการแต่งตั้งเป็นหลวงยกกระบัตรเมืองตาก ปลัด
เมืองตาก พระยาวชิรปราการแล้วปราบดาภิเษกขึ้นเป็นพระเจ้า
แผ่นดินโดยลำดับ

กล่าวโดยสรุป จังหวัดตากเป็นจังหวัดที่มีความเป็นมาใน
ประวัติศาสตร์ ควรค่าแก่การสนใจ เป็นเมืองที่พระมหากษัตริย์
ในอดีตได้เสด็จมาชุมนุมกองทัพที่เมืองตากนี้แล้วถึง 4 พระองค์
คือ พ่อขุนรามคำแหงมหาราชทรงชนช้างกับขุนสามชน
เจ้าเมืองฉอด สมเด็จพระนเรศวรมหาราชทรงประกาศอิสรภาพ
เมืองแครงและยกทัพกลับราชอาณาจักรไทยโดยผ่านดินแดน
เมืองตากเป็นแห่งแรก สมเด็จพระนารายณ์มหาราช ทรงนำทัพ
ไปตีหัวเมืองฝ่ายเหนือ และได้สร้างวัดพระนารายณ์ที่เชิง
สะพานกิตติขจรปัจจุบัน และสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช
เคยได้รับพระบรมราชโองการแต่งตั้งเป็นเจ้าเมืองตากและเป็น
ผู้กอบกู้เอกราชของชาติไทยจากพม่าครั้งที่ 2

1. ด้านตะวันออก ประกอบด้วย 4 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองตาก อำเภอบ้านตาก อำเภอสามเงา และกิ่งอำเภอรังเจ้า มีพื้นที่รวมทั้งสิ้น 5,692.68 ตารางกิโลเมตร หรือ 3,557,925 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 34.70 ของพื้นที่จังหวัด สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่ประกอบด้วยภูเขาสูงประมาณร้อยละ 65 ของพื้นที่ ซึ่งปกคลุมไปด้วยป่าไม้โปร่งและป่าเบญจพรรณ และเป็นพื้นที่ราบลาดเอียงลงไปทางทิศตะวันออกสู่แม่น้ำปิงและแม่น้ำวัง ทำให้เกิดเป็นพื้นที่ราบแคบๆริม 2 ฝั่งแม่น้ำ

2. ด้านตะวันตก ประกอบด้วย 5 อำเภอ ได้แก่ อำเภอแม่สอด อำเภอแม่ระมาด อำเภอท่าสองยาง อำเภอพบพระ และอำเภออุ้มผาง มีพื้นที่ทั้งสิ้น 10,713.97 ตารางกิโลเมตร หรือ 6,696,231.25 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 65.30 ของพื้นที่จังหวัด สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขาสูงชันซับซ้อนสลับกับหุบเขาแคบ ๆ ประมาณร้อยละ 80 ของพื้นที่ปกคลุมไปด้วยป่าโปร่ง ป่าดงดิบ และป่าสน ภูเขาบริเวณนี้เป็นส่วนหนึ่งของเทือกเขาถนนธงชัยที่ต่อลงมาจากทางตอนใต้ของจังหวัดแม่ฮ่องสอนและจังหวัดเชียงใหม่ทอดผ่านจังหวัดตากลงไปจนเชื่อมต่อกับเทือกเขาตะนาวศรีของจังหวัดกาญจนบุรี พื้นที่ลาดเอียงลงไปทางทิศตะวันตกลงสู่แม่น้ำเมย ซึ่งกั้นพรมแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมสหภาพพม่า

อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ ติดต่อกับจังหวัดแม่ฮ่องสอน จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดลำพูน และจังหวัดลำปาง

ทิศใต้ ติดต่อกับจังหวัดอุทัยธานี และจังหวัดกาญจนบุรี

ทิศตะวันออก ติดต่อกับจังหวัดสุโขทัย จังหวัดกำแพงเพชร จังหวัดนครสวรรค์ และจังหวัดอุทัยธานี

ทิศตะวันตก ติดต่อกับประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมแห่งสหภาพพม่า

ภูมิอากาศ⁵

จากสภาพภูมิประเทศที่ทำให้จังหวัดตากถูกแบ่งออกเป็นสองฝั่ง คือ ตากฝั่งตะวันออกและตากฝั่งตะวันตก มีเทือกเขาถนนธงชัยกั้นแบ่งกลาง จึงทำให้ภูมิอากาศแตกต่างกันไปด้วย เพราะเทือกเขานถนนธงชัยเป็นแนวปะทะลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ที่พัดมาจากมหาสมุทรอินเดียและทะเลอันดามัน จึงทำให้ตากฝั่งตะวันออกได้รับความชื้นจากลมมรสุมไม่เต็มที่ ขณะที่ฝั่งตะวันตกได้รับอิทธิพลลมมรสุมมากกว่า จึงทำให้ภูมิอากาศแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง สำหรับอุณหภูมิเฉลี่ยของจังหวัดตากนั้น ในฤดูร้อนจะสูงกว่า 40 องศาเซลเซียส แต่บางปีฝนอาจจะตกและช่วยบรรเทาความร้อน ดังนั้น บางครั้งจังหวัดตากอากาศก็อาจไม่ร้อน ส่วนในฤดูหนาวของตากฝั่งตะวันตก โดยเฉพาะพื้นที่ในเขตภูเขา เช่น อำเภอท่าสองยาง อำเภอพบพระ และอำเภออุ้มผาง อากาศจะหนาวเย็นมากกว่าตากฝั่งตะวันออก

การบริหารและการปกครอง

จังหวัดตากแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 9 อำเภอ คือ อำเภอเมืองตาก อำเภอบ้านตาก อำเภอสามเงา อำเภอแม่สอด อำเภอแม่ระมาด อำเภอพบพระ อำเภอท่าสองยาง อำเภออุ้มผาง และอำเภอวังเจ้า มีเทศบาล 13 แห่ง เป็นเทศบาลเมืองตาก และเทศบาลเมืองแม่สอดนอกนั้นเป็นเทศบาลตำบลกระจายอยู่ในอำเภอต่างๆ ข้อมูลดังตารางที่ 1

⁵ ตาก สุดประจิมที่ริมเมย, 2550 : 47

ตารางที่ 1 ข้อมูลการแบ่งพื้นที่การปกครองจังหวัดตาก⁶

อำเภอ/ กิ่งอำเภอ/ เทศบาล	ปีที่ จัดตั้ง	พื้นที่ (ตร.กม.)	จำนวนตำบล			จำนวน หมู่บ้าน	จำนวน เทศบาล	จำนวน อบต.
			นอกเขต เทศบาล	ในเขต เทศบาล	รวม			
เมืองตาก	2429	1,600	10	4	14	104	1	10
บ้านตาก	2438	993	5	2	7	79	2	7
สามเงา	2501	2,772	6	-	6	46	1	6
แม่สอด	2441	1,986	9	1	10	88	3	9
แม่ระมาด	2494	1,476	6	-	6	57	2	6
ท่าสองยาง	2501	1,920	6	-	6	67	1	6
อุ้มผาง	2502	4,325	6	-	6	36	1	4
พบพระ	2530	1,007	5	-	5	54	1	5
กิ่งอ.วังเจ้า	2539	329	3	-	3	28	1	3
รวม	-	16,408	56	7	63	559	13	57

⁶ ที่มา : สำนักงานจังหวัดตาก, 2550

สภาพเศรษฐกิจ

จังหวัดตากเป็นจังหวัดที่มีสภาพเศรษฐกิจเป็นอันดับที่ 43 ของประเทศซึ่งยังถือว่าไม่ดีเท่าที่ควร เมื่อพิจารณาจากผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด 32,066 ล้านบาท ประชากรมีรายได้เฉลี่ยต่อหัว 65,376 บาท

รายได้ส่วนใหญ่ของจังหวัดขึ้นอยู่กับภาคเกษตรกรรม คิดเป็นมูลค่า 7,326 ล้านบาท รองลงมาคือการค้าส่งและค้าปลีก คิดเป็นมูลค่า 4,342 ล้านบาท โดยครัวเรือนเกษตรมีมากที่สุดที่อำเภอแม่ระมาด รองลงมาคือ อำเภอเมืองและกิ่งอำเภอรองเจ้ามีจำนวนน้อยที่สุดในพื้นที่เพาะปลูกส่วนใหญ่ของเกษตรกรปลูกพืชไร่ ไร่ยลละ 67.90 รองลงมาได้แก่ ข้าว ไม้ผล และ ไม้ยืนต้น ประชากรอยู่ภาคเกษตรกรรมร้อยละ 60.96 โดยประมาณ พืชเศรษฐกิจได้แก่ ข้าวโพด ข้าว ถั่วเหลือง พืชผัก รวมทั้งดอกกุหลาบ รวมไปถึงมีการทำปศุสัตว์ เช่น เลี้ยงโค กระบือ สุกร ไก่ เป็ด มีการเพาะเลี้ยงประมงน้ำจืด เช่น ปลาตะเพียนขาว ปลานิล ปลาดุก

อุตสาหกรรมที่มีชื่อเสียงของจังหวัด ได้แก่ แปรรูปต้นไม้ อัญมณี โดยเฉพาะหยกและทับทิม อุตสาหกรรมทอผ้า/ตัดเย็บเสื้อผ้า อุตสาหกรรมเหมืองแร่ อุตสาหกรรมท่องเที่ยว โดยเฉพาะแหล่งธรรมชาติและชายแดน

จังหวัดตากมีความได้เปรียบทางเศรษฐกิจเพราะเป็นจังหวัดที่ติดกับชายแดนพม่า นับเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างมูลค่าเพิ่มและการเติบโตในอนาคต โดยเฉพาะชายแดนอำเภอแม่สอดที่เป็นศูนย์กลางการคมนาคมทางบกที่สำคัญที่เชื่อมโยงกับพม่า และเอเชียใต้ รวมทั้งประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และเวียดนาม (East West Economic corridor) จึงทำให้อำเภอแม่สอด พบพระ

และแม่ระมาด ซึ่งอยู่ฝั่งตะวันตกของจังหวัดเป็นแหล่งลงทุน
ค้าขายที่สำคัญ จนได้รับความเห็นชอบให้เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ
(Special Economic Zone) ซึ่งได้รับสิทธิพิเศษด้วยภาษีอากร
การส่งเสริมการลงทุนความพร้อมปัจจัยการผลิต การบริการ
พื้นฐาน โดยเฉพาะระบบการขนส่งสินค้า (Logistics) ทั้งนี้รวมถึง
การค้า การบริการ การท่องเที่ยวและการเกษตร⁷

สภาพสังคมและวัฒนธรรม

สภาพสังคมของจังหวัดตากมีรากฐานจากสังคมเกษตรกรรม
มีความสัมพันธ์ผูกพันในระบบเครือญาติ มีกิจกรรมความเชื่อ
ประเพณีและขนบธรรมเนียมผูกพันกับวิถีชีวิต ในบางครอบครัว
เกษตรกรสามารถส่งลูกหลานไปเรียนและก็มักกลับเข้ามารับ
ราชการในพื้นที่และทำให้คุณภาพชีวิตดีขึ้น⁸ ซึ่งโดยทั่วไป
จังหวัดตากถูกจัดลำดับให้มีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับปานกลาง
ขณะที่สภาพสังคมและวิถีชีวิตของคนเมืองตากไม่ค่อยมีการ
เปลี่ยนแปลงมากนัก ครอบครัวส่วนใหญ่เป็นครอบครัวขยาย
อยู่รวมกัน และเป็นสังคมที่ยึดถือผู้ใหญ่อย่างเคร่งครัด
ขณะที่ในพื้นที่แต่ละพื้นที่จะมีความหลากหลายทางวัฒนธรรม
ค่อนข้างสูง เพราะเป็นจังหวัดที่ติดกับชายแดน มีภูมิประเทศ
เป็นเทือกเขา ติดกับภาคเหนือ รวมทั้งมีที่ราบลุ่ม ดังนั้นวัฒนธรรม
ของชาวตาก จึงมีลักษณะผสมกลมกลืนจากเชื้อชาติต่างๆ เช่น
คนไทยพื้นราบ คนไทยภูเขา คนไทยเชื้อสายจีน คนไทย
เชื้อสายพม่า มอญและชาวต่างด้าว เช่น กะเหรี่ยง ซึ่งมักเข้ามา
เป็นลูกจ้าง นอกจากนี้ในฝั่งตะวันตก โดยเฉพาะอำเภอแม่สอด

⁷ ตาก สูดประจิมที่ริมเมย, 2550

⁸ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดตาก

ก็มักมีนักลงทุนจากพื้นที่อื่นเข้ามาอยู่อาศัยและทำการค้าอยู่เสมอ

วิถีการดำรงชีวิตของชาวจังหวัดตาก มักสอดคล้องกับสภาพธรรมชาติ ซึ่งสังเกตจากสิ่งปลูกสร้างในแต่ละพื้นที่ ส่วนภาษาที่ใช้ก็จะมีลักษณะ “คำเมือง” เนื่องจากได้รับอิทธิพลจากทางล้านนา ยกเว้นในบางพื้นที่จะพูดภาษาไทยที่เป็นภาษาถิ่นคล้ายสำเนียงสุโขทัย เนื่องจากมีพื้นที่ด้านตะวันออกติดกัน ด้วยความที่มีความหลากหลายในเชื้อชาติ ดังนั้นนอกจากจะเห็นชนบทรรมนิยมของคนพื้นที่ราบที่ได้รับอิทธิพลจากล้านนาผสมผสาน กับไทยภาคกลางแล้วยังพบเห็นวัฒนธรรมแบบจีน เช่น การไหว้พระจันทร์ การไหว้เจ้า การแห่สิงโต ตามแบบแผนเดิม ซึ่งจะเห็นได้ในอำเภอแม่สอดและอำเภอเมือง นอกจากนี้ยังมีชาวไทยใหญ่ที่มีภาษาพูด วัฒนธรรมการแต่งกาย การเดินรำ และอาหารซึ่งคล้ายกับภาคเหนือ แต่ไม่เหมือนกับคนไทยพื้นราบที่มีวัฒนธรรมผสมผสานระหว่างล้านนากับไทยภาคกลาง สังคมวัฒนธรรมแบบไทยใหญ่นี้จะพบเห็นมากในอำเภอแม่สอด นอกจากนั้นยังมีคนไทยเชื้อสายมุสลิมรวมกันเป็นชุมชนใหญ่ ดำเนินชีวิตโดยเคร่งครัดในศาสนาและอยู่ร่วมกันกับชาวไทยพุทธได้เป็นอย่างดี จะเห็นได้จากการเข้าร่วมประเพณีสงกรานต์ดีลอยกระทงและเทศกาลต่างๆ โดยเฉพาะในอำเภอแม่สอด นอกจากนี้ยังมีชาวไทยภูเขาที่มีเอกลักษณ์ในการแต่งกายเป็นของตนเอง เช่น กะเหรี่ยง ม้ง มูเซอ ลีซอ อีก้อ และเย้า ส่วนคนไทยที่ย้ายถิ่นมาจากเชียงใหม่ เชียงราย ก็มักแต่งตัวโดยใช้เสื้อม่อฮ่อม กางเกงขาก๊วย ผ้าขาวม้า อย่างไรก็ตามแม้จังหวัดตากจะมีวัฒนธรรมหลากหลายก็สามารถดำรงชีวิตอยู่ด้วยกันอย่างสงบสุข ไม่มีปัญหาเรื่องเชื้อชาติและศาสนา นับเป็นสังคมที่ประนีประนอมอย่างมาก

ประชากรกับการเลือกตั้ง

จังหวัดตากมีประชากร 527,677 คน แบ่งเป็นชาย 268,925 คน หญิง 258,752 คน ในจำนวนนี้ อำเภอแม่สอดมีจำนวนมากที่สุด ถึง 118,207 คน ขณะที่อำเภอเมืองมีผู้มีสิทธิออกเสียงมากที่สุดถึง 73,753 คน ขณะที่อำเภออุ้มผางมีจำนวนประชากรและผู้มีสิทธิออกเสียงน้อยที่สุด (26,764 และ 12,590 คน) รายละเอียดดังตาราง

ตารางที่ 2 ข้อมูลประชากรและจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามฐานข้อมูลทะเบียนราษฎร ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2549 จำนวนประชากรและจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งพื้นที่จังหวัดตาก⁹

อำเภอ/ กิ่งอำเภอ	จำนวนประชากร			จำนวนผู้มีสิทธิออกเสียง		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
เมืองตาก	48,882	49,612	98,494	36,053	37,700	73,753
บ้านตาก	22,994	23,575	46,569	17,052	17,844	34,896
สามเงา	16,142	16,597	32,739	12,272	12,869	25,141
แม่ระมาด	24,288	23,175	47,463	14,195	13,995	28,190
ท่าสองยาง	32,649	30,212	62,861	13,649	12,511	26,160
แม่สอด	60,438	57,769	118,207	34,995	35,689	70,684
พบพระ	34,315	30,311	64,626	14,518	13,997	28,515
อุ้มผาง	14,107	12,657	26,764	6,621	5,969	12,590
วังเจ้า	15,110	14,844	29,954	9,962	9,979	19,941
รวม	268,925	258,752	527,677	159,317	160,553	319,870

⁹ ที่มา : ข้อมูลประชากรและจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ตามฐานข้อมูลทะเบียนราษฎร ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2549, สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดตาก

จังหวัดตากมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวน 23 ครั้ง มีผู้ได้รับการเลือกตั้งจำนวน 15 คน จากการเลือกตั้ง สังกัดพรรค 7 พรรค ได้แก่ พรรคสหประชาไทย พรรค ประชาธิปัตย์ พรรคชาติไทย พรรคกิจสังคม พรรคราษฎร พรรคพลังธรรม และพรรคไทยรักไทย และมีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง ดังรายละเอียดในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 รายชื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดตาก¹⁰

การเลือกตั้งครั้งที่	ชื่อ-สกุล	ช่วงเวลาดำรงตำแหน่ง /ได้รับเลือกครั้งที่			สังกัดพรรค
1	พระประณาทภณี (ณม อินทรสูต)	15 พ.ย. 2476	ถึง	9 พ.ย. 2480	1
2	นายหมั่ง สายชุ่มอินทร์	7 พ.ย.2480	ถึง	11 ก.ย. 2481	1
3	นายหมั่ง สายชุ่มอินทร์	12 พ.ย. 2481	ถึง	15 ต.ค. 2488	2
4	นายเทียม ไชยนันทน์	6 ม.ค. 2489	ถึง	8 พ.ย. 2490	1
5	นายเทียม ไชยนันทน์	29 ม.ค. 2491	ถึง	29 พ.ย. 2494	2
6	นายเทียม ไชยนันทน์	26 ก.พ. 2495	ถึง	25 ก.พ. 2500	3
7	นายเทียม ไชยนันทน์	26 ก.พ. 2500	ถึง	16 ก.ย. 2500	4 ประชาธิปัตย์
8	นายเทียม ไชยนันทน์	15 ธ.ค. 2500	ถึง	20 ต.ค. 2501	5 ประชาธิปัตย์
9	นายอุคร ดันดีสุนทร	10 ก.พ. 2512	ถึง	17 พ.ย. 2514	1 สหประชาไทย
10	1. นายเทียม ไชยนันทน์	26 ม.ค. 2518	ถึง	12 ม.ค. 2519	6 ประชาธิปัตย์
	2. นายเทอดพงษ์ ไชยนันทน์				1 ประชาธิปัตย์
11	1. นายเทอดพงษ์ ไชยนันทน์	4 เม.ย. 2519	ถึง	6 ต.ค. 2526	2 ประชาธิปัตย์
	2. นายอุคร ไชยนันทน์				2 ชาติไทย
12	1. นายเทียม ไชยนันทน์	22 เม.ย. 2522	ถึง	19 มี.ค. 2526	7 ประชาธิปัตย์
	2. นายเทอดพงษ์ ไชยนันทน์				3 ประชาธิปัตย์

¹⁰ ที่มา : สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรและสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดตาก

ตารางที่ 3 ต่อ

การ เลือกตั้ง ครั้งที่	ชื่อ-สกุล	ช่วงเวลาดำรงตำแหน่ง /ได้รับเลือกครั้งที่				สังกัด พรรค
13	1. นายเทอดพงษ์ ไชยนันทน์	18 เม.ย. 2526	ถึง	1 พ.ค. 2529	4	ประชาธิปัตย์
	2. นายอุตร ไชยนันทน์				3	กิจสังคม
14	1. นายเทอดพงษ์ ไชยนันทน์	27 ก.ค. 2529	ถึง	29 เม.ย. 2531	5	ประชาธิปัตย์
	2. นายเฉลียว วัชรพุกก์				1	ราษฎร
15	1. นายเทอดพงษ์ ไชยนันทน์	24 ก.ค. 2531	ถึง	23 ก.พ. 2534	6	ประชาธิปัตย์
	2. นายอุตร ไชยนันทน์				4	กิจสังคม
16	1. นายเทอดพงษ์ ไชยนันทน์	22 มี.ค. 2535	ถึง	30 มิ.ย. 2535	7	ประชาธิปัตย์
	2. นายถาวร กาสมสัน				1	ประชาธิปัตย์
17	1. นายเทอดพงษ์ ไชยนันทน์	13 ก.ย. 2535	ถึง	19 พ.ค. 2538	8	ประชาธิปัตย์
	2. นายอุตร ไชยนันทน์				5	พลังธรรม
18	1. นายรักษ์ ตันติสุนทร	2 ก.ค. 2538	ถึง	27 ก.ย. 2539	1	ประชาธิปัตย์
	2. นายเทอดพงษ์ ไชยนันทน์				9	ประชาธิปัตย์
	3. นายถาวร กาสมสัน				2	ประชาธิปัตย์
19	1. นายรักษ์ ตันติสุนทร	17 พ.ย. 2539	ถึง	9 พ.ค. 2543	2	ประชาธิปัตย์
	2. นายชัยวุฒิ บรรณวัฒน์				1	ประชาธิปัตย์
	3. นายถาวร กาสมสัน				3	ประชาธิปัตย์
20	1. นายธณู ตันติสุนทร	6 ม.ค. 2544	ถึง	5 ม.ค. 2548	1	ประชาธิปัตย์
	2. นายชัยวุฒิ บรรณวัฒน์				2	ประชาธิปัตย์
	3. นายธนิตพล ไชยนันทน์				1	ประชาธิปัตย์
21	1. นายธনীส์ ทวีเกื้อกูลกิจ	6 ก.พ. 2548	ถึง	24 ก.พ. 2549	1	ไทยรักไทย
	2. นายชัยวุฒิ บรรณวัฒน์				3	ประชาธิปัตย์
	3. นายธนิตพล ไชยนันทน์				2	ประชาธิปัตย์
22	1. นายธনীส์ ทวีเกื้อกูลกิจ	2 ก.พ. 2549	ถึง	ศาลรัฐธรรมนูญ วินิจฉัยให้การ เลือกตั้งไม่ชอบ ด้วยกฎหมาย		ไทยรักไทย
	2. นายชำนาญ สันติพนารักษ์					ไทยรักไทย
	3. นางสุกัลยา ไชคบบำรุง					ไทยรักไทย
23	1. นายชัยวุฒิ บรรณวัฒน์	23 ธ.ค. 2550	ถึง	ปัจจุบัน	4	ประชาธิปัตย์
	2. นายเอียรชัย สุวรรณเพ็ญ				1	ประชาธิปัตย์
	3. นายธนิตพล ไชยนันทน์				3	ประชาธิปัตย์

นอกจากนี้จังหวัดตากยังมีการเลือกตั้งวุฒิสมาชิกตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550 จำนวน 3 ครั้ง มีผู้ได้รับการเลือกตั้งรวมทั้งสิ้น 5 คน ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 รายชื่อสมาชิกวุฒิสภาที่มาจากการเลือกตั้งของจังหวัดตาก¹¹

การเลือกตั้งครั้งที่	ชื่อ-สกุล	ช่วงเวลาดำรงตำแหน่ง / ได้รับเลือกครั้งที่			
		ปี ค.ศ.	ถึง	ปี ค.ศ.	จำนวน
1	1. นายอุตร ตันติสุนทร	4 มี.ค. 2543	ถึง	3 มี.ค. 2549	1
	2. นายพนัส ทัศนียานนท์				1
2	1. นายรักษ์ ตันติสุนทร	19 มี.ค. 2543	ถึง	สิ้นสุดเมื่อมีการรัฐประหารและยกเลิกรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช ฉบับปี พ.ศ. 2540	1
	2. นายชลธิศ สิริขัตตานนท์				1
3	1. นายชรินทร์ หาญสืบสาย	2 มี.ค. 2551	ถึง	ปัจจุบัน	1

¹¹ ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดตาก

บทที่ 2

บริบทการเมือง การบริหารกับการเลือกตั้ง นักรการเมืองถิ่นจังหวัดตาก

ภายหลังมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2475 เป็นการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ประเทศไทยได้ใช้รูปแบบการปกครองแบบประชาธิปไตยแบบตัวแทน มีรัฐสภาเป็นองค์กรด้านนิติบัญญัติที่มาจากประชาชนโดยการเลือกตั้ง จนถึงปัจจุบันได้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมด 23 ครั้ง (นับรวมวันที่ 2 เมษายน พ.ศ. 2549 ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยให้การเลือกตั้งไม่ชอบด้วยกฎหมาย) ในแต่ละครั้งมีเหตุการณ์ทางการเมืองของประเทศที่มีผลต่อการเลือกตั้งการเมืองถิ่นของจังหวัดตาก เช่น มีการปฏิวัติรัฐประหารโดยมักมีเงื่อนไขเข้าไปเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงกฎหมายรัฐธรรมนูญเกือบทั้งสิ้น จึงทำให้มีผลกระทบโดยตรงต่อการเลือกตั้งการเมืองถิ่นในจังหวัดตาก โดยผู้วิจัยจะนำเสนอข้อมูล เหตุการณ์ทางการเมืองในแต่ละครั้งตามลำดับเหตุการณ์ดังนี้

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน ครั้งที่ 1 (วันที่ 15 พฤศจิกายน พ.ศ. 2476)

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนของประเทศไทย เกิดขึ้นครั้งแรก ในวันที่ 15 พฤศจิกายน พ.ศ. 2476 ภายหลังจากมี

การประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ในวันที่ 10 ธันวาคม พ.ศ. 2475 รัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าวได้บัญญัติในมาตรา 16 ให้รัฐสภา มีรูปแบบสภาเดียว คือสภาผู้แทนราษฎร และสภาผู้แทนราษฎรประกอบด้วยสมาชิก 2 ประเภทซึ่งมีจำนวนเท่ากัน คือ สมาชิกประเภทที่ 1 มาจากการเลือกตั้งจากราษฎร และสมาชิกประเภทที่ 2 มาจากการแต่งตั้งโดยพระมหากษัตริย์ ให้จังหวัดหนึ่งมีสมาชิกสภาผู้แทนได้หนึ่งคน¹² แต่ถ้าจังหวัดใดมีราษฎรเกินกว่าสองแสนคนให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งคนทุกๆ จำนวนราษฎรสองแสนคน ในครั้งนั้นประเทศไทยมีสมาชิกสภาผู้แทนทั้งหมด จำนวน 78 คน¹³ และได้กำหนดให้มีการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนขึ้นในวันที่ 15 พฤศจิกายน พ.ศ. 2476 ซึ่งถือว่าเป็นการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนครั้งแรกในประเทศไทย (ในยุคแรกการเรียกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะเรียกว่า สมาชิกสภาผู้แทน)

การเลือกตั้งครั้งนี้ตามรัฐธรรมนูญกำหนดให้เป็นการเลือกตั้งโดยอ้อม กล่าวคือ รูปแบบการเลือกตั้งครั้งนี้เป็นการเลือกตั้งทางอ้อมแบบรวมเขตจังหวัดเป็นเขตเลือกตั้ง กล่าวคือราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งจะทำการเลือกผู้แทนตำบลของตนขึ้นมาตำบลละหนึ่งคน เพื่อให้ผู้แทนตำบลเป็นผู้เลือกสมาชิกสภาผู้แทนอีกครั้งหนึ่ง การเลือกตั้งลักษณะนี้นำมาใช้ในการเลือกตั้งครั้งแรกนี้เพียงครั้งเดียวเท่านั้น สำหรับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนในครั้งนี้ จังหวัดตากมีผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนคือ พระประณาทภรณี (ถม อินทรสุด)¹⁴ และมีวาระการดำรงตำแหน่ง 4 ปี

¹² เทศาภิบาลฉบับพิเศษ การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2 กรกฎาคม 2538

¹³ ประเสริฐ บัณฑุสนธิ์. วารสารรัฐสภาไทยในรอบ 42 ปี (2475-2517)

¹⁴ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. 2548 : 18

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน ครั้งที่ 2

(วันที่ 7 พฤศจิกายน พ.ศ. 2480)

การเลือกตั้งครั้งนี้รัฐบาลได้กำหนดให้มีการเลือกตั้งขึ้นในวันที่ 7 พฤศจิกายน พ.ศ. 2480 โดยกำหนดให้เป็นการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน และจัดแบ่งเขตเลือกตั้งออกเป็นลักษณะเขตเดียวเบอร์เดียว ทั้งนี้ใช้อัตราส่วนราษฎร 200,000 คน ต่อสมาชิกสภาผู้แทน 1 คน¹⁵ ในการเลือกตั้งครั้งนี้ จังหวัดตาก มีสมาชิกสภาผู้แทน จำนวน 1 คน และผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทน คือ นายหมั่ง สายชุ่มอินทร์¹⁶ และสมาชิกสภาผู้แทนนี้สิ้นสุดลงเมื่อวันที่ 11 กันยายน พ.ศ. 2481 โดยเหตุที่มีการตราพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทน ในวันที่ 11 กันยายน พ.ศ. 2481 ถือเป็น การยุบสภาครั้งแรกของประเทศไทย และได้กำหนดให้มีการเลือกตั้งใหม่ในวันที่ 12 พฤศจิกายน พ.ศ. 2481

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน ครั้งที่ 3

(วันที่ 12 พฤศจิกายน พ.ศ. 2481)

การเลือกตั้งในครั้งนีเกิดจากมีพระราชกฤษฎีกาให้ยุบสภาผู้แทน ภายหลังเมื่อรัฐบาลแพ้การลงมติในญัตติของ การพิจารณาวิธีการเสนอร่างพระราชบัญญัติงบประมาณประจำปี ซึ่งส่งผลให้พระยาพหลพลพยุหเสนา นายกรัฐมนตรี ในขณะนั้น ได้ตัดสินใจยุบสภาผู้แทนในวันที่ 11 กันยายน พ.ศ. 2481 ทำให้สภาผู้แทนสิ้นสุดลงและได้กำหนดให้จัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนขึ้นใหม่ในวันที่ 12 พฤศจิกายน พ.ศ. 2481

¹⁵ เทศาภิบาลฉบับพิเศษ การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2 กรกฎาคม 2538

¹⁶ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. 2548 : 18

การเลือกตั้งครั้งนี้เป็นการเลือกตั้งทางตรงแบบแบ่งเขต ซึ่งเป็นระบบและวิธีการเดียวกับการเลือกตั้งทั่วไป ครั้งที่ 2 โดยให้มีผู้แทนได้ 91 คน สำหรับการเลือกตั้งครั้งนี้ จังหวัดตากมีผู้ได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทน คือ นายหมั่ง สายชุ่มอินทร์ และสมาชิกภาพสิ้นสุดลง เมื่อวันที่ 15 ตุลาคม พ.ศ. 2488 โดยเหตุที่มีการตราพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทน และได้กำหนดให้มีการเลือกตั้งครั้งใหม่ในวันที่ 6 มกราคม พ.ศ. 2589

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน ครั้งที่ 4 (วันที่ 6 มกราคม พ.ศ. 2489)

จากเหตุการณ์สงครามโลกครั้งที่ 2 ที่เกิดขึ้น ในปี พ.ศ. 2484 ประเทศไทยเข้าไปมีส่วนจนเกิดกรณีพิพาท รวมทั้งกรณีที่เกี่ยวข้องได้ประกาศสงครามกับอังกฤษและสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่นได้ขอเคลื่อนกำลังทหารผ่านประเทศไทยเพื่อไปยังประเทศอื่นที่ต้องการจะโจมตี จึงเกิดการโจมตีญี่ปุ่นที่อยู่ในประเทศไทยทำให้ประเทศไทยได้รับความเสียหาย ไทยจึงต้องร่วมมือกับญี่ปุ่น และได้ประกาศสงครามกับอังกฤษและสหรัฐอเมริกา จากสถานการณ์ระหว่างประเทศที่ส่งผลต่อประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2485 นี้เป็นปีที่สภาผู้แทนชุดที่มาจากการเลือกตั้ง วันที่ 12 พฤศจิกายน พ.ศ. 2481 จะครบวาระดำรงตำแหน่ง 4 ปี แต่สถานการณ์ของประเทศไทยยังไม่สงบเรียบร้อย รัฐบาลจึงได้เสนอร่างพระราชบัญญัติขยายกำหนดเวลาในการดำรงตำแหน่งของสภาผู้แทนออกไปอีกไม่เกิน 2 ปี ต่อมารัฐสภาก็ได้มีมติเห็นชอบ ทำให้สภาผู้แทนชุดนี้มีวาระดำรงตำแหน่ง 6 ปี และในวันที่ 14 กันยายน พ.ศ. 2487 ได้มีการขอขยายเวลาดำรงตำแหน่งออกไปอีก 2 ปี เป็นครั้งที่ 2 เนื่องจากสถานการณ์สงครามยังไม่สิ้นสุดลง ทำให้สภาผู้แทนชุดนี้มีวาระดำรง

ตำแหน่งรวมทั้งสิ้น 8 ปี

เมื่อสงครามสิ้นสุดลง รัฐบาลโดยหม่อมราชวงศ์เสนีย์ ปราโมช เห็นว่ารัฐสภาชุดนี้ได้ดำรงตำแหน่งมานานมากแล้ว จึงได้มีการประกาศยุบสภาผู้แทนเมื่อวันที่ 15 ตุลาคม พ.ศ. 2488 เพื่อให้ประชาชนได้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนขึ้นใหม่ ในวันที่ 6 มกราคม พ.ศ. 2489

การเลือกตั้งครั้งนี้เป็นการเลือกตั้งทางตรงแบบแบ่งเขต เขตละหนึ่งคน โดยสมาชิกสภาผู้แทนหนึ่งคนต่อราษฎรสองแสนคน ซึ่งเป็นระบบและวิธีการเดียวกับการเลือกตั้งทั่วไป ครั้งที่ 2 และ 3 การเลือกตั้งครั้งนี้มีสมาชิกสภาผู้แทนได้จำนวน 96 คน และสำหรับจังหวัดตากมีสมาชิกสภาผู้แทน จำนวน 1 คน และผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทน คือ นายเทียมไชยนันท์ สมาชิกภาพสิ้นสุดลง เพราะเกิดการรัฐประหารขึ้น ในวันที่ 8 พฤศจิกายน พ.ศ. 2490 โดยการนำของพลโทผิน ชุณหะวัณ ซึ่งถือเป็นการรัฐประหารครั้งแรกของประเทศไทย ที่มีการยึดอำนาจแล้วมีการยกเลิกการบังคับใช้รัฐธรรมนูญ เป็นผลให้สมาชิกวุฒิสภาสิ้นสุดลง

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน ครั้งที่ 5

(วันที่ 29 มกราคม พ.ศ. 2491)

การเลือกตั้งครั้งนี้มีสาเหตุจากมีการยกเลิกรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2489 และทำให้คณะรัฐมนตรีรัฐสภาสิ้นสุดลง ต่อมาได้ประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2490 บทเฉพาะกาลได้บัญญัติให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนขึ้น จึงได้จัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนขึ้นใหม่ในวันที่ 29 มกราคม พ.ศ. 2491

การเลือกตั้งครั้งนี้เป็นการเลือกตั้งทางตรงแบบรวมเขต โดยให้รวมเขตจังหวัดเป็นเขตเลือกตั้งเดียว และถือเกณฑ์จำนวนราษฎรสองแสนคนต่อสมาชิกหนึ่งคน ถ้าจังหวัดใดมีจำนวนราษฎรไม่ถึงสองแสนก็ให้มีผู้แทนได้ 1 คน แต่ถ้าจังหวัดใดมีจำนวนราษฎรเกินสองแสนคนก็ให้มีสมาชิกสภาผู้แทนในจังหวัดนั้นเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งคนต่อจำนวนราษฎรทุกสองแสนคน เศษของสองแสนทำถึงหนึ่งแสนหรือกว่านั้นให้นับเป็นสองแสน

การเลือกตั้งครั้งนี้มีสมาชิกสภาผู้แทนทั้งหมด 99 คน โดยจังหวัดตากมีผู้ที่ได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทน คือ นายเทียมไชยนันท์¹⁷ โดยสมาชิกรัฐสภาชุดนี้สิ้นสุดลงเนื่องจากเกิดการยึดอำนาจการปกครองของคณะบริหารประเทศชั่วคราว เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน พ.ศ. 2494

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 6 (วันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2495)

ภายหลังการนำเอารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับวันที่ 10 ธันวาคม พ.ศ. 2475 กลับมาใช้ใหม่ ทำให้ระบบสภาเป็นแบบสภาเดียวคือ สภาผู้แทนราษฎรประกอบด้วยสมาชิก 2 ประเภท มีจำนวนเท่ากัน คือสมาชิกประเภทที่ 1 มาจากการเลือกตั้งและสมาชิกประเภทที่ 2 มาจากการแต่งตั้งโดยพระมหากษัตริย์ ดังนั้นจึงได้จัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรประเภทที่ 1 ขึ้นใหม่ ในวันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2495

การเลือกตั้งครั้งนี้เป็นการเลือกตั้งทางตรงแบบรวมเขต ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งจะไปใช้สิทธิเลือกตั้งโดยตรงโดยให้รวม

¹⁷ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. 2548 : 18

เขตจังหวัดเป็นเขตเลือกตั้งเดียว และถือเกณฑ์คำนวณราษฎร 150,000 คน ต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 1 คน และเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งคนต่อจำนวนราษฎรทุก 150,000 คน เศษของ 150,000 ถ้าถึง 75,000 หรือกว่านั้นให้นับเป็น 150,000 คือ มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้เพิ่มอีก 1 คน การเลือกตั้งครั้งนี้ มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ 123 คน โดยจังหวัดตากยังคงมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพียงคนเดียว คือ นายเทียม ไชยนันทน์¹⁸ สมาชิกภาพ สิ้นสุดลงเมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2500 เนื่องจากครบวาระในการดำรงตำแหน่งตามรัฐธรรมนูญ¹⁹

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 7 (วันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2500)

เนื่องจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรชุดที่ได้รับเลือกตั้งครบวาระดำรงตำแหน่ง 5 ปี ในวันที่ 25 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2500 จึงได้จัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ประเภทที่ 1 ขึ้นใหม่ ในวันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2500

การเลือกตั้งครั้งนี้เป็นการเลือกตั้งทางตรงแบบรวมเขต ซึ่งเป็นระบบและวิธีการเดียวกับการเลือกตั้งครั้งที่ผ่านมา การลงคะแนนนั้นประชาชนสามารถเลือกผู้สมัครได้เท่ากับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะมีได้ในจังหวัดนั้น จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีได้ทั้งหมด 160 คน²⁰ สำหรับจังหวัดตากยังคงมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพียงคนเดียว คือ นายเทียม ไชยนันทน์ สังกัดพรรคประชาธิปไตยอย่างเป็นทางการตามกฎหมายพรรคการเมือง

¹⁸ ประเสริฐ บัทมสุคนธ์. วารสารรัฐสภาไทยในรอบ 42 ปี (2475-2517) : 866

¹⁹ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. 2548 : 18

²⁰ เทศาภิบาลฉบับพิเศษ การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2 กรกฎาคม 2538

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรชุดนี้สิ้นสุดลง เนื่องจาก จอมพลสฤษดิ์
ธนะรัชต์ เข้ายึดอำนาจปกครองประเทศ เมื่อวันที่ 16 กันยายน
พ.ศ. 2500²¹

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 8 (วันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ. 2500)

ภายหลังจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ทำการยึดอำนาจการ
ปกครอง ในวันที่ 10 กันยายน พ.ศ. 2500 ส่งผลให้มีการ
ประกาศกฎอัยการศึกยุบสภาผู้แทนราษฎร ทำให้สภาผู้แทน
ราษฎรและคณะรัฐมนตรีสิ้นสุดลง และในวันที่ 18 กันยายน
พ.ศ. 2500 ได้มีพระบรมราชโองการ เรื่อง การใช้รัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2475 แก้ไขเพิ่มเติม
พุทธศักราช 2495 ต่อไป และกำหนดให้มีการเลือกตั้งสมาชิก
สภาผู้แทนราษฎรประเภทที่ 1 ในวันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ. 2500
ซึ่งการลงคะแนนนั้นประชาชนสามารถเลือกผู้สมัครได้จำนวน
เท่ากับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พึงมีในจังหวัด

การเลือกตั้งครั้งนี้เป็นการเลือกตั้งทางตรงแบบรวมเขต ซึ่ง
เป็นระบบและวิธีการเกี่ยวกับการเลือกตั้งทั่วไป ครั้งที่ 6 และ 7
มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ 160 คน

สำหรับการเลือกตั้งในครั้ง นี้ จังหวัดตากยังคงมีสมาชิก
สภาผู้แทนราษฎร เพียงคนเดียวโดยมีผู้ที่สมัครรับเลือกตั้งเป็น
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คือ นายเทียม ไชยนันทน์ สังกัด
พรรคประชาธิปไตยอย่างเป็นทางการ²² สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
ชุดนี้สิ้นสุดลงเนื่องจากการประกาศยึดอำนาจของคณะปฏิวัติที่

²¹ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. 2548 : 18

²² สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. 2548 : 18

นำโดยจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ เข้ายึดอำนาจการปกครองประเทศ เมื่อวันที่ 20 ตุลาคม พ.ศ. 2501²³

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 9 (วันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2512)

จากเหตุการณ์ยึดอำนาจการปกครองประเทศภายใต้การนำของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ในวันที่ 20 ตุลาคม พ.ศ. 2501 ได้มีการประกาศกฎอัยการศึกยุบสภาผู้แทนราษฎรและคณะรัฐมนตรี และได้มีการยกเลิกรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2475 แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2495 โดยได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช 2502 บังคับใช้แทนเป็นการชั่วคราว ให้มีรัฐธรรมนูญใหม่ 9 ปี จึงแล้วเสร็จ และได้ประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2511 เมื่อวันที่ 20 มิถุนายน พ.ศ. 2511 ในรัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้กำหนดให้รัฐสภาเป็นแบบสองสภาอีกครั้ง หนึ่ง ประกอบด้วยวุฒิสภาและสภาผู้แทนราษฎร กำหนดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนขึ้นใหม่ในวันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2512

การเลือกตั้งครั้งนี้เป็นการเลือกตั้งทางตรงแบบรวมเขต ซึ่งเป็นระบบและวิธีการเกี่ยวกับการเลือกตั้งทั่วไป ครั้งที่ 6 และ 7 มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ 160 คน สำหรับการเลือกตั้งในครั้งนี้ จังหวัดตาก มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน 1 คน คือ นายอุดร ตันติสุนทร สังกัดพรรคสหประชาไทย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรชุดนี้สิ้นสุดลง เนื่องจากการประกาศยึดอำนาจของคณะปฏิวัติที่นำโดยจอมพลถนอม กิตติขจร เข้ายึดอำนาจ

²³ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. 2548 : 18

การปกครอง เมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน พ.ศ. 2514 พร้อมทั้งมี
การประกาศยกเลิกการบังคับใช้รัฐธรรมนูญ และประกาศ
คณะปฏิวัติยกเลิกพรรคการเมืองและยุบพรรคการเมือง²⁴

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 10 (วันที่ 26 มกราคม พ.ศ. 2518)

เหตุการณ์การยึดอำนาจการปกครองประเทศ โดย
จอมพลถนอม กิตติขจร นายกรัฐมนตรีในขณะนั้น ซึ่งทำการ
รัฐประหารตนเอง ในวันที่ 17 พฤศจิกายน พ.ศ. 2514 ได้
ยกเลิกรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2511 และ
ให้วุฒิสภา สภาผู้แทน และคณะรัฐมนตรีสิ้นสุดลง ต่อมาได้มี
การประกาศใช้รัฐธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช
2515 บังคับใช้แทนเป็นการชั่วคราว และให้มีการร่างรัฐธรรมนูญ
ฉบับใหม่ขึ้น ในช่วงนั้นได้มีนักศึกษาและประชาชนต้องการให้มีการ
ร่างรัฐธรรมนูญให้เสร็จสิ้นโดยเร็ว จึงได้มีการเดินขบวน
เรียกร้องให้มีรัฐธรรมนูญ จนเหตุการณ์รุนแรงนี้ได้ยุติลง ได้มี
การดำเนินการร่างรัฐธรรมนูญขึ้นจนแล้วเสร็จ และได้ประกาศ
ใช้เป็นรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2517 เมื่อ
วันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2517 ในรัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้กำหนดให้
รัฐสภาเป็นแบบสองสภาประกอบด้วยวุฒิสภาและสภาผู้แทน
ราษฎรขึ้นใหม่ ในวันที่ 26 มกราคม พ.ศ. 2518

การเลือกตั้งครั้งนี้เป็นการเลือกตั้งทางตรง แบบผสม
ระหว่างรวมเขตและแบ่งเขต โดยถือเกณฑ์คำนวณจำนวนราษฎร
150,000 คน ต่อสมาชิก 1 คน จังหวัดใดมีการเลือกตั้งสมาชิก
สภาผู้แทนราษฎรได้ไม่เกิน 3 คนให้ถือเขตจังหวัดเป็นเขต

²⁴ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. 2548 : 18

เลือกตั้ง (รวมเขต) ถ้าจังหวัดใดมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้เกินกว่า 3 คนให้แบ่งเขตจังหวัดเลือกตั้ง (แบ่งเขต)

การเลือกตั้งครั้งนี้ มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ 269 คน และได้กำหนดให้ผู้สมัครต้องสังกัดพรรคการเมือง สำหรับการเลือกตั้งในครั้งนี้ จังหวัดตากมีลักษณะรวมเขตและมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ 2 คน โดยผู้ที่ได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คือ นายเทียม ไชยนันทน์และนายเทอดพงษ์ ไชยนันทน์ โดยทั้งคู่สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ สมาชิกภาพสิ้นสุดลงเมื่อวันที่ 12 มกราคม พ.ศ. 2519 เนื่องจากมีพระราชกฤษฎีกายุบสภาเพราะสถานการณ์ทางการเมือง ขณะนั้นมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สนับสนุนรัฐบาลสนับสนุนนิติบัญญัติ ขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจคณะรัฐมนตรี²⁵

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 11 (วันที่ 4 เมษายน พ.ศ. 2519)

การเลือกตั้งครั้งนี้เกิดจากการที่หม่อมราชวงศ์ คึกฤทธิ์ ปราโมช นายกรัฐมนตรีได้ประกาศยุบสภาผู้แทนราษฎร ในวันที่ 12 มกราคม พ.ศ. 2519 จากความขัดแย้งกันระหว่างพรรคร่วมรัฐบาล นับเป็นเหตุให้เกิดอุปสรรคในการบริหารราชการแผ่นดิน และกระทบกระเทือนต่อเสถียรภาพของรัฐบาล จึงได้ตัดสินใจยุบสภาผู้แทนราษฎร เพื่อคืนอำนาจ และได้จัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรขึ้นใหม่ในวันที่ 4 เมษายน พ.ศ. 2519

การเลือกตั้งครั้งนี้เป็นการเลือกตั้งทางตรงแบบผสมระหว่างแบบรวมเขตและแบ่งเขตซึ่งเป็นระบบและวิธีการเดียวกับการเลือกตั้งทั่วไป ครั้งที่ 10 โดยมีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทน

²⁵ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. 2548 : 18

ราษฎรได้ 279 คน โดยผู้ที่ได้รับเลือกตั้งครั้งนี้คือ นายเทอดพงษ์ไชยนันท์ และนายอุคร ตันตีสุนทร²⁶ สมาชิกภาพชุดนี้สิ้นสุดลงเนื่องจากมีคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินได้ประกาศยึดอำนาจการปกครอง โดยการนำของพลเรือเอกสงัด ชลออยู่ ในวันที่ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2519 ทั้งนี้มาจากเหตุการณ์ความไม่สงบทางการเมืองไทย อันส่งผลให้มีการยกเลิกการใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2517 เป็นผลให้รัฐสภาและรัฐบาลตามรัฐธรรมนูญถูกยกเลิกไป²⁷

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 12 (วันที่ 22 เมษายน พ.ศ. 2522)

การยึดอำนาจการปกครองประเทศภายใต้การนำของพลเรือเอกสงัด ชลออยู่ ในวันที่ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2519 โดยได้ยกเลิกรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2517 และให้วุฒิสภา สภาผู้แทนราษฎร และคณะรัฐมนตรีสิ้นสุดลง และได้ประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2519 บังคับใช้โดยได้กำหนดให้มีสภาพปฏิรูปการปกครองแผ่นดินทำหน้าที่นิติบัญญัติ ต่อมาในวันที่ 20 ตุลาคม พ.ศ. 2520 พลเรือเอกสงัด ชลออยู่ ก็ได้ทำการยึดอำนาจการปกครองประเทศขึ้นอีกครั้งและได้ประกาศยกเลิกรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2519 โดยให้ใช้ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช 2520 บังคับใช้แทนเป็นการชั่วคราว ซึ่งได้กำหนดให้มีสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อทำหน้าที่นิติบัญญัติและจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ขึ้นประกาศใช้ในวันที่ 22 ธันวาคม พ.ศ. 2521

²⁶ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. 2548 : 18

²⁷ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. 2548 : 48

และได้จัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ 301 คน²⁸ สำหรับการเลือกตั้งในครั้งนี้ จังหวัดตากมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน 2 คน โดยผู้ที่ได้รับเลือกครั้งนี้ คือ นายเทียม ไชยนันทน์ และนายเทอดพงษ์ ไชยนันทน์ สังกัดพรรคประชาธิปัตย์²⁹ โดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรชุดนี้สิ้นสุดลง เนื่องจากมีการยุบสภาผู้แทนราษฎร ในวันที่ 19 มีนาคม พ.ศ.2526

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 13 (วันที่ 18 เมษายน พ.ศ. 2526)

การเลือกตั้งครั้งนี้เกิดขึ้นเนื่องจากพลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี ได้ประกาศยุบสภาผู้แทนราษฎร ในวันที่ 19 มีนาคม พ.ศ. 2526 โดยมีสาเหตุมาจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2521 ที่บังคับใช้อยู่ในขณะนั้นบัญญัติไว้ให้มีการเลือกตั้งสภาผู้แทนราษฎรแบบรวมเขตและให้เลือกเป็นพรรคการเมือง กล่าวคือ ให้จังหวัดเป็นเขตเลือกตั้งเพียงเขตเดียว และให้ผู้สมัครสังกัดพรรคการเมือง เวลาสมัครให้มีหมายเลขเดียวกันทั้งพรรค ประชาชนเลือกพรรคใดก็ได้สมาชิกพรรคนั้นไปทั้งหมด หรือที่เรียกว่า รวมเขตเบอร์เดียว แต่บทเฉพาะกาลให้มีการเลือกตั้งแบบเดิมคือแบบผสมระหว่างรวมเขตและแบ่งเขต ต่อมาคณะรัฐมนตรีได้เสนอร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมในเรื่องเกี่ยวกับการเลือกตั้ง โดยต้องการให้ขยายเวลาการใช้บังคับบทเฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญฉบับนี้ออกไปอีก 4 ปี แต่ที่ประชุมรัฐสภาไม่ให้ความเห็นชอบกับร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมฉบับนี้ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ เห็นว่าถ้าปล่อยให้

²⁸ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. 2548

²⁹ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. 2548 : 18

มีการเลือกตั้งตามวิธีการใหม่ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2521 นี้ คือแบบรวมเขตเบอร์เดียว อาจจะไปสู่ความขัดแย้งและความรุนแรงทางการเมืองได้ จึงได้ตัดสินใจยุบสภาผู้แทนราษฎรในขณะนี้ เพื่อให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรขึ้นใหม่ในวันที่ 18 เมษายน พ.ศ. 2526

การเลือกตั้งครั้งนี้เป็นการเลือกตั้งทางตรงแบบผสมระหว่างรวมเขตและแบ่งเขต ซึ่งเป็นระบบและวิธีการเดียวกับการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 10-12 โดยมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ 324 คน สำหรับการเลือกตั้งในครั้งนี้งังหวัดตากมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวน 2 คน โดยผู้ได้รับเลือกตั้งครั้งนี้คือนายเทอดพงษ์ ไชยนันทน์ สังกัดพรรคประชาธิปไตย และนายอุดร ต้นดีสุนทร สังกัดพรรคกิจสังคม โดยสมาชิกภาพสิ้นสุดและเนื่องจากการยุบสภาผู้แทนราษฎรในวันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2529

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 14

(วันที่ 27 กรกฎาคม พ.ศ. 2529)

การเลือกตั้งครั้งนี้เกิดขึ้นเนื่องจากพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี ได้ประกาศยุบสภาผู้แทนราษฎร ในวันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2526 โดยมีสาเหตุมาจากความแตกแยกของคณะรัฐมนตรีในการออกพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. 2522 มาใช้บังคับเพื่อปรับเปลี่ยนอัตราภาษีรถยนต์ใหม่ เมื่อวันที่ 31 มกราคม พ.ศ. 2529 ความแตกแยกในทางการเมืองที่เกิดขึ้นนี้จะทำให้เป็นอุปสรรคต่อการบริหารราชการแผ่นดินและกระทบถึงประโยชน์ จึงได้ตัดสินใจประกาศยุบสภาผู้แทนราษฎร และได้จัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรขึ้นใหม่ในวันที่ 27 กรกฎาคม พ.ศ. 2529

การเลือกตั้งครั้งนี้เป็นการเลือกตั้งทางตรงแบบผสมระหว่างรวมเขตและแบ่งเขต ซึ่งเป็นระบบและวิธีการเดียวกับการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 10-13 โดยมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ 347 คน³⁰ สำหรับการเลือกตั้งในครั้ง นี้ จังหวัดตากมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน 2 คน คือ นายเทอดพงษ์ ไชยนันทน์ สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ และนายเฉลียว วัชรพุกก่ สังกัดพรรค-ราษฎร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรชุดนี้สิ้นสุดลง เนื่องจากการยุบสภาผู้แทนราษฎร ในวันที่ 29 เมษายน พ.ศ. 2531 โดยมิสาเหตุมาจากการที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคร่วมรัฐบาลส่วนหนึ่งคัดค้านพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ ตามที่รัฐบาลเสนอ

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 15 (วันที่ 24 กรกฎาคม พ.ศ. 2531)

จากการตัดสินใจประกาศยุบสภาผู้แทนราษฎรของ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ในวันที่ 29 เมษายน พ.ศ. 2531 สภาผู้แทนราษฎรและได้จัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรขึ้นใหม่ ในวันที่ วันที่ 24 กรกฎาคม พ.ศ. 2531 โดยการเลือกตั้งครั้งนี้เป็นการเลือกตั้งทางตรงแบบผสมระหว่างรวมเขตและแบ่งเขต ซึ่งเป็นระบบและวิธีการเดียวกับการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 10-14 โดยมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ 357 คน³¹

สำหรับการเลือกตั้งในครั้ง นี้ จังหวัดตากมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน 2 คน ส่วนการจัดการเลือกตั้งครั้งนี้มีการรวมเขตจังหวัดโดยมีผู้ได้รับเลือก คือ นายเทอดพงษ์ ไชยนันทน์

³⁰ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. 2548 : 18

³¹ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. 2548 : 50

พรรคประชาธิปัตย์ และ นายอุดร ตันติสุนทร พรรคกิจสังคม³² โดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรชุดนี้สิ้นสุดลงเนื่องจากการยึดอำนาจการปกครองแผ่นดินของคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ (ร.ส.ช.) ในวันที่ 23 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2534 มีการประกาศยกเลิกการบังคับใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2521 เป็นผลให้รัฐบาลและรัฐสภาต้องหันไปตามรัฐธรรมนูญ

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 16 (วันที่ 22 มีนาคม พ.ศ. 2535)

จากเหตุการณ์ยึดอำนาจการปกครองประเทศโดยคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ (ร.ส.ช.) ภายใต้การนำของ พลเอก สุนทร คงสมพงษ์ ในวันที่ 23 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2534 โดยได้ยกเลิกรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2521 ซึ่งใช้มานาน 13 ปี และให้วุฒิสภา สภาผู้แทนราษฎร และคณะรัฐมนตรีสิ้นสุดลง ต่อมาได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช 2534 ใช้บังคับเป็นการชั่วคราว ซึ่งได้กำหนดให้มีสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อได้ร่างรัฐธรรมนูญซึ่งแล้วเสร็จและได้ประกาศใช้เป็นรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2534 ในวันที่ 9 ธันวาคม พ.ศ. 2534 ทำให้มีการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ขึ้นใหม่ ในวันที่ 22 มีนาคม พ.ศ. 2535

การเลือกตั้งครั้งนี้เป็นการเลือกตั้งทางตรงแบบผสมระหว่างรวมเขตและแบ่งเขต ซึ่งเป็นระบบและวิธีการเดียวกับการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 10-15 แต่จะต่างกันที่เกณฑ์คำนวณ

³² สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. 2548 : 18

ราษฎรต่อสมาชิกหนึ่งคน ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2534 นี้ได้กำหนดให้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 360 คน จึงต้องใช้จำนวนราษฎรทั่วประเทศเฉลี่ยด้วยสมาชิก 360 คน (จำนวนราษฎรทั่วประเทศหารด้วย 360) ซึ่งโดยเฉลี่ยแล้วจะได้จำนวนราษฎร 158,225 คนต่อสมาชิกหนึ่งคน (เดิมใช้จำนวนราษฎร 150,000 คน ต่อสมาชิกหนึ่งคน) การเลือกตั้งครั้งนี้ มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ 360 คน จังหวัดตากมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวน 2 คน คือ นายเทอดพงษ์ ไชยนันทน์ สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ และนายถาวร กาสมสัน สังกัดพรรคประชาธิปัตย์³³ สมาชิกภาพชุดนี้ล้นสุดลง เนื่องจากมีพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎรในวันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ. 2535 เนื่องจากเกิดเหตุการณ์ทางการเมืองในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2535 อันเป็นผลให้เกิดความขัดแย้งทางการเมืองและการไม่ยอมรับในรัฐบาลและรัฐสภา เพื่อเป็นการแก้ปัญหาวิกฤตทางการเมือง จึงมีการยุบสภาเพื่อเลือกตั้งใหม่

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 17 (วันที่ 13 กันยายน พ.ศ. 2535)

เมื่อมีการยุบสภาผู้แทนราษฎรในวันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ. 2535 และมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในวันที่ 22 มีนาคม พ.ศ. 2535 (การเลือกตั้งครั้งที่ 16) พรรคสามัคคีธรรม ได้รับคะแนนเสียงมากที่สุด และได้เป็นแกนนำในการจัดตั้งรัฐบาลร่วมกับพรรคชาติไทย กิจสังคม ประชากรไทย และราษฎร ซึ่งพรรคร่วมรัฐบาลนี้ได้สนับสนุนให้พลเอก สุจินดา คราประยูร รองหัวหน้าคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ เข้ารับ

³³ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. 2548 : 18

ตำแหน่งนายกรัฐมนตรีท่ามกลางกระแสคัดค้านโดยทั่วไป เนื่องจากพลเอกสุจินดา ไม่ได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร รวมทั้งถูกมองว่าเป็นการสืบทอดอำนาจของคณะรักษาความสงบฯ จึงเกิดกระแสการต่อต้านอย่างรุนแรง จนนำไปสู่เหตุการณ์ “พฤษภาทมิฬ” ในวันที่ 17-20 พฤษภาคม พ.ศ. 2535 ทำให้ พลเอก สุจินดา คราประยูร ต้องลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ซึ่งเป็นนายกรัฐมนตรีได้เพียง 48 วัน และได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งนายอานันท์ ปันยารชุน เป็นนายกรัฐมนตรี³⁴ เมื่อประเทศเข้าสู่ภาวะปกติแล้ว นายอานันท์ ปันยารชุน จึงได้ประกาศยุบสภาผู้แทนราษฎรในวันที่ 29 มิถุนายน พ.ศ. 2535 และได้จัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ขึ้นใหม่ในวันที่ 13 กันยายน พ.ศ. 2535³⁵

การเลือกตั้งครั้งนี้เป็นการเลือกตั้งทางตรงแบบผสม ระหว่างรวมเขตและแบ่งเขต ซึ่งเป็นระบบและวิธีการเดียวกับการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 10-16 โดยได้กำหนดให้มีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 360 คน ทำให้มีสัดส่วนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 1 คนต่อราษฎร 150,000 คน โดยการเลือกตั้งครั้งนี้ มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ 360 คน จังหวัดตากมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวน 2 คน คือ นายเทอดพงษ์ ไชยนันทน์ สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ และนายอุดร ตันติสุนทร สังกัดพรรคพลังธรรม³⁶ สมาชิกภาพชุดนี้ได้สิ้นสุดลง เนื่องจากมีพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร ในวันที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ. 2538

³⁴ นายอานันท์ ปันยารชุน เคยได้รับโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้เป็นนายกรัฐมนตรีแล้วครั้งหนึ่งในช่วงหลังเหตุการณ์ยึดอำนาจ 23 กุมภาพันธ์ 2534 และได้ขอลาออกจากตำแหน่ง ในวันที่ 21 มีนาคม 2535 ก่อนวันเลือกตั้ง 1 วัน

³⁵ เทศาภิบาลฉบับพิเศษ การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2 กรกฎาคม 2538.

³⁶ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. 2548 : 18

เนื่องจากรัฐบาลในขณะนั้น ซึ่งประกอบพรรคการเมืองร่วม รัฐบาลหลายพรรคและพรรค การเมืองฝ่ายค้านได้เสนอญัตติ อภิปรายไม่ไว้วางใจต่อกรณีการออกเอกสารสิทธิ สป.ก.4-01 ซึ่ง หลังจากการอภิปรายพรรคพลังธรรมซึ่งเป็นพรรคร่วมรัฐบาลได้ ประกาศถอนตัวจากการเป็นพรรคร่วมรัฐบาล ส่งผลให้รัฐบาลมี เสี่ยงน้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร นาย ชวน หลีกภัย จึงตัดสินใจยุบสภา ส่งผลให้วาระดำรงตำแหน่ง ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง³⁷

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 18 (วันที่ 2 กรกฎาคม พ.ศ. 2538)

การตัดสินใจประกาศยุบสภาผู้แทนราษฎร ในวันที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ. 2538 ส่งผลทำให้ต้องมีการจัดการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนขึ้นใหม่ ในวันที่ 2 กรกฎาคม พ.ศ. 2538 การเลือกตั้งครั้งนี้เป็นการเลือกตั้งทางตรงแบบผสมระหว่าง รวมเขตและแบ่งเขต ซึ่งเป็นระบบและวิธีการเดียวกับการ เลือกตั้งทั่วไปเหมือนครั้งที่ผ่านมา แต่ใช้เกณฑ์ราษฎร 150,000 คน ต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 1 คน โดยมีสมาชิกสภา ผู้แทนราษฎรได้ 391 คน³⁸ สำหรับการเลือกตั้งในครั้งนี้ จังหวัด ตากมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวน 3 คน แบบรวมเขตตาม จำนวนประชากรขณะนั้นโดยผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภา ผู้แทนราษฎรในครั้งนี้ได้แก่ นายรักษ์ ดันติสุนทร นายเทอดพงษ์ ไชยนันทน์ และนายถาวร กาสมสัน ทั้งหมดสังกัดพรรค ประชาธิปัตย์ สภาผู้แทนราษฎรชุดนี้สิ้นสุดลง เนื่องจากมี

³⁷ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. 2548

³⁸ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. 2548 : 52-53

พระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎรในวันที่ 27 กันยายน พ.ศ. 2539 ทั้งนี้เนื่องจากความขัดแย้งทางการเมืองของพรรครัฐบาลที่นายกรัฐมนตรีถูกพรรคร่วมฝ่ายค้านอภิปรายไม่ไว้วางใจ และเมื่อผ่านพ้นจากการลงมติ จึงยุบสภา

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 19

(วันที่ 17 พฤศจิกายน พ.ศ. 2539)

การเลือกตั้งครั้งนี้มาจากการอภิปรายไม่ไว้วางใจนายบรรหาร ศิลปอาชา ในฐานะนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ซึ่งแต่ละพรรคได้มีมติขอให้นายบรรหารลาออกจากตำแหน่ง ซึ่งต่อมาจนกระทั่งวันที่ 27 กันยายน พ.ศ. 2539 นายบรรหาร ศิลปอาชา ในฐานะนายกรัฐมนตรีได้ประกาศยุบสภาผู้แทนราษฎรแทนการลาออกจากตำแหน่ง จึงต้องจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรขึ้นใหม่ในวันที่ 17 พฤศจิกายน พ.ศ. 2539

การเลือกตั้งครั้งนี้เป็นการเลือกตั้งทางตรงแบบผสมระหว่างรวมเขตและแบ่งเขต ซึ่งเป็นระบบและวิธีการเดียวกับการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 10-18 โดยใช้เกณฑ์คำนวณราษฎร 150,000 คน ต่อสมาชิก 1 คน มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ 393 คน จังหวัดตากมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน 3 คน โดยผู้ได้รับการเลือกตั้งคือ นายรักษ์ ต้นตีสุนทร นายชัยวุฒิ บรรณวัฒน์ และนายแพทย์ถาวร กาสมสัน ทั้งสามคนสังกัดพรรคประชาธิปัตย์ สมาชิกภาพชุดนี้สิ้นสุดลงเนื่องจากมีพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎรในวันที่ 9 พฤศจิกายน พ.ศ. 2543 เนื่องจากวาระการดำรงตำแหน่งของรัฐบาลชุดนี้ใกล้ครบวาระ ประกอบกับระหว่างที่มีการดำรงตำแหน่งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรชุดนี้ ได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญ

แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ซึ่งในรัฐธรรมนูญฉบับใหม่นี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อปฏิรูปทางการเมือง ส่งผลให้รัฐสภามีองค์ประกอบและวิธีการได้มาเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม รัฐบาลจึงตัดสินใจยุบสภาผู้แทนราษฎรเพื่อให้มีระยะเวลาในการจัดการเลือกตั้งมากขึ้น รัฐบาลจึงตัดสินใจยุบสภา ภายหลังประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 20 (วันที่ 6 มกราคม พ.ศ. 2544)

เมื่อมีการยุบสภาผู้แทนราษฎรในวันที่ 9 พฤศจิกายน พ.ศ. 2543 และรัฐสภาได้มีการจัดทำกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเลือกตั้งให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ที่มีการประกาศใช้เรียบร้อยแล้ว รวมทั้งได้มีการกำหนดให้มีการเลือกตั้งขึ้นในวันที่ 6 มกราคม พ.ศ. 2544 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้กำหนดให้รัฐสภาประกอบด้วยสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา โดยที่สมาชิกของทั้งสองสภาที่กล่าวมานั้นได้กำหนดให้มาจากการเลือกตั้ง ทั้งนี้ตามที่รัฐธรรมนูญได้กำหนดจำนวนและวิธีการได้มาดังนี้

สภาผู้แทนราษฎร ประกอบด้วย สมาชิกจำนวน 500 คน มี 2 ประเภท คือ

ประเภทที่ 1 มาจากการเลือกตั้งในแบบบัญชีรายชื่อ พรรคการเมือง มีจำนวน 100 คน

ประเภทที่ 2 มาจากการเลือกตั้งของประชาชนในแต่ละเขตเลือกตั้ง เขตเลือกตั้งละ 1 คน จำนวน 400 คน

ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งคนหนึ่งมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งแบบแบ่งเขตได้เพียงเขตละ 1 คน สำหรับบัญชีรายชื่อ

ผู้มีสิทธิเลือกตั้งจะเป็นผู้เลือกโดยเลือกตามรายชื่อและเบอร์ของ พรรคนั้น ส่วนการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ กฎหมายกำหนดให้ พรรคการเมืองจัดทำบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งขึ้นพรรคละ 1 บัญชี บัญชีละไม่เกิน 100 คน โดยเรียงลำดับหมายเลขผู้สมัคร และให้นับคะแนนรวมกันจากการลงคะแนนทั่วประเทศ

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งนี้จังหวัดตาก มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบแบ่งเขตได้จำนวน 3 คน ตาม รัฐธรรมนูญทำให้มีการแบ่งเขตเลือกตั้งออกเป็น 3 เขต ใน แต่ละเขตมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ 1 คน โดยกฎหมาย กำหนดให้แต่ละพรรคส่งผู้สมัครได้เพียงคนเดียว โดยผู้สมัคร ต้องเป็นสมาชิกของพรรคนั้นๆ³⁹ การเลือกตั้งครั้งนี้มีผู้มาใช้สิทธิ ร้อยละ 64.0 มีบัตรเสียแบบแบ่งเขตร้อยละ 10.75 และแบบ บัญชีรายชื่อ ร้อยละ 2.92 โดยผลการเลือกตั้งแต่ละเขตเลือกตั้ง มีดังนี้

เขตเลือกตั้งที่ 1 ผู้ได้รับเลือกตั้ง คือ นายธณู ตันตีสุนทร จากพรรคประชาธิปัตย์

เขตเลือกตั้งที่ 2 ผู้ได้รับเลือกตั้ง คือ นายชัยวุฒิ บรรณวัฒน์ จากพรรคประชาธิปัตย์

เขตเลือกตั้งที่ 3 ผู้ได้รับเลือกตั้ง นายธนิตพล ไชยนันท์น จากพรรคประชาธิปัตย์

สมาชิกภาพของสภาผู้แทนราษฎรชุดนี้สิ้นสุดลงเนื่องจากครบ วาระการดำรงตำแหน่ง 4 ปี ตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดและได้มีการ กำหนดให้มีการเลือกตั้งใหม่วันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548

³⁹ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดตาก

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 21 (วันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548)

เนื่องจากการครบวาระดำรงตำแหน่ง 4 ปี ของสภาผู้แทนราษฎรชุดที่มาจาก การเลือกตั้งทั่วไป เมื่อวันที่ 6 มกราคม พ.ศ.2544 จึงได้จัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไปขึ้นใหม่ ในวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548 การเลือกตั้งครั้งนี้เป็นการเลือกตั้งทางตรงแบบแบ่งเขตเลือกตั้งและระบบบัญชีรายชื่อ ซึ่งเป็นระบบและวิธีการเดียวกับการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 20 โดยมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนทั้งสิ้น 500 คน มาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง 400 คน และแบบบัญชีรายชื่อ 100 คน

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดตาก สรุปลผลการเลือกตั้ง ดังนี้

1. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ

จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งของจังหวัดตาก ทั้งหมด 308,968 คน มีผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้ง 228,279 คน คิดเป็นร้อยละ 73.88 จำนวนบัตรดี 213,897 บัตร คิดเป็นร้อยละ 93.70 บัตรเสีย 11,849 บัตร คิดเป็นร้อยละ 5.19 บัตรไม่ประสงค์ลงคะแนน 2,532 คิดเป็นร้อยละ 1.11 พรรคที่ได้รับคะแนนเสียงมากเป็นอันดับแรกในจังหวัดตาก คือ พรรคประชาธิปัตย์

2. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง

ทั้งจังหวัดตาก มีผู้มีสิทธิเลือกตั้งแบบแบ่งเขต จำนวน 228,279 คน มีผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้ง 308,968 คน คิดเป็นร้อยละ 73.88 จำนวนบัตรดี 195,832 บัตร คิดเป็นร้อยละ 85.79 บัตรเสีย 28,445 บัตร คิดเป็นร้อยละ 12.46 บัตรไม่ประสงค์ลงคะแนน 4,002 คิดเป็นร้อยละ 1.75⁴⁰

⁴⁰ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดตาก

โดยได้รับการเลือกตั้งในแต่ละเขตเลือกตั้งดังต่อไปนี้
เขตเลือกตั้งที่ 1 ผู้ที่ได้รับเลือกตั้ง คือ นายธนัสถ์
ทวีเกื้อกูลกิจ จากพรรคไทยรักไทย
เขตเลือกตั้งที่ 2 ผู้ที่ได้รับเลือกตั้ง คือ นายชัยวุฒิ
บรรณวัฒน์ จากพรรคประชาธิปัตย์
เขตเลือกตั้งที่ 3 ผู้ที่ได้รับเลือกตั้ง คือ นายธนิตพล
ไชยนันท์ จากพรรคประชาธิปัตย์

สมาชิกภาพของสภาผู้แทนราษฎรชุดนี้สิ้นสุดลง เพราะ
รัฐบาลพบกับวิกฤตทางการเมืองเนื่องจากมีประชาชนออกมา
ชุมนุมเรียกร้องให้นายกรัฐมนตรีลาออกจากตำแหน่งนายก-
รัฐมนตรีในฐานะที่มาจาก การเลือกตั้งจากประชาชนโดยอ้อม
และมาด้วยคะแนนเสียงที่ข้างมากที่สุดนับตั้งแต่มีการเลือกตั้งมา
ดังนั้น นายกรัฐมนตรีจึงตัดสินใจยุบสภาผู้แทนราษฎร ในวันที่ 24
กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2549 เพื่อเป็นการคืนอำนาจการตัดสินใจ และ
ได้กำหนดให้มีการเลือกตั้งใหม่ในวันที่ 2 เมษายน พ.ศ. 2549

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 22 (วันที่ 2 เมษายน พ.ศ. 2549)

การเลือกตั้งครั้งนี้เกิดจากการที่ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร
นายกรัฐมนตรีได้ตัดสินใจยุบสภาผู้แทนราษฎร ในวันที่ 24
กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2549 ทั้งนี้ด้วยเหตุผลที่มีผู้ชุมนุมเรียกร้องให้
นายกรัฐมนตรีลาออกจากตำแหน่ง ทำให้นายกรัฐมนตรีตัดสินใจ
คืนอำนาจให้ประชาชน และได้กำหนดให้มีการเลือกตั้งในวันที่ 2
เมษายน พ.ศ. 2549

การเลือกตั้งครั้งนี้เป็นการเลือกตั้งทางตรงแบบแบ่งเขต
เลือกตั้งและระบบบัญชีรายชื่อ ซึ่งเป็นระบบและวิธีการเดียวกับการ
เลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 20 และ 21 มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

จำนวนทั้งสิ้น 500 คน มาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง 400 คน และแบบบัญชีรายชื่อ 100 คน

สำหรับจังหวัดตาก การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งนี้ มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตได้จำนวน 3 คน เท่ากับการเลือกตั้งในครั้งที่ 20 และ 21 ซึ่งการเลือกตั้งในครั้งนี้ พรรคประชาธิปัตย์ไม่ส่งผู้สมัครลงรับเลือกตั้ง อย่างไรก็ตาม ผลการเลือกตั้งปรากฏดังนี้

1. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ

จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งของจังหวัดตากทั้งหมด 316,292 คน มีผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้ง 212,407 คน คิดเป็นร้อยละ 67.16 จำนวนบัตรดี 115,875 บัตร คิดเป็นร้อยละ 54.55 จำนวนบัตรเสีย 20,094 บัตร คิดเป็นร้อยละ 9.46 บัตรไม่ประสงค์ลงคะแนน 76,438 บัตร คิดเป็นร้อยละ 35.99

2. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขต

จังหวัดตากมีผู้มีสิทธิเลือกตั้งแบบแบ่งเขตจำนวน 316,292 คน มีผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้ง 212,406 คน คิดเป็นร้อยละ 67.16 จำนวนบัตรดี 83,730 บัตร คิดเป็นร้อยละ 39.42 บัตรเสีย 49,430 บัตร คิดเป็นร้อยละ 23.27 บัตรไม่ประสงค์ลงคะแนน 73,426 บัตร คิดเป็นร้อยละ 37.39

โดยผู้ที่ได้รับเลือกตั้งครั้งนี้เป็นผู้สมัครจากพรรคไทยรักไทย ทั้ง 3 คน ได้แก่

เขตเลือกตั้งที่ 1 ผู้ที่ได้รับเลือกตั้ง คือ นายธนัสถ์ ทวีเกื้อกูลกิจ จากพรรคไทยรักไทย ได้คะแนน 33,117 คะแนน

เขตเลือกตั้งที่ 2 ผู้ที่ได้รับเลือกตั้ง คือ นายชำนาญ สันติพนารักษ์ จากพรรคไทยรักไทย ได้คะแนน 24,081 คะแนน

เขตเลือกตั้งที่ 3 ผู้ที่ได้รับเลือกตั้ง คือ นางสุกัลยา ไชคบารุง จากพรรคไทยรักไทย ได้คะแนน 26,532 คะแนน

อย่างไรก็ตามการเลือกตั้งครั้งนี้ศาลรัฐธรรมนูญได้มีมติตามการร้องขอให้พิจารณาจากผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาเพื่อพิจารณาว่าการจัดการเลือกตั้งครั้งนี้เป็นไปโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ส่งผลให้ผลการเลือกตั้งครั้งนี้ถูกยกเลิกไป

เมื่อเหตุการณ์การต่อต้านและชุมนุมขับไล่ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยและกลุ่มต่างๆ ที่กล่าวหาเรื่องความไม่โปร่งใสในนโยบายหลายๆ ประการทำให้ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ต้องตัดสินใจยุบสภาผู้แทนราษฎร ในวันที่ 24 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2549 และจัดการเลือกตั้งทั่วไปใหม่ในวันที่ 2 เมษายน พ.ศ. 2549 ซึ่งกระชั้นชิดและดูไม่เป็นธรรมและเชื่อว่าการเลือกตั้งครั้งนี้ทำเพื่อเป็นการล้างมลทินตนเองในสายตาของพรรคการเมืองใหญ่หลายพรรคจึงคว่ำบาตรไม่ส่งผู้สมัครลงแข่งขัน หลังจากการเลือกตั้งครั้งนี้พรรคไทยรักไทยถูกศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าผลการเลือกตั้งไม่ชอบด้วยกฎหมาย อีกทั้งยังถูกกล่าวหาว่ามีพฤติการณ์จ้างพรรคเล็กลงสมัครรับเลือกตั้งในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 2 เมษายน 2549 เพื่อเสียงเกณฑ์ 20% ตามพระราชบัญญัติ (พ.ร.บ.) ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. 2541 กรณีที่เขตเลือกตั้งนั้นมีผู้สมัครเพียงคนเดียว จนถูกอัยการสูงสุดยื่นคำร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรค เมื่อวันที่ 6 กรกฎาคม พ.ศ. 2549 ส่งผลให้เกิดความวุ่นวายทางการเมืองตามมามากมาย กระทั่งเกิดการรัฐประหารเมื่อวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2549 และตุลาการรัฐธรรมนูญชุดใหม่ที่ตั้งขึ้นภายหลังการรัฐประหารรับโอนคดีทั้งหมดของศาลรัฐธรรมนูญมาพิจารณาและตัดสินให้ยุบพรรคไทยรักไทย พร้อมตัดสิทธิกรรมการบริหารพรรค ภายหลังการยึดอำนาจได้มีการยกเลิกรัฐธรรมนูญพุทธศักราช 2540 ที่ใช้อยู่ และจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราว

สำหรับใช้บริหารประเทศ พร้อมทั้งได้จัดทำรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550 โดยเปิดให้มีการลงประชามติในวันที่ 19 สิงหาคม พ.ศ. 2550 ซึ่งภายหลังรัฐธรรมนูญฉบับใหม่นี้ประกาศใช้ก็ได้จัดให้มีการเลือกตั้งในวันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2550

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 23 (23 ธันวาคม พ.ศ. 2550)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 กำหนดให้การเลือกตั้งครั้งนี้เป็นการเลือกตั้งทางตรงแบบแบ่งเขตเลือกตั้งและพรรค แต่กำหนดให้มีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวน 400 คน และมาจากบัญชีรายชื่อ 80 คน สำหรับการแบ่งเขตเลือกตั้งนั้นให้ถือเกณฑ์สัดส่วนระหว่างจำนวนประชากรทั่วประเทศกับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีได้ไม่เกิน 3 คนใน 1 เขต หากเกินกว่านั้นให้แบ่งเป็น 2 เขต⁴¹ ดังนั้นจังหวัดตากซึ่งมีประชากร 527,677 คน จึงสามารถมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ 3 คน และใช้จังหวัดเป็นเขตเลือกตั้ง⁴² ส่วนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบสัดส่วนนั้นใช้วิธีแบ่งเขตเลือกตั้งทั่วประเทศเป็น 8 เขต ในแต่ละเขตมีกลุ่มจังหวัดที่ถูกจัดแบ่ง สำหรับจังหวัดตากนั้นถูกกำหนดให้อยู่ในเขตเลือกตั้งที่ 1 ประกอบด้วย 11 จังหวัด ได้แก่ แม่ฮ่องสอน เชียงใหม่ เชียงราย พะเยา แพร่ น่าน ลำปาง

⁴¹ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550

⁴² ประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่องการกำหนดเขตเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง สำหรับจังหวัดที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ไม่เกินสามคน ลงวันที่ 19 ตุลาคม 2550

ลำพูน สุโขทัย กำแพงเพชร และตาก ซึ่งการจัดให้มีการเลือกตั้งในวันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2550 ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดตาก มีดังนี้

1. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ

นายเทอดพงษ์ ไชยนันทน์ สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ ได้รับการเลือกตั้งอยู่ในอันดับที่ 6 ของกลุ่มจังหวัดที่ 1 ด้วยคะแนนรวม 1,358,755 คะแนน⁴³

จังหวัดตากมีจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งหมด 284,675 คน มีผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้ง 240,210 คน คิดเป็นร้อยละ 84.38 จำนวนบัตรดี 212,436 บัตร คิดเป็นร้อยละ 88.44 จำนวนบัตรเสีย 21,765 บัตร คิดเป็นร้อยละ 9.06 บัตรไม่ประสงค์ลงคะแนน 6,009 บัตร คิดเป็นร้อยละ 2.50 โดยผู้มีสิทธิในจังหวัดตากเลือกส.ส.บัญชีรายชื่อแบบสัดส่วน พรรคประชาธิปัตย์ จำนวน 141,034 คน คิดเป็นร้อยละ 58.71 รองลงมาเลือกพรรคพลังประชาชน จำนวน 37,353 คน คิดเป็นร้อยละ 15.55

2. ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขต

จังหวัดตากมีผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวน 284,675 คน มาใช้สิทธิเลือกตั้ง 240,210 คน คิดเป็นร้อยละ 84.38 จำนวนบัตรดี 219,597 บัตร คิดเป็นร้อยละ 91.42 บัตรเสีย 11,461 บัตร คิดเป็นร้อยละ 4.77 บัตรไม่ประสงค์ลงคะแนน 9,146 คิดเป็นร้อยละ 3.81 ผู้ที่ได้รับเลือกตั้ง 3 คน สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ มีคะแนนเรียงตามลำดับดังนี้⁴⁴

⁴³ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดตาก

⁴⁴ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดตาก

1. นายชัยวุฒิ บรรณวัฒน์ ได้รับ 142,068 คะแนน
2. นายธนิตพล ไชยนันทน์ ได้รับ 124,845 คะแนน
3. นายเกียรติชัย สุวรรณเพ็ญ ได้รับ 112,607 คะแนน

การเลือกตั้งครั้งที่ 23 นี้เป็นการเลือกตั้งครั้งล่าสุดซึ่งเป็นผลจากการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ซึ่งเป็นรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นคล้ายๆ กับในอดีตตลอดระยะเวลา 76 ปี หลังเปลี่ยนแปลงการปกครอง การเปลี่ยนรัฐธรรมนูญฉบับต่างๆ นี้เป็นตัวกำหนดรูปแบบการเลือกตั้งของการเมืองระดับประเทศ โดยเฉพาะการกำหนดพื้นที่ จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร วิธีการจัดการเลือกตั้งและช่วงเวลาในการจัดการเลือกตั้ง ซึ่งมีผลต่อการเลือกตั้งของผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของแต่ละจังหวัดรวมทั้งสมาชิกวุฒิสภาที่กำหนดให้มาจากการเลือกตั้ง

ภายหลังจากวุฒิสมาชิกเดิมครบวาระในวันที่ 21 มีนาคม 2543 คณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งเป็นองค์กรอิสระที่จัดตั้งขึ้นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 จึงได้กำหนดให้มีการเลือกตั้งในวันที่ 4 มีนาคม พ.ศ. 2543 ตามมาตรา 121 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ถือเป็นการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา (ส.ว.) ครั้งแรก โดยรัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าวนี้กำหนดให้มีวุฒิสมาชิกจำนวน 200 คน ทำหน้าที่ตรวจสอบและถ่วงดุลอำนาจร่วมกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยกำหนดอายุไม่ต่ำกว่า 40 ปี การศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีและควรมีความรู้ความสามารถในด้านวิชาการชั้นสูง มีวาระการดำรงตำแหน่ง 6 ปี โดยสามารถเป็นได้สมัยเดียว และห้ามผู้สมัครทำการหาเสียงเลือกตั้ง

นอกจากนี้กฎหมายได้กำหนดให้ใช้เขตจังหวัดเป็นเขตเลือกตั้ง ดังนั้นแต่ละจังหวัดจะมีจำนวน ส.ว. ไม่เท่ากันขึ้นอยู่กับ

กับจำนวนของราษฎร โดยผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งสามารถเลือกผู้สมัครได้คนเดียว ซึ่งเรียกว่าการเลือกตั้งเป็นรายบุคคล โดยเลือกไว้คนเดียว (Single non-transferable vote) ซึ่งเป็นลักษณะหนึ่งของระบบเสียงข้างมาก เพราะเจตนารมณ์ที่ต้องการเสียงการสนับสนุนจากพรรคการเมือง ซึ่งหากแยกสนับสนุนก็จะทำให้ไม่สามารถสนับสนุนยกทีม เพราะจะทำให้แข่งกันเอง⁴⁵ สำหรับจังหวัดตากนั้นสามารถมีสมาชิกวุฒิสภาได้ 2 คน มีผู้มาใช้สิทธิร้อยละ 61.58 มีจำนวนบัตรเสียร้อยละ 9 โดยผู้ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาของจังหวัดตาก คือ นายอุดร ตันติสุนทร ได้รับ 72,320 คะแนน และนายพนัส ทัศนียานนท์ ได้รับ 52,221 คะแนน

เมื่อสมาชิกภาพสิ้นสุดลงหลังจากครบวาระ 6 ปี จึงได้จัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ในวันที่ 19 เมษายน พ.ศ. 2549 ผลการเลือกตั้งในครั้งนี้ นายรักษ์ ตันติสุนทร ได้รับเลือกตั้งด้วยคะแนน 62,108 คะแนน และนายชลทิศ สินรัชตานันท์ 52,685 คะแนน อย่างไรก็ตามสมาชิกวุฒิสภาจากการเลือกตั้งครั้งนี้สิ้นสุดลงเนื่องจากการปฏิวัติในวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2549 และได้ยกเลิกรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ทำให้สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาที่ผ่านการรับรองจากคณะกรรมการการเลือกตั้งหมดลงโดยปริยาย เมื่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้ประกาศใช้จึงจัดให้มีการเลือกตั้งในวันที่ 2 มีนาคม พ.ศ. 2551

โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 กำหนดให้มี ส.ว. จำนวน 150 คน มาจากการเลือกตั้งจังหวัด

⁴⁵ โคทม อารียา. เอกสารประกอบการฝึกอบรมหลักสูตรวิทยากรการเลือกตั้ง, 2541

ละหนึ่งคน และที่เหลือมาจากการสรรหา โดยการเลือกตั้งแต่ละจังหวัดให้ใช้จังหวัดเป็นเขตเลือกตั้ง⁴⁶ การเลือกตั้งครั้งนี้ จังหวัดตากมีจำนวนผู้ออกมาใช้สิทธิ 204,746 คน จากผู้มีสิทธิ 316,683 คน คิดเป็นร้อยละ 64.65 บัตรดี 172,898 บัตรคิดเป็นร้อยละ 84.45 บัตรเสีย 15,358 บัตร คิดเป็นร้อยละ 7.50 ไม่ประสงค์ลงคะแนน 16,490 บัตร คิดเป็นร้อยละ 8.05 ผู้ที่ได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาของจังหวัดตาก คือ นายชรินทร์ หาญสืบสาย ได้รับ 61,256 คะแนน

ในบทนี้ได้ทบทวนบริบททางการเมืองการบริหารระดับประเทศ ทำให้เห็นภาพการเปลี่ยนแปลงตัวผู้นำจากการยึดอำนาจ ปฏิวัติและเปลี่ยนแปลงยกเลิกรัฐธรรมนูญฉบับเดิม ร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ขึ้นมาใช้ ซึ่งเหตุการณ์ต่างๆ เหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดการเลือกตั้งและการเมืองถิ่นของจังหวัด ไม่ว่าจะเป็นการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา ล้วนเป็นส่วนหนึ่งที่ใช้ประกอบการวิเคราะห์การเมืองถิ่นของจังหวัดตาก ซึ่งจะกล่าวในบทต่อไป

⁴⁶ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดตาก

บทที่ 3

นักการเมืองถิ่นจังหวัดตาก

การเมืองการปกครองของประเทศเป็นกลไกที่สำคัญต่อการกำหนดวิธีการการเลือกตั้งของแต่ละจังหวัดและอาจทำให้มีผลต่อกลวิธีในการหาเสียงที่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตาม สถานการณ์และบริบทของจังหวัดก็เป็นเงื่อนไขสำคัญต่อการเลือกตั้ง ดังนั้นเพื่อทำความเข้าใจการเมืองถิ่นจังหวัดตาก ในบทนี้จะขอกล่าวถึงภูมิหลัง ประวัติ เครือข่าย และกลวิธีหาเสียงของนักการเมือง ตลอดจนการวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้ได้รับการเลือกตั้งโดยจะเรียงลำดับเหตุการณ์เพื่อให้เห็นภาพการเมืองท้องถิ่นในลักษณะคู่ขนานกับการเมืองระดับชาติ ซึ่งข้อมูลอาจมีความเข้มข้นของปริมาณเนื้อหาไม่เท่ากันเพราะขึ้นอยู่กับระยะเวลาและความถี่ของการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองในจังหวัดรวมทั้งหลักฐาน เช่น บันทึก รูปถ่าย แผ่นใบปลิวที่ปรากฏและความสมบูรณ์ของข้อมูล โดยนักการเมืองถิ่นจังหวัดตาก ที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตั้งแต่เปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 รวม 13 คน เป็นสมาชิกวุฒิสภาที่มาจากการเลือกตั้ง 5 คน ในจำนวนนี้มี 2 คน ที่มีรายชื่อซ้ำกับการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร รวมแล้วมีนักการเมืองถิ่นที่จะนำเสนอในบทนี้ 16 คนรายละเอียดจะนำเสนอตามลำดับดังนี้

1. พระประณาทกรณี (ถม อินทรสูต)

“พระประณาทกรณี” เป็นบรรดาศักดิ์ของนายถม อินทรสูต ที่ได้รับพระราชทานเมื่อวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2471 ชาวจังหวัดตาก มักเรียกสั้นๆ ว่า “พระประณาทฯ” พระประณาทฯ เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนแรกของจังหวัดตากที่ได้รับการเลือกตั้งจาก ผู้แทนตำบล โดยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรช่วงปี พ.ศ. 2476-2480 เป็นบุคคลที่ประสบความสำเร็จในอาชีพมาโดยตลอดและ มีการศึกษาสูงสุดคือได้รับประกาศนียบัตรเป็นเนติบัณฑิต ซึ่งใน สมัยนั้นหาคนที่จบการศึกษาสูงระดับนั้นในจังหวัดมีน้อยมาก โดย พื้นฐานพระประณาทฯ เป็นที่รักเคารพของชาวจังหวัดตาก เพราะ ได้อาศัยความรู้ทางกฎหมายช่วยเหลือคนจังหวัดตาก ในการ แนะนำไกล่เกลี่ยคดีความต่างๆ ให้ชาวบ้านไม่เสียเปรียบซึ่ง ส่วนใหญ่ก็ช่วยเหลือโดยไม่ได้คิดค่าทนาย⁴⁷ ภายหลังจากการ เลือกตั้งได้ทำหน้าที่นำข้อร้องเรียนและปัญหาของพื้นที่เสนอต่อ รัฐบาล ดังเอกสารที่แจกกับชาวตากภายหลังเป็นผู้แทนราษฎร ได้ 4 ปี เพื่อชี้แจงทำความเข้าใจกับประชาชนจังหวัดตาก ถึง บทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยผลงานสำคัญของ พระประณาทฯ ได้แก่ การเสนอให้บำเหน็จรางวัลจูงใจแก่กำนัน ผู้ใหญ่บ้านที่ทำความชอบทุกปี ลดค่าอนุญาตฆ่าสุกรโดยเฉพาะ อำเภอมแม่สอดที่เป็นชายแดนของจังหวัดตาก เสนอให้ยกเลิก ภาษีใบอนุญาตไม้กระยาเลย⁴⁸ นอกจากนี้ยังเสนอให้ทำทาง ไร่รถและเกวียนเดินจากอำเภอระแหงถึงอำเภอมแม่สอด และ

⁴⁷ คุณหญิงเนื้อทิพย์ เสมรสุต บุตรีของพระประณาทกรณี กล่าวถึงพระประณาทกรณีในอนุสรณ์พระราชทานเพลิงศพ

⁴⁸ โดยต่อมารัฐบาลอนุญาตไม่ทำบ้านเรือนปีหนึ่งเป็นจำนวนไม่ที่ไม่ต้องเสียภาษี หากไม่เกิน 16 บาททำให้ราษฎรสามารถใช้ไม่ทำบ้านเรือนได้มากขึ้นถึง 4 เท่า นับเป็นการแก้ปัญหาความเดือดร้อนส่วนหนึ่ง

ยังเสนอให้มีการยกศาลแขวงอำเภอแม่สอดเป็นศาลจังหวัด เพื่อบรรเทาความเดือดร้อน⁴⁹ โดยเฉพาะในฤดูฝนที่การเดินทางไม่สะดวกต้องเดินทางเท้าเข้ามาที่จังหวัด พระประณาทาเป็นผู้พยายามผลักดันให้ชาวจังหวัดตากเข้าใจการเมืองแบบประชาธิปไตย โดยเขียนรายงานบทความและการใช้วิทยุกระจายเสียงสื่อสารให้ประชาชนเข้าใจการเลือกตั้งครั้งที่ 2 พ.ศ. 2480 เพื่อพยายามกระตุ้นประชาชนชาวตากให้สนใจการเมือง พิจารณาผู้สมัครและออกมาใช้สิทธิเลือกตั้งโดยให้ข้อคิดต่างๆ ในการพิจารณาผู้สมัครรับเลือกตั้ง แม้ว่าตนเองจะไม่ได้ลงรับสมัคร นับเป็นบุคคลที่พยายามปูพื้นฐานการเมืองแบบประชาธิปไตยให้กับชาวจังหวัดตาก

พระประณาทกรณี เกิดเมื่อวันที่ 22 มีนาคม พ.ศ. 2425 ที่ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร เป็นบุตรของ หลวงศรีทิพบาล ชื่อเดิม แยม กับนางสาหร่าย อินทรสูต เริ่มศึกษาเล่าเรียนครั้งแรก ในปี พ.ศ. 2432 ในสำนักพระภิกษุแนม ที่วัดคูยาง ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร เพราะสมัยนั้นหัวเมืองในต่างจังหวัดไม่มีโรงเรียนของรัฐบาล เหมือนปัจจุบันจึงต้องเรียนตามวัด ซึ่งไม่มีการสอบไล่หรือกำหนดชั้นเรียน ผู้สนใจก็สามารถเรียนเพื่ออ่านออกเขียนได้โดย พระประณาทาได้เรียนภาษาไทย บาลีและวิชาเลขคณิตด้วยความสนใจศึกษาหาความรู้ เมื่อเล่าเรียนในสำนักวัดคูยางได้ 7 ปี ก็ได้ฝึกหัดวิชาเสมียนกับพระยารามณรงค์สงครามผู้ว่าราชการเมืองกำแพงเพชรอีก 3 ปี และสามารถสอบความรู้ชั้น ทนายความได้ เมื่อวันที่ 18 มีนาคม พ.ศ. 2449 พระประณาทาชอบวิชากฎหมายมากที่สุดในบรรดาวิชาต่างๆ จึงขยันหมั่นเพียร

⁴⁹ เอกสารประวัติพระประณาทกรณี

ตั้งแต่รับราชการก็พยายามศึกษากฎหมายจากตัวบท และคำอธิบายกฎหมายในเวลาว่างจากการทำงานแทบทุกวัน เมื่อดำรงตำแหน่งอัยการผู้ช่วยเมืองตากซึ่งสมัยนั้นเรียกว่า “แพ่ง” ก็ได้สิทธิสมัครเข้าเป็นนักเรียนกฎหมายแห่งกระทรวงยุติธรรม และใช้ความอุตสาหะจนสอบไล่วิชากฎหมายภาค 1 เมื่อเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2463 ในครั้งแรกที่เข้าสอบและสอบไล่วิชากฎหมายภาค 2 เมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ. 2465 ซึ่งถือว่าสำเร็จชั้นเนติบัณฑิต ซึ่งขณะนั้นในต่างจังหวัดไม่ค่อยมีใครสอบผ่าน เพราะขาดตำรับตำรา และขาดโอกาสฟังคำสอนของอาจารย์ที่โรงเรียนกฎหมายหรือมหาวิทยาลัยในปัจจุบัน สำหรับตำแหน่งราชการนั้น พระประณาฯ เคยดำรงตำแหน่งอัยการจังหวัดสุโขทัย อัยการจังหวัดนครราชสีมา อัยการมณฑลมหาสารบุรี อัยการมณฑลพายัพ อัยการมณฑลพิษณุโลก และท้ายสุดดำรงตำแหน่งอัยการมณฑลภูเก็ต ปฏิบัติราชการได้ 2-3 ปีก็ป่วยเป็นอัมพาตและออกจากราชการ เป็นข้าราชการบำนาญด้วยความเคร่งครัดในการดูแลรักษาอนามัยทำให้หายจากเป็นอัมพาต สามารถใช้ชีวิตได้เหมือนปกติจึงเห็นว่าพอทำประโยชน์แก่ประเทศชาติได้ จึงสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดตากเมื่อ พ.ศ. 2476 การลงสมัครที่จังหวัดตากส่วนหนึ่งเป็นเพราะพระประณาฯ ถือได้ว่าเป็นคนจังหวัดตาก เพราะได้สมรสกับนางเทียบ บุตรีของพระยาสุจริตรักษา ชื่อเดิมทองคำ อินทรสูต ผู้ว่าราชการเมืองตากใน พ.ศ. 2443 มีบุตรธิดา 2 คน เมื่อนางเทียบเสียชีวิต ในปี พ.ศ. 2476 พระประณาฯ ก็ยังสมรสกับนางสาวถนอม กัลยาณมิตร บุตรีของพระยาสุจริตรักษา (เดิมชื่อเชื้อ กัลยาณมิตร) ซึ่งเป็นผู้ว่าราชการเมืองตากต่อจากพระยาสุจริตรักษา (ทองคำ อินทรสูต) ทำให้มีความผูกพันใกล้ชิดกับข้าราชการเครือญาติฝั่งภรรยาและ

ชาวจังหวัดตาก นอกเหนือจากความคุ้นเคยกับชาวตาก ตั้งแต่ เป็นเสียมียมมหาดไทย เมืองตาก เมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2443 หรือช่วงที่เป็นสัสดีเมืองตากและปลัดซ้ายอำเภอเชียงใหม่และ อำเภอบ้านตากเป็นอัยการผู้ช่วยเมืองตาก ในช่วงปี พ.ศ. 2456 แม้ว่าในช่วงหลังต้องย้ายไปทำหน้าที่อัยการในจังหวัดต่างๆ พระประณาฯ มีอุปนิสัยและความประพฤติเรียบร้อยมีศีลธรรม มีจิตใจโอบอ้อมอารีเพื่อแผ่แก่คนทั่วไปทำให้คนที่รู้จักนิยมชมชอบ ประกอบกับความรู้ความสามารถ พันเพ ภูมิหลังทั้งของตัวพระ ประณาฯ และครอบครัวจึงทำให้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภา ผู้แทนซึ่งในช่วงเวลาที่ทำหน้าที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอยู่ได้ จนครบวาระ ในวันที่ 9 ธันวาคม พ.ศ. 2480 และไม่ได้ลงรับ สัมครต่อเนื่องจากครอบครัวโดยเฉพาะคุณหญิงเนื้อทิพย์ เสמרสุด บุตรีของพระประณาฯ คัดค้าน และต้องการให้ พระประณาฯ มีเวลาพักผ่อน⁵⁰ ซึ่งในช่วงชีวิตหลังการหมด วาระนี้ได้ใช้เวลาทำหน้าที่ทนายความรับปรึกษาว่าความใน จังหวัดราว 2 ปี แต่ก็ถูกขอร้องจากครอบครัวให้หยุดทำงาน จึงใช้เวลาในบั้นปลายชีวิตแสวงหาความรู้ อ่านตำรากฎหมาย และหนังสือที่เบาสมอง เช่น โหราศาสตร์ ตามนิสัยที่ชอบศึกษา หาความรู้ที่บ้านอำนวยการทิพย์ กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นบ้านของคุณหญิงเนื้อทิพย์ เสמרสุดบุตรี และเสียชีวิตในวันที่ 13 กันยายน พ.ศ. 2494 ขณะอายุได้ 69 ปี

สถานการณ์การเลือกตั้งในช่วงหลังการเปลี่ยนแปลงการ ปกครอง ซึ่งได้มีการจัดให้มีครั้งแรกใน พ.ศ. 2476 เป็นช่วงที่ ต้องอาศัยเวลาให้ประชาชนเรียนรู้การปกครองแบบประชาธิปไตย ซึ่งประชาชนไม่เคยได้รับข้อมูลข่าวสารย่อมไม่มีความเข้าใจมาก

⁵⁰ อนุสรณ์พระราชทานเพลิงศพของพระประณาภรณ์

นัก⁵¹ จึงเป็นเหตุผลที่สำคัญที่ผู้ที่มีความรู้มีการศึกษา และมีความ
เกี่ยวพันกับข้าราชการชั้นสูงของจังหวัด ซึ่งเป็นข้าราชการส่วน
ภูมิภาคและข้าราชการส่วนกลางซึ่งยังเป็นศูนย์กลางอำนาจ ซึ่ง
อยู่ภายใต้แนวทางของอำมาตยาธิปไตย ครั้งเมื่อจัดให้มีการ
เลือกตั้งจึงเสมือนเป็นการลองผิดลองถูกของประชาชนในแต่ละ
จังหวัด แต่เพื่อให้ผู้แทนตัวแทนราษฎรของจังหวัด ซึ่งส่วนหนึ่ง
ต้องมาจากการเลือกตั้งทางอ้อมจากผู้แทนตำบล ซึ่งแน่นอนว่า
ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มบุคคลในท้องถิ่นที่มีความสัมพันธ์กับข้าราชการ
ในจังหวัด จากความเป็นข้าราชการและอยู่ในแวดวงผู้ปกครอง
มาโดยตลอดโดยเฉพาะการแต่งงานสองครั้งกับบุตรธิดาของผู้ว่า
ราชการจังหวัดตากทั้งสองครั้งแสดงให้เห็นถึงความเกี่ยวพัน
และความเป็นเครือญาติของชนชั้นนำในกลุ่มข้าราชการ ซึ่ง
ย่อมมีประชาชนรู้จักและมีฐานคะแนนที่ได้รับเลือกและปราศจาก
คู่แข่งจนถึงกับเรียกว่า “นอนมาอย่างไม่ต้องสงสัย” รวมทั้ง
ข้อมูลของพระประณาทรรณีก่อนมีการเลือกตั้งนั้นได้ป่วยเป็น
โรคอัมพาต โดยรับบำนาญในช่วงที่รักษาตัวก่อนลงสมัครรับ
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้มีใจโอบอ้อมอารี รวมทั้งการให้
ความช่วยเหลือวงศาคณาญาติและประชาชนทั่วไปโดยอาศัย
ความรู้ทางกฎหมายทำให้เป็นที่รู้จักรักใคร่ของคนทั่วไป ในช่วง
นี้จึงสันนิษฐานว่าไม่ได้มีเทคนิคการหาเสียงมากนัก จะอาศัยก็
แต่เครือข่ายเป็นหลักเพราะยังไม่มีการแข่งขัน ขณะที่ประชาชน
ก็ยังไม่เข้าใจเรื่องของการเลือกผู้แทนราษฎร โดยเฉพาะไม่เข้าใจ

⁵¹ ความสนใจทางการเมืองของประชาชนจังหวัดตากในช่วง 10 ปี หลัง
เปลี่ยนแปลงการปกครองจะเห็นว่าการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งแรก
และครั้งที่ 2 ของการเลือกตั้งผู้แทนตำบล การเลือกสมาชิกสภาจังหวัดไม่
ค่อยมีการไปใส่บัตรออกเสียง สะท้อนให้เห็นถึงความเข้าใจการเมืองยุคแรกๆ
ของจังหวัดตาก

ความแตกต่างของบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับข้าราชการฝ่ายบริหาร⁵²

สำหรับการวิเคราะห์ส่วนอื่น ๆ นั้นผู้วิจัยขาดข้อมูลเนื่องจาก ระยะเวลาและขาดทายาทโดยตรงที่เก็บรวบรวมข้อมูล รวมทั้ง บ้านพักได้ถูกไฟไหม้ทำให้ขาดหลักฐานและคนที่เชื่อมโยงข้อมูล⁵³ ด้วยข้อจำกัดของข้อมูลในการศึกษา ผู้วิจัยจึงขอยุติเรื่องราวของ พระประณาทกรณีเท่าที่มีหลักฐานเพียงเท่านี้

2. นายหมั่ง สายชุ่มอินทร์ (สกุลเดิม สุจริตจันทร์)

นายหมั่ง สายชุ่มอินทร์ เกิดเมื่อวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2437 ที่บ้านจีน ตำบลระแหง อำเภอเมืองตาก จังหวัดตาก เป็นบุตร ชุนรองจำเมือง (ชุ่ม) ซึ่งมีอาชีพเป็นทนายความ มารดาชื่อนางรองจำเมือง (เล็ก) สายชุ่มอินทร์ มีพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน 4 คน นายหมั่ง เป็นบุตรคนที่ 2 ในบรรดาพี่น้อง 4 คน มีภรรยา 6 คน บุตร-ธิดา รวม 8 คน

นายหมั่งเป็นคนมีปฏิภาณไหวพริบและชอบเป็นผู้นำ ตั้งแต่วัยเด็กชอบทำตัวเป็นหัวหน้าในกลุ่มเพื่อนเด็กแถวบ้าน ด้วยความซนของนายหมั่งจึงทำให้ชุนรองจำเมืองและนางรองจำเมืองซึ่งเป็นบิดาและมารดาของนายหมั่ง นำไปฝากเป็นลูกศิษย์วัดกับหลวงปู่สิน เจ้าอาวาสวัดมะเขือแจ้ขึ้นให้ดูแล ในช่วงที่เป็นเด็กวัดต้องตามหลวงปู่ออกไปบิณฑบาตเป็นประจำทุกวัน เว้นวันพระ กลับมาก็จะทานข้าวกันบาตร คอยนวดบิ๊ป และ เทกระโถนให้หลวงปู่สิน หลวงปู่สินจึงรักใคร่เอ็นดู หาเสื้อผ้าให้

⁵² เอกสารระบอบการปกครองอย่างใหม่โดยย่อของพระประณาทกรณี

⁵³ สัมภาษณ์ นายพีรพงศ์ เสมรสุต บุตรบุญธรรมของ คุณหญิงเนื้อทิพย์ เสมรสุต ทางโทรศัพท์เมื่อวันที่ 7 มีนาคม พ.ศ. 2551 เวลา 13.00 - 13.30 น.

ใส่ โดยเอาผ้าขาวที่เขาใช้คลุมศพหรือผ้าที่เขาเอามาทอดผ้าป่า มาให้ตัดเสื้อ ต่อมาก็ไปเข้าเรียนหนังสือที่วัดน้ำหัก⁵⁴ แต่ด้วยการกิจต้องดูแลหลวงปู่ลินจึงทำให้ไปโรงเรียนสายเกือบทุกวัน และก่อนไปก็ไม่ได้ทานข้าว จึงต้องเอาข้าวที่พระฉันเหลือแล้วใส่ ปิ่นโตไปที่โรงเรียนด้วย

เมื่อเริ่มเป็นวัยรุ่นก็ออกจากวัดกลับมาอยู่บ้าน ในขณะนั้น ทางบ้านของนายหมั่งมีความลำบากทางฐานะทางการเงินและมีหนี้สินมากมาย จึงจำเป็นต้องทำงานหาเลี้ยงครอบครัวโดยสมัครไปเป็นพลตำรวจ ต่อมาได้เลื่อนเป็นจ่าสิบตรี หลังจากรยะหนึ่งก็ลาออกมาสมัครเป็นเสมียนศาล ในระหว่างที่ทำงาน อยู่ก็พยายามศึกษาหาความรู้ หางานและหาช่องทางเพิ่มความรู้ กับตนเองตลอดเวลา จนกระทั่งผู้ใหญ่ในศาลเห็นว่าเป็นคนขยันทำงานดี จึงให้การสนับสนุนไปเรียนกฎหมายในกรุงเทพฯ จึงได้ตัดสินใจเดินทางเข้ากรุงเทพฯ โดยทางน้ำแล้ว แต่ครอบครัวไม่เห็นด้วย จึงเอาเรือล่องมาเพื่อตามกลับ⁵⁵ เหตุการณ์ครั้งนั้น ทำให้นายหมั่งผิดหวังและพลาดโอกาสในการเรียนและเติบโต ในอาชีพซึ่งทำให้ต่อมานายหมั่งจึงลาออกจากการเป็นเสมียนศาล เพื่อเข้าทำงานในสรรพสามิตซึ่งก็พบว่าไม่มีความก้าวหน้า อยู่ได้ระยะหนึ่งจึงลาออก คราวนี้หันมาค้าขายเพราะเห็นว่าจะสร้างฐานะได้รวดเร็วยิ่งกว่าการรับราชการ นายหมั่งทำงานอย่างขยันขันแข็ง ต้องออกตั้งแต่ตีสอง ตีสาม หาดพรคพวก ลูกน้อง ในละแวกบ้าน ซี่มา ซี่ลา ออกมาหาของป่า เช่น เขาควาย เขาวัว⁵⁶ กับรับซื้อจากชาวบ้านเพิ่มเติม นายหมั่งทำงานนี้ด้วยความสนุก

⁵⁴ วัดน้ำหัก เป็นชื่อเดิมของวัดสิตลารามในปัจจุบัน

⁵⁵ หนทางสมัยนั้นจากจังหวัดตากไปกรุงเทพฯ ต้องใช้เรืออย่างเดียว ใช้เวลาเดินทางไปกลับเป็นเดือนๆ เพราะเรือที่ใช้คมนาคมในสมัยนั้นก็เป็เรือที่ใช้คนพายและถ่อ

และด้วยความมานะบากบั่นอดทน ทำให้มีเงินไปชำระหนี้สินต่างๆ ที่ทางบ้านไปติดหนี้ไว้จนหมดสิ้น จากนั้นมาฐานะของนายหมั่งก็ดีขึ้น และเมื่อมีฐานะจึงซื้อที่ดิน ไร่และม้า มาเลี้ยงและเริ่มเปิดกิจการรับส่งถุงเมลล์ รับเหมาก่อสร้างเสาโทรเลขตามเมืองต่างๆ เช่น อำเภอแม่สอด แม่ละเมา แม่จะเรอ สวรรคโลก สุโขทัย ลำปาง กำแพงเพชร เชียงใหม่ โดยบางครั้งต้องใช้ม้าข้ามเป็นพาหนะ ในการคมนาคมระหว่างอำเภอ โดยเฉพาะทางไปอำเภอแม่สอด ที่การคมนาคมยังไม่สะดวก ใช้จ่ายค่อนข้างซุกซมและต้องเดินทางหลายคืนจากอำเภอเมืองถึงอำเภอแม่สอด เมื่อถึงแม่สอดจะซื้อสินค้าบริเวณชายแดนพม่า เช่น ผ้า หม้อ ชาม กะละมัง ถาด ถัง ถ้วย กระเบื้อง โตก ชั้นลงยา รวมทั้งยังซื้อขายเงินแถบ⁵⁷ ในสมัยนั้นคนค้าขายเงินแถบจะร่ำรวยมาก

กิจการและธุรกิจการค้าต่างๆ ที่หลากหลายเป็นเพราะ "ความช่างคิด" และมีหัวทางการค้าของนายหมั่งจึงสามารถสร้างครอบครัวให้มีความเป็นปึกแผ่น มีเพื่อนฝูง บริวารมากมายถือเป็นผู้กว้างขวางในจังหวัดและเมื่อมีความพร้อมจึงคิดจะลงสมัครทางการเมือง ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำทายเป็นสำหรับนายหมั่ง ประกอบกับความสนใจติดตามสถานการณ์ของประเทศอยู่เสมอเป็นทุนเดิมจึงทำให้ ตัดสินใจเข้าสมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้แทนราษฎรเมืองตากซึ่งพบว่ามี การลงสมัคร รับเลือกตั้งเป็นผู้แทนราษฎรเมืองตากจำนวน 3 ครั้ง และได้รับเลือก 2 ครั้ง คือครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 ส่วนครั้งที่ 3 นั้นพ่ายแพ้ให้นายเทียมซึ่งได้รับเลือกตั้ง ซึ่งจะอธิบายตามลำดับดังนี้

⁵⁶ ในช่วงนั้นเขาว่า เขาควาย เป็นที่นิยมเอามาประดับบ้าน ใช้เป็นที่แขวนหมวก ได้จึงเป็นสินค้าที่มีราคา

⁵⁷ เงินแถบเป็นเงินสกุลพม่า และอินเดียมีเนื้อเงินมาก นิยมเอามาทำเครื่องเงินราคาดี

ในวันที่ 7 พฤศจิกายน พ.ศ. 2480 ครั้งที่ 1 นายหมั่งได้ลงรับสมัครและผู้แทนราษฎรคนที่ 2 ของเมืองตากต่อจากผู้แทนราษฎรคนแรก คือ พระประณาทภรณี (ถม อินทรสูต) ซึ่งมีการเลือกตั้งทางอ้อมจากผู้แทนตำบล ดังนั้นนายหมั่งจึงเป็นผู้ที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนที่มาจาก การเลือกตั้งทางตรงจากประชาชนเป็นคนแรก ได้รับการเลือกตั้งและทำหน้าที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดตากในระหว่าง พ.ศ. 2480 - พ.ศ. 2481 มีวาระการเป็นผู้แทนราษฎรครั้งนี้อยู่ได้เพียง 1 ปี ในระหว่างนั้นเหตุการณ์บ้านเมืองมีการเปลี่ยนแปลงการปกครอง สถานการณ์จึงไม่สู้จะราบรื่นนัก จึงเป็นเหตุให้มีการยุบสภา และมีพระราชาคณะผู้ใหญ่ให้มีการเลือกตั้งในวันที่ 12 พฤศจิกายน พ.ศ. 2481 ซึ่งนายหมั่ง ก็ได้รับเลือกเป็นผู้แทนราษฎรของเมืองตากอีกครั้งเป็นครั้งที่ 2 โดยจอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี ซึ่งเป็นช่วงที่มีการเปลี่ยนแปลงในเรื่องความเป็นอยู่ และการดำเนินชีวิตของราษฎรอยู่หลายอย่าง เช่น ห้ามราษฎรเดินกินหมากพลูและเน้นให้มีการแต่งกายที่สุภาพ เป็นผู้หญิงก็ให้นุ่งผ้าลายโจงกระเบน ห่มสะไบ (สไบ) หรือสวมเสื้อ ผู้ชายนุ่งผ้าม่วงโจงกระเบนใส่เสื้อราชประแตน ต่อมาบังคับให้สวมหมวกเมื่อออกจากบ้านตามนโยบายมาลानาไทย และไม่อนุญาตให้กินหมาก ถ้าบ้านใครที่เคยปลูกต้นหมากก็ให้ตัดโคนออกให้หมด จึงทำให้ราษฎรอึดอัดคับแค้นใจและคิดว่านายหมั่งไม่สามารถช่วยเหลืออะไรได้

ต่อมาในช่วงระยะเวลา พ.ศ. 2480 - 2488 ซึ่งเป็นช่วงที่มีสงครามโลกครั้งที่ 2 ทหารญี่ปุ่นขอใช้ประเทศไทยเป็นทางผ่านและเข้ามาพักตั้งค่ายอยู่จังหวัดตาก และทำให้เข้าใจว่าประเทศไทยช่วยเหลือญี่ปุ่น ดังนั้นเพื่อความอยู่รอดของไทย จึงมีการจัดตั้งกลุ่มเสรีไทยขึ้นอย่างลับๆ สำหรับจังหวัดตากก็มี

นายหมั่ง ผู้แทนราษฎรเป็นผู้นำและจัดการดูแลคณะเสรีไทยในจังหวัดตาก เป็นเหตุหนึ่งทำให้นายหมั่งไม่สามารถทำหน้าที่เป็นผู้แทนราษฎรออกไปพบปะรับรู้เรื่องทุกซักร้อนของราษฎรได้อย่างปกติ จึงทำให้เห็นทางราษฎรซึ่งมีผลต่อการเลือกตั้งในครั้งถัดมา

อย่างไรก็ตามช่วงเวลาที่นายหมั่ง สายชุ่มอินทร์ เป็นผู้แทนราษฎรครั้งที่ 2 นั้น นานถึง 8 ปี เพราะมีการต่ออายุของผู้แทนราษฎรในสมัยนั้นยาวนานออกไปอีก 4 ปี โดยมีการต่ออายุถึง 2 ครั้ง ครั้งละ 2 ปี ทำให้สมาชิกภาพความเป็นผู้แทนราษฎรได้หมดวาระลง และจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ในวันที่ 6 มกราคม พ.ศ. 2489

ซึ่งเป็นการเลือกตั้งครั้งที่ 4 ของประเทศในครั้งนี้นายหมั่งก็ได้ลงสมัครโดยมีวิธีการหาเสียงโดยแจกใบปลิว และบัตรแนะนำตัวไปตามพรรคพวกเพื่อนฝูงและหน่วยราชการกลุ่มงานต่างๆ ที่ขยายวงราชการจากพ่อค้า คหบดี และข้าราชการสมัครพรรคพวก รวมทั้งเครือญาติ

จากหลักฐานแผ่นใบปลิวหาเสียงในการเลือกตั้งครั้งนั้น⁵⁸ สะท้อนให้เห็นกระแสความนิยมของคนตากในช่วงดังกล่าวที่กำลังสนใจผู้มีความรู้ความสามารถที่อาจไม่ใช่คนจังหวัดตาก และไม่เคยสมัครรับเลือกตั้ง จากแผ่นปลิวหาเสียงที่เน้นข้อความ “คนเก่า พันเมือง ตามเดิม” และใช้ความเป็นผู้แทนราษฎรที่เป็นคนจังหวัดตากที่เข้าใจความต้องการของประชาชนมากกว่า และนำเสนอผลงานโดยเฉพาะช่วงเป็นเสรีไทยและผลงานในการประสานในการจัดตั้งโรงพยาบาลเส้นทางคมนาคม สะพาน และสาธารณูปโภคอื่นๆ นอกจากนี้ยังพบข้อความที่สะท้อนถึงวิธีการ “เปิดบ้าน” ให้ที่พักพิงกับผู้เดินทาง

⁵⁸ แผ่นใบปลิวหาเสียงของนายหมั่ง สายชุ่มอินทร์

เข้ามาพบ เนื่องจากสมัยนั้นการเดินทางระหว่างเมืองต้องใช้เวลา
มาก ทำให้ต้องค้างแรม การเปิดบ้านของนายหมั่งจึงเสมือนเป็น
การสร้างบารมีกับประชาชนในพื้นที่ เครือข่ายที่สำคัญของ
นายหมั่งมีทั้งผู้ที่ทำการค้าดำเนินกิจการร่วมกัน และส่วนหนึ่งเป็น
บุคคลที่กล่าวถึงในแผ่นใบปลิวหาเสียง ได้แก่ นายเนียน ชูโฉม
นายธรรม อินทรสุวรรณโณ นายกำ แม่สอด ซึ่งเคยทำงานด้าน
ลับๆ แบบกองโจรเพื่อต่อสู้กับญี่ปุ่น กลุ่มดังกล่าวต่อมาเป็น
บุคคลที่เป็นกลุ่มคะแนนเสียงรวมทั้งกำนันและผู้ใหญ่บ้านใน
แต่ละท้องที่ เนื่องจากการดำเนินกิจกรรมการค้าของนายหมั่ง
หลากหลาย คือมีตั้งแต่ธุรกิจสร้างทาง สะพาน ของป่า และธุรกิจ
ดูจเมิ้ล โทรเลข ทำให้เป็นที่รู้จักอย่างมากในจังหวัดตาก

การหาเสียงของนายหมั่งอาศัยเครือข่ายญาติ กลุ่มธุรกิจ กำนัน
ผู้ใหญ่บ้าน โดยการหาเสียงได้ใช้วิธีง่ายๆ เช่น ใช้จักรยาน เคาะ
ประตูบ้าน เดินหาเสียง โดยแจกบัตรแนะนำตัวและแผ่นปลิว
และข้อสันนิษฐานอีกข้อหนึ่งคือ นายหมั่งอาจใช้ไปรษณียบัตร
โดยส่งเมลล์ไปในพื้นที่ต่างๆ ด้วย เนื่องจากเป็นผู้ดำเนินธุรกิจ
ด้านการส่งดูจเมิ้ลและโทรเลข อย่างไรก็ตาม ไปรษณียบัตรที่เห็น
ด้านหน้าเป็นภาพถ่ายชาวดำและด้านหลังมีด้านที่สามารถติด
แสตมป์ เพื่อส่งไปยังพื้นที่ต่างๆ ซึ่งอาจติดแสตมป์ หรือเพียงแต่
ฝากส่ง แต่สิ่งที่พบเห็นคือเป็นสิ่งที่ถูกเก็บไว้ปริมาณมากและอยู่
ที่เดียวกับกล่องใส่แผ่นปลิวซึ่งตรงกับที่ นางสมจิตต ทิพยเกสร⁵⁹
ได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า นอกจากใช้บัตรแนะนำตัวที่มีรูปถ่าย
การติดใบปลิวตามป้ายหมู่บ้าน เสาไฟฟ้าและรั้วของประชาชน
แล้วนั้น ยังอาศัยการพบปะประชาชนในร้านกาแฟ ได้แก่ร้าน

⁵⁹ สัมภาษณ์ นางสมจิตต ทิพยเกสร (ผู้ใกล้ชิดนายหมั่ง สายซุ่มอินทร์) ที่บ้าน
เมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม พ.ศ. 2551 เวลา 9.00 - 11.00 น.

แป๊ะกีซึ่งอยู่บริเวณทิศใต้ของที่ทำการเทศบาลและร้านกาแฟในตลาดตรงข้ามร้านเจ๊กโย่งในตลาดสดปัจจุบัน ถือได้ว่าเป็นแหล่ง “สภากาแฟ” ที่ใช้หาเสียงได้เป็นอย่างดีนอกเหนือจากเดินสายพบปะประชาชนในตลาด ส่วนในตำบลได้พบปะสมาชิกที่เป็นชาวบ้านตามศูนย์ประจำตำบล ในงานบุญทานของชาวบ้าน ล้วนเป็นแหล่งที่สำคัญในการหาเสียง อย่างไรก็ตาม ปกตินายหมังกี้ได้มีการบริจาคที่ดินสิ่งของจัดสร้างสาธารณูปโภคเป็นระยะ ๆ ทำให้มีคนรู้จักและได้รับการยอมรับในความเอื้อเฟื้อมีน้ำใจ โดยเฉพาะการบริจาคที่ดินเพื่อสร้างโรงพยาบาลตากวัดมะเขือแจ้ และการสร้างอาคารต่างๆ ของโรงเรียน

กล่าวโดยสรุปแล้วการหาเสียงของนายหมังเป็นไปอย่างเรียบง่าย สิ่งที่เป็นปัจจัยสำคัญในการได้รับการเลือกตั้งอยู่ที่ความเป็นที่รู้จักของนายหมังในจังหวัดและที่สำคัญที่สุดคือเครือข่ายทั้งเครือญาติ ธุรกิจ ที่ต้องเชื่อมโยงกับข้าราชการชั้นผู้ใหญ่และชาวบ้านและความเชื่อมโยงนี้ดูเหมือนจะเป็นสิ่งที่ประชาชนคาดหวังว่า นายหมังจะสามารถแก้ไขปัญหให้กับประชาชนในพื้นที่ได้เครือข่ายและความสัมพันธ์จึงเป็นเสมือนปัจจัยที่มีผลต่อการได้รับเลือกตั้งในช่วงเวลาดังกล่าว

อย่างไรก็ตามครั้งสุดท้ายในการลงสมัครรับเลือกตั้งสถานการณ์ของนายหมังเสียเปรียบมากเนื่องจากระยะเวลา 8 ปีของการเป็นผู้แทนราษฎร นายหมังมีภารกิจเกี่ยวกับงานเสรีไทย ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ประกอบกับเป็นช่วงสมัยเปลี่ยนแปลงความเป็นอยู่และการดำเนินชีวิตของราษฎรที่ขัดแย้งกับวิถีชีวิตเดิมตามนโยบายมาลानำไทย จึงทำให้ราษฎรส่วนใหญ่คิดว่านายหมัง เป็นผู้แทนราษฎรที่ไม่ได้ช่วยแก้ปัญหาอะไร ซึ่งมีผลให้นายหมังเสียเปรียบนายเทียมซึ่งเป็นคู่แข่งในการเลือกตั้งในครั้งนั้น

หลังจากที่ไม่ได้รับเลือกตั้ง นายหมังก็งมุ่งเน้นการทำธุรกิจ โรงเลื่อยและกิจการไม้แปรรูปและเมื่ออายุมากขึ้นจึงค่อย ๆ เลิกกิจการและพักผ่อนในบ้านปลายชีวิต นายหมังก็งเสียชีวิตด้วยโรคหัวใจล้มเหลว เมื่อวันที่ 7 สิงหาคม พ.ศ. 2523 รวมอายุได้ 86 ปี นับว่านายหมังก็ง สายชุ่มอินทร์ เป็นผู้แทนราษฎรที่บุกเบิกการเมืองถิ่นของจังหวัดตาก จนบางครั้งหลายคนเข้าใจว่าเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนแรกของจังหวัด นอกจากนี้หลายคนยังรู้จักนายหมังก็งในคำร้องที่มีสัมพัสดล้องจองว่า “นายหมังก้างคิด”⁶⁰ นั้นแสดงให้เห็นถึงการเป็นที่รู้จักของประชาชนในช่วงเวลานั้น

นายหมังก็ง เป็นหนึ่งในผู้แทนราษฎรของจังหวัดตากที่ทำคุณประโยชน์ให้กับจังหวัดตาก เช่น ได้บริจาคที่ดินกับโรงพยาบาลสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช⁶¹ โรงเรียนและวัด อีกทั้งยังสร้าง ความเจริญต่างๆ ให้กับเมืองตากอย่างมากมาย และนายหมังก็งยังได้ชื่อว่าเป็นนักการเมืองถิ่นคนแรกของจังหวัดตากที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน

⁶⁰ คำคล้องจองที่ว่าเป็นการพูดถึงบุคคลที่มีชื่อเสียงในขณะนั้น โดยคำกลอนดังกล่าวมีดังนี้ “เศรษฐีในบางกรวย คนรวายนายริด ช่างคตินายหมังก็ง คนซังเจ๊กเงี้ยว ชีเหนียวยายง้อ ขอบยอยายทองเพียร”

⁶¹ สัมภาษณ์นายมนัส สายชุ่มอินทร์ บุตรคนที่ 8 ของนายหมังก็ง สายชุ่มอินทร์ ที่บ้าน เมื่อวันที่ 23 มีนาคม พ.ศ. 2551 เวลา 9.00 - 11.00 น.

3. นายเทียม ไชยนันท์

นายเทียม ไชยนันท์ เป็นนักการเมืองมืออาชีพซึ่งถือเป็นนักการเมืองชั้นครูของจังหวัดตาก เป็นหนึ่งในผู้ร่วมก่อตั้งพรรคประชาธิปัตย์ และเป็นนักการเมืองถิ่นของจังหวัดตากที่วางรากฐานการเมือง โดยยึดหลักอุดมการณ์ของพรรคประชาธิปัตย์ ทำให้พรรคประชาธิปัตย์มีรากฐานในจังหวัดตากมายาวนาน โดยนายเทียมได้รับเลือกเป็นผู้แทนราษฎรของจังหวัดตากถึง 7 สมัย ในช่วง พ.ศ. 2489-พ.ศ. 2522 นอกจากนี้นายเทียมยังมีบทบาทในการเป็นนักการเมืองระดับประเทศในฐานะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ในสมัยที่หม่อมราชวงศ์เสนีย์ ปราโมช ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี และในปี พ.ศ. 2522 ก็มีบรมราชโองการแต่งตั้งให้เป็นรองประธานสภาผู้แทนราษฎร

นายเทียม ไชยนันท์ เกิดเมื่อวันที่ 15 สิงหาคม พ.ศ. 2450 ที่อำเภอโมโนรมย์ จังหวัดชัยนาท เป็นบุตรคนที่ 4 จากจำนวน 12 คนของหลวงคลัง (นายขุนทอง ไชยนันท์ และนางก้อนเทือง ไชยนันท์ สกุลเดิม เมือง) ได้สมรสกับนางพร้อม บุตรีของนายริด และนางทองคำ อยู่สวัสดิ์ คหบดีของจังหวัดตากที่มีรกรากบริเวณตรอกบ้านจีน มีบุตรธิดา รวม 6 คน ซึ่งบุตรชายคนที่ 4 คือ นายเทอดพงษ์ ไชยนันท์ ก็เป็นหนึ่งในนักการเมืองที่มีชื่อเสียงในปัจจุบัน

ชีวิตในวัยเด็กของนายเทียม นั้นเติบโตที่อำเภอโมโนรมย์ จังหวัดชัยนาท จนกระทั่งอายุ 10 ปี จึงได้มาศึกษาต่อที่โรงเรียนพร้อมวิทยมูล และเรียนต่อในชั้นมัธยมที่โรงเรียนเบญจมพิตร์ เป็นนักฟุตบอล นักมวยสากล และนักยิมนาสติกของโรงเรียน จากนั้นได้สอบเข้ารับราชการและรับการบรรจุเป็นปลัดอำเภอบ้านตาก อำเภอเมืองตาก อำเภอแม่สอด และอำเภออุ้มผาง ซึ่งเป็นอำเภอต่างๆ ในจังหวัดตากตามลำดับ รวมทั้งเคยเป็นปลัด

อำเภอศรีสำโรง จังหวัดสุโขทัย และนายอำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก จากการทำหน้าที่ปลัด จึงเห็นและมีโอกาส พบปะประชาชนในจังหวัดตากและเข้าใจความเดือดร้อนของ ประชาชนและให้การช่วยเหลือตามกำลัง แต่ก็ทำได้ไม่เต็มที่ ในระหว่างเป็นนายอำเภอนั้นได้เกิดสงครามโลกครั้งที่ 2 จน สงครามสงบลงได้มีพระราชกฤษฎีกาให้จัดการเลือกตั้งในวันที่ 6 มกราคม พ.ศ. 2489 จึงลงสมัครรับเลือกตั้ง เพราะเห็นว่าการเป็น นายอำเภอมีข้อจำกัดในการช่วยเหลือในพื้นที่และคิดว่าหากเป็น ผู้แทนราษฎร ก็สามารถช่วยคนได้ทั้งจังหวัดและประเทศ จึง ตัดสินใจสมัครผู้แทนราษฎรจังหวัดตาก นับเป็นจุดหักเหของชีวิต ข้าราชการมหาดไทยที่มาเป็นนักการเมืองเต็มตัว โดยลาออก จากราชการในปี พ.ศ. 2489 และได้ลงสมัครและได้รับการ เลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของจังหวัดตาก การได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกรัฐสภาเป็นผลจากการที่ นายเทียม มีประชาชนรู้จักในจังหวัดตากในฐานะปลัดอำเภอและการช่วย เหลือประชาชนในพื้นที่ระหว่างดำรงตำแหน่ง ประกอบกับ ความพร้อมของตนเองด้านฐานะทางเศรษฐกิจ และที่สำคัญมีความผูกพันกับจังหวัดตากมากขึ้น ภายหลังได้สมรสกับนางพร้อม ซึ่งเป็นคนจังหวัดตากและเป็นบุตรของนายริด และนางทองคำ อยู่สวัสดิ์ คหบดีที่มีชื่อเสียงและมีรากฐานที่มั่นคง และจัดอยู่ใน กลุ่มชนชั้นนำทางเศรษฐกิจที่ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ตรอกบ้านจีน ซึ่งทำให้มีเครือข่ายของเครือญาติทางภรรยาเป็นพื้นฐานที่ สำคัญอีกประการหนึ่ง นอกจากนี้นายเทียมยังเป็นคนที่มีความรู้และเป็นคนหนุ่มรุ่นใหม่ ทั้งนี้สถานการณ์ของนายหมั่ง ซึ่งเป็นคู่แข่งอยู่ในภาวะเสียเปรียบ

อีกประการหนึ่งที่ทำให้นายเทียมได้รับเลือกในครั้งนี้ไม่ยาก มากนักเนื่องจากยุคสมัยที่นายหมั่ง เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

นั้น นโยบายของรัฐบาลในสมัย จอมพล ป. พิบูลสงคราม ได้ส่งผล
ลบต่อความรู้สึกของประชาชน โดยเฉพาะ “นโยบายมลानำไทย”
ซึ่งต้องการนำประเทศไปสู่การเป็นอารยะ (civilization) เยี่ยง
ประเทศตะวันตก นโยบายดังกล่าวมุ่งเน้นการแต่งกายสากล บังคับ
ให้สวมหมวก ห้ามกินหมากพลู ต้องตัดทำลายต้นหมากพลู ซึ่ง
ก่อให้เกิดความรู้สึกต่อต้าน เพราะขัดแย้งต่อวิถีความเป็นอยู่ของ
ชาวตากในสมัยนั้น ความรู้สึกของประชาชนมีผลกระทบด้านลบ
ต่อผู้ปกครอง รวมทั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ทำให้การหาเสียง
และได้รับการเลือกตั้งของนายเทียมไม่ยากนัก นับเป็นความ
โชคดีในการเลือกตั้งสมัยแรกของ นายเทียม ไชยนันท์⁶²

ภายหลังการเลือกตั้งครั้งนี้ นายเทียมเริ่มดำเนินการทาง
การเมืองโดยร่วมก่อตั้งพรรคประชาธิปไตยร่วมกับนายควง อภัยวงศ์
ในปี พ.ศ. 2489 และผูกพันกับพรรคโดยได้รับการเลือกตั้งเป็น
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดตาก สังกัดพรรคประชาธิปไตย
ติดต่อกันหลายสมัย ภายหลังจากชนะการเลือกตั้งสมัยแรก ได้
รับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดตากเป็นสมัยที่ 2
ในการเลือกตั้งทั่วไป วันที่ 29 มกราคม พ.ศ. 2491 ซึ่งนายควง
อภัยวงศ์ เป็นนายกรัฐมนตรี และได้รับเลือกเรื่อยมาในครั้งที่ 3
ถึงครั้งที่ 5 นับเป็นการผูกขาดทางการเมืองของนายเทียม
5 สมัยแรกนับตั้งแต่การเลือกตั้งครั้งที่ 4 ของประเทศในปี
พ.ศ. 2489 จนถึง พ.ศ. 2501 รวมทั้งสิ้น 12 ปี

อย่างไรก็ตามเส้นทางทางการเมืองของนายเทียมขาดช่วง
เพราะมีสถานการณ์ของประเทศที่ทำให้มีการเว้นว่างทางการเมือง

⁶² สัมภาษณ์นายเทอดพงษ์ ไชยนันท์ ที่พรรคประชาธิปไตยเมื่อวันที่ 13 มีนาคม
พ.ศ. 2551 เวลา 10.00 - 11.00 น. โดยได้เล่าเรื่องจากคำบอกเล่า ของนายเทียม
ในสมัยลงเล่นการเมืองระยะแรก เมื่อครั้งยังมีชีวิตอยู่

เช่น ในช่วงที่มีการปฏิวัติ ประกาศยึดอำนาจในวันที่ 20 ตุลาคม พ.ศ. 2501 ทำให้ไม่มีสภาผู้แทนราษฎรถึงกว่า 11 ปี การเว้นว่างนี้ นายเทียนได้ใช้อาชีพพนายความช่วยเหลือชาวบ้าน จึงมีความสม่ำเสมอในการพบปะชาวบ้านและทำให้เกิดความแน่นแฟ้นผูกพันกับประชาชน และในช่วงนี้ได้สมัครเป็นสมาชิกสภาจังหวัดและได้รับการเลือกตั้งถึง 2 สมัย นอกจากนี้การเว้นว่างทางการเมืองของนายเทียนยังต่อเนื่องไปจนถึง ปี พ.ศ. 2518 ภายหลังจากวันวรรคกว่า 11 ปี ที่เกิดจากการปฏิวัติโดยรัฐบาลทหาร โดยมีจอมพลถนอม กิตติขจร เป็นนายกรัฐมนตรีการเลือกตั้งครั้งนี้เป็นการเลือกตั้งที่ต้องแข่งขันกับพรรคสหประชาไทยซึ่งเป็นของรัฐบาล ที่มีผู้นำประเทศ คือจอมพลถนอม ซึ่งเป็นชาวจังหวัดตากจึงมีความได้เปรียบในกลไกของรัฐบาลและเป็นเครื่องมือสำคัญในการสนับสนุนพรรคสหประชาไทยที่ส่งนายอุดร ตันติสุนทร ลงสมัครและได้รับเลือกตั้งในเวลาต่อมา อย่างไรก็ตามก็ได้รับการเลือกตั้งในระยะต่อมาอีก 2 ครั้ง ได้แก่การเลือกตั้งวันที่ 26 มกราคม พ.ศ. 2518 และ 19 สิงหาคม พ.ศ. 2526 โดยเคยได้รับตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมในวันที่ 21 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2518 รวมเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดตากรวมทั้งสิ้น 7 สมัย และได้ยุติเส้นทางทางการเมืองตั้งแต่ พ.ศ. 2526 เมื่ออายุ 76 ปี ด้วยความชราแต่ยังคงให้การสนับสนุนและให้คำแนะนำ นายเทอดพงษ์ ไชยนันทน์ และด้วยการป่วยเป็นโรคหัวใจเรื้อรังจึงเกิดโรคแทรกซ้อน⁶³ จึงเสียชีวิต เมื่อวันที่ 21 เมษายน พ.ศ. 2540 ขณะที่มีอายุได้ 89 ปี นับเป็นการสูญเสียนักการเมืองมืออาชีพชั้นครูของจังหวัดตาก

⁶³ อนุสรณ์พิธีพระราชทานเพลิงศพนายเทียน ไชยนันทน์

4. นายอุตร ตันติสุนทร

นายอุตร ตันติสุนทร เป็นนักการเมืองที่มีประวัติมายาวนาน เคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของจังหวัดตาก 5 สมัย และเป็นสมาชิกวุฒิสภาที่มาจากการเลือกตั้งครั้งแรกของจังหวัดตาก เคยดำรงตำแหน่งสำคัญทางการเมืองระดับประเทศ เช่น รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย และประธานกรรมการเศรษฐกิจสภาผู้แทนราษฎร ปัจจุบันเป็นประธานมูลนิธิส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น โดยในอดีตเป็นผู้เสนอกฎหมายสภาตำบลในปี พ.ศ. 2526 และผ่านสภาเมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ. 2537 นับเป็นนักการเมืองที่มีผลงานมากมายและได้ชื่อว่าเป็นนักการเมืองที่เป็นตัวอย่างที่ดีของนักการเมืองรุ่นใหม่⁶⁴

นายอุตร เกิดเมื่อวันที่ 13 กันยายน พ.ศ. 2476 ที่บ้านเลขที่ 198 ถนนตากสิน อำเภอเมือง จังหวัดตาก บิดาชื่อ นายแฮ่ซัง มารดาชื่อนางแจง เป็นบุตรคนที่ 5 จากพี่น้อง 8 คน สมรสกับนางวิมลวรรณ มีบุตรและธิดารวม 6 คน เริ่มเรียนชั้นประถมศึกษาที่โรงเรียนพิจิตรศุกรการ และได้เข้าเรียนชั้นมัธยมปีที่ 1 และ 2 ที่โรงเรียนสุประภอบวิทยาจากนั้นได้ศึกษาหาความรู้ และช่วยเหลือครอบครัวซึ่งทำอาชีพค้าขาย จึงได้สอบเทียบชั้นมัธยมปีที่ 3 ได้เมื่อปี พ.ศ. 2494 ชั้นมัธยมปีที่ 6 ได้ในปี พ.ศ. 2496 และมัธยมปีที่ 8 ได้ในปี พ.ศ. 2499 ได้ศึกษาในระดับปริญญาตรี ด้านเศรษฐศาสตร์และจบการศึกษาในปี พ.ศ. 2505 ต่อมาภายหลังได้ศึกษาปริญญาโทด้านรัฐศาสตร์จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และจบการศึกษาในปี พ.ศ. 2547 และ

⁶⁴ ประมวลจากการสัมภาษณ์ นายชัยวุฒิ บรรณวัฒน์ นายแพทย์ถาวร กาสมสัน นายแพทย์เกียรติชัย สุวรรณเพ็ญ และนายยศ ใจมูล

ด้วยเกียรติประวัติด้านการเมืองการปกครองจึงได้รับ ปริญญา
ดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขารัฐศาสตร์ จากมหาวิทยาลัย
รามคำแหง ในปี พ.ศ. 2541

เส้นทางการเมืองของนายอุตรเริ่มต้นจากการได้รับการ
ทาบทาม จาก พล.ต.ต.สง่า กิตติขจร ในปี พ.ศ. 2512 ซึ่งเป็นผู้ดูแล
การเลือกตั้งในเขตภาคเหนือให้กับพรรคสหประชาไทย ที่มีจอมพล
ถนอม กิตติขจรเป็นหัวหน้าพรรค ทำให้ได้ลงสมัครและได้รับ
เลือกตั้งในปี พ.ศ. 2512 การทาบทามของ พล.ต.ต.สง่า มีสาเหตุ
เพราะมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดระหว่างครอบครัว ต้นตูลุนทร
ภายหลังจากการทาบทามนายเทียม ไชยนันท์ ซึ่งปฏิเสธ
เนื่องจากต้องการทำงานให้พรรคประชาธิปไตย การที่นายอุตร
ตอบรับที่จะลงสมัครเพราะมีความสนใจการเมืองการปกครอง
ของประเทศ โดย พล.ต.ต.สง่า ได้กล่าวกับนายอุตรในขณะ
นั้นว่า “ผมเห็นคุณสนใจการเมือง อยากให้เข้าใจการเมืองและ
ถ้าหากลงสมัครก็จะมีโอกาสเข้าไปในสภาและเข้าใจการบริหาร
ประเทศได้มาก” ภายหลังจากการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
ก็เกิดเหตุการณ์ 14 ตุลาคม ในปี พ.ศ. 2516 และเมื่อเหตุการณ์
นั้นสงบลงได้จัดให้มีการเลือกตั้งในปีพ.ศ. 2518 ซึ่งในช่วง
ดังกล่าวนายอุตรร่วมก่อตั้งพรรคและเป็นรองเลขาธิการพรรค
เกษตรสังคมและลงสมัครแต่แพ้การเลือกตั้ง จึงทำให้ว่างเว้น
จากการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จนกระทั่งใน พ.ศ. 2519
ได้ถูกชักชวนจาก พล.ต.ศิริ ลีโรยธิน ได้ลงสมัครเลือกตั้งในนาม
พรรคชาติไทย ซึ่งมี พล.ต.อ.ประมาณ อติเรกสาร เป็นหัวหน้า
พรรคในขณะนั้น ผลปรากฏว่าได้รับเลือกตั้งเพราะได้ทำงาน
พบประชาชนในพื้นที่เป็นระยะ ๆ ภายหลังจากเป็นสมาชิกสภาผู้แทน
ได้ 6 เดือน ก็ได้มีคณะปฏิรูปการปกครองนำโดยพลเรือเอก
สงัด ชลออยู่ เข้ายึดอำนาจ

ต่อมารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2521 ได้กำหนดให้มีการเลือกตั้งครั้งที่ 12 วันที่ 22 เมษายน พ.ศ. 2522 ในการเลือกตั้งครั้งนี้ นายอุตรลงสมัครรับเลือกตั้งอิสระ ไม่สังกัดพรรค ผลปรากฏว่าไม่ได้รับเลือกเนื่องจากไม่ค่อยได้ลงพื้นที่พบปะประชาชน เมื่อเทียบกับ นายเทียม และนายเทอดพงษ์ ที่ลงพื้นที่หาเสียงอย่างสม่ำเสมอ จนมาถึงการเลือกตั้งครั้งที่ 13 ที่จัดขึ้นในวันที่ 18 เมษายน พ.ศ. 2526 การเลือกตั้งในครั้งนี้นายอุตรได้ลงสมัครในนามพรรค กิจสังคมที่มี ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช เป็นหัวหน้าพรรค การเข้าพรรคกิจสังคมในครั้งนี้นั้น เพราะเคารพตัวหัวหน้าพรรคและมีความชอบนโยบายพรรคที่สะท้อนออกมาเป็นข้อความที่ใช้หาเสียงว่า "นโยบายเงินผันประกันราคาพืชผล ส่งเสริมสภาพตำบล คนจนรักษาฟรี" การเลือกตั้งครั้งนี้นายอุตรได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของจังหวัดตาก สังกัดพรรคกิจสังคม ในวันที่ 24 กรกฎาคม พ.ศ. 2531 โดยได้รับตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ อย่างไรก็ตามเกิดเหตุการณ์ยึดอำนาจโดย ร.ส.ช. โดยให้เหตุผลว่ามีการคอร์รัปชันในคณะรัฐมนตรีในรัฐบาลซึ่งในขณะนั้นมี พลเอกชาติชาย เป็นนายกรัฐมนตรี ทำให้พรรคกิจสังคมได้รับผลจากเหตุการณ์ครั้งนี้ ประกอบกับการเมืองภายใน พรรคซึ่งมี พล.อ.อ.สิทธิ เศวตศิลา หัวหน้าพรรคขณะที่นายมนตรี พงษ์พานิช เป็นเลขาธิการพรรค ภายหลังเหตุการณ์การยึดอำนาจโดย รสช. นายมนตรีก็ได้ขึ้นเป็นหัวหน้าพรรคและเกิดความขัดแย้งภายในพรรคจนเป็นเหตุให้นายอุตร ซึ่งขณะนั้นเป็นรองหัวหน้าพรรคลาออกจากพรรคกิจสังคม รวมระยะเวลาที่เป็นสมาชิกพรรคกิจสังคม ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2526 ถึง ปี พ.ศ. 2534 รวม 8 ปี

นายอุตร ยังให้ข้อสังเกตว่าการไม่ได้ลงพื้นที่ในบางช่วง

การลงสมัครขาดการพบปะประชาชน อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องทำให้ประชาชนลืมนับเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ไม่ได้รับการเลือกตั้ง⁶⁵ โดยการลงสมัครของนายอุดรเสมือนเป็นคู่แข่งคนสำคัญของนายเทียมและนายเทอดพงษ์ ที่สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ที่ขยันทำหน้าที่เข้าถึงประชาชนอย่างสม่ำเสมอ อย่างไรก็ตาม การปรับเปลี่ยนในพรรคกิจสังคมโดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรค ทำให้นายอุดรขอหยุดพักการเมืองต่อมาในปี พ.ศ. 2535 นายอุดรได้รับการทาบทามจาก พล.อ.อ.อรุณพร้อมเทพถึงสองครั้ง ให้ลงสมัครรับเลือกตั้งและเป็นพี่เลี้ยงให้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในพรรคพลังธรรมในการเลือกตั้ง พ.ศ. 2535/2 โดยเสนอให้นายอุดร เป็นกรรมการบริหารและรองหัวหน้าพรรค การเลือกตั้งครั้งนี้นายอุดรได้รับเลือกตั้งและต่อมาได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย อย่างไรก็ตามเมื่อมีการอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาลต่อกรณีการออกเอกสารสิทธิ สปก.4-01 พรรคพลังธรรมในฐานะพรรคร่วมรัฐบาลจึงได้มีมติงดออกเสียงสนับสนุนรัฐบาล จึงทำให้นายชวน หลีกภัยประกาศยุบสภาเป็นผลทำให้สมาชิกภาพสิ้นสุดลง เมื่อวันที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ. 2538 โดยนายอุดรวางแผนที่จะสมัครสมาชิกวุฒิสภาทำให้เส้นทางการเมืองของนายอุดร ที่ลงสมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2512 จนกระทั่งปี พ.ศ. 2538 รวม 26 ปี ได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 5 สมัย สังกัดพรรค ทั้งหมด 5 พรรค ได้แก่ พรรคสหประชาไทย พรรคเกษตรสังคม พรรคชาติไทย พรรคกิจสังคม และพรรคพลังธรรม ตามลำดับทั้งนี้รวมถึงการเป็นผู้สมัครอิสระ หลังจาก

⁶⁵ สัมภาษณ์ นายอุดร ดันดีสุนทร ที่บ้านกรุงเทพฯ วันที่ 6 มีนาคม พ.ศ. 2551 เวลา 17.30-19.30 น.

นั้นได้ยุติการลงสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพราะเห็นว่าอายุมากแล้วและต้องการเปิดโอกาสให้ผู้สมัครรายอื่น ต่อมาเมื่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้ประกาศใช้และจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาในวันที่ 4 มีนาคม พ.ศ. 2543 นายอุดรได้ลงสมัครและก็ได้รับเลือกตั้งโดย ได้รับคะแนนสูงที่สุดในบรรดาผู้สมัครที่ได้รับคัดเลือก⁶⁶ สะท้อนให้เห็นถึงความนิยมและการยอมรับของประชาชนชาวจังหวัดตาก ที่มีต่อนายอุดร ดันติสุนทร ภายหลังครบวาระ 6 ปี นายอุดรได้ดำเนินกิจกรรมต่างๆ ช่วยเหลือชาวจังหวัดตากอย่างสม่ำเสมอ และด้วยความสนใจการปกครองส่วนท้องถิ่น จึงสานต่อการทำงาน โดยเป็นประธานมูลนิธิส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จนถึงปัจจุบัน

สำหรับเครือข่ายและกลวิธีหาเสียงของนายอุดร ในพื้นที่ จะดำเนินการโดยอาศัยเครือข่ายของนายรักษ์ ดันติสุนทร ซึ่งถือเป็นผู้อำนวยการการเลือกตั้งทุกครั้ง รายละเอียดจะกล่าว ในลำดับถัดไป ส่วนนายอุดรนั้นเป็นนักการเมืองที่ได้รับการยอมรับ และทำประโยชน์ให้กับจังหวัดมากมาย การให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน โดยเฉพาะการศึกษา ศาสนา สาธารณะสุข การบริจาค เงินช่วยเหลือ การสร้างถนน สะพานและสาธารณูปโภค⁶⁷ และ

⁶⁶ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดตากระบุว่า การเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาของจังหวัดตาก ในวันที่ 4 มีนาคม พ.ศ.2543 มีผู้ได้รับเลือก 2 คนคือ นายอุดร ดันติสุนทร 72,320 คะแนน และนายพนัส ทัศนียานนท์ 52,221 คะแนน

⁶⁷ ผลงานที่ทำประโยชน์ให้กับจังหวัดตากของนายอุดรที่พิมพ์ในเอกสารแนะนำตัวมากมาย แต่ได้นำ มานำเสนอบางส่วน ได้แก่ การวางแผนพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร/ถนนไฟฟ้า/กลุ่มเกษตรกร/ สถาบันการศึกษาจังหวัดตากตั้งแต่ 2513-2538 / ริเริ่มสร้างอ่างเก็บน้ำห้วยแม่สอด ห้วยแม่จิก ห้วยชะเนือ้ โป่งแดง / ริเริ่มสร้างฝายน้ำตื้น วังปะจบ เชียงทอง / ริเริ่มสร้างเขื่อนกันน้ำเพื่อ ผลิตไฟฟ้าหลังน้ำที่อำเภออุ้มผาง / ริเริ่มตั้งเครื่องสูบน้ำด้วยไฟฟ้าแม่น้ำเมย ต.แม่กุ ต.แม่ปะ / ให้ กฟภ.เร่งขยายไฟฟ้าแรงสูงไป อ.แม่สอด เร็วขึ้น 2 ปี/ ร่วมกับอธิบดี เจริญ วัชรพุก ก่อสร้างถนน ไปแม่ระมาด-ท่าสองยาง และถนนบัวเหนือไปทุ่งกะเซาะ / ริเริ่มสร้างวิทยาลัยการอาชีพแม่สอด ต.แม่ปะ / ริเริ่มกับ ส.จ.พลอย สร้างโรงพยาบาลแม่ระมาด / ตั้งกองทุนช่วยเหลือเด็กนักเรียนยากจน / กองทุนให้ยืมระดับอุดมศึกษา / และโครงการเล็กใหญ่ต่าง ๆ อีกประมาณ 80 โครงการ เป็นต้น

ภาพลักษณ์ ของนายอุดรในสายตาของประชาชนชาวตาก คือ เป็นนักการเมืองที่เป็นคนดี ไม่มีประวัติต่างพร้อย และยังเป็นนักการเมืองที่ได้รับการยอมรับในระดับประเทศนับเป็นปัจจัยบวกที่ทำให้ได้เปรียบในการหาเสียงของนายอุดรที่ใช้คือการพบปะประชาชนในงานต่างๆ เช่น งานศพ งานบวช เป็นต้น การรับฟังความคิดเห็นของประชาชนซึ่งส่วนหนึ่งใช้วิธีเปิดบ้านเพื่อให้ประชาชนเข้ามาขอความช่วยเหลือ ในอดีตอาจมีภาพของการปราศรัยหาเสียงและมีการฉายภาพยนตร์ประกอบการหาเสียง โดยสื่อและอุปกรณ์ที่ใช้ ได้แก่ รถประชาสัมพันธ์ เครื่องขยายเสียง แผ่นป้าย ใบปลิว และบัตรแนะนำตนเอง

เนื้อหาในการหาเสียงของนายอุดร มักเกี่ยวข้องกับนโยบายการพัฒนาประเทศและจังหวัดในภาพรวมและมองภาพการพัฒนาระยะยาวมากกว่ามาใช้ในการปราศรัยหาเสียง มากกว่าการแก้ปัญหาระยะสั้นให้กับประชาชน ซึ่งต่างจากวิธีของนายรักษ์ ผู้เป็นน้องชาย ซึ่งดำเนินกิจกรรมทางการเมืองแบบถึงตัวประชาชนมากกว่า แต่ด้วยความแตกต่างนี้เองจึงเป็นส่วนผสมที่ลงตัวที่ทำให้เสริมความแข็งแกร่งให้กับการลงรับสมัครของนายอุดร ได้เป็นอย่างดี อย่างไรก็ตาม นายอุดรยอมรับว่าการลงสมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องสนใจและดูแลเข้าหาประชาชนอย่างสม่ำเสมอ เพราะจากประสบการณ์การเลือกตั้งหากสนใจกิจกรรมอื่นและไม่มีเวลาพบปะก็จะทำให้ไม่ได้รับเลือก ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับผู้สมัครที่เป็นคู่แข่งด้วย สำหรับสมาชิกวุฒิสภาอาจแตกต่างกันโดยเฉพาะคุณสมบัติ กล่าวคือความสำเร็จในอาชีพและผลงานที่ได้รับการยอมรับจากภายนอกจังหวัดเช่น ระดับประเทศจะเป็นปัจจัยสำคัญในการได้รับการเลือกตั้ง⁶⁸

⁶⁸ สัมภาษณ์ นายอุดร ตันติสุนทร

ซึ่งสังเกตได้จากการนำเสนอผลงานในแผ่นพับแนะนำตนเองของ นายอุตร จะนำเสนอประวัติผลงานของตนที่ได้รับการยอมรับในระดับประเทศและนานาชาติเป็นหลัก และสนับสนุนผลงานการพัฒนาจังหวัดตาก ได้แก่ แหล่งน้ำ ถนน ช่วยเหลือ กลุ่มแม่บ้าน เกษตรกรในพื้นที่ เป็นต้น นับได้ว่า นายอุตรเป็นนักการเมืองคนหนึ่งของจังหวัดตากที่มีประสบการณ์และแง่คิดที่น่าสนใจอันเป็นประโยชน์กับนักการเมือง นักวิชาการและผู้สนใจศึกษาเรื่องราวประสบการณ์และความคิดทางการเมืองการปกครองโดยวิธีประชาธิปไตย ปัจจุบันนายอุตรไม่ได้ลงรับสมัครการเมืองถิ่น และใช้ประสบการณ์ที่ผ่านมาทำหน้าที่เป็นอาจารย์ ที่ปรึกษานักศึกษา จัดสัมมนาให้ความรู้กับประชาชนด้านการเมืองการปกครอง และสานต่องานมูลนิธิส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นซึ่งเป็นบทบาทในการชี้นำสังคมและพัฒนาการเมือง รวมถึงได้ใช้เวลาบางส่วนในการเขียนบทความในคอลัมน์ของหนังสือพิมพ์ที่แพร่หลายในระดับต่างๆ

5. นายเทอดพงษ์ ไชยนันทน์

นายเทอดพงษ์ ไชยนันทน์ เป็นนักการเมืองคนหนึ่งของจังหวัดตากที่สืบทอดอุดมการณ์ การวางตัวและวิธีการเข้าถึงชาวบ้านในแนวทางของพรรคประชาธิปัตย์ ซึ่งนายเทียม ผู้เป็นบิดาได้ปลูกฝังไว้ ปัจจุบันเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของพรรคประชาธิปัตย์ จุดเริ่มต้นทางการเมืองของนายเทอดพงษ์ในระยะแรกอาศัยบารมีและฐานคะแนนจากนายเทียมอย่างมากและได้เข้าไปคลุกคลีกับชาวบ้านโดยได้รับการฝากฝังจากนายเทียม โดยนายเทียม มักใช้คำพูดเป็นภาษาถิ่นกับชาวบ้านว่า “เอาวัวเก่าเพิ่มลูกวัวอีกตัวหนึ่งด้วยนะ” ต่อมา นายเทอดพงษ์ได้ทำงานดูแลใกล้ชิดกับประชาชนในพื้นที่ และได้

ทำผลงานมากมายตั้งแต่การรับเรื่องราวความเดือดร้อนและอาศัยอำนาจของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรบรรเทาปัญหาให้กับประชาชนตลอดจนมีโอกาสเดินทางไปเยี่ยมเยียนประชาชนอย่างสม่ำเสมอรวมทั้งมีการเปิดบ้านเพื่อให้ความช่วยเหลือการแก้ไขปัญหาต่างๆ ตั้งแต่ปัญหาความขัดแย้ง ปัญหาความต้องการน้ำ ถนน สะพาน หรือแม้กระทั่งโครงสร้างพื้นฐานในพื้นที่ แ่งงานที่โดดเด่นคือการให้ความช่วยเหลือ ผลักดันโครงการด้านสาธารณสุข ในสมัยที่เคยดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขในปี พ.ศ. 2526-2529 และ พ.ศ. 2531 ตามลำดับโครงการต่างๆ ได้แก่โครงการหลักประกันสุขภาพในระยะเริ่มต้น โครงการบัตรผู้สูงอายุทั่วประเทศ การผลักดันให้มีสวัสดิการต่างๆ เช่น เบี้ยยังชีพกับชาวบ้าน อีกทั้งจัดให้มีอาสาสมัครสาธารณสุขช่วยในการขับเคลื่อนนโยบายต่างๆ ทำให้ผลงานของนายเทอดพงษ์เป็นที่ยอมรับจากประชาชนในพื้นที่ โดยมากโครงการเหล่านี้จะใช้งบประมาณของกระทรวงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรืออาศัยวิธีดึงงบประมาณต่างๆ มาลงในพื้นที่ นายเทอดพงษ์จึงคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข อาสาสมัครสาธารณสุข กลุ่มแม่บ้าน และผู้นำท้องถิ่นเป็นอย่างดีและด้วยอุปนิสัยใจเย็นและเข้าถึงประชาชนเมื่อไปเยี่ยมเยียนประชาชนก็จะทานข้าวโดยไม่รังเกียจ แม้แต่การดื่มเหล้ากับชาวบ้านซึ่งส่วนใหญ่ก็จะเป็นเหล้าขาวซึ่งทำให้เห็นถึงความอ่อนน้อมถ่อมตนและเป็นกันเอง และด้วยความเป็นนักการเมืองมืออาชีพไม่ได้ประกอบอาชีพอื่นจึงไม่เป็นที่เคลือบแคลงถึงผลประโยชน์ทับซ้อนใดๆ รวมทั้งมีเวลาทุ่มเทให้กับงานการเมืองจึงทำให้ประชาชนจังหวัดตากมองนายเทอดพงษ์ว่าเป็นนักการเมืองมืออาชีพและเป็นที่ภาคภูมิใจของชาวจังหวัดตาก⁶⁹

⁶⁹ สัมภาษณ์นายชัยวุฒิ บรรณวัฒน์ ที่พรรคประชาธิปัตย์ เมื่อวันที่ 10 เมษายน พ.ศ. 2551 เวลา 10.00-11.00 น.

นายเทอดพงษ์ เกิดเมื่อวันที่ 25 มีนาคม พ.ศ. 2487 เป็นบุตรคนที่ 4 ในจำนวน 6 คน ของ นายเทียม และนางพร้อม ไชยนันท์ เดิบโตมาพร้อมกับการทำอาชีพการเมืองของนายเทียม จึงซึมซับรูปแบบและวิถี ตลอดจนอุดมการณ์ประชาธิปไตย ในด้านการศึกษา นายเทอดพงษ์เริ่มศึกษาระดับประถมที่โรงเรียนวัดมะเขือแจ้ ในเขตเทศบาลเมืองตาก จากนั้นได้เข้ามาศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ที่โรงเรียนวัดเทพศิรินทร์ จากนั้นเข้าเรียนและจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 8 ที่โรงเรียนสารวิทยา กรุงเทพมหานคร หลังจากนั้นได้ศึกษาในระดับปริญญาตรี ด้านวิศวกรรมศาสตร์จากสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าลาดกระบัง ในปี พ.ศ. 2512 และได้เริ่มทำงานครั้งแรก ที่ศูนย์ฝึกอบรมสำนักงานพลังงานแห่งชาติ และลาออกเพื่อช่วยเหลืองานการเมืองของนายเทียม ภายหลังจากทำงานการเมืองมาระยะหนึ่งก็ได้เข้าศึกษาและสำเร็จปริญญาโทด้านรัฐประศาสนศาสตร์ ที่สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ในปี พ.ศ. 2520 พร้อมกับจบการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาเศรษฐศาสตร์ ในปีเดียวกัน

สำหรับงานทางการเมืองนั้น นายเทอดพงษ์ มีชีวิตผูกพันกับการเมืองมาโดยตลอด ได้เรียนรู้รูปแบบการให้ความช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่จังหวัดตากของนายเทียมผู้เป็นบิดา ครั้นมาเป็นผู้สมัครในครั้งแรกได้ก็อาศัยฐานประชาชนของนายเทียมฝากไว้ การดำเนินการทางการเมืองที่ยึดเป็นอาชีพและยึดอุดมการณ์พรรคประชาธิปไตย ทำให้นายเทอดพงษ์ ถูกมองจากชาวจังหวัดตากว่าเป็นคนมีอุดมการณ์เหมือนนายเทียม และเป็นนักการเมืองมีอาชีพของจังหวัดตาก ทั้งนี้อาจเนื่องจากการไม่ได้ประกอบธุรกิจค้าขายทำให้มีเวลาและสามารถอุทิศตนเองในงานการเมืองมาโดยตลอด ลักษณะของนายเทอดพงษ์

คล้ายกับนายเทียมตั้งแต่ความเรียบง่ายในการวางตัว ทำให้ผู้พบเห็นต่างชื่นชมในบุคลิกภาพที่อ่อนน้อมถ่อมตนและการใช้เวลาเข้าถึงประชาชนอย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนวิถีชีวิตที่สมถะ ตั้งแต่ความเป็นอยู่ที่เรียบง่ายเช่นการเดินตลาดสดเพื่อซื้อของ และใช้โอกาสพบปะประชาชน ทำให้เกิดความผูกพันรักใคร่ และเกิดความแนบแน่นในพื้นที่ วิธีการให้ความช่วยเหลือของนายเทอดพงษ์ต่อชาวบ้านนั้นอาศัยงบประมาณต่างๆ ซึ่งต้องอาศัยเวลาและกลไกของระบบราชการซึ่งเมื่อพิจารณาแล้ว ผลงานของนายเทอดพงษ์ส่วนใหญ่เป็นงานด้านสาธารณสุขและพัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นสิ่งที่เป็นผลงานที่ได้รับการยอมรับในประชาชนกลุ่มต่างๆ ในพื้นที่ เช่น อาสาสมัครสาธารณสุข กลุ่มคนชราและกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร เป็นต้น ทำให้ประชาชนในพื้นที่ยอมรับและทำให้ภาพของนายเทอดพงษ์มีความเด่นชัดขึ้น ในสายตาประชาชน อย่างไรก็ตามแม้เวลาจะเปลี่ยนไปนายเทอดพงษ์ยังคงใช้วิธีการเข้าถึงเยี่ยมเยียนและพบปะประชาชนอย่างสม่ำเสมอ เมื่อเข้าไปพบปะพูดคุยนายเทอดพงษ์ก็มักจะดื่มเหล้าขาว และกินข้าวร่วมกับประชาชนอย่างไม่ถือตัว ซึ่งหากเป็นที่ทำการพรรค นายเทอดพงษ์ก็อาจลงมือทำอาหารและกินร่วมกับชาวบ้าน ซึ่งสะท้อนถึงการเข้าถึงประชาชนของนายเทอดพงษ์เป็นอย่างดี

สำหรับผลงานและความสำเร็จในตำแหน่งนี้นายเทอดพงษ์เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมัยทั้งแบบเขตและบัญชีรายชื่อตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 โดยได้รับเลือกตั้งตั้งแต่ปี พ.ศ. 2512-2550 รวม 9 ครั้ง⁷⁰ เคย

⁷⁰ ประวัตินายเทอดพงษ์ ไซยันทน์ ได้รับเลือก 9 สมัย ได้แก่ ปี พ.ศ. 2522, 2526, 2529, 2531, 2535/1 2535/2, 2538, 2544 และ พ.ศ. 2550

ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุขในปี พ.ศ. 2526-2529 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขในปี พ.ศ. 2529-2531 ประธานกรรมการสาธารณสุข ในปี พ.ศ. 2531-2534 รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ในปี พ.ศ. 2535-2538 ปัจจุบัน (ปี พ.ศ. 2551) ดำรงตำแหน่งที่ปรึกษา กรรมการสาธารณสุข

รูปแบบการหาเสียงของนายเทอดพงษ์ในยุคแรกๆ ที่ไปพร้อมกับนายเทียม ในสมัยนั้นอาศัยการเดินทางตั้งแต่รถจี๊ป การเดินเท้า มีกระเป๋าสัมภาระ กระป๋อง น้ำปลา ข้าวสาร อาหารแห้ง รวมทั้งเครื่องนอนติดตัว โดยเฉพาะเมื่อต้องไปหาเสียงที่อำเภอแม่สอด อำเภอแม่ระมาดและอำเภอต่างๆ ที่อยู่ห่างไกล โดยมีผู้ติดตามไปด้วย เล่ากันว่านายเทียมจะเดินทางในลักษณะค้ำไหนดอนนั้น เพื่อหาเสียงและพูดคุยกับผู้นำหมู่บ้านและผู้นำตามธรรมชาติ ผู้นำชุมชนต่างๆ โดยอาจตั้งเต็นท์ที่หลังนอน หรือบางครั้งจะได้รับการต้อนรับให้ที่พักอาศัยและเลี้ยงข้าวปลาอาหาร ตามธรรมเนียมไทย นอกจากนี้ยังอาศัยการหาเสียงในงานบุญ งานศพ และยังอาศัยกลุ่มเครือญาติต่างๆ ในพื้นที่จังหวัดตากด้วย

สำหรับในยุคนายเทอดพงษ์เริ่มมีเทคนิคที่ชัดเจนมากขึ้น ไม่เพียงแต่เดินทางหาเสียงแบบเข้าถึงประชาชน เมื่อวางแผนจะไปพบใคร ชาวบ้านก็จะมาห้อมล้อมตั้งวงคุยกัน โดยอาจมีการรับประทานข้าวร่วมกัน ในสมัยนายเทียมจะไม่ดื่มเหล้าหรือซื้อเหล้าเลี้ยงชาวบ้าน ส่วนนายเทอดพงษ์อาจมีความแตกต่างบ้าง คือสามารถดื่มเหล้า พูดคุย และมีลักษณะผ่อนคลายกว่านายเทียม ผู้เป็นบิดา นายกฤษณ์ อยู่สวัสดิ์ ผู้ที่เคยติดตามทั้งนายเทียมและนายเทอดพงษ์ เล่าให้ฟังว่า “เดินทางไปกับนายเทอดพงษ์ สนุกกว่า ไม่ต้องเกร็งเหมือนไปกับนายเทียม” แต่อาจจะเป็นเพราะนายกฤษณ์ สนิทสนมในฐานะ น้า-หลาน กับนายเทอดพงษ์

มากกว่า นายกฤษณ์ยังเล่าให้ฟังว่านายเทอดพงษ์ให้เงิน นายกฤษณ์ติดกระเป๋าทูทุกครั้งเมื่อไปด้วยกันและบางครั้งก็ซื้อ เหล้าขาวเลี้ยงชาวบ้านในวงสนทนาพูดคุย

พัฒนาการของการหาเสียงเริ่มต้นจากการสร้างเครือข่าย การเดินพบปะและปักค้ำแรมกับชาวบ้านจนมาถึงยุคที่ต้องมีการแจกใบปลิว แผ่นพับ โปสเตอร์ บัตรแนะนำตนเอง และการใช้รถประชาสัมพันธ์ ตลอดจนมีการฉายหนังซึ่งนายเทียมไปดูงาน และซื้อเครื่องนี้มาจากประเทศฟินแลนด์ โดยหนังส่วนใหญ่เป็น หนังสือสารคดีที่ไม่มีเสียง มีแต่ภาพ อย่างไรก็ตามเครือข่ายญาติ ผู้ที่รักใคร่ชอบพอในพื้นที่ที่ผูกยึดจากการพบปะอย่างสม่ำเสมอ ยังคงใช้กันมาถึงปัจจุบัน โดยบุคคลที่เป็นเครือข่ายอาจมาจาก ผู้นำหรืออดีตผู้นำชุมชน ประชาชน กลุ่มแม่บ้าน และกลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุข (ภายหลังจากที่นายเทอดพงษ์ได้ดำรงตำแหน่ง รัฐมนตรีช่วยและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข) ลักษณะ เครือข่ายต่างๆ คล้ายกับหัวคะแนน แต่จะไม่นำเงินไปแจก เหมือนหัวคะแนนแต่จะทำหน้าที่เก็บข้อมูลและสื่อสารกับชาวบ้าน ในพื้นที่พร้อมทั้งช่วยผูกโยงความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่กับตัว นายเทียมและนายเทอดพงษ์แต่อาจให้ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน หาเสียงและการทำงานในพื้นที่ ไม่ใช่ลักษณะของการจัดสรรเงิน เพื่อการซื้อเสียงโดยวิธีการหาเสียงของนายเทียมและนายเทอดพงษ์ ที่ใช้คือการยึดนโยบายพรรคประชาธิปัตย์ รวมทั้งใช้จุดยืนและ อุดมการณ์ของการเป็นนักการเมืองอาชีพ ตลอดจนการให้ความ ช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่อย่างสม่ำเสมอและใช้วิธีฝากฝัง กลุ่มสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่ เหมือนกับที่นายเทียมเคย ปูทางให้กับนายเทอดพงษ์

บทบาทของนายเทอดพงษ์ ไชยนันทน์กับวิธีการหาเสียงของพรรคประชาธิปัตย์ในปัจจุบัน

ระยะเวลา 1-2 เดือนก่อนวันเลือกตั้ง จะมีความสำคัญต่อการเลือกตั้งอย่างมาก นายเทอดพงษ์และทีมผู้สมัครอาศัยการเคาะประตูบ้านเยี่ยมประชาชน แจกบัตรแนะนำตัว ซึ่งเป็นแนวทางของพรรคประชาธิปัตย์ที่ได้ปฏิบัติมายาวนาน โดยในช่วงนี้จะดำเนินไปพร้อมกับการปราศรัยในชุมชนและเวทีที่ได้จัดเตรียมไว้ ซึ่งจะหมุนเวียนในลักษณะเป็นทีมใหญ่ทั้งนายเทอดพงษ์ นายไชยวุฒิ นายธนิตพล นายแพทย์เกียรติชัย อย่างไรก็ตามในพื้นที่ที่เคยมีการแบ่งเขตมวกอ้ายสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเดิมเป็นหลัก โดยนายเทอดพงษ์จะเชิญคณะกรรมการบริหารพรรค เช่น นายสุเทพ เทือกสุบรรณ นายองอาจ คล้ามไพบูลย์ มาช่วยขึ้นเวทีปราศรัย โดยเฉพาะในอำเภอเมืองตาก และอำเภอแม่สอด สำหรับการหาเสียงจะใช้รถขยายเสียงที่มีแผ่นป้ายผู้สมัครและเปิดเทปประชาสัมพันธ์รอบเมืองนำทางก่อนที่ทีมผู้สมัครจะไปขึ้นเวทีปราศรัย ส่วนในช่วงเวลาปกติสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะกลับเข้ามาเยี่ยมประชาชนในพื้นที่ในช่วงวันเสาร์และวันอาทิตย์ โดยจะมีข้อมูลที่ประสานจากทางเครือข่ายในพื้นที่ และมีเรื่องการขอความช่วยเหลือของชาวบ้านรวมทั้งการติดตามการดำเนินการให้ความช่วยเหลือต่างๆ จากสาขาพรรคทั้ง 4 แห่ง ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอแม่สอด อำเภอแม่ระมาด และศูนย์ประสานงานในอำเภอสามเภา ในบางครั้งก็อาจมีการเชิญให้ ส.ส. มาร่วมงานโดยมากมักมาเป็นประธานของงานต่างๆ ในจังหวัด ซึ่งหากจำเป็นและไม่ติดประชุมก็จะเดินทางเข้าร่วมงานและกิจกรรมต่างๆ บางครั้งก็มีตัวแทนเข้าร่วม เช่น กรณีของนายธนิตพล ไชยนันทน์ ก็มักมีนางทิพพาพรซึ่งเป็นมารดาเป็นตัวแทนเข้าร่วม

และดูแลประชาชนในพื้นที่แทน และหากมีเรื่องราวที่ประชาชนจะขอความช่วยเหลือก็อาจขอพบในวันเสาร์-อาทิตย์เพื่อขอพูดคุย โดยมีการจัดบริเวณห้องรับแขกที่ดูแล้วอบอุ่น เรียบง่าย เมื่อประชาชนเข้ามาพบปะแล้วจะได้ไม่เขินอาย บรรยากาศที่เป็นกันเองทำให้เข้าถึงประชาชนได้ไม่ยาก บริเวณพรรคจะมีตารางงานการเยี่ยมประชาชนโดยเฉพาะในงานที่สำคัญ และหากความสำคัญลดลงมาก็จะมีการนัดหมายโดยเลขานุการของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของแต่ละท่านเอง ซึ่งบางครั้งอาจทำหน้าที่เป็นคนขับรถ ข้อสังเกตประการหนึ่งคือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดตากทุกคนจะให้เบอร์โทรศัพท์เคลื่อนที่ที่ได้สามารถโทรศัพท์พูดคุยได้โดยตรง แสดงถึงความไม่ถือตัว และการเปิดรับข้อร้องเรียนอย่างเต็มที่ซึ่งนับเป็นจุดแข็งอีกประการหนึ่งที่ทำให้เกิดการสื่อสารที่เข้าถึงประชาชน สำหรับการหาเสียงที่ผ่านมาถือว่าผู้สมัครมักช่วยกันเป็นที่มากกว่า เนื่องจากกฎหมายรัฐธรรมนูญเดิมกำหนดให้มีการแบ่งเขต และเมื่อการเลือกตั้งในปี พ.ศ. 2550 ได้ถูกกำหนดให้มีการรวมเขต จึงจำเป็นที่ผู้สมัครจะอาศัยฐานคะแนนเดิมในเขตสนับสนุนคะแนนผู้สมัครของพรรคคนอื่น โดยนายชัยวุฒิมีฐานเสียงที่แน่นแฟ้นมากในฝั่งอำเภอแม่สอด อำเภอพบพระ และอำเภออุ้มผาง และมีคะแนนเพิ่มมากขึ้นในเขตอื่นๆ ในปัจจุบัน ส่วนนายธนิศพล ไชยนันท์ ก็มีฐานเสียงเดิมที่อำเภอแม่ระมาด อำเภอท่าสองยางและอำเภอสามเภา ส่วนนายแพทย์เหียรชัย ผู้สมัครคนล่าสุดของพรรคประชาธิปัตย์ ต้องอาศัยฐานคะแนนเสียงของนายเทอดพงษ์ในพื้นที่และได้คะแนนเสียงจากฐานคะแนนเสียงทั้งจากนายชัยวุฒิและนายธนิศพล โดยมีข้อสังเกตของการจัดลำดับหมายเลขผู้สมัคร คือนายแพทย์เหียรชัยจะเป็นผู้สมัครเบอร์ 2 ที่มีผู้สมัครเบอร์ 1 คือ นายชัยวุฒิ ซึ่งเป็น

หัวหน้าทีม และนายธนิตพลเป็นผู้สมัครเบอร์ 3 ทำให้ปัจจุบันนี้ มีการลงพื้นที่อย่างหนักเพื่อสร้างความคุ้นเคยกับประชาชนในพื้นที่ เพื่อจะได้มีฐานเสียงเป็นของตนเอง อย่างไรก็ตาม นายเทอดพงษ์ ก็เปรียบเสมือนเป็นเงาของผู้สมัครที่คอยให้การสนับสนุนและให้ความช่วยเหลือผู้สมัครทั้ง 3 คน ทั้งด้านฐานคะแนนและการให้คำปรึกษา นอกจากนี้ การกำหนดพื้นที่เลือกตั้งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ยังทำให้นายเทอดพงษ์ต้องทำงานหาเสียงและพบปะประชาชนนอกเขตพื้นที่จังหวัดตากมากขึ้น

6. นายเฉลียว วัชรพุกก์

นายเฉลียว วัชรพุกก์ เกิดเมื่อวันที่ 29 มกราคม พ.ศ. 2464 ที่บ้านจีน ตำบลระแหง มีพี่น้องร่วมบิดามารดา 8 คน นายเฉลียวเริ่มศึกษาชั้นประถมที่โรงเรียนวัดสี่ตลาราม และเข้าเรียนชั้นมัธยมที่โรงเรียนตากพิทยาคม จนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังจากนั้นได้เข้าเรียนโรงเรียนมัธยมบ้านสมเด็จเจ้าพระยา จนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 8 จึงได้เข้าศึกษาต่อในคณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในสาขาวิศวกรรมโยธา หลังจบการศึกษาในระดับปริญญาตรีในปี พ.ศ. 2484 ได้เข้าทำงานเป็นนายช่างตรีที่กองวางแผนและหมวดก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยาที่จังหวัดนครสวรรค์ การเริ่มทำงานในครั้งนั้นทำให้ได้พบกับนางสำรวยและได้สมรสกันในปี พ.ศ. 2485 จนมีบุตรรวม 6 คน ในเวลาต่อมาขณะที่ชีวิตการทำงานมีความก้าวหน้าและด้วยความวิริยะ อุตสาหะจึงได้เลื่อนตำแหน่งเรื่อยมา เป็นช่างโท ช่างเอก ช่างใหญ่และนายช่างใหญ่ฝ่ายบำรุงรักษา และรักษาการหัวหน้ากองบำรุง

อีกตำแหน่งในปี พ.ศ. 2507 ในช่วงปี พ.ศ. 2510 – 2511 ได้เข้าศึกษาและรับปริญญาบัตรจากวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรรุ่นที่ 10 และได้เลื่อนตำแหน่ง เป็นรองอธิบดีกรมทางหลวง ต่อมาในปี พ.ศ. 2512 ได้รับตำแหน่งอธิบดีกรมทางหลวง ปี พ.ศ. 2523 เป็นที่ปรึกษานายกรัฐมนตรี และเกษียณอายุราชการในปี พ.ศ. 2525⁷¹

นายเฉลียวได้เข้ามาในแวดวงการเมืองตั้งแต่รับราชการโดยเป็นทั้งสมาชิกวุฒิสภา และสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ 3 สมัย จนกระทั่งในวันที่ 18 เมษายน พ.ศ. 2526 ซึ่งเป็นช่วงภายหลังเกษียณ ได้ลงสมัครเลือกตั้งในเขต 10 กรุงเทพมหานครในนามพรรคประชากรไทยและได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนสมัยแรก พร้อมกับได้รับตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย รับผิดชอบงานของกรมโยธาธิการ เร่งรัดพัฒนาชนบท สำนักผังเมือง กรมราชทัณฑ์และองค์การตลาดของกระทรวงมหาดไทย อยู่ในวาระจนถึงเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2529 ได้มีการยุบสภาและจัดให้มีการเลือกตั้งในปีเดียวกัน โดยนายเฉลียวได้เปลี่ยนจากกรุงเทพมหานครมาเป็นผู้สมัครในจังหวัดตากในนามพรรคราษฎร ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของจังหวัดตากครั้งแรกและได้รับตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย ดำรงตำแหน่งในช่วงเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2529 ถึง พ.ศ. 2531 การลงสมัครที่จังหวัดตากนั้นมีมูลเหตุจากการตัดสินใจลงเล่นการเมืองส่วนหนึ่ง เกิดจากความคับแค้นใจสมัยเป็นข้าราชการที่ไม่มีอำนาจมากพอที่จะนำความรู้ความสามารถของตนไปใช้พัฒนาประเทศ โดยเฉพาะในด้านที่ตนเอง

⁷¹ หนังสือที่ระลึกครบรอบวันคล้ายวันเกิด 72 ปี ของนายเฉลียว วัชรพุกก์ วันที่ 29 มกราคม 2536

ถนัด แม้ว่าในบางสมัยได้ทำหน้าที่วุฒิสมาชิกก็ตาม ประกอบกับ สถานการณ์บ้านเมืองสมัยนั้น พรรคประชากรไทย ซึ่งเป็นพรรค ใหม่ได้เปิดรับผู้สมัครจำนวนมาก ซึ่งเห็นเป็นโอกาสที่จะทำงาน การเมือง และเล็งเห็นว่าพรรคนี้มีแนวโน้มนโยบายใหม่ๆ และมีฐาน คะแนนในกรุงเทพฯที่แข็งแกร่ง โดยเมื่อเริ่มต้นนายประดลเดช กัลยาณมิตร ข้าราชการกรมทางหลวง ซึ่งเป็นญาติทางนายสมัคร สุนทรเวช ได้ประสานมา และได้รับการตอบรับเพราะนโยบาย พรรคประชากรไทยขณะนั้น ต้องการผู้ที่มีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ โดยเฉพาะข้าราชการชั้นสูงที่เกษียณอายุ เข้ามาช่วยงานพรรค⁷²

สำหรับผลงานของนายเฉลียวมีมากมายตั้งแต่ดำรงตำแหน่ง เป็นข้าราชการ โดยเฉพาะช่วงเป็นรองอธิบดีและอธิบดีกรม ทางหลวงได้ดำเนินการปรับปรุงวิธีการบำรุงทางและหาวิธีการ อำนวยความสะดวกและความปลอดภัย โครงการส่วนใหญ่เป็น โครงการก่อสร้างและบูรณะทางหลวงและเขตพื้นที่เพาะปลูก ต่างๆ ซึ่งผลงานก็เป็นไปตามอำนาจหน้าที่และลักษณะงานจาก ประสบการณ์ของกรมทางหลวงเป็นส่วนใหญ่

อย่างไรก็ตามในช่วงที่ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการ กระทรวงมหาดไทย 2 สมัย ตั้งแต่ พ.ศ. 2526 ถึง พ.ศ. 2531 ได้ ริเริ่มจัดทำผังเมืองทั่วประเทศ รวมทั้งพิจารณาปรับปรุงกฎหมาย เกี่ยวกับผังเมืองต่างๆ การส่งเสริมให้มีการทดลองผลิตอิฐดิน ซีเมนต์ในการก่อสร้างอาคารบ้านพักของทางราชการและเอกชน โครงการเจาะบ่อนาดาลราคาประหยัด โครงการสร้างถนนใน ชนบทโดยใช้แรงงานในพื้นที่เป็นหลัก ส่งเสริมถนนลาดยางตาม

⁷² หนังสือที่ระลึกครบรอบวันคล้ายวันเกิด 72 ปี ของนายเฉลียว วัชรพุกก์ วันที่ 29 มกราคม 2536

หมู่บ้าน ส่งเสริมการปั้นโอ่ง เปลี่ยนแปลงสะพานไม้ที่ชำรุดให้เป็นสะพานคอนกรีตเสริมเหล็ก นอกจากนี้ยังส่งเสริมการฝึกอาชีพผู้ต้องขังของกรมราชทัณฑ์และริเริ่มสร้างสวนพันธุ์ไม้ขึ้นที่ทัศนสถานเปิดปราจีนบุรี ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับจังหวัดตากได้แก่การมีส่วนร่วมก่อสร้างศาลสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชเป็นผลสำเร็จ โดยเปิดให้ประชาชนสักการะบูชาตั้งแต่วันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2492 รวมทั้งมีการสร้างทางจำลอง สายตาก-แม่สอด ให้รถยนต์สามารถผ่านได้ ในปี พ.ศ. 2497⁷³ เมื่อครั้งได้เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย และเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดตากได้ 1 ปี ได้ให้สัมภาษณ์ถึงนโยบายพัฒนาจังหวัดตาก ได้แก่ การบูรณะก่อสร้างทางในชนบทเพื่อเชื่อมโยงระหว่างหมู่บ้านและถนนในหมู่บ้านนอกจากนั้นยังพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ส่งเสริมการทำนาไร่สวนผสม และการเลี้ยงโค-กระบือ นอกจากนี้ยังเสริมสร้างทรัพยากรธรรมชาติเพิ่มรายได้ราษฎร โดยการปลูกสวนป่าไม้โตเร็ว ไม้ผล ไม้ดอง ส่งเสริมสุขภาพ และการศึกษาของเด็กทุกตำบลให้เรียนจบมัธยม 3 โดยบทบาทหน้าที่มักจะประสานหน่วยงานรับผิดชอบ เช่น กรมการปกครอง กรมทางหลวง (รพข.) กรมโยธาธิการ จังหวัดตาก และเทศบาล มาจัดทำถนนลาดยางให้ชุมชน เช่น ต.แม่ตาว ต.แม่กุ ต.พะวอ ใน อ.แม่สอด และต.ไม้งาม ต.วังหิน ต.ป่ามะม่วง ในอำเภอเมือง เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการสร้างสะพานแขวนข้ามแม่น้ำวัง สะพานคอนกรีตเสริมเหล็กที่ ต.วังหมื่น อ.สามเงา และงานก่อสร้างและปรับปรุงถนนมากมาย เช่น ถนนสายท่าสองยางแม่สะเรียง สะพานข้ามแม่น้ำปิง ตำบลกบบริเวณ

⁷³ หนังสือที่ระลึกครบรอบวันคล้ายวันเกิด 72 ปี ของนายเฉลียว วัชรพุกก์ วันที่ 29 มกราคม 2536

ศาลสมเด็จพระเจ้าตาก การช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่อย่าง เป็นรูปธรรมเป็นผลงานที่สะท้อนถึงความถนัดในอาชีพ และ การใช้ความถนัดของตนสร้างความเจริญให้กับชาวจังหวัดตาก ซึ่งถือได้ว่าเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของจังหวัดตากที่ได้ พัฒนาความเจริญให้กับจังหวัด แม้ว่าจะเป็นผู้แทน สมาชิกสภาผู้แทน ของจังหวัดเพียงสมัยเดียวเท่านั้น

การตัดสินใจลงสมัครเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของนาย เฉลียว วัชรพุกก์ ซึ่งเดิมเคยลงสมัครเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขต 10 บางกอกใหญ่ ธนบุรี และราษฎร์บูรณะ กรุงเทพมหานคร ในนามพรรคประชากรไทย แต่ขณะนั้นมีความจำเป็นต้อง เปลี่ยนเป็นพรรคราษฎร ด้วยเหตุผลหลายประการ จากการ สัมภาษณ์ พล.ต.อ.ดร.ชาญวุฒิ วัชรพุกก์ บุตรชาย ได้ข้อมูลว่า การลงสมัครที่จังหวัดตากเป็นเพราะเมื่อได้เริ่มทำงานการเมือง ในฐานะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคประชากรไทย ไม่สามารถทำงานตามความคิดและประสบการณ์ของตนได้เพราะ ความคิดส่วนใหญ่อยู่ที่หัวหน้าพรรคจึงต้องหาพรรคใหม่ ในช่วงเวลาดังกล่าวได้มีโอกาสพูดคุยกับนายเทียมและนายเทอดพงษ์ ซึ่งเป็นเครือญาติที่มีสายสัมพันธ์ที่ดี แต่เงื่อนไขของระบบพรรค ประชาธิปัตย์ไม่เอื้ออำนวยให้สมาชิกที่เพิ่งเริ่มทำงานกับพรรค สามารถก้าวข้ามเพื่อดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี ประกอบกับพรรค ประชาธิปัตย์ก็ได้พิจารณาตัวบุคคลเอาไว้แล้วจึงเป็นอันยุติ อย่่างไรก็ตามช่วงนั้นพรรคราษฎร โดยพลเอกเทียนชัย ศิริสัมพันธ์ ซึ่งมีสายสัมพันธ์ในฐานะเป็นนักเรียนวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร (วปอ.) มีความสัมพันธ์ใกล้ชิด ได้ทาบทามนายเฉลียว ให้ลงสมัครในนามพรรคราษฎรและสัญญาว่าจะได้รับตำแหน่ง รัฐมนตรีทำให้ตัดสินใจลงสมัคร การลงสมัครในจังหวัดตาก ใน ครั้งนั้นถือว่าไม่ยากมากนักเพราะมีฐานเสียงจากการที่เคย

ทำงานเป็นนายช่างแขวงทาง โดยกลุ่มลูกน้องเก่าในแขวงทาง กลุ่มกำนันผู้ใหญ่บ้านจะเป็น บุคคลที่คอยช่วยเหลือสนับสนุน โดยต้องใช้ไร่ที่วังเจ้าเป็นศูนย์บัญชาการพรรคคนนอกจากนี้ยังมีกลุ่มเครือญาติที่เป็นกำลังสนับสนุน โดยเครือข่ายทางเครือญาติที่สำคัญของนายเฉลียว วัชรพุกก์ จะอยู่บริเวณตรอกบ้านจิ้นเพราะเป็นบ้านเดิมของขุนวัชรพุกก์ศึกษากร และนางบุญมี วัชรพุกก์ โดยนางพร้อม ไชยนันท์ (สกุลเดิมอยู่สวัสดิ์) ภรรยาของคุณเทียม ไชยนันท์เป็นน้องสาวคนเล็กของนางบุญมี วัชรพุกก์ ซึ่งมีศักดิ์เป็นน้าสาวของนายเฉลียว รวมทั้งมีความชอบพอกันเป็นส่วนตัวและยังเป็นคนในกลุ่มคบคิดในตรอกบ้านจิ้นและมีความสัมพันธ์มาช้านาน แม้ในช่วงสงครามมหาเอเชียบูรพา ก็ได้พาครอบครัวของนายเฉลียวเดินทางไปพำนักหนีภัยสงคราม เมื่อครั้งที่นายเทียมเป็นนายอำเภอพรหมพิราม ก่อนจะลงสมัครรับเลือกตั้งยังได้พูดคุยปรึกษารัฐบาลกับนายเทียม แต่เหตุผลทางการเมืองนั้นไม่สามารถจะลงในนามพรรคประชาธิปัตย์ได้ จึงต้องลงในนามพรรคราษฎรซึ่งครั้งแรกเองนายเฉลียวก็ยังไม่แน่ใจในกระแสของชาวจังหวัดตาก แต่ด้วยเหตุที่เป็นคนจังหวัดตากซึ่งเป็นคนที่มิชื่อเสียงและประสบความสำเร็จเป็นถึงอธิบดีเคยเป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย ทำให้การหาเสียงทำได้ไม่ยากรวมทั้งมีแรงหนุนจากฐานเสียงของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดตากเดิม ที่จะทำให้การดึงงบประมาณในการพัฒนาสร้างทาง สะพาน และความเจริญเข้าสู่จังหวัดตากทำได้คล่องตัวกว่า ทำให้เครือข่ายต่างๆ เหล่านี้ สนับสนุนและชาวจังหวัดตากก็เห็นการพัฒนาต่างๆ ที่เกิดจากการสร้างถนนและสะพาน เน้นพัฒนาด้านการคมนาคมเป็นหลัก สำหรับการหาเสียงนั้นใช้แผ่นป้ายหาเสียงขนาดใหญ่บริเวณริมทาง บัตรแนะนำตนเอง แผ่นพับและแผ่นปลิวหาเสียง นอกจากนี้ยัง

มักใช้การตรวจเยี่ยมการสร้างถนนคอนกรีตเสริมไม้ไผ่ โดยใช้แรงงานในพื้นที่ ต.แม่ท้อ อ.เมืองจังหวัดตาก การปรับยศให้ผู้ใหญ่บ้านที่อำเภอแม่ระมาดในวันที่ 5 มิถุนายน พ.ศ. 2529 การปราศรัยหาเสียงบริเวณที่ว่าการอำเภอต่างๆ เช่น อำเภอแม่สอดในเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2529 กิจกรรมการเยี่ยมหน่วยราชการ เช่นกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดน โรงเรียน (ซึ่งมีภาพถ่ายหลายภาพในหนังสือที่ระลึกวันคล้ายวันเกิดครบรอบ 72 ปี) กิจกรรมการปลูกต้นไม้ริมแม่น้ำปิง ในวันที่ 31 สิงหาคม พ.ศ. 2529 การพบปะเยี่ยมหัวหน้าหมู่บ้าน เช่นในบ้านร่มเกล้า อำเภอพบพระ ใน พ.ศ.2529 ซึ่งส่วนใหญ่เป็นชาวไทยภูเขา

และในระหว่างการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย ได้ทำประโยชน์ให้จังหวัดตากอย่างเป็นรูปธรรมมากมาย เช่น โครงการสร้างถนนเสริมไม้ไผ่ โครงการสร้างสะพานแขวนวัชรพุกที่อำเภอสามเงา การแจกกล้าไฟ การปลูกป่าในดอยมูเซอและดอยเขาแก้ว การขุดบ่อน้ำตื้นในตำบลแม่ท้อ ของ ร.พ.ช. เป็นต้น สะท้อนถึงการทำงานที่ได้รับการยอมรับจากประชาชนในพื้นที่อย่างไรก็ตามเมื่อนายเฉลียวทำงานการเมืองมาระยะหนึ่งพบว่าตนเองไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับระบบการเมืองและเกิดความเบื่อหน่ายบนเส้นทางการเมืองจึงยุติบทบาท และใช้ชีวิตในวัยเกษียณกับความสนใจด้านเกษตรกรรม อยู่กับธรรมชาติและกีฬาอล์ฟ ต่อมาได้ล้มป่วยด้วยโรคไตวายเฉียบพลันและเสียชีวิต เมื่ออายุ 82 ปี

7. นายแพทย์ถาวร กาสมสัน

นายแพทย์ถาวร กาสมสัน เกิดเมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม พ.ศ. 2490 เป็นบุตรคนแรกในจำนวนพี่น้อง 7 คนของนายตา และนางสุณา กาสมสัน อดีตกำนันตำบลแม่ปะ ในเขตอำเภอแม่สอด เริ่มเรียนชั้นประถมศึกษาที่โรงเรียนแม่ปะ และศึกษาต่อในโรงเรียนแม่สอดสรรพวิทยา ตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 จากนั้นได้ศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 7 และ 8 ที่โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย นายแพทย์ถาวร เป็นผู้ที่มีผลการเรียนดีเสมอมาจนได้รับทุนการศึกษามาโดยตลอด และความเป็นคนรักการอ่าน ความคิดที่ว่าตนเองเป็นเด็กบ้านนอก จึงตั้งใจศึกษาเล่าเรียน ขณะที่ฐานะทางบ้านก็ไม่สู้ดีนัก โดยเฉพาะภายหลังจากที่นายตาผู้เป็นพ่อเสียชีวิตเนื่องจากความขัดแย้งในการเมืองท้องถิ่น จึงต้องหางานพิเศษทำหลังเลิกเรียน เช่น เป็นบริการในโรงแรมสุริวงค์ เป็นมัคคุเทศก์ และเป็นผู้ช่วยนักวิจัยในห้องทดลองในช่วงมัธยมศึกษาปีที่ 8 ต่อมาได้เข้าเรียนในคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และได้รับราชการครั้งแรกในตำแหน่งนายแพทย์และเป็นผู้อำนวยการที่โรงพยาบาลแม่สอดในเวลาต่อมา และได้ถูกชักชวนให้ลงสมัครรับเลือกตั้งในนามพรรคประชาธิปไตย

การเป็นนักการเมืองของนายแพทย์ถาวรส่วนหนึ่งอาจเกิดจากการได้รับข้อมูลข่าวสารจากนายตาผู้เป็นพ่อ ซึ่งมักคุยเรื่องการเมือง และเป็นแหล่งที่พ่านักพักแรมให้กับคนที่จะเดินทางไปอำเภอแม่ระมาด อำเภอท่าสองยาง เนื่องจากเป็นทางผ่านไปสู่อำเภอดงกล่าวซึ่งสมัยก่อนเส้นทางทุรกันดาร นอกจากนี้ในอดีตครอบครัวสนใจการเมือง เช่น มีการรับหนังสือสยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ และมีการจับกลุ่มพูดคุยวิจารณ์การเมืองอยู่เป็นประจำ นอกจากนี้หนังสือเกี่ยวกับชีวประวัติของลินคอร์น ซึ่งเป็น

วีรบุรุษในอุดมคติของนายแพทย์ถาวร ก็เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ นายแพทย์ถาวร พยายามศึกษาเล่าเรียนด้วยความตั้งใจเพราะ เชื่อว่าคนบ้านนอกยากจนก็สามารถเป็นผู้นำได้ แม้ว่าไม่ได้ สนใจเล่นการเมือง แต่ก็มีอุดมการณ์ทางการเมือง คิดถึงการ จัดตั้งองค์การชวาวนาแห่งประเทศไทยเพื่อให้มีบทบาทในการ แก้ไขความยากจน อย่างไรก็ตามเมื่อมีการชักชวน จากนาย เทอดพงษ์ ไชยนันทน์ ซึ่งเป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง สาธารณสุขในขณะนั้นก็เกิดความลังเล แต่การตัดสินใจของ นายแพทย์ถาวรเกิดจากการได้ศึกษานโยบายของพรรค ประชาธิปัตย์ และความศรัทธาในความเป็นนักการเมืองของ นายเทอดพงษ์ จึงคิดว่าการเป็นนักการเมืองจะช่วยชาวบ้านได้ มากกว่าเป็นผู้อำนวยการโรงพยาบาลแม่สอด ซึ่งมีข้อจำกัด มากมายในการบริหารภายใต้ระบบที่จำเป็นต้องแก้ไข เช่น การ เปลี่ยนแปลงกฎหมายข้อบังคับต่างๆ จึงลงสมัครในครั้งแรกผล ปรากฏว่าไม่ได้รับเลือก อย่างไรก็ตามนายแพทย์ถาวรเล่าให้ฟัง ว่าผลการนับคะแนนปรากฏอย่างไม่เป็นทางการนั้น ตนชนะ คู่แข่ง คือ นายนิคม วจีสะอาด กว่า 1,000 คะแนน แต่ผลการ ประกาศอย่างเป็นทางการกลับพ่ายแพ้ นายนิคม ทำให้นาย แพทย์ถาวรคิดว่า การเมืองเป็นเรื่องที่พลิกได้ตลอดเวลา ไม่ตรง ไปตรงมาเหมือนกับการทำงานในวิชาชีพแพทย์ ประกอบกับการ ต้องเปลี่ยนสถานะของตน จากผู้ที่ต้องรอให้คนเข้ามาขอความ ช่วยเหลือ มาเป็นต้องเข้าหาและร้องขอคะแนน อีกทั้งยังรู้สึกว่ามี ผู้นำชุมชนบางกลุ่มมีท่าทีที่ต้องการให้นายแพทย์ถาวรเข้าหา และเอาอกเอาใจเพื่อให้ได้คะแนนเสียง เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ทำให้นายแพทย์ถาวรเกิดท้อในการเข้ามาเป็นนักการเมืองถนัด ต่อมาในการเลือกตั้ง ในปี พ.ศ. 2535 นายแพทย์โกมล สายชุ่มอินทร์ ได้ผลักดันให้ลงสมัครพร้อมกับโอกาสที่จะทำงาน

ให้กับกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งมีนายเทอดพงษ์เป็นรัฐมนตรีด้วยความเกรงใจประกอบกับประเมินสถานการณ์คู่แข่ง แล้วสามารถเอาชนะได้ไม่ยาก เพราะช่วงนั้นนายอุตร และนายรักษ์ ต้นตีสุนทร ไม่ได้ลงสมัครแต่ได้ส่งนายนิยม ไวยรัชพานิช ลงสมัครแทน การประเมินโอกาสว่าชนะนี้เองจึงตัดสินใจลงสมัครและชนะการเลือกตั้งในครั้งนั้น นายแพทย์ถาวรยอมรับว่าได้รับเลือกเพราะฐานคะแนนเสียงและบารมีของนายเทอดพงษ์ ไชยนันทน์ ต่อมามีการยุบสภาเพราะเกิดเหตุการณ์ “พฤษภาทมิฬ” และจัดให้มีการเลือกตั้งในวันที่ 13 กันยายน พ.ศ. 2535 การเลือกตั้งครั้งนี้ มีนายอุตร ต้นตีสุนทร ลงสมัคร และได้รับเลือก ซึ่งเป็นผลทำให้การลงสมัครครั้งที่ 3 นายแพทย์ถาวรไม่ได้รับการเลือกตั้ง ภายหลังจากการเลือกตั้งครั้งนี้ นายแพทย์ถาวรกลับเข้ารับราชการที่โรงพยาบาลประสาท จังหวัดเชียงใหม่ โดยสนใจงานวิจัยด้านคุณภาพบำบัด จึงมีโอกาส ได้พบปะนักวิชาการและผู้สนใจการเมืองมากมาย และได้เล็งเห็นปัญหาที่กำลังเกิดกับโครงการบำบัดสุขภาพที่เคยร่วมคิดและผลักดันให้ดำเนินการ จึงมีความต้องการสานต่อโครงการดังกล่าว ครั้นเมื่อมีการปราศรัยของพรรคประชาธิปไตยที่จังหวัดเชียงใหม่ ก็ได้มีโอกาสพบนายเทอดพงษ์จึงขอสมัคร ซึ่งขณะนั้นจังหวัดตากมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ถึง 3 คน ซึ่งก็ได้รับเลือกเป็นคนที่สาม แต่การลงสมัครครั้งนี้ นายแพทย์ถาวร กล่าวว่าไม่เหน็ดเหนื่อยเพราะไร้คู่แข่ง เนื่องจากลงทีมเดียวกับนายเทอดพงษ์ ไชยนันทน์ ซึ่งเป็นเบอร์ 1 และนายรักษ์ ต้นตีสุนทร ซึ่งเป็นเบอร์ 3 ส่วนนายแพทย์ถาวร ใช้เบอร์ 2 ด้วยการผนึกกำลังของตระกูลไชยนันทน์และต้นตีสุนทร จึงทำให้คะแนนห่างจากผู้สมัครอื่นอย่างมาก และเมื่อมีการเลือกตั้งครั้งที่ 19 ในวันที่ 17 พฤศจิกายน พ.ศ. 2539 นายแพทย์ถาวรก็ได้รับเลือกอีก

นับการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของนายแพทย์ถาวร กาสมลัน รวม 3 ครั้ง และถือได้ว่าเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่มาจากอำเภอแม่สอดเป็นคนแรก ปัจจุบันนายแพทย์ถาวร สนใจและทุ่มเทให้กับงานคุณภาพบำบัดอย่างจริงจังและไม่คิด กลับไปเล่นการเมืองอีก โดยให้เหตุผลว่าการเมืองเป็นเรื่องที่ ไม่ตรงไปตรงมา การเข้ามาเป็นฝ่ายการเมืองเพื่อจะแก้ปัญหา เป็นไปได้ยาก ต้องพัฒนาความรู้ความเข้าใจเรื่องการซื้อเสียง และเข้าใจในบทบาทของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรว่ามีหน้าที่ อะไร ไม่ใช่เพียงเพื่อเป็นแหล่งเงินทุนกับชาวบ้าน⁷⁴ และที่สำคัญขัดกับลักษณะของตนเองและคิดว่าตนเองไม่เหมาะกับการเป็นนักการเมือง⁷⁵

8. นายรักษ์ ตันติสุนทร

นายรักษ์ ตันติสุนทร เกิดเมื่อวันที่ 13 มิถุนายน พ.ศ. 2478 เป็นบุตรของนายแฮ่ซ้ง และนางแจง เป็นน้องชายของ คุณอุตร ตันติสุนทร แต่งงานกับคุณจรงค์ ตันติสุนทร มีบุตร 4 คน นายรักษ์จบการศึกษารัฐศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมาธิราชและได้รับปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต กิตติมศักดิ์จากภาคการฝึกหัดครูมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร นายรักษ์เป็นผู้มีลักษณะใจคอกว้างขวางมีเพื่อนและพรรคพวกมาก ไม่ว่าจะ เป็นเครือข่ายญาติและมิตรสหายที่เรียนจากโรงเรียน

⁷⁴ สัมภาษณ์ นายแพทย์ถาวร กาสมลัน ที่บ้าน เมื่อวันที่ 23 มีนาคม พ.ศ. 2551 เวลา 13.00-13.30 น.

⁷⁵ สัมภาษณ์ นางเพลินใจ เลิศลักษณ์วงศ์ (น้องสาวซึ่งเป็นผู้ใกล้ชิดกับนาย แพทย์ถาวร กาสมลัน) ที่บ้าน ตำบลแม่ปะ เมื่อวันที่ 21 กรกฎาคม พ.ศ. 2551 เวลา 14.00-16.00 น.

มัธยมตากพิทยาคม ข้าราชการตั้งแต่ระดับหัวหน้าส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจไปจนถึงกำนันผู้ใหญ่บ้านล้วนเป็นเครือข่ายเหนียวแน่น นอกเหนือจากเครือข่ายกลุ่มพ่อค้าชาวจีนที่อยู่ในตลาดแล้ว นายรักษ์เป็นคนทีประชาชนชาวจังหวัดตากให้การยอมรับว่าเป็นคนใจกว้างและเป็นทีพึ่งให้กับคนจังหวัดตาก เมื่อต้องการแรงสนับสนุนในกิจกรรม ทุนการศึกษา วัสดุครุภัณฑ์ หน่วยงานราชการ เช่นโรงเรียน ชุมชนในจังหวัด เทศบาล ตำบล และหมู่บ้านต่างๆ ก็มักไปขอความช่วยเหลือซึ่งนายรักษ์ก็ให้การสนับสนุนอย่างต่อเนื่องแม้ในช่วงเวลาที่ไม่ได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรก็ตาม ชีวิตการทำงานทางการเมืองและสังคมนั้น นายรักษ์เคยเป็นนายกเทศมนตรีเมืองตากในช่วง พ.ศ. 2518-2523 เป็นประธานหอการค้าจังหวัดตากในช่วง พ.ศ. 2527-2531 ซึ่งเป็นพื้นฐานที่สำคัญก่อนการลงสมัครในปี พ.ศ. 2531-2540 และสะท้อนถึงเครือข่ายของนายรักษ์ในแวดวงการค้าทั้งในระดับจังหวัด ภูมิภาค และระดับประเทศ ทำให้เห็นถึงการยอมรับในความรู้และความสามารถด้านธุรกิจ นอกจากนี้ยังเป็นผู้สนับสนุนด้านกีฬาอย่างสม่ำเสมอและรับตำแหน่งนายกสมาคมกีฬาจังหวัดตาก ในช่วงปี พ.ศ. 2538-2542

การให้ความช่วยเหลือและการส่งเสริมมีทางการเมืองทำให้มีหน่วยงานและคณะบุคคลต่าง ๆ ต้องการให้นายรักษ์เข้าไปช่วยสนับสนุนไม่ว่าจะเป็นประชาชน สมาคมหรือชมรม เพราะเป็นบุคคลที่มีเครือข่ายและต้นทุนทางสังคมสูงมาก การยอมรับจากคนส่วนใหญ่ ความสัมพันธ์ที่ดีกับหัวหน้าส่วนราชการ ข้าราชการ พ่อค่านักธุรกิจ⁷⁶ และเครือข่ายนักการเมืองท้องถิ่น ไปจนถึงกำนันผู้ใหญ่บ้าน ด้วยการให้ความช่วยเหลือประชาชน

⁷⁶ เอกสารประวัติของนายรักษ์ ดันติสุนทร

เช่น กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ประชาชนที่เดือดร้อนอยู่ตลอดเวลา ทำให้ประชาชนยอมรับ ส่งผลทำให้ นายรักษ์ได้รับการเลือกตั้งเป็น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดตากสังกัดพรรคประชาธิปัตย์ ในปี พ.ศ. 2538 และครั้งที่ 2 ในปี พ.ศ. 2543 โดยไม่ต้อง เหนื่อยกับการหาเสียงมากนักเพราะเครือข่าย ทั้งญาติ มิตร กลุ่ม ต่าง ๆ ล้วนพร้อมที่จะลงคะแนนให้นายรักษ์⁷⁷ สิ่งที่เป็นผลงาน ความสำเร็จที่ประชาชนชาวจังหวัดตากยอมรับคือ นายรักษ์เคยเป็น ประธานคณะกรรมการการเงินและการคลัง เคยดำรงตำแหน่ง รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์ ในช่วงปี พ.ศ. 2543-2544

นายรักษ์เป็นผู้มีบทบาทอย่างมากในการเลือกตั้งของ ตระกูลตันติสุนทรโดยทำหน้าที่ผู้อำนวยการเลือกตั้งให้กับนายอุดร ที่หาเสียงในอดีตโดยใช้ที่ทำการบริเวณป้อม ปตท. ซึ่งปัจจุบันได้ ย้ายไปใช้บริเวณโชว์รูมมาสด้า รวมทั้งมีบทบาทสำคัญในการหา เสียงให้นายธณู บุตรชาย โดยข้อความที่ใช้หาเสียง มักลงท้าย ว่า “คิดอะไรไม่ออก ใ้บอกรักษ์”⁷⁸ และเมื่อประชาชนมาขอ ความช่วยเหลือ เช่น ถนน สะพาน คอมพิวเตอร์ นายรักษ์จะให้ ความช่วยเหลืออย่างรวดเร็ว เพราะคิดว่า “ทุกข์และปัญหาของ ชาวบ้านในระยะสั้นเป็นสิ่งที่เดือดร้อน และต้องการการแก้ไข ก่อน” เมื่อมีคนมาขอความช่วยเหลือจะต้องได้รับความช่วย เหลือกลับไปไม่มากนัก และหากล่าช้าจากการประสานงาน จากทางภาครัฐก็จะให้เครือข่ายที่มีอยู่ให้ความช่วยเหลือไปก่อน

⁷⁷ เอกสารประวัติของนายรักษ์ ตันติสุนทร

⁷⁸ สัมภาษณ์นายรักษ์ ตันติสุนทร ที่บริษัทสหวนกิจ เมื่อวันที่ 21 กรกฎาคม พ.ศ. 2551 เวลา 11.00-12.00 น.

เพื่อบรรเทาความทุกข์ของประชาชน⁷⁹ ซึ่งทำให้คนจังหวัดตาก มองนายรักษ์เป็นคนใจกว้าง ตัดสินใจรวดเร็ว เน้นการแก้ไข ปัญหาในระยะสั้นก่อน ซึ่งมองว่าเป็นฝ่าย “บุญ” ขณะที่นายอุตรจะ มองเรื่องการพัฒนาในระยะยาวและพูดคุยปราศรัยคล้าย นักวิชาการ ซึ่งถูกมองว่าเป็นฝ่าย “บุญ”

ลักษณะการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองของนายรักษ์ ซึ่ง นายรักษ์เล่าให้ฟังว่า เมื่อออกงานต่าง ๆ ตนจะเข้าไปในครัวพูดจา สนุกสนาน ตบไหล่ อย่างสนิทสนม จนเป็นขวัญใจของแม่บ้าน กลุ่มต่างๆ ประกอบกับการให้ความช่วยเหลือชาวบ้านและส่วน ราชการอย่างสม่ำเสมอด้วยความรวดเร็วโดยใช้แม่แต่ทุนทรัพย์ ของตนเอง เช่น สร้างถนน สร้างสะพาน ในหมู่บ้าน⁸⁰ และ ลักษณะบุคลิกภาพการเป็นผู้กว้างขวางและได้รับการยอมรับทั้ง ในจังหวัดและเคยได้รับตำแหน่งสำคัญในรัฐบาล จึงทำให้ ประชาชนชาวจังหวัดตากเลือกเข้ามาเป็นตัวแทน นับเป็น นักการเมืองที่สำคัญคนหนึ่งของจังหวัดตาก

9. นายชัยวุฒิ บรรณวัฒน์

นายชัยวุฒิ บรรณวัฒน์ เป็นรองหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ ดูแลการเลือกตั้งในเขตภาคเหนือ เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดตากถึง 4 สมัยทั้งที่เพิ่งเริ่มชีวิตทางการเมืองท้องถิ่น จังหวัดตากในปี พ.ศ. 2538 ปัจจุบันเป็นสมาชิกสภาผู้แทน

⁷⁹ สัมภาษณ์นายยศ ใจมูล ทางโทรศัพท์ เมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม พ.ศ. 2551 เวลา 14.00-15.00 น.

⁸⁰ สัมภาษณ์นายรักษ์ ดันตีสุนทร ที่บริษัทสหวนกิจ เมื่อวันที่ 21 กรกฎาคม พ.ศ. 2551 เวลา 11.00-12.00 น.

ราษฎรของจังหวัด โดยมีคะแนนการเลือกตั้งสูงสุด⁸¹ เมื่อเทียบกับผู้สมัครอื่นที่ได้รับการเลือกตั้ง นับเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มีคุณภาพของจังหวัดตาก

นายชัยวุฒิ เกิดเมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม พ.ศ. 2502 เป็นบุตรของ นายจักษ์คิม แซ่ตั้ง และนางทิพย์พร เล่าห์รุ่งโรจน์ อาศัยอยู่บ้านเลขที่ 390/41 ถนนเอเชีย ตำบลทุ่งสายลวด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ในอดีตครอบครัวเปิดร้านขายกาแฟที่เป็นที่รู้จักของนักธุรกิจและข้าราชการตั้งแต่ระดับสูงหรือแม้แต่กุลีซึ่งแวะเวียนเข้ามาดื่มกาแฟ และสนทนาเรื่องราวต่าง ๆ รวมทั้งความเป็นไปของบ้านเมืองในระดับประเทศ ระดับจังหวัดและโดยเฉพาะการพัฒนาอำเภอแม่สอด การพูดคุยส่วนหนึ่งเป็นเรื่องการเมืองในระดับต่างๆ เหมือนกับสภากาแฟที่เห็นโดยทั่วไปและการที่ได้มีโอกาสพบปะผู้คนได้รับฟังเรื่องราวต่างๆ ทางการเมือง โดยเฉพาะปัญหาของอำเภอแม่สอดเอง ทำให้เกิดการซึมซับและเกิดความชอบการเมืองขึ้น

นายชัยวุฒิเรียนระดับประถมศึกษาที่โรงเรียนแม่สอด และระดับมัธยมต้นที่โรงเรียนสรรพวิทยุ และด้วยความที่เป็นคนเรียนเก่งจึงสามารถสอบเข้าศึกษาต่อที่โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และเข้าเรียนในคณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จนจบการศึกษาในปี พ.ศ. 2523 ภายหลังจากจบการศึกษาก็ได้กลับมาช่วยกิจการของครอบครัวที่เปลี่ยนจากการขายกาแฟเป็นกิจการโรงน้ำแข็ง

⁸¹ ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดตากในการเลือกตั้งครั้งที่ 23 วันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ.2550 จากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดตาก นายชัยวุฒิ บรรณวัฒน์ ได้รับ 142,068 คะแนน, นายธนิตพล ไชยนันทน์ ได้รับ 124,845 คะแนน และนายเชียรชัย สุวรรณพิณ ได้รับ 112,607 คะแนน

ครบวงจรซึ่งรู้จักในนาม “ร้านแม่สอดตั้งคิมเชียง” ซึ่งเป็นกิจการหลักของครอบครัวและเป็นพื้นฐานด้านเศรษฐกิจที่สำคัญ จึงทำให้มีความพร้อมที่จะดำเนินกิจกรรมทางการเมือง โดยไม่ต้องห่วงหน้าพะวงหลัง ขณะที่ครอบครัวก็สามารถดำเนิน ไปอย่างราบรื่นโดยสมรสกับนางวรวรรณ มีบุตร 4 คน

นายชัยวุฒิ เป็นคนที่มีความเป็นผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์ สามารถสื่อสารและทำให้เป็นที่ยอมรับและรักใคร่ของประชาชนจังหวัดตาก มีเพื่อนฝูงมากมายและเป็นที่ยกย่องเพราะพื้นฐานครอบครัวเติบโตในอำเภอแม่สอด ลักษณะบุคลิกภาพของนายชัยวุฒิเป็นคนที่เข้าใจคนในทุกระดับและด้วยความสนใจในการเมืองโดยส่วนตัว จึงสนับสนุนเงินงบประมาณต่างๆ ให้กลุ่มการเมืองท้องถิ่นในอำเภอแม่สอดในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกสภาจังหวัด เป็นต้น ตลอดระยะเวลานี้ได้ดำเนินกิจกรรมทางการเมืองเป็นระยะๆ รวมทั้งได้เข้าไปดำเนินกิจกรรมการเมืองถิ่นโดยเริ่มสนับสนุนช่วยเหลือบ้านใหญ่⁸² ซึ่งให้การสนับสนุนนายอุดร ตันติสุนทร ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยเฉพาะในปี พ.ศ. 2535 จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2538 ได้ลงสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาจังหวัดและได้รับเลือก ระหว่างที่เป็นสมาชิกสภาจังหวัดได้มีโอกาสได้พบปะพูดคุยกับนายอุดร ตันติสุนทร เกี่ยวกับการลงนามสร้างสะพานมิตรภาพไทยพม่า เนื่องจากนายชัยวุฒิจบการศึกษาทางด้านวิศวกรรมศาสตร์และมีความชำนาญด้านการก่อสร้าง นายอุดรซึ่งเห็นลักษณะบุคลิกภาพรวมทั้งคุณสมบัติตลอดจนฐานะมั่นคง

⁸² สัมภาษณ์นายชัยวุฒิ บรรณวัฒน์ ที่พรรคประชาธิปัตย์ เมื่อวันที่ 10 เมษายน พ.ศ. 2551 เวลา 10.00-11.00 น.

จากประชาชนจึงชักชวนให้ลงเล่นการเมือง ซึ่งขณะนั้นทางฝั่ง
อำเภอมะสออดมีนายแพทย์ถาวร กาสมลัน เป็นสมาชิกสภาผู้
แทนราษฎร ต่อมาได้มีโอกาสทำงานกับนายรักษ์ ต้นดิสุนทรที่
เข้ามาลงเล่นการเมืองในจังหวัดตาก การทำงานลงพื้นที่ของ
นายชัยวุฒิมีเสียงสนับสนุนจากประชาชนแม่สออดที่ต้องการมี
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เป็นตัวแทนในพื้นที่

นายชัยวุฒิจึงเปรียบเสมือนเด็กปั้นของประชาชน
ชาวแม่สออด ซึ่งนายชัยวุฒิใช้คำว่า “ละอ่อนแม่สออด” จึงเป็น
เหตุผลว่าทำไมประชาชนชาวแม่สออดจึงให้การสนับสนุนอย่าง
เต็มที่ จนมีคนแม่สออดในตลาดกล่าวกับนายชัยวุฒิว่า⁸³ “ไม่
ต้องหาเสียงในแม่สออดหรอก ไปในพื้นที่อื่นเถอะ” ด้วยความ
ต้องการส่วนหนึ่งของประชาชนชาวอำเภอมะสออด ประกอบกับ
อริยาศัย บุคลิกที่สุภาพอ่อนน้อมถ่อมตนและติดดิน รวมทั้งวิถีคิด
ที่พยายามเข้าใจและเห็นใจคนของนายชัยวุฒิ จึงทำให้ได้รับการ
ยอมรับชาวจังหวัดตาก แม้กระทั่งประชาชนในเขตอำเภอมะสออด
ซึ่งเป็นฝั่งตะวันออกก็ยังให้การสนับสนุนคะแนนเสียง จนทำให้
นายชัยวุฒิได้รับคะแนนสูงสุดในบรรดาผู้สมัครทั้งหมด

นายชัยวุฒิได้รับการเลือกตั้งเนื่องถึง 4 สมัย ตั้งแต่การ
เลือกตั้ง ครั้งที่ 19 วันที่ 17 พฤศจิกายน พ.ศ. 2539 ซึ่งได้เป็น
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยแรก (พ.ศ. 2539-2543) ต่อมาเมื่อ
พระราชกฤษฎีกาให้จัดการเลือกตั้งโดยแบ่งเขตจังหวัดตากเป็น
3 เขต นายชัยวุฒิได้ลงสมัครในเขต 2 ซึ่งครอบคลุมพื้นที่
อำเภอมะสออด อำเภอบพพระ และอำเภอกุ่มพาง ซึ่งก็ได้รับการ
เลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ดำรงตำแหน่งตั้งแต่ปี

⁸³ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดตาก

พ.ศ. 2544-2547 และการเลือกตั้งครั้งที่ 21 ได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดตาก (พ.ศ. 2548-2549) และไม่ลงสมัคร(บอยคอต)ตามนโยบายของพรรคประชาธิปัตย์ในการเลือกตั้งครั้งที่ 22 วันที่ 2 เมษายน พ.ศ. 2549 จนมีการเลือกตั้งครั้งล่าสุดในวันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2550 โดยครั้งนี้รัฐธรรมนูญได้เปลี่ยนแปลงการเลือกตั้งเป็นแบบรวมเขตอีกครั้ง นายชัยวุฒิก็ได้กลับไปเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของจังหวัดตาก ลังกัดพรรคประชาธิปัตย์ด้วยคะแนนเสียงสูงสุดในบรรดาผู้สมัครในพื้นที่จังหวัดตาก

10. นายธนัญ ตันตีสุนทร

นายธนัญ ตันตีสุนทร เกิดเมื่อวันที่ 24 ตุลาคม พ.ศ. 2515 เป็นบุตรคนที่ 4 ของนายรักษ์และนางจรงค์ ตันตีสุนทร เริ่มการศึกษาในระดับประถมจากโรงเรียนอนุบาลตาก จากนั้นย้ายไปเรียนในระดับประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ที่โรงเรียนมัธไนท์ ซึ่งเป็นโรงเรียนในอำเภอเมืองตาก จากนั้นเข้าศึกษาในระดับมัธยมศึกษาที่โรงเรียนสาธิตปทุมวัน⁸⁴ ศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาที่คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี พ.ศ. 2533 ภายหลังจากจบการศึกษาในปี พ.ศ. 2537 ได้เดินทางไปศึกษาต่อที่ มหาวิทยาลัยอเมริกัน (American University) ในสาขาบริหารธุรกิจ หลังจบการศึกษาในปี พ.ศ. 2540 ก็เดินทางกลับมาสอบเพื่อรับราชการในตำแหน่งเศรษฐกรของสำนักเศรษฐกรการคลัง การรับราชการของนายธนัญเป็นไปตามคำแนะนำของนายรักษ์ที่ต้องการให้มีคนรุ่นใหม่ในตระกูลตันตีสุนทร มีตำแหน่งหน้าที่และประสบความสำเร็จในอาชีพราชการ ซึ่ง

⁸⁴ ข้อมูลจากประวัตินายธนัญ ตันตีสุนทร

ถือเป็นเกียรติและศักดิ์ศรีของวงศ์ตระกูล⁸⁵ หลังจากทำงานใน
ระยะสั้นๆ นายธนญ ก็ได้รับทุนไปศึกษาต่อในระดับปริญญาโท
ด้านรัฐศาสตร์ที่มหาวิทยาลัยนิวยอร์ก (New York University)
ซึ่งจบการศึกษาในปี พ.ศ. 2543⁸⁶ ก็กลับมารับราชการที่เดิม
ข้อสังเกตอย่างหนึ่งของนายธนญนั้นเป็นบุคคลที่มีความพร้อม
ตั้งแต่ฐานะ การศึกษา และการวางตัว มีความสนใจติดตามการเมือง
มาโดยตลอด เช่น ติดตามการตั้งคณะรัฐมนตรี การเลือกตั้งใน
ระดับประเทศ ประกอบกับใกล้ชิดการทำงานทางการเมือง ของ
ครอบครัวมาโดยตลอด จึงตั้งใจสานต่อการทำประโยชน์ให้กับ
ชาวจังหวัดตาก ครั้นเมื่อได้รับการทาบทามและวางตัวให้สมัคร
เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขต 1 จึงเห็นว่าเป็นสิ่งที่
ท้าทายกับตนเองและเห็นว่าจะสามารถ พัฒนาช่วยเหลือชาวบ้าน
ได้ นายธนญเป็นคนที่ไม่เคยเห็นความลำบากและความยากจน
เช่น ไม่เคยเห็นชวานาเกี่ยวข้าว เมื่อมีโอกาสได้ลงพื้นที่จึงอยาก
เข้าไปทดลองทำดูบ้างและพบว่าคนยากจนมีความลำบากอย่างไร
จึงเป็นแรงบันดาลใจที่อยากทำหน้าที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
เพื่อช่วยเหลือคนยากจน จากที่ไม่คิดจะลงสมัครรับเลือกตั้งและ
เมื่อลงสมัครก็ได้เห็นการทำงานของนายเทอดพงษ์ ซึ่งนายธนญ
ก็เกิดความศรัทธาที่เกิดจากความ ตั้งใจจริง จึงเป็นแรงกระตุ้น
ให้ความต้องการทำงานเพิ่มขึ้น โดยการทำงาน ส่วนใหญ่ก็จะเพิ่ม
ความรู้ในการทำโครงการโดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรฯ
ซึ่งได้ใช้มากในการทำงานในพื้นที่จังหวัดตาก

85 สัมภาษณ์นายชัยวุฒิ บรรณวัฒน์ ที่พรรคประชาธิปัตย์ เมื่อวันที่ 10 เมษายน
พ.ศ. 2551 เวลา 10.00-11.00 น.

86 สัมภาษณ์นายธนญ ดันติสุนทร ทางโทรศัพท์ เมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม พ.ศ. 2551
เวลา 11.00-12.00 น.

นายธนัญวางกลยุทธิในการหาเสียงและกำหนดเนื้อหา และรูปแบบล่วงหน้า 45 วัน ก่อนที่จะลงพื้นที่ 15 วัน ก่อนการเลือกตั้งโดยอาศัยฐานและเครือข่ายที่มีอยู่ โดยวางแผนในการเข้าถึงชาวบ้านหรือไปปราศรัยโดยเฉลี่ยวันละ 4 จุด นายรักษ์ซึ่ง เป็นบิดาเข้าไปให้ความช่วยเหลือด้วย แต่จะเข้าในระดับตำบล โดยมากการวางแผนหาเสียงต่างๆ ขึ้นอยู่กับผู้สมัครแต่ละราย ซึ่งภายหลังที่มีการรวมเขตก็จะเป็นลักษณะเป็นทีมมากยิ่งขึ้น⁸⁷ อย่างไรก็ตามฐานคะแนนเสียงของตระกูลตันติสุนทร ทั้งที่เป็นผลงานของนายรักษ์และนายอุดร ประกอบกับฐานของ นายเทอดพงษ์และพรรคประชาธิปัตย์ รวมกับความรู้ความสามารถและบุคลิกภาพที่เป็นที่รักของชาวบ้านของนายธนัญยอม ทำให้การเลือกตั้งประสบความสำเร็จโดยไม่มียาก โดยนายธนัญ ได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขต 1 ของจังหวัดตาก สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ในการเลือกตั้ง ในวันที่ 6 มกราคม พ.ศ. 2544 โดยในช่วง พ.ศ. 2544-2548 ได้ทำหน้าที่เป็น กรรมการธิการการพัฒนาเศรษฐกิจ ปัจจุบันนายธนัญหยุดพัก ทางการเมืองเพื่อสร้างความสำเร็จด้านหน้าที่การงานและ ครอบครัวยุติด้วยตนเอง และคาดหวังว่าเมื่อมีความพร้อม จะกลับมาทำงานการเมืองอีกครั้งหนึ่ง

11. นายธนิตพล ไชยนันทน์

นายธนิตพล ไชยนันทน์เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดตาก 3 สมัย เป็นบุตรของนายเทอดพงษ์และนางจันทิมา ไชยนันทน์ เกิดที่กรุงเทพมหานคร ได้เริ่มศึกษาในระดับประถม

⁸⁷ สัมภาษณ์นายธนัญ ตันติสุนทร ทางโทรศัพท์ เมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม พ.ศ. 2551 เวลา 11.00-12.00 น.

ศึกษาที่โรงเรียนราชวินิต และจบการศึกษาระดับมัธยมที่โรงเรียนวัดเทพศิรินทร์ จากนั้นได้เดินทางไปศึกษาปริญญาตรีด้านศิลปะที่ Ecole National Supérieure D'art de Nancy ประเทศฝรั่งเศส ในปี พ.ศ. 2542 และจบการศึกษานิเทศศาสตร์จากมหาวิทยาลัยรามคำแหงในปี พ.ศ. 2545 มีความสนใจด้านการเมืองในพื้นที่ เพราะคุ้นเคยกับการดำเนินกิจกรรมทางการเมือง ในสมัยเด็กๆได้ช่วยเหลือนายเทอดพงษ์ ในการม้วนใบปลิว จัดเตรียมข้าวของในการออกเยี่ยมประชาชนทั้งได้มีโอกาสไปลงพื้นที่ เห็นการวางแผนหาเสียง การรับฟังปัญหาจากชาวบ้าน เมื่อเติบโตขึ้นก็ได้ช่วยขบรหาเสียง พูดขอคะแนนเสียง และบางครั้งไปออกงานแทนนายเทอดพงษ์ การลงสมัครรับเลือกตั้งในครั้งแรกได้รับการชักชวนจากนายเทอดพงษ์ ที่กำลังหาผู้สมัครพรรคประชาธิปัตย์ที่เป็นที่รู้จักและได้รับการยอมรับทั้งประชาชนในฝั่งตะวันออกและฝั่งตะวันตก ของจังหวัดตาก ซึ่งการแบ่งพื้นที่ในเขต 3 ขณะนั้น ครอบคลุมทั้งฝั่งตะวันออก ได้แก่ อำเภอสามเงา และฝั่งตะวันตก ได้แก่อำเภอแม่ระมาด และท่าสองยาง⁸⁸ โดยการทาบตามครั้งนี้เพื่อทดแทนนายแพทย์ถาวร กาสมสัน ที่ไม่ลงสมัคร นายธนิศพลมีบ้านอยู่ในอำเภอแม่สอด อำเภอพบพระ และอำเภอแม่ระมาด ปัจจุบันมีที่อยู่ตามการลงสมัครที่ 250 หมู่ 3 หมู่บ้านห้วยนกแล ตำบลแม่ระมาด อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก

⁸⁸ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร พุทธศักราช 2540 กำหนดให้มีการแบ่งเขตเลือกตั้ง ทำให้พื้นที่จังหวัดตาก ไทยแบ่งเขตการเลือกตั้งเป็น 3 เขต โดยเขต 1 ประกอบด้วย อำเภอเมือง กิ่งอำเภอลำทับ (ปัจจุบันยกระดับเป็นอำเภอ) และอำเภอบ้านตาก เขต 2 ประกอบด้วย อำเภอแม่สอด อำเภอพบพระ และอำเภออุ้มผาง ซึ่งอยู่ฝั่งตะวันตกของจังหวัดตากที่คั่นด้วยแนวภูเขาถนนธงชัย และเขต 3 ประกอบด้วย อำเภอแม่ระมาด อำเภอท่าสองยาง และอำเภอสามเงา

และด้วยความเป็นลูกหลานในตระกูลไชยน์นันทน์ มีรากฐานที่เป็น
เครือญาติ และเครือข่ายในพื้นที่ ทำให้นายธนิตพลมีคะแนนเสียง
เป็นต้นทุนในระดับหนึ่ง อย่างไรก็ตาม แม้มิต้นทุนที่ได้เปรียบ แต่
การได้รับเลือกจำเป็นต้องเข้าถึงและเข้าใจชาวบ้านพร้อมทั้งลง
พื้นที่อย่างสม่ำเสมอพร้อมกับแสดงความจริงใจในการให้ความ
ช่วยเหลือ การเป็นนักการเมืองอาชีพที่ไม่ได้ทำธุรกิจจึงทำให้มี
เวลาดูแลประชาชนในพื้นที่ซึ่งนายธนิตพลเรียนรู้จากบุคคลใน
ครอบครัว นับตั้งแต่ นายเทียมและนายเทอดพงษ์ โดยมากมักได้จาก
การสังเกต ทั้งสองท่านไม่ค่อยได้สอนและแนะนำทางการเมือง
โดยตรง⁸⁹ โดยการดูแลพื้นที่ส่วนหนึ่ง จะมีการตั้งศูนย์ประสานงาน
ที่อำเภอสามเงา และมีสาขาพรรคที่อำเภอแม่ระมาด นายธนิตพล
จะใช้เวลาพบปะชาวบ้าน ออกงานสังคม งานของทางราชการ งาน
ประเพณี และงานของชาวบ้านเอง หากไม่ว่างนางจันทิมาไชยน์นันทน์
ซึ่งเป็นมารดาจะเป็นผู้ทำหน้าที่แทน

การลงพื้นที่ทำให้นายธนิตพล ไชยน์นันทน์ ได้รับการเลือก
ตั้งถึง 3 สมัย กล่าวคือ สมัยแรก เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขต
3 ในปี พ.ศ. 2544-2547 สมัยที่ 2 เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขต
3 ในปี พ.ศ. 2548-2549 และปัจจุบัน(ปี พ.ศ. 2551)เป็น
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของจังหวัดตาก สังกัดพรรคประชาธิปัตย์
นับเป็นนักการเมืองคนรุ่นใหม่ของตระกูลไชยน์นันทน์ที่เป็น
ความหวังของชาวตากอีกคนหนึ่ง

⁸⁹ สัมภาษณ์นายธนิตพล ไชยน์นันทน์ ทางโทรศัพท์ เมื่อวันที่ 30 สิงหาคม
พ.ศ. 2551 เวลา 10.00-11.00 น.

12. นายธนัสต์ ทวีเกื้อกูลกิจ

นายธนัสต์ ทวีเกื้อกูลกิจ เป็นนักการเมืองรุ่นใหม่ของจังหวัดตาก เคยได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดตาก สังกัดพรรคไทยรักไทยในปี พ.ศ. 2548 เป็นนักการเมืองพรรคอื่นนอกจากประชาธิปไตยที่สามารถเข้ามาเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการเลือกตั้งที่จังหวัดตาก นายธนัสต์ ทวีเกื้อกูลกิจ เกิดวันที่ 16 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2514 ปัจจุบันอายุ 37 ปี เป็นบุตรคนแรกของนายณัฐวุฒิ และนางกฤติณี ทวีเกื้อกูลกิจ ในจำนวนพี่น้อง 3 คน อาศัยอยู่บ้านเลขที่ 498-500 ถนนตากสิน ตำบลหนองหลวง อำเภอเมือง จังหวัดตาก ครอบครัวมีอาชีพค้าขาย เปิดกิจการค้าเครื่องตีโดยเฉพาะสุรายี่ห้อต่างๆ ในจังหวัดตาก ตระกูลของนายธนัสต์ รู้จักในนาม “ลิ้มชัยเซ่ง” ซึ่งเป็นชื่อร้านค้าที่ตั้งอยู่ที่ตลาดบนถนนตากสิน นายธนัสต์ได้เข้ามาศึกษาต่อในกรุงเทพฯ เริ่มศึกษาในโรงเรียนมัธยม และได้ย้ายไปศึกษาที่โรงเรียนอัสสัมชัญ บางรัก ในระดับประถมและมัธยมศึกษา ในระหว่างเรียนเป็นคนชอบทำกิจกรรม โดยเฉพาะเล่นกีฬา ได้แก่ บาสเก็ตบอล และกรีฑา เมื่อจบมัธยมศึกษาก็ได้ศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีด้านบริหารธุรกิจ สาขาการตลาด ที่มหาวิทยาลัยรังสิต และจบการศึกษาในปี พ.ศ. 2540 ในช่วงปี พ.ศ. 2540 ได้มีการพูดคุยระหว่างคนในครอบครัวถึงความล้มเหลวของการพัฒนาจังหวัดตาก การพูดคุยสนทนาจึงเป็นจุดเริ่มต้นให้กับนายธนัสต์ โดยเฉพาะการผลักดันจากนายณัฐวุฒิ ทวีเกื้อกูลกิจ ซึ่งเป็นบิดาที่ต้องการให้ลูกเป็นตัวแทนของตนเองลงเล่นการเมือง และต้องการเห็นความเปลี่ยนแปลงของจังหวัดตาก และเห็นว่านโยบายพรรคไทยรักไทยจะทำให้เกิดการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงในจังหวัดตาก อันเป็นจังหวัดบ้านเกิด ประกอบกับนายธนัสต์เองเห็นว่าเป็นสิ่งที่ท้าทาย

แนวทางหาเสียงของนายธนัสถ์นั้นอาศัยเครือข่ายจาก เครือญาติก่อน โดยเฉพาะบริเวณตำบลหนองบัวเหนือ ตำบล โป่งแดง พ่อค้าแม่ค้าบริเวณหลังตลาด กำนันผู้ใหญ่บ้าน อบต. กลุ่มแม่บ้าน ผู้อาวุโส และผู้มีบารมีในพื้นที่ ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอบ้านตาก และกิ่งอำเภอรังเจ้า การประชาสัมพันธ์ ของนายธนัสถ์อาศัยนโยบายพรรคไทยรักไทย และเน้นการ หาเสียงผ่านป้ายหาเสียง แผ่นพับที่มีรูป พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร รวมทั้งในสมัยที่มีการเลือกตั้งได้ใช้การติดป้ายกับรถสามล้อถีบ และสามล้อเครื่องเพื่อประชาสัมพันธ์ในเขตพื้นที่หาเสียง นอกจากนี้ยังใช้การเยี่ยมเยียนการส่งใบปลิวแผ่นพับทางไปรษณีย์ ในพื้นที่แต่ละพื้นที่ที่มีเครือข่ายในทุก หมู่บ้าน โดยเน้นให้เกิด ความสม่่าเสมอและอาศัยการปราศรัยในช่วงหาเสียงเลือกตั้งใน ชุมชนหมู่บ้านในช่วงมีการรวมตัวกัน เช่น งานเลี้ยงต่างๆ งาน ประเพณี วัด และที่ที่มีผู้คนหนาแน่นเป็นสำคัญ ขณะที่กลุ่มผู้ สนับสนุนเป็นชาวบ้านในพื้นที่มากกว่ากำนันผู้ใหญ่บ้าน⁹⁰ ในช่วงแรกได้ลงสมัครรับเลือกตั้งครั้งที่ 20 เมื่อวันที่ 6 มกราคม พ.ศ. 2544 ไม่ได้รับการเลือกตั้งแต่มีคะแนนห่างจากนายธนณู ตันติสุนทร ผู้สมัครที่เป็นคนรุ่นใหม่ของพรรคประชาธิปัตย์ เขต 1 ไม่มากนัก หลังจากนั้นได้พยายามลงพื้นที่พบประชาชน มากขึ้น ขณะที่กระแสพรรคไทยรักไทยในระดับประเทศก็เพิ่มขึ้น ซึ่งมีผลต่อการหาเสียงในพื้นที่ ประกอบกับนายดิเรก จิโน เป็น ผู้สมัครในเขต 1 ของพรรคประชาธิปัตย์ ซึ่งยังไม่เคยเป็นที่รู้จัก

⁹⁰ สัมภาษณ์นางกฤติณี ทวีเกื้อกูลกิจ (มารดาของนายธนัสถ์ ซึ่งมีบทบาทสำคัญ ในการผลักดันให้ลงสมัครรับเลือกตั้ง) ที่ร้านลิ้มช้อยเซ่ง วันที่ 9 มีนาคม พ.ศ. 2551 เวลา 9.30 – 11.30 น.

ทำให้นายธนัสถ์ ซึ่งเป็นนักการเมืองพรรคไทยรักไทยสามารถแทรกเข้ามาเป็นสมาชิกสภาผู้แทนในจังหวัดตากได้สำเร็จ ต่อมาได้มีการจัดการเลือกตั้งครั้งที่ 22 วันที่ 2 เมษายน พ.ศ. 2549 ในระหว่างนั้นได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสังกัดพรรคไทยรักไทย ยกทีมทั้ง 3 เขต แต่ก็ไม่ได้ทำหน้าที่ เนื่องจากศาลรัฐธรรมนูญตัดสินให้การเลือกตั้งในครั้งนี้เป็นโมฆะ อย่างไรก็ตามนายธนัสถ์ ทวีเกื้อกูลกิจ นับเป็นนักการเมืองรุ่นใหม่ จากพรรคอื่นที่มีโอกาสแทรกเข้ามาเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของจังหวัดตาก ซึ่งเป็นฐานเสียงสำคัญของพรรคประชาธิปไตยที่ครองพื้นที่มาเป็นระยะเวลายาวนาน

13. นายแพทย์เหียรชัย สุวรรณเพ็ญ

นายแพทย์เหียรชัย เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของจังหวัดตาก ในปัจจุบันเป็นผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งโดยได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งถึงหนึ่งในสามของจังหวัดตากในการเลือกตั้งครั้งที่ 23 วันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2550 นับเป็นผู้สมัครหน้าใหม่ของพรรคประชาธิปัตย์ ในอดีตมีความสนใจทางการเมืองแต่ไม่มีโอกาส จนการเลือกตั้งครั้งล่าสุดได้รับการทาบทามจากนายเทอดพงษ์ ไชยนันทน์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบสัดส่วนของพรรคและผู้บริหารพรรค ผู้ดูแลการเลือกตั้งและวางรากฐานพรรคในจังหวัดตากและเขตภาคเหนือมาแต่เริ่มแรก นายแพทย์เหียรชัยจึงนับเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของจังหวัดตากที่น่าสนใจในประเด็นคุณลักษณะส่วนบุคคลที่ทำให้ผู้บริหารพรรคประชาธิปัตย์เลือกมาเป็นผู้สมัครในจังหวัดตาก และกลยุทธ์สำหรับผู้สมัครใหม่ของพรรคในพื้นที่ ตลอดจนการวางแนวทางในพื้นที่สำหรับนักการเมืองในรุ่นต่อไปของพรรค

นายแพทย์เอียรชัย สุวรรณเพ็ญ เป็นคนตากโดยกำเนิด เป็นบุตรคนสุดท้องจาก 8 คน ของนายอินทร์ และนางปุกเงิน สุวรรณเพ็ญ บิดาชื่อ นายอินทร์ สุวรรณเพ็ญ เป็นชาวอ่างทอง มีอาชีพทนายความ มารดาชื่อนางปุกเงิน เป็นบุตรธิดาของนายริด อยู่สวัสดิ์ คหบดีที่เป็นที่รู้จักตั้งแต่ในอดีต อาศัยอยู่ในเขตตรอกบ้านจัน ซึ่งเป็นแหล่งรวมคหบดีและความรุ่งเรืองในการค้าขาย ที่สำคัญในอดีตและยังเป็นแหล่งกำเนิดของนักการเมืองตามครรลองประชาธิปไตยที่สำคัญ นายแพทย์เอียรชัย เริ่มเข้าเรียน โรงเรียนอนุบาลตากเมื่อปี พ.ศ. 2494 และจบการศึกษาชั้น ประถมศึกษาเมื่อปี พ.ศ. 2500 และได้เข้าเรียนระดับ มัธยมศึกษาตอนต้นที่โรงเรียนตากพิทยาคม เมื่อปี พ.ศ. 2501 และ จบการศึกษาเมื่อปี พ.ศ. 2505 จากนั้นได้เข้าเรียนในระดับ มัธยมศึกษาตอนปลายที่โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา ระหว่างปี พ.ศ. 2507-2509 ศึกษาต่อคณะแพทยศาสตร์ และคณะ วิทยาศาสตร์ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ช่วงปี พ.ศ. 2509-2514 รวมทั้งได้รับประกาศนียบัตรชั้นสูงสุดทางคลินิกวุฒิบัตร ศัลยศาสตร์ทั่วไปในปีถัดมา มีประสบการณ์การทำงานใน สายงานศัลยแพทย์ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ และโรงพยาบาล วชิรพยาบาลตามลำดับ โดยตำแหน่งล่าสุดก่อนลงสมัครรับ เลือกตั้งเป็นผู้อำนวยการโรงพยาบาลสุขุมวิท ปัจจุบันสมรส กับนางชนิดา สุวรรณเพ็ญ มีบุตร 3 คน แม้ว่าในสายงานของ นายแพทย์เอียรชัย จะอยู่ในสายวิชาชีพแพทย์มาตลอด แต่ก็ได้ เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกับชาวตากโดยเป็นกรรมการสมาคม ชาวตาก และสนใจการเมืองมาโดยตลอด⁹¹ นอกเหนือจาก

⁹¹ สัมภาษณ์นายแพทย์เอียรชัย สุวรรณเพ็ญ ที่บ้านจังหวัดตาก วันที่ 10 มีนาคม พ.ศ. 2551 เวลา 17.00-18.30 น.

พื้นฐานครอบครัวที่นับเป็นเครือญาติของคุณเทอดพงษ์แล้ว นายแพทย์เขียรชัยยังมีบุคลิกที่ตรงใจพรรคประชาธิปัตย์ ในเมืองตาก ถือเป็นบุคคลที่มีการศึกษาที่ดี บุคลิกภาพอ่อนน้อม ถ่อมตน ประณีประนอม ในขณะที่มีความมั่นใจในตัวเอง และมีทักษะการพูดสื่อสารที่สามารถเข้าถึงชาวบ้านได้เป็นอย่างดี และที่สำคัญต้องการทำงานการเมืองและมีความเห็นใจและอยากช่วยเหลือชาวบ้าน โดยเฉพาะในพื้นที่ยากจน ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่สำคัญของนักการเมือง ทำให้การทำงานเยี่ยมเยียนประชาชนในพื้นที่เป็นไปได้โดยวิธีธรรมชาติ ไม่ขัดแย้งกับบุคลิกภาพ

นอกจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้ง 13 คนแล้ว จังหวัดตาก ยังมีสมาชิกวุฒิสภาจำนวน 5 คน ในจำนวนนั้น มีนายอุตร และ นายรักษ์ ตันติสุนทร ซึ่งเคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และได้กล่าวถึงแล้ว ดังนั้นจะขอกกล่าวถึงสมาชิกวุฒิสภา จำนวน 3 คนได้แก่ นายพนัส ทศนียนนท์ นายแพทย์ชลทิศ สินรัชตานันท์ และนายชรินทร์ หาญสืบสาย สมาชิกวุฒิสภา คนปัจจุบัน ซึ่งจะได้กล่าวตามลำดับดังนี้

14. นายพนัส ทศนียนนท์

นายพนัส ทศนียนนท์ เป็นอดีตสมาชิกวุฒิสภาจังหวัดตาก 1 ใน 2 คนแรกที่มาจากการเลือกตั้ง ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 เป็นสมาชิกวุฒิสภาที่มีบทบาทในสภา และมักจะมีสื่อมวลชนติดตามการแสดงบทบาททางการเมือง ความคิดที่เกี่ยวกับแง่มุมทางกฎหมาย โดยเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายสิ่งแวดล้อม

นายพนัส เกิดเมื่อวันที่ 28 ตุลาคม พ.ศ. 2485 เป็นคน
อำเภอแม่สอดโดยกำเนิดและเป็นบุตรคนเดียวของ นายธนิศ และ
นางบุญชอบ ทศนียานนท์ เริ่มศึกษาชั้นประถมศึกษาที่โรงเรียน
วัดมณีไพรสณฑ์ ในปี พ.ศ. 2494 ในระดับมัธยมที่ โรงเรียน
แม่สอดสรรพวิทยา โดยจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในปี พ.ศ. 2497
จากนั้นได้เข้ามาศึกษาต่อมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6 ที่โรงเรียน
สวนกุหลาบวิทยาลัย และสอบเทียบชั้นมัธยม 7 และ 8 ได้ในปี
พ.ศ. 2501 จากนั้นได้เข้าเรียนปริญญาตรีสาขานิติศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ หลังจากจบการศึกษาในพ.ศ. 2506 เข้า
ทำงานเป็นเสมียนประจำกรมอัยการกองคดีอาญา กรมอาญา
ในระหว่างนั้นได้เรียนและสอบได้ที่ 1 เนติบัณฑิตไทย ในปี พ.ศ.
2507 ปีเดียวกันกับ นายชวน หลีกภัย จากนั้นทำงานโดยมุ่งมั่น
ที่จะสอบเป็นอัยการซึ่งตามเกณฑ์แล้วต้องมีอายุ 23 ปีขึ้นไป
ทำให้นายพนัสต้องสอบเข้าและบรรจุเป็นอัยการเมื่อปี พ.ศ. 2509
ภายหลังได้และย้ายเป็นอัยการผู้ช่วยที่จังหวัดตากในปี พ.ศ. 2510-
2514 จากนั้น ย้ายเข้าไปทำงานในกรุงเทพฯ 4 ปี ได้รับทุนของ
บริษัทน้ำมัน เช่น บริษัทยูโนแคล ที่ให้ทุนกับกรมทรัพยากร ทำให้
นายพนัสมีโอกาส ศึกษาต่อในช่วงดังกล่าวในระดับปริญญาโท
สาขากฎหมายที่มหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนีย เบิร์กลีย์ (University
of California at Berkley) ในช่วงปี พ.ศ. 2518-2519 เมื่อจบก็
ไปศึกษาต่อในสาขากฎหมายและสิ่งแวดล้อม ที่มหาวิทยาลัย
วอชิงตัน ซีแอตเทิล (University of Washington at Seattle)
ประเทศสหรัฐอเมริกา และจบการศึกษาในปี พ.ศ. 2521⁹² ใน
ระหว่างนี้ได้มีโอกาสต้อนรับอาจารย์ บัวย อึ้งภากร ที่มาเยี่ยม
นักศึกษาและพูดคุยเกี่ยวกับการเมืองของประเทศ ภายหลัง

⁹²เอกสารประวัติของนายพนัส ทศนียานนท์

ทำงานได้ระยะหนึ่งจนได้รัตำแหน่งอัยการพิเศษประจำกรมอัยการ ได้ลาออกเนื่องจากปัญหาความขัดแย้งเรื่องตำแหน่งต่างๆ ในกรมอัยการ และหันมารับตำแหน่งคณบดีคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 ถึง พ.ศ. 2531 แต่เห็นว่าไม่เหมาะกับตนเองจึงได้ลาออกมาทำงานในด้านที่ตนถนัด คือด้านที่ปรึกษาทางกฎหมาย คณิง ฤชาชัย 7-8 ปี และเริ่มต้นทำงานการเมืองอย่างจริงจัง โดยเป็นสมาชิกสภาว่่างรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2539 และสนใจทำงานการเมืองต่อจึงปรึกษาหารือญาติสนิทและเพื่อน สมัยที่เคยอยู่ จังหวัดตากซึ่งประเมินสถานการณ์แล้วเห็นว่าไม่เหมาะที่จะลงสมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพราะไม่มีฐานคะแนนเสียงจึงตัดสินใจสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา

ในการหาเสียงเลือกตั้ง เนื่องจากมีระยะเวลาสั้น และมีข้อกำหนดมากมายจึงไม่สามารถทำอะไรได้มาก แต่สิ่งที่ใช้คือ เครือข่ายเพื่อนและญาติพี่น้องในจังหวัดและการสนับสนุนจาก ชาวจังหวัดตากที่อยู่ฝั่งตะวันตกได้แก่อำเภอมแม่สอดอำเภอบพพระ และอำเภอมแม่ระมาด เนื่องจากเป็นคนอำเภอมแม่สอด และมีคุณสมบัติตำแหน่งหน้าที่หลากหลาย ทำให้เข้าหาประชาชนและการได้รับการสนับสนุนจากเครือข่ายแต่ละกลุ่มได้โดยไม่ยากอย่างไรก็ตามนายพนัสเล่าให้ฟังว่าได้รับคะแนนบางส่วนจากฐานคะแนนเสียงสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจากนายเทอดพงษ์ โดยเฉพาะในเขตอำเภอมแม่ระมาด และอำเภอมแม่สอด ส่วนคะแนนเสียงด้าน ฝั่งตะวันออกได้ไม่มาก โดยได้รับคะแนนรวมทั้งสิ้น 52,221 คะแนน⁹³ ซึ่งถือได้ว่าเป็นคะแนนที่สูงมากสำหรับผู้สมัครใหม่ สะท้อนให้เห็นถึงความสามารถในการสร้างเครือข่ายที่หลากหลาย

⁹³ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดตาก

และความสามารถในการทำให้ประชาชนส่วนใหญ่รับรู้ใน คุณสมบัติ โดยเฉพาะความรู้ความสามารถด้านกฎหมายที่ ประชาชนคาดหวังว่าจะใช้ทำหน้าที่ในฐานะสมาชิกวุฒิสภา จังหวัดตาก การหาเสียงส่วนใหญ่ใช้วิธีไปปรากฏตัวในงานต่าง ๆ โดยเฉพาะงานศพ งานบุญต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง ขณะเดียวกัน ได้อาศัยบัตรแนะนำตัว แผ่นพับ สำหรับให้เครือข่ายเข้าไป แนะนำในพื้นที่ นายพนัสกล่าวถึง ปัจจัยเสริมอีกประการหนึ่ง คือ ประชาชนในฝั่งตะวันตกมีความรู้สึกอยากให้มีตัวแทนที่เป็น คนแม่สอดและมีคุณสมบัติเหมาะสม ซึ่งนายพนัสก็เป็นบุคคลที่มีคุณสมบัติที่ดีมากคนหนึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับมาตรฐานของ สมาชิกวุฒิสภาตั้งแต่สมัยแรก ทำให้เห็นประเด็นคุณสมบัติ โดยเฉพาะด้านความสำเร็จในวิชาชีพ การเป็นที่ยอมรับ พื้นฐาน การศึกษา และมีความสามารถในการสร้างเครือข่ายในระยะสั้น แม้ไม่มีพื้นฐานของคะแนนเสียง วิธีหนึ่งที่ใช้ได้ดีคือ ใช้ฐานและ เครือข่ายการเมืองที่มีอยู่เดิม⁹⁴ สำหรับนายพนัส นับเป็นบุคคล หนึ่งที่เป็นสมาชิกวุฒิสภาที่เปี่ยมด้วยคุณสมบัติที่สามารถทำ หน้าที่ตัวแทนของจังหวัดตากได้เป็นอย่างดี และเป็นมาตรฐาน อ้างอิงของสมาชิกวุฒิสภาของจังหวัดตากในรุ่นต่อไป

15. นายแพทย์ชลทิศ สินรัชตานันท์

นายแพทย์ชลทิศ สินรัชตานันท์ เกิดที่อำเภอเมืองตาก เป็นบุตรคนที่ 4 ในจำนวน 5 คนของนายเที๊ยะลัน และ นางจงจิตร แซ่เต้ ครอบครัวประกอบธุรกิจร้านขายของชำที่ใหญ่ ที่สุดของจังหวัดตากในสมัยนั้น เริ่มเข้าเรียนระดับประถมศึกษา

⁹⁴ สัมภาษณ์นายพนัส ทศนียานนท์ ทางโทรศัพท์ เมื่อวันที่ 1 กันยายน พ.ศ. 2551 เวลา 17.00-18.30 น.

ในโรงเรียนอนุบาลตากและเข้าเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่โรงเรียนตากพิทยาคม และจบมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในปี พ.ศ. 2506 หลังจากนั้นได้เข้าเรียนโรงเรียนวัดบวรนิเวศในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 7 และ 8 และจบการศึกษาในปี พ.ศ. 2508 จากนั้นได้สอบติดคณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล และคณะแพทยศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ แต่นายแพทย์ชลทิศตัดสินใจเรียนที่คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล ด้วยเหตุผลของที่บ้าน ต้องการให้เรียนจะได้คอยดูแลยามเจ็บป่วยเมื่อจบการศึกษาแพทยศาสตรบัณฑิตในปี พ.ศ. 2514 ได้เรียนต่อและรับวุฒิปับัตรโสต ศอ นาสิก โดยมีความเชี่ยวชาญด้านศัลยกรรมตกแต่งและเสริมใบหน้า เริ่มรับราชการที่คณะแพทยศาสตร์ในปี พ.ศ. 2519 ถึง พ.ศ. 2546 โดยเป็นอาจารย์สอนนิสิตในหลักสูตรแพทยศาสตร์ และประกาศนียบัตรหลังปริญญา⁹⁵ ภายหลังเข้าโครงการเกษียณก่อนครบกำหนดได้ใช้เวลาในการเผยแพร่และใช้ความรู้ด้านศัลยกรรมช่วยเหลือประชาชนโดยให้ความร่วมมือกับโรงพยาบาลในจังหวัดต่างๆ เช่น กาญจนบุรีและสุโขทัย ทำให้เริ่มเห็นความแตกต่างของการพัฒนาในจังหวัดอื่นเปรียบเทียบกับจังหวัดตาก ในขณะที่ได้มีโอกาสพบปะพูดคุยกับเพื่อนร่วมรุ่นสมัยเรียนโรงเรียนตากพิทยาคม ซึ่งเป็นรุ่นที่จบการศึกษาในปี พ.ศ. 2506 และเครือข่ายในพื้นที่ รวมทั้งปรึกษาหารือครอบครัว จึงลงสมัครสมาชิกวุฒิสภาในวันที่ 12 เมษายน พ.ศ. 2549 ซึ่งจังหวัดตากมีสมาชิกวุฒิสภาได้ 2 คน ผู้สมัครที่สำคัญขณะนั้น ได้แก่

⁹⁵ สัมภาษณ์ นายธนพล เจียมอุดมทรัพย์ และ เอกสารประวัติ นายแพทย์ชลทิศ ลินรัชตานันท์

นายรักษ์ ดันติสุนทร⁹⁶ และคุณหญิงทิพพาวร ลิตปรีชา (มีศักดิ์ เป็นพี่ของนายเทอดพงษ์) ซึ่งทั้งสองคนล้วนมีฐานะคະແນนเสี่ยง ของตนเอง ในส่วนของคุณหญิงทิพพาวร จะมีฐานะสนับสนุน จากตระกูลโชยันทน์เป็นทุน ทำให้นายแพทย์ชลทิศต้องหา เสี่ยงสนับสนุน โดยเฉพาะฝั่งตะวันตกของจังหวัดตาก

นายแพทย์ชลทิศได้รับการเลือกตั้งเข้ามาเป็นสมาชิก วุฒิสภาได้แม้ว่าจะไม่ได้เป็นตัวเต็งในการเลือกตั้งในรอบแรกซึ่ง ก็อาจเป็นเพราะการขยับลงพื้นที่ และการแสดงให้ประชาชน รับรู้ถึงความมุ่งมั่นของตนเองในการพัฒนาจังหวัด รวมทั้งการ ไม่สั่งกักพรรคการเมือง ทำให้ได้รับคะแนนบริสุทธิ์และอาจเกิด การตัดคะแนนกันระหว่างผู้สมัคร อย่างไรก็ตามนายแพทย์ชลทิศ ทุ่มเทกับการหาเสียงและได้คะแนนจากประชาชนอำเภอแม่สอด จำนวนมาก เพราะว่าในอำเภอเมืองและอำเภอฝั่งตะวันออก เป็นฐานคะแนนของนายรักษ์ ดันติสุนทร ทั้งนี้คุณสมบัติตั้งแต่ พื้นฐานทางการศึกษา และความสำเร็จในวิชาชีพมีส่วนสำคัญ ที่ทำให้ประชาชนในจังหวัดเลือกเข้ามาเป็นตัวแทน โดยเฉพาะ ในตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภา จากผลการเลือกตั้งพบว่าเครือข่าย พรรคการเมืองแทบจะไม่มีอิทธิพลต่อการเลือกตั้งในครั้ง นี้ทั้งนี้ส่วนหนึ่งอาจเป็นเพราะความรู้จักความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ สมาชิกวุฒิสภาของประชาชน ซึ่งอาจเป็นตัวสะท้อนภาพ พัฒนาการทางการเมืองของจังหวัดตาก

⁹⁶ สัมภาษณ์นายแพทย์ชลทิศ สิริขัตตพันธ์ เมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม พ.ศ. 2551 เวลา 11.00-12.00 น.

16. นายชรินทร์ หาญสืบสาย

นายชรินทร์ หาญสืบสาย ปัจจุบันเป็นสมาชิกวุฒิสภา ที่มาจากการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ที่กำหนดให้มีสมาชิกวุฒิสภาส่วนหนึ่งมาจากการเลือกตั้ง ซึ่งใช้จังหวัดเป็นเขตเลือกตั้ง ทำให้จังหวัดตาก มีวุฒิสมาชิกได้ 1 คน สิ่งที่น่าสนใจของนายชรินทร์ คือไม่เป็น ที่รู้จักของประชาชนชาวจังหวัดตากมากนัก นายชรินทร์ ได้เข้ามา ศึกษาต่อในกรุงเทพฯ และเติบโตในตำแหน่งหน้าที่การทำงานใน กระทรวงพาณิชย์ แต่เมื่อกลับไปลงสมัครรับเลือกตั้งซึ่งเป็นช่วง ชีวิตหลังเกษียณราชการก็ประสบความสำเร็จทำให้ประชาชน ชาวตากเลือกด้วยคะแนน 61,256 คะแนน⁹⁷

นายชรินทร์ หาญสืบสาย เกิดที่ตำบลตากตก อำเภอ บ้านตาก จังหวัดตาก เมื่อวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2487 เป็น บุตรคนสุดท้ายในจำนวน 4 คน ของนายพงษ์และนางกิมเหรียญ หาญสืบสาย เข้าเรียนระดับชั้นประถมที่โรงเรียนบ้านตาก- ประถมวิทยาโดยจบในระดับมัธยมปีที่ 2 และศึกษาต่อในระดับ มัธยมศึกษาปีที่ 3-6 ที่โรงเรียนตากพิทยาคม และระดับ มัธยมศึกษาปีที่ 7-8 ที่โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาในปี พ.ศ. 2505 และจบการศึกษาในปี พ.ศ. 2507 หลังจากนั้นได้สอบเข้าศึกษา ในระดับปริญญาตรี คณะรัฐศาสตร์ สาขาการคลัง จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย โดยเรียนจบได้รับเกียรตินิยมอันดับ 2 เริ่ม ทำงานเป็นเจ้าหน้าที่การตลาดที่บริษัทเซลล์แห่งประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2511 ทำงานได้ 1 ปีจึงสอบชิงทุนของสำนักงาน ก.พ. ที่จัดให้สำหรับกรมการค้าต่างประเทศ และได้เข้าเรียนใน หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาธุรกิจระหว่างประเทศ

⁹⁷ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดตาก

ที่มหาวิทยาลัยวิสคอนซิน เมดิสัน (University of Wisconsin - Madison) ประเทศสหรัฐอเมริกา⁹⁸ หลังจบการศึกษาได้กลับมา รับราชการเป็นวิทยากรโท ที่กระทรวงพาณิชย์ในปี พ.ศ. 2515 ได้เติบโตในตำแหน่งราชการตามลำดับตั้งแต่เศรษฐกร หัวหน้าฝ่ายที่ปรึกษาการพาณิชย์ ประจำสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงปักกิ่ง ผู้อำนวยการกองสินค้าส่งออก กองการค้าต่างประเทศ จนเป็นรองอธิบดีกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ รองอธิบดีกรมส่งเสริมการส่งออก ที่ปรึกษาการพาณิชย์ ระดับ 10 และ เกษียณในตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงพาณิชย์ รวมทั้ง เป็นโฆษกกระทรวงพาณิชย์ ในปี พ.ศ. 2547 ในช่วงหลังเกษียณ ได้ทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยการสมาคมผู้ส่งข้าวต่างประเทศ และ คณะกรรมการในสถาบันต่างๆ⁹⁹

นายชรินทร์มีความสนใจการเมืองเหมือนบุคคลทั่วไป แต่ เริ่มสนใจที่จะลงสมัครเมื่อโทรศัพท์ไปแสดงความยินดีกับ นายแพทย์เหียรชัย สุวรรณเพ็ญ ที่ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิก สภาผู้แทนราษฎร การโทรศัพท์แสดงความยินดีในครั้งนี้ นายแพทย์เหียรชัยได้ชักชวนให้นายชรินทร์ลงเล่นการเมืองเพื่อ นำความรู้กลับไปพัฒนาจังหวัดตาก ทำให้นายชรินทร์เริ่มพิจารณา และคิดว่าหากลงสมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคงจะไม่ได้จึงสนใจ ลงสมัครสมาชิกวุฒิสภาเพราะเห็นว่ามีโอกาส โดยนายชรินทร์ สนใจคู่แข่งว่าจะลงสมัครหรือไม่ ยกตัวอย่างเช่น นายนิยม ไวยรัชพานิช พล.ต.อ.ชาญวุฒิ วัชรพุกก์ ซึ่งในช่วงนั้นมีโอกาส ที่จะลงสมัคร และเมื่อทราบว่าจะต้องลงสมัครนายชรินทร์

⁹⁸ เอกสารประวัติ นายชรินทร์ หาญสืบสาย

⁹⁹ นายแพทย์เหียรชัย สุวรรณเพ็ญ และนายชรินทร์ หาญสืบสาย ซึ่งเป็นรุ่นพี่ รุ่นน้องที่เคยเล่นบาสเก็ตบอลด้วยกัน

ได้วางแผนเข้าหาทุกกลุ่มเครือข่ายและได้ขอคำปรึกษาตั้งแต่ นายอุตร ตันติสุนทร นายรักษ์ ตันติสุนทร นายณัฐวุฒิ ทวีเกื้อกูลกิจ นายแพทย์ชลทิศ ลิขิตชานันท์ และนายพนัส ทัศนียานนท์ โดยการลงสมัครครั้งนี้ได้อาศัยเครือข่ายพรรคพวก เพื่อนฝูงในพื้นที่ เช่น อาจารย์ยงยุทธ ดีสลิต อดีตผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านตากประถมวิทยาคม โดยทำจดหมายแนะนำตัว ส่งไปรษณีย์ติดแสตมป์ถึงเครือข่ายครูในจังหวัดตาก และอาศัย เครือข่ายต่างๆ ช่วยแนะนำจากบัตรแนะนำตัว เครือข่ายที่ กล่าวมาแล้วมีความครอบคลุมดังนี้ อำเภอเมือง อาศัยอาจารย์ นัยวัฒน์ เทียมทิพพร ในอำเภอแม่สอด อาศัยนายภิกพ เทียมทิพพร และอำเภอบ้านตากส่วนใหญ่อาศัยกลุ่มกำนันแอ็ด และ ลูกชาย ได้แก่ นายยิ่งยศ ใจมูล เป็นเครือข่ายช่วยเหลือ นอกจากนี้ยังอาศัยเครือข่ายระดับบนโดยเฉพาะกลุ่มข้าราชการ ช่วยสนับสนุนทั้งด้านกระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงสาธารณสุข กรมทางหลวง ซึ่งจากการสัมภาษณ์ ได้ทราบว่าหลายเครือข่ายเกิดจากการที่เคยอบรมหลักสูตร นักบริหารระดับสูง (นบ.ส.1) รุ่นที่ 18 จากสถาบันพัฒนาประชากร สำนักงาน ก.พ. หลักสูตรการบริหารงานภาครัฐและกฎหมาย มหาชนรุ่นที่ 2 สถาบันพระปกเกล้า ซึ่งช่วยผลักดันและช่วย แนะนำต่อ อย่างไรก็ตามด้วยผลงานและความสำเร็จในการ รับราชการและคุณวุฒิทางการศึกษา ทำให้ไม่ยากในการ ทำให้ประชาชนยอมรับในคุณสมบัติ นายชรินทร์เล่าให้ฟังว่า ตนได้อาศัยความรู้ด้านการตลาดบางส่วนมาใช้ในการสร้าง เครือข่ายและเทคนิคการแนะนำตัว เช่น อาศัยการสร้างข่าว จากสมาคมนิสิตเก่าจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยเฉพาะสิงห์ดำ รุ่น 17 ให้การสนับสนุนการลงสมัครโดยลงหนังสือพิมพ์ ข่าวสดและมติชน ฉบับละ 2 ครั้ง นายชรินทร์เห็นว่าเป็นวิธี

การใช้สถาบันมาสร้างภาพลักษณ์ที่ได้รับการยอมรับจากส่วนกลาง นอกจากนี้ยังเห็นว่าวิทย์ท้องถิ่น ในอำเภอบ้านตาก และในอำเภอมแม่สอด สามารถสร้างการรับรู้ของประชาชนในวงกว้างได้มาก โดยใช้ออกอากาศวันละ 2 ครั้ง ในช่วง 2 สัปดาห์ก่อนการเลือกตั้ง นอกเหนือจากการออกรายการโทรทัศน์ตามเคเบิลทีวีที่ต้องไปถ่ายทำที่จังหวัดพิษณุโลกซึ่งเป็นสถานีแม่ข่าย¹⁰⁰

นอกจากนี้ยังอาศัยเทคนิคการเดินแจกบัตรและใบปลิว และแนะนำตนเองในงานต่างๆ เช่น งานศพ งานแต่งงาน งานการกุศล แต่จะไม่ไปบริจาคใดๆ เพราะเป็นข้อห้ามตามรัฐธรรมนูญ และข้อบังคับของคณะกรรมการการเลือกตั้ง สิ่งที่ค้นพบจากการได้รับการเลือกตั้งของ นายชรินทร์ ทำให้ได้ข้อสังเกตหลายประเด็นว่า การที่ไม่เคยมีคนรู้จักมากนักแต่สามารถได้คะแนนเสียงได้เป็นผลจากการผสมผสานระหว่างความสามารถในการพัฒนาเครือข่ายในระยะสั้น การสั่งสมเครือข่ายที่ให้ความช่วยเหลือคุณสมบัติที่โดดเด่นไร้คู่แข่ง ความเป็นคนท้องถิ่นเดิม เทคนิคในการแนะนำตนเองจนทำให้เกิดการรับรู้ของชาวตากในเวลาที่กำหนดแต่ในมุขกลับ อาจเป็นไปได้ว่าประชาชนจังหวัดตากได้กำหนดคุณสมบัติและมาตรฐานของสมาชิกวุฒิสภาในใจไว้ค่อนข้างสูง ดังนั้นการได้มาของนายชรินทร์ แม้ว่าส่วนหนึ่งเกิดจากเทคนิคการแนะนำตนเองและเครือข่าย แต่หากว่าคุณสมบัติไม่โดดเด่นตามมาตรฐานของชาวจังหวัดตาก ตั้งแต่สมาชิกวุฒิสภาที่ได้รับการเลือกตั้งคนแรกจนถึงปัจจุบันก็คงยากที่จะได้รับเลือกเข้ามาทำหน้าที่นี้ในฐานะตัวแทนชาวจังหวัดตาก¹⁰¹

¹⁰⁰ สัมภาษณ์นายชรินทร์ หาญสืบสาย ทางโทรศัพท์ เมื่อวันที่ 2 กันยายน พ.ศ. 2551 เวลา 12.00-13.00 น.

¹⁰¹ สัมภาษณ์นายพนัส ทศนียานนท์ ทางโทรศัพท์ เมื่อวันที่ 2 กันยายน พ.ศ. 2551 เวลา 12.40-13.40 น.

กล่าวโดยสรุป ภายหลังจากเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ มาเป็นการปกครองระบอบประชาธิปไตย จังหวัดตากได้มีการจัดการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญฉบับต่าง ๆ นับรวมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ได้รับการรับรองจำนวน 13 คน สมาชิกวุฒิสภา 5 คน ในจำนวนนี้มีที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2 คน จึงมีนักการเมืองถิ่นรวม 16 คน นอกจากนี้ยังมีผู้สมัครอีก 2 คน ได้แก่ นายชำนาญ สันติพนารักษ์ และนางสุกัลยา โชคบำรุง ที่ลงสมัครในการเลือกตั้งครั้งที่ 22 ที่จัดขึ้นเมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2549 ทั้ง 2 คน ได้ลงรับสมัครในนามพรรคไทยรักไทย โดยในครั้งนั้น พรรคประชาธิปไตยไม่ส่งผู้สมัครลงแข่งขันทำให้ไม่เกิดการแข่งขันในพื้นที่ นอกจากนี้ ศาลรัฐธรรมนูญยังวินิจฉัยให้เป็นการเลือกตั้งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ผู้วิจัยจึงไม่ได้ทำการศึกษาวิจัยในงานวิจัยครั้งนี้ อย่างไรก็ตามในภาพรวมพบว่านักการเมืองถิ่นจังหวัดตากที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ส่วนใหญ่สังกัดพรรคประชาธิปไตย และมีความสัมพันธ์ในลักษณะเครือข่าย เชื่อมโยงกัน อาจจำแนกจากกลุ่มได้หลายวิธี เช่น กลุ่มที่มีสังกัดพรรคประชาธิปไตยกับพรรคการเมืองอื่น กลุ่มที่มีความสัมพันธ์กับตระกูลไชยนันท์ ซึ่งมีหลักแหล่งบรรพบุรุษในตรอกบ้านจีนกับกลุ่มตระกูลตันติสุนทร หรืออาจแบ่งจากกลุ่มนักการเมืองถิ่นฝั่งตะวันออกและฝั่งตะวันตกของจังหวัดตาก การแบ่งกลุ่มต่าง ๆ นี้จะทำให้เห็นภาพที่มีลักษณะเป็นพลวัตของการเมืองถิ่นมากขึ้น โดยการวิเคราะห์นี้จะอาศัยข้อมูลประวัติ เครือข่ายและกลวิธีหาเสียงของนักการเมืองในบทนี้ประกอบการนำเสนอเพื่อนำเสนอภาพรวมของการเมืองถิ่นของจังหวัดตากในแต่ละประเด็นซึ่งจะนำเสนอในบทต่อไป

บทที่ 4

บทวิเคราะห์การเมืองถิ่น จังหวัดตาก

จากการทบทวนประวัติและเส้นทางทางการเมืองของนักการเมืองถิ่นของจังหวัดตาก ทั้งที่ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาในบทที่กล่าวมาแล้วนั้น ทำให้สามารถวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ จากเอกสารและการสัมภาษณ์ โดยใช้เทคนิคเครือข่ายเชื่อมโยง รวมทั้งการสังเกตการณ์ในพื้นที่ประกอบเพิ่มเติม ทำให้สามารถประมวลภาพของการเมืองถิ่นจังหวัดตาก ซึ่งจะนำเสนอประเด็นตามข้อมูลที่ได้อภิเคราะห์ตามลำดับดังนี้

เครือข่ายนักการเมืองถิ่นในตรอกบ้านจีน

ในอดีต จังหวัดตากมีความเจริญรุ่งเรืองทางการค้ากับพม่า ซึ่งติดกับชายแดนฝั่งตะวันตกของจังหวัดตากนอกจากนี้จังหวัดตากยังเป็นทางผ่านการค้าขายระหว่างภาคเหนือ กับภาคกลาง โดยมีแม่น้ำปิงเป็นเส้นทางคมนาคมขนส่งสินค้า มีท่าเรือสำคัญอยู่ที่บริเวณบ้านจีน หรือบางครั้งเรียกว่า “ตรอกบ้านจีน”¹⁰² ซึ่งถือว่าเป็นแหล่งค้าขายที่สำคัญในอดีต มีพ่อค้าชาวจีนเข้ามา

¹⁰² บ้านจีน หรือ ตรอกบ้านจีน ตั้งอยู่บนถนนตากสินใกล้วัดสัตตาราม ในตำบลระแหง เดิมมีชาวจีนชื่อ จินเต็ง อพยพเข้ามาทำการค้าระหว่างกรุงเทพฯถึงเชียงใหม่ และเข้ามาทำการค้ากับจีนญวนและจีนทองอยู่ ซึ่งสองคนหลังนี้ได้รับการแต่งตั้งยศและได้แต่งงานกับนางกอนทองและตั้งบ้านเรือนค้าขาย ต่อมาเริ่มซบเซาเนื่องจากสงครามโลกปี พ.ศ. 2484 ร้านค้าอพยพไปทางทิศเหนือ ปัจจุบันเหลือบ้านเก่า ๆ และสภาพบ้านเรือนที่สะท้อนวิถีชีวิตที่เรียบง่าย

ค้าขายและตั้งหลักแหล่ง บ้านจีนจึงเปรียบเสมือนตลาดใหญ่ในจังหวัดตากที่สร้างความมั่งคั่งแก่พ่อค้าแม่ค้ามากมาย

แหล่งค้าขายดังกล่าวปัจจุบันได้ย้ายไปอยู่ในตลาดสดใกล้เทศบาลซึ่งตั้งอยู่บนถนนตากสิน ตรอกบ้านจีนจึงเหลือร่องรอยความเจริญและยังคงพบเห็นบ้านเรือนของคหบดีต่างๆ ได้แก่ บ้านนายริต อยู่ส่วสวัสดิ์ บ้านนายหมั่ง สายชุ่มอินทร์ บ้านขุนวัชรพุกก็ศึกษากร บ้านโสภโณดร โดยครอบครัวตระกูลดังกล่าวถือเป็นคหบดีของจังหวัดตากแต่ดั้งเดิม ที่มีฐานะร่ำรวยและในแต่ละครอบครัวล้วนส่งบุตรหลานให้มีการศึกษาในสาขาต่างๆ เช่น แพทย์ นิติศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ เพราะมีความเชื่อว่าการศึกษาจะทำให้เป็นเจ้าของคนนายคน¹⁰³ ขณะที่พื้นฐานของคนในบ้านจีนมีความเชื่อว่า ความพร้อมด้านฐานะและการศึกษานี้ย่อมเหมาะสมกับการเป็นผู้นำ¹⁰⁴

กลุ่มคหบดีที่เป็นที่รู้จักโด่งดังตามคำร้องที่มักได้ยิน¹⁰⁵ ได้แก่ นายริต อยู่ส่วสวัสดิ์ นายหมั่ง สายชุ่มอินทร์ และขุนวัชรพุกก็ศึกษากร ทั้ง 3 ครอบครัวนี้ เป็นครอบครัวที่มีความเกี่ยวพันด้านการเมืองถิ่นของจังหวัดตาก ซึ่งจะขอกล่าวถึงความสัมพันธ์ของทั้ง 3 ครอบครัว โดยใช้แผนภูมิเชื่อมโยงความเกี่ยวพันเป็นเครือข่ายหลักในบ้านจีน โดยเฉพาะนายริต อยู่ส่วสวัสดิ์ เป็นคหบดีที่มีบุตรกับนางทองคำ 6 คน ในจำนวนนั้นบุตรคนที่ 4

¹⁰³ ข้อความในสารแสดงความเสียใจของคุณธนิศพล ไชยนันท์ ในพิธีพระราชทานเพลิงศพนายเทียม ไชยนันท์

¹⁰⁴ สัมภาษณ์ พล.ต.ต.ดร.ชาญวุฒิ วัชรพุก ที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติ วันที่ 27 มิถุนายน พ.ศ. 2551 เวลา 10.00-11.00 น.

¹⁰⁵ คำร้อง “เศรษฐกิจในบางกรวย คนรายนายริต ช่างคิดนายหมั่ง คนซังเจ๊กเงี้ยว ซี่เหนียวเจ๊กจ้อ ขอบยอยายทองเพียร” เป็นการนำสัมผัสคล้องจองมากล่าวถึงคนในตรอกบ้านจีนทำให้เกิดความเข้าใจลักษณะของคนในพื้นที่ดังกล่าว

ชื่อนางพร้อม ได้แต่งงานกับนายเทียม ไชยนันท์ ซึ่งเดิมเป็นคนจังหวัดชัยนาท¹⁰⁶ การแต่งงานครั้งนี้ทำให้มีบุตรที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนที่เป็นที่รู้จักคือ นายเทอดพงษ์ ไชยนันท์

ต่อมานายเทอดพงษ์ ได้แต่งงานกับนางจันทิพามีบุตร 2 คนหนึ่งในจำนวนนั้น คือ นายธนิตพล ไชยนันท์ ปัจจุบันเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดตาก สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ นอกจากนี้ลูกสาวคนที่ 3 ของนายริด ชื่อนางปุกเงิน ซึ่งเป็นพี่ของนางพร้อม ได้แต่งงานกับนายอินทร์ สุวรรณเพ็ญ มีบุตรด้วยกัน 8 คน ในจำนวนนี้ มีนายแพทย์เกียรติชัย (เป็นบุตรคนสุดท้อง) เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนปัจจุบัน และมีสมาชิกสภาผู้แทนฯที่เกี่ยวข้องกับนายริด อยู่สวัสดิ์ อย่างน้อย 4 คน นับรวมนายเทียม ไชยนันท์ ที่เป็นบุตรชาย นอกจากนี้ในสายของขุนวัชรพุกก็ศึกษากรซึ่งเป็นหนึ่งในคหบดีในตรอกบ้านจีน ได้แต่งงานกับลูกของนางทองคำ(ภรรยาของนายริด) ชื่อนางบุญมี มีฐานะเป็นพี่ของนางปุกเงินและนางพร้อม การแต่งงานของขุนวัชรพุกก็ศึกษากร มีบุตรด้วยกัน 8 คน ในจำนวนนั้นคือ นายเฉลียว วัชรพุก หนึ่งในสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของจังหวัดตาก โดยนายเฉลียวมีฐานะเป็นหลานของนายเทียม และนางพร้อม ไชยนันท์ ซึ่งถือเป็น “น้ำ” หรือญาติฝ่ายแม่ นั่นเอง

ข้อมูลที่แสดงความสัมพันธ์โยงใยระหว่างสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดตากในบ้านจีนบ่งบอกถึงหนึ่งในที่มาของการคัดเลือกบุคคลที่เข้ามาเป็นผู้สมัครกล่าวคือ นอกจากคุณสมบัติทางการศึกษา ฐานะที่มีความพร้อมในการเล่นการเมือง การประสบความสำเร็จ ความมีชื่อเสียงในหน้าที่การงานแล้ว

¹⁰⁶ อนุสรณ์พิธีพระราชทานเพลิงศพนายเทียม ไชยนันท์

ความโยงโยและ การบ่มเพาะปลูกฝังของครอบครัวในตระกูลต่างๆ ในบ้านจีนยังเป็นข้อที่น่าสังเกตในเรื่องการปลูกฝังให้เป็นเจ้าคนนายคนซึ่งเป็นเกียรติให้กับวงศ์ตระกูล ซึ่งสอดคล้องกับความคิดของ พล.ต.อ.ชาณุวุฒิ วัชรพุกก์ ซึ่งคิดว่าการเป็นคนที่เกิดอยู่ในกลุ่มคหบดี มีความพร้อมและมีการปลูกฝังให้เป็นผู้นำ

อย่างไรก็ตามผู้วิจัยไม่ได้มองว่าตรอกบ้านจีนแห่งเดียวที่เป็นที่บ่มเพาะนักการเมืองถิ่นของจังหวัดตาก แต่เป็นเหตุการณ์ที่เชื่อมโยงที่ผู้วิจัยสังเกตเห็น จึงได้อธิบายเครือข่ายโยงโยของนักการเมืองถิ่นของจังหวัดตากที่มักมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันและอาจเป็นเหตุผลเรื่องความไวใจในการดำเนินกิจกรรมทางการเมือง หรือการสืบทอดภายในกลุ่มนอกเหนือจากความพร้อมทางเศรษฐกิจที่สามารถทำอาชีพการเมืองอย่างเดียวโดยไม่ต้องห่วงหน้าพะวงหลัง และข้อสังเกตที่พบว่านักการเมืองถิ่นของจังหวัดตากที่เกิดในตรอกบ้านจีนนั้น ไม่มีฐานเกี่ยวข้องด้านการทำการค้าหรือทำธุรกิจ หรือการสืบทอดภายในกลุ่มซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะตัวของนักการเมืองถิ่นในกลุ่มนี้ เมื่อเทียบอัตราส่วนแล้วกลุ่มเครือญาติในบ้านจีนที่เป็นนักการเมืองถิ่นจังหวัดตากมีถึง 6 คน จากจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดตากทั้งหมด 13 คน นับตั้งแต่มีการเลือกตั้งสภาผู้แทนราษฎร ได้แก่ นายหมั่ง สายชุ่มอินทร์ นายเทียม ไชยนันท์ นายเทอดพงษ์ ไชยนันท์ นายเฉลียว วัชรพุกก์ นายธนิตพล ไชยนันท์ และนายแพทย์เฮียรชัย สุวรรณเพ็ญ โดยส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์ในลักษณะเครือญาติ ซึ่งแสดงตามแผนภูมิที่ 1

แผนภูมิที่ 1 แสดงความสัมพันธ์เครือญาติของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดตากในบ้านจีน

จากข้อมูลจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของจังหวัดตาก และข้อมูลเครือข่ายความสัมพันธ์เชื่อมโยง แสดงให้เห็นถึงกลุ่มเครือญาติที่มีความใกล้ชิดความพร้อมทางเศรษฐกิจและการศึกษา อีกทั้งยังถูกปลูกฝังและหล่อหลอมให้เป็นเจ้าคนนายคน เช่น การรับราชการ การทำหน้าที่ในฝ่ายบริหารและฝ่ายการเมือง ล้วนเป็นประโยชน์ต่อการบ่มเพาะนักการเมืองถิ่นของจังหวัดตากที่เป็นกลุ่มใหญ่ที่สุด โดยในกลุ่มนี้มีนายเทียม และนายเทอดพงษ์ ไชยนันท์ เป็นนักการเมืองหลัก อย่างไรก็ตามยังมีนักการเมืองในกลุ่มอื่นๆ อีกซึ่งจะกล่าวในประเด็นต่อไป

การแข่งขันทางการเมืองระหว่างตระกูลตันติสุนทร และตระกูลไชยนันท์

เพื่อให้เห็นภาพของนักการเมืองถิ่นในกลุ่มอื่น นอกเหนือจากกลุ่มเครือข่ายในบ้านจีน และเห็นภาพเชิงการเมืองในมิติอื่น

ผู้วิจัยจึงขออธิบายให้เห็นถึงการต่อสู้ทางการเมืองในพื้นที่ โดยเฉพาะตระกูลตันติสุนทรและตระกูลไชยนันท์ โดยย้อนหลังไปในช่วงปี พ.ศ. 2512 ขณะนั้นเกิดเหตุการณ์ยึดอำนาจ และได้มีการประกาศกฎอัยการศึกโดยทหาร ซึ่งนำไปโดยจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ทำให้การเมืองถิ่นจังหวัดตากได้รับผลโดยตรง สาเหตุเกิดจากรัฐบาลทหารต้องการวางแผนสืบทอดตำแหน่งทางการเมืองโดยให้จอมพลถนอม กิตติขจรเป็นนายกรัฐมนตรี ดังนั้นในการเลือกตั้งครั้งที่ 9 ในวันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2512 รัฐบาลทหารจึงคาดหวังที่จะชนะการเลือกตั้งครั้งนี้มาก โดยเฉพาะการเลือกตั้งในจังหวัดตาก ซึ่งเป็นบ้านเกิดของจอมพลถนอม จึงมีการคัดสรรตัวผู้สมัคร ไม่ว่าจะเป็นการทาบทามตัวนายเทียม ไชยนันท์ ซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเดิม แต่นายเทียมได้ปฏิเสธตามที่กล่าวมาแล้ว สำหรับผู้ประสานงานการเลือกตั้งในช่วงนั้นคือ พล.ต.ต.สง่า กิตติขจร น้องชายของจอมพลถนอม โดยรับผิดชอบการเลือกตั้งของพรรคสหประชาไทยในเขตภาคเหนือ ซึ่งเมื่อนายเทียมปฏิเสธก็ได้ทาบทามนายอุดร เนื่องจากเห็นว่ามิบุคลิก และลักษณะที่ดี¹⁰⁷ การเลือกตั้งครั้งนี้จึงเป็นจุดเริ่มต้นการเมืองถิ่น ของนายอุดร ที่เป็นเสมือนคู่แข่งคนสำคัญของตระกูลไชยนันท์ในเกือบทุกยุคทุกสมัย นับตั้งแต่การเลือกตั้งครั้งนั้นเป็นต้นมาเมื่อกล่าวถึงนักการเมืองถิ่นจังหวัดตากไม่มีใครไม่รู้จัก นายเทียม-นายเทอดพงษ์ ไชยนันท์ เช่นเดียวกับที่ไม่มีใครไม่รู้จัก นายอุดร ตันติสุนทร

¹⁰⁷ สัมภาษณ์นายอุดร ตันติสุนทร และนายเทอดพงษ์ ไชยนันท์ โดยผู้วิจัย อาศัยความเชื่อมโยงจากข้อมูลเอกสารและการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องประกอบ

การแข่งขันทางการเมืองของระหว่าง นายอุดร นายเทียม และนายเทอดพงษ์ เป็นการต่อสู้ทางการเมืองที่ไม่ใช่การแข่งขันอย่างแท้จริง ไม่ได้ใช้รูปแบบการเผชิญหน้าและห้าห้าหักล้างกันในการหาเสียงเหมือนการเมืองถิ่นในจังหวัดอื่น ๆ¹⁰⁸ โดยทั้งสองตระกูล มีการใช้นโยบายพรรค แนวคิด อุดมการณ์ทางการเมือง และผลงานที่สามารถนำมาพัฒนาจังหวัดเป็นจุดขาย อย่างไรก็ตาม ทั้งสองมีความต่างกันตรงที่ตระกูลไชยนิรันทนีย์ ยึดมั่นอุดมการณ์ของพรรคประชาธิปไตยมาโดยตลอด แต่ก็ไม่ได้หมายความว่า นายอุดรจะไม่มีอุดมการณ์ แต่ปัญหาอยู่ที่อุดมการณ์ทางการเมืองของนายอุดรกับพรรคการเมืองที่มีอยู่อาจไม่สอดคล้องกันทั้งหมด ซึ่งนายอุดรมีความเห็นว่า พรรคการเมืองควรเน้นประโยชน์ของประเทศมากกว่าผลประโยชน์ของพรรค ดังนั้นเมื่อนายอุดรทำงานพรรคระยะหนึ่งจึงต้องหาพรรคอื่นๆ ที่มีอุดมการณ์ใกล้เคียงกับตนเอง¹⁰⁹ ส่วนการนำเสนอผลงานของนายอุดรมักจะนำเสนอแนวคิดด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และการพัฒนาเศรษฐกิจจากพื้นฐานทางการเกษตร ขณะที่นายเทียมจะเน้นนโยบายด้านการปกครอง ความมั่นคง ความยุติธรรม และในด้านของนายเทอดพงษ์จะมุ่งเน้นด้านสาธารณสุข แต่ทั้งสองต่างก็มีจุดร่วมในการแก้ไขปัญหาความยากจน โดยเฉพาะจังหวัดตากที่มีสาเหตุจากปัญหาด้านภัยแล้ง แหล่งน้ำ การคมนาคม และการขาดโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ

จากข้อมูลแสดงให้เห็นว่าตระกูลตันติสุนทร มีนายอุดรเข้ามาเป็นผู้สมัครแข่งขันสังกัดพรรคต่าง ๆ หลายพรรค ได้แก่ พรรคสหประชาไทย พรรคเกษตรสังคม พรรคชาติไทย

¹⁰⁸ อดีตประธานกรรมการการเลือกตั้งและกรรมการการเลือกตั้งของจังหวัดในปัจจุบัน

¹⁰⁹ ประมวลจากการสัมภาษณ์ นายอุดร ตันติสุนทร

พรรคกิจสังคม และพรรคพลังธรรม ตามลำดับ นอกจากนี้ยังเป็น ผู้สมัครอิสระไม่สังกัดพรรค โดยนายอุดรให้ความเห็นในเรื่องนี้ ว่าการเข้าสู่การเมืองจำเป็นต้องหาพรรคสังกัดเพื่อสร้างโอกาส ทางการเมือง ดังนั้นพรรคการเมืองจึงเปรียบเสมือนกลไกหรือ หนทางที่จะสร้างโอกาสที่จะเข้าไปมีบทบาทในการบริหาร พัฒนาประเทศ ขณะที่ผู้สมัครในตระกูลไชยน์นันทน์ล้วนสังกัด พรรคประชาธิปไตยเรื่อยมาจนถึงรุ่นลูกหลานในปัจจุบัน

จนถึงสมัยการเลือกตั้งครั้งที่ 18 ที่จัดขึ้นวันที่ 2 กรกฎาคม พ.ศ. 2538 ครั้งนี้นายอุดรไม่ลงสมัครแต่ตกลงให้น้องชาย คือ นายรักษ์ ดันติสุนทร ได้ลงสมัครในนามพรรคประชาธิปไตย โดย ได้รับการทาบทาม จากกรรมการบริหารพรรคหลายคน โดยเฉพาะ นายพิเชษฐ พันธุ์วิชาติกุล ที่รู้จักและทำหน้าที่ในฐานะรอง ประธานหอการค้าด้วยกัน การเลือกตั้งในครั้งนี้จึงเป็นการสาน ต่องานทางการเมืองของตระกูลดันติสุนทร โดยนายอุดรนั้นได้ สานต่อในฐานะสมาชิกวุฒิสภาของจังหวัด การสานต่องานการ เมืองอย่างเต็มตัวของนายรักษ์ ที่ลงสมัครในพรรคประชา ธิปไตยเป็นจุดเปลี่ยนที่สำคัญอย่างยิ่งของการเมืองถิ่นจังหวัด ตากระหว่างตระกูลไชยน์นันทน์ และตระกูลดันติสุนทร ซึ่งตั้งแต่ ในยุคนั้นเป็นต้นมาการเมืองถิ่นจังหวัดตากก็มีลักษณะการผูกขาด ชนิดที่เรียกว่าไม่มีใครสามารถเข้ามาได้แม้กระทั่งพรรคไทยรักไทย ที่ได้รับความนิยมในระดับประเทศอย่างมากก็ยังไม่อยากที่จะชิง ฐานเสียงของสองตระกูลนี้ได้

ทั้งนี้ สิ่งที่เป็นองค์ประกอบร่วมสำคัญที่เป็นจุดแข็งของ ตระกูลไชยน์นันทน์ คือ บุคลิกภาพ และลักษณะของนักการเมือง ที่อ่อนน้อมถ่อมตน จริ่งใจ และมีความสม่ำเสมอในการเข้าถึง ประชาชนทั้งฝั่งตะวันตกและฝั่งตะวันออก โดยเฉพาะ กลุ่มชาวบ้านที่เป็นกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มอาสาสมัคร

สาธารณสุขในพื้นที่ กลุ่มเครือญาติที่เป็นคนพื้นเดิมของ จังหวัดตาก นอกจากนี้ทั้งนายเทียม และนายเทอดพงษ์ไชยนันท์ ล้วนเป็นตัวอย่างที่ดีที่ได้รับการยอมรับในระดับประเทศ โดยเฉพาะการเคยเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมของ นายเทียมและการเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขของ นายเทอดพงษ์ รวมทั้งเป็นผู้มีบทบาทในพรรคประชาธิปัตย์ ตั้งแต่แรกเริ่มจนถึงปัจจุบัน ชื่อเสียงและองค์ประกอบเหล่านี้เป็น สิ่งที่เป็นจุดแข็งที่รวมถึงการปลูกฝัง กระแสพรรคประชาธิปัตย์ และลักษณะเฉพาะบุคคลของตระกูลไชยนันท์แบบรุ่นต่อรุ่น

ส่วนจุดแข็งของตระกูลตันติสุนทร มีลักษณะผสมผสาน ระหว่างภาพลักษณ์ที่แตกต่างของนายอุดร (พี่ชาย) และนายรักษ์ (น้องชาย) ในตระกูลตันติสุนทร โดยนายอุดรเป็นคนที่เอื้อเพื่อ เพื่อแผ่ต่อสังคมจึงได้รับการยอมรับในฐานะคนดีที่เป็นคนดี ชื่อสัตย์ ไม่มีประวัติต่างพร้อย มีลักษณะการพูดคุยเหมือนนัก วิชาการ และช่วยเหลือสังคมชาวตากมาโดยตลอด ขณะที่นาย รักษ์ เป็นผู้ที่มีลักษณะใจกว้าง ชอบช่วยเหลือคน มีพรรคพวก มาก ในการเลือกตั้งจึงมีฐานคะแนนเสียงจากกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกสภาจังหวัดและเครือญาติในพื้นที่ ซึ่งแทบไม่ต้องเหนียว มากเพราะตระกูลตันติสุนทรตั้งแต่รุ่นก่อนได้ช่วยเหลือ ชาวจังหวัดตากอย่างสม่ำเสมอจนถึงปัจจุบัน จึงเป็นพื้นฐานที่ สำคัญที่ได้รับการยอมรับจากชาวจังหวัดตากทั้งฝั่งตะวันตก ได้แก่ อำเภอแม่สอด อำเภอแม่ระมาด อำเภอท่าสองยาง อำเภอพบพระ อำเภออุ้มผาง และฝั่งตะวันออก ได้แก่ อำเภอ เมืองตาก อำเภอวังเจ้า อำเภอบ้านตาก อำเภอสามเงา

นอกจากนี้การยอมรับในภาพลักษณ์การเมืองในระดับ ประเทศ ทั้งนายอุดรและนายรักษ์ที่ได้รับตำแหน่งสำคัญในรัฐบาล ไม่ว่าจะเป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทยของนายอุดร และรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์ของนายรักษ์ ทำให้ทั้งสองนับเป็นบุคคลที่มีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับของประชาชนในจังหวัด

จุดแข็งจากการรวมพลังของทั้งสองตระกูลดังกล่าว เป็นจุดสำคัญ ที่ทำให้นักการเมืองรุ่นลูกไม่ว่าจะเป็น นายธนิตพล ไชยนันทน์ และนายธัญ ตันติสุนทร ได้เข้ามาเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ของจังหวัดตากในการเลือกตั้งครั้งที่ 20 ที่มีกรเลือกตั้งในวันที่ 6 มกราคม พ.ศ. 2544 ได้โดยไม่มียาก

จากข้อมูลของการพินิจกำลังของตระกูลไชยนิพนธ์และตระกูลตันติสุนทร คงเป็นคำตอบหนึ่งที่ว่าทำไมพรรคทางเลือกอื่นๆ จึงยากที่จะเข้ามาแทรกและแบ่งเก้าอี้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของจังหวัดตากได้ อย่างไรก็ตามนอกจากนักการเมืองในฝั่งตะวันออกแล้ว ยังมีนักการเมืองที่มาจากอำเภออื่นๆ ซึ่งอาจแบ่งได้ตามเกณฑ์ทางภูมิศาสตร์ซึ่งจะอธิบายต่อไป

การเมืองฝั่งตะวันออกและฝั่งตะวันตกของจังหวัดตาก

สภาพภูมิศาสตร์ของจังหวัดตากถูกแบ่งเป็นสองฝั่ง คือฝั่งตะวันออกและฝั่งตะวันตก โดยมีแนวภูเขาถนนธงชัยกั้นกลาง ทำให้ภูมิอากาศทั้งสองฝั่งแตกต่างกัน ในประวัติศาสตร์มีความยากลำบากในการเดินทางสัญจรและมักมีอุบัติเหตุอยู่เป็นประจำ ทำให้ประชาชนในฝั่งตะวันตกมีความต้องการส่วนราชการและโครงสร้างพื้นฐานเพื่อพัฒนาพื้นที่เป็นอย่างมาก สำหรับฝั่งตะวันออกประกอบด้วยอำเภอเมืองตาก อำเภอวังเจ้า อำเภอบ้านตาก และอำเภอสามเงา มีอำเภอเมืองตากเป็นศูนย์กลางความเจริญหลัก และในฝั่งตะวันตกประกอบด้วยอำเภอแม่สอด อำเภอแม่ระมาด อำเภอท่าสองยาง อำเภอพบพระ และอำเภออุ้มผาง โดยมีอำเภอแม่สอดเป็นศูนย์กลางความเจริญหลักในฝั่งนี้

และด้วยเหตุที่ฝั่งตะวันตกมีพรมแดนติดต่อกับพม่า จึงมีการค้าขายระหว่างสองประเทศซึ่งทำให้มีเศรษฐกิจดีกว่าฝั่งตะวันออก และเนื่องจากเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษที่เชื่อมระหว่างตะวันออกและตะวันตก (East West Economic Corridor) ทำให้พ่อค้าและนักธุรกิจเห็นโอกาสทางการค้าจึงย้ายเข้ามาลงทุนค้าขายอยู่ในอำเภอแม่สอดมากมาย ซึ่งเป็นเหตุให้สภาพทางวัฒนธรรมของจังหวัดตากฝั่งตะวันตกมีความสำคัญในแง่ความหลากหลายของเชื้อชาติและวัฒนธรรมที่ผสมผสาน สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติ

เหตุที่ฝั่งตะวันตกของจังหวัดตากมีความหลากหลายของเชื้อชาติและวัฒนธรรมนั้น สืบเนื่องมาจากมีประชาชนที่เป็นชนพื้นเมืองเดิมหลายแห่งได้อพยพมาจากลำปาง¹¹⁰ นอกจากนี้ฝั่งตะวันตกในอดีตยังประกอบด้วยคนไทยเชื้อสายไทยใหญ่ อิสลาม คนไทยเชื้อสายจีน กะเหรี่ยง และพม่า ที่เดินทางเข้าออกระหว่างพรมแดน รวมทั้งชาวไทยภูเขาในพื้นที่อำเภอพบพระ อำเภออุ้มผาง อำเภอแม่ระมาด และอำเภอท่าสองยาง

ในทางตรงกันข้าม ลักษณะของฝั่งตะวันออกส่วนใหญ่ประชาชนจะเป็นคนไทยพื้นราบและคนจีน ซึ่งอยู่ร่วมกันจนแทบจะไม่แบ่งแยกเพราะล้วนมีความสัมพันธ์เชิงเครือญาติหรือเป็นเพื่อนที่แทบจะรู้จักกันทั้งจังหวัด ทำให้ไม่สามารถแยกกลุ่มได้ชัดเจน แต่เท่าที่มีให้เห็นก็คือกลุ่มไทยภูเขาที่อยู่บนดอยมูเซอสำหรับอาชีพหลักของกลุ่มคนฝั่งตะวันออกประกอบด้วย กลุ่มข้าราชการ กลุ่มพ่อค้า กลุ่มเกษตรกรและรับจ้าง ทั้งนี้เศรษฐกิจ

¹¹⁰ สัมภาษณ์ นางเพลินใจ เลิศลักษณ์วงศ์ (น้องสาวที่มีความใกล้ชิดกับนายแพทย์ถาวร กาสมสัน) ที่บ้าน ตำบลแม่ปะ วันที่ 21 กรกฎาคม พ.ศ. 2551 เวลา 14.00-16.00 น.

ทางฝั่งตะวันออกไม่ค่อยเติบโตหรือมีการเปลี่ยนแปลงมากนัก รวมทั้งสภาพสังคมและวัฒนธรรมก็ไม่ค่อยมีความหลากหลาย และเปลี่ยนแปลงน้อยเมื่อเทียบกับฝั่งตะวันตก ความแตกต่างนี้ ทำให้นักการเมืองถิ่นของจังหวัดตากมีฐานเสียงและเครือข่ายหลักที่แตกต่างกัน ซึ่งมีผลต่อการวางตัวบุคคลในการลงสมัครรับเลือกตั้งแตกต่างกันด้วย โดยมีผลอย่างมากเมื่อกำหนดให้มีการรวมเขตหรือแบ่งเขตตามบทบัญญัติที่กำหนดในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แต่ละฉบับ

ในอดีตเมื่อมีการเลือกตั้ง โดยเฉพาะการหาเสียงทางการเมืองระหว่างนายเทียม-นายเทอดพงษ์ ไชยนันทน์ ซึ่งเป็นผู้สมัครสังกัดพรรคประชาธิปไตย และนายอุดร ต้นดิสุนทร ซึ่งเป็นผู้สังกัดพรรคมาหลายพรรค (แต่พรรคการเมืองที่คนตากจดจำคือพรรคกิจสังคม) การหาเสียงของทั้ง 2 ตระกูลนี้ล้วนอาศัยเครือข่ายที่แผ่ขยายไปยังฝั่งตะวันตก โดยเฉพาะอำเภอแม่สอด อำเภอแม่ระมาด และอำเภอพบพระ โดยกลุ่มของนายเทียมและนายเทอดพงษ์ ไชยนันทน์ได้มีการเปิดสาขาพรรคติดกับบ้านพักของนายอำเภอแม่สอด (ปัจจุบันได้ย้ายไปบริเวณถนนท่าสายลวด) และมีสาขาพรรคที่อำเภอแม่ระมาด ภายหลังเมื่อมีการแบ่งเขตเลือกตั้งเป็น 3 เขต จึงเปิดสาขาที่ทำการพรรคเพื่อรับเรื่องราวและเก็บข้อมูลการให้บริการช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ ทำให้ชาวบ้านสามารถเข้ามาปรึกษาหารือ โดยเฉพาะเรื่องการไม่ได้รับความเป็นธรรมและความขัดแย้ง ซึ่งในอดีตนายเทียมได้อาศัยความรู้ทางกฎหมายทำหน้าที่นายความ และใช้ความสามารถในการประสานกับหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ปัญหาให้ลุล่วง ทำให้การดูแลประชาชนเป็นไปอย่างสม่าเสมอ โดยการใช้บ้านเป็นที่ทำการพรรค ทั้งบ้านที่ตรอกบ้านจันในเขตอำเภอเมือง อำเภอแม่สอด อำเภอแม่ระมาด และยังมี

ศูนย์ประสานงานที่อำเภอสามเงาอีกด้วย

การเปิดสาขาพรรคและบ้านตนเองเป็นที่ทำการพรรค ล้วนเป็นโครงสร้างสำคัญ ที่ทำให้มีจุดบริการและสร้างความใกล้ชิดกับประชาชนในพื้นที่ โดยนายเทียม และนายเทอดพงษ์ มักมีการเดินตลาดเช้า เพื่อพบปะชาวบ้านและซื้อวัตถุดิบในการทำอาหารและรับประทานร่วมกันกับชาวบ้าน สิ่งเหล่านี้ล้วนทำให้เกิดความสนิทสนม ความเป็นกันเอง รวมทั้งในระยะหลังที่ผลงานด้านสาธารณสุขประสบความสำเร็จ ทำให้เครือข่ายในฝั่งตะวันตกของนายเทอดพงษ์เพิ่มขึ้นและฝั่งรากลึก ขณะที่ฝั่งตะวันออก ประชาชนและเครือข่ายสาธารณสุขต่างยอมรับในผลงานรวมทั้งรู้สึกถึงความสม่ำเสมอและจริงจังของนักการเมืองถิ่น ตั้งแต่รุ่นนายเทียมเป็นต้นมา จนทำให้รุ่นนายธนิตพลและนายแพทย์เหียรชัยได้รับคะแนนเสียงนี้ด้วย

สำหรับตระกูลตันติสุนทรในยุคแรกๆ นายอุดรจะเป็นผู้ลงสมัครรับเลือกตั้ง ขณะที่นายรักษ์จะเป็นผู้อำนวยการเลือกตั้งมาโดยตลอด โดยทั้งสองคนได้มีกิจกรรมช่วยเหลือชาวจังหวัดตาก เช่น บริจาคเงินช่วยเหลือทำบุญทอดกฐิน ผ้าป่า อย่างสม่ำเสมอ แม้ว่าจะเป็นครอบครัวที่มีเชื้อสายจีน สำหรับนายอุดรก็ได้ให้ความช่วยเหลือในลักษณะเดียวกัน โดยเฉพาะด้านที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานั้น นายอุดรได้ให้ความสำคัญมาก ซึ่งสังเกตได้จากการเปิดสำนักงานโดยให้ส่วนหนึ่งเป็นห้องสมุดตันติสุนทร การให้ความช่วยเหลือบริจาคทุนการศึกษา นอกจากนี้ยังมีการจัดหางบประมาณให้ความช่วยเหลือชาวจังหวัดในด้านอื่นๆ มากมาย โดยเฉพาะเส้นทางคมนาคมและสะพาน เช่น สะพานมิตรภาพไทย-พม่า

นายอุดรได้รับการยอมรับจากประชาชนว่าเป็นนักการเมืองระดับประเทศที่มีภาพลักษณ์ที่ดี สม่ำเสมอ อ่อนน้อมถ่อมตน

และเป็นผู้มีชื่อเสียง เคยเป็นรัฐมนตรีและมีบทบาทในสภาและ
การบริหารประเทศรวมถึงได้ทำประโยชน์มากมายให้กับประชาชน
ทั้งฝั่งตะวันออกและฝั่งตะวันตก โดยที่ฝั่งตะวันตกนั้น นายอุดร
มีเครือญาติที่สำคัญของฝ่ายภรรยา ซึ่งเป็นทายาทของตระกูล
“พงศ์เรชณานนท์” หรือที่เรียกกันว่า “บ้านใหญ่”¹¹¹ อันมีบทบาท
สำคัญในฝั่งตะวันตก โดยในกลุ่มบ้านใหญ่นี้มีนายชัยวุฒิ
บรรณวัฒน์ เป็นบุคคลที่เคยช่วยเหลือด้านการหาเสียง ซึ่งทำให้
นายชัยวุฒิได้เข้ามามีบทบาททางการเมืองโดยตรง ภายหลัง
อย่างไรก็ตามฐานคะแนนเสียงที่สำคัญของนายอุดรนั้นมี
นายรักษ์ (น้องชาย) ซึ่งเป็นผู้กว้างขวางช่วยทำให้มีฐานคะแนน
ที่แน่นเหนียว เนื่องจากนายรักษ์เป็นผู้มีน้ำใจ ชอบให้ความ
ช่วยเหลือ และได้รับความเกรงใจไม่ว่าจะเป็นจากพ่อค้า
ข้าราชการ ชาวบ้าน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งการหาเสียงทุกครั้ง
ของนายรักษ์จะจบลงด้วยคำพูด “คิดอะไรไม่ออกให้บอกรักษ์”¹¹²
แม้แต่การหาเสียงให้นายอุดร พี่ชาย และนายธณู ลูกชาย
นายรักษ์จึงเป็นเสมือนตัวแทนของนายอุดรและนายธณู ลูกชาย
เมื่อลงสมัครในเวลาต่อมา

อย่างไรก็ดี การให้ความช่วยเหลือชาวบ้านของนายรักษ์
จะแตกต่าง กับนายอุดร ตรงที่นายรักษ์มักไม่ค่อยมีข้อแม้ในการ
ให้ความช่วยเหลือ ไม่นั่นว่าเป็นด้านใดด้านหนึ่ง หากชาวบ้าน
เดือดร้อนและร้องขอแล้วเกิดความล่าช้า นายรักษ์จะใช้กำลัง

111 สัมภาษณ์นายชัยวุฒิ บรรณรักษ์ ได้กล่าวถึง บ้านใหญ่ คือ คหบดีที่มีเชื้อสาย
จีนที่เข้ามาบุกเบิกทำการค้าในอำเภอแม่สอด จนมีรากฐานมั่งคั่งเป็นที่
ยอมรับของสังคมโดยดำเนินธุรกิจหลากหลาย ตั้งแต่กิจการโรงสี ร้านทอง
หลีเอี้ยะพานิช การค้าที่ดิน และการค้าตามแนวชายแดน เป็นต้น

112 สัมภาษณ์นายยศ ใจมูล ทางโทรศัพท์ เมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม พ.ศ. 2551
เวลา 14.00-15.00 น.

ทรัพย์สินของตนเองช่วยเหลืออย่างรวดเร็ว เช่น การสร้างถนนในหมู่บ้าน การให้ความช่วยเหลือกลุ่มแม่บ้านต่าง ๆ เป็นต้น ดังนั้นเครือข่ายที่สำคัญของนายรักษ์ จึงเป็นผู้ใหญ่บ้าน กำนัน และสมาชิกสภาจังหวัด ทั้งในส่วนที่อยู่ในพื้นที่ฝั่งตะวันออกและฝั่งตะวันตกแม้แต่ในพื้นที่ชาวไทยภูเขา เช่น กระเหรี่ยง เครือข่ายในตำบลแม่ตื่น อำเภอแม่ระมาด ซึ่งเป็นที่ที่นายรักษ์เคยทำธุรกิจเหมืองลิกไนต์

นอกจากนี้ นายรักษ์มักลงพื้นที่และเป็นคนใจกว้าง เป็นกันเองกับชาวบ้าน เช่น เดินเข้าไปคุยและตบไหล่ชาวบ้าน รวมทั้งเพื่อนในกลุ่มต่างๆ เมื่อถูกเชิญไปในงานบุญงานต่างๆ เช่น งานวัด งานศพ งานแต่งงาน หรืองานเลี้ยงฉลองอื่นๆ นายรักษ์ต้องเดินทักทายแม่ครัวและบุคคลที่ทำหน้าที่เตรียมอาหารเพื่อจัดเลี้ยง เช่นเดียวกัน เมื่อนายรักษ์ไปบ้านใคร ไม่ว่าจะเส้นทางหรือไม่เป็นทางการ ก็มักเดินเข้าไปทักทายคนในครัว จนทำให้มีความรู้สึกเป็นกันเอง¹¹³ ซึ่งชาวบ้านต่างก็ชื่นชมในความไม่ถือตัว นายรักษ์จึงเป็นที่รักของชาวตากส่วนใหญ่ ซึ่งทำให้การเลือกตั้งแต่ละครั้งตระกูลตันติสุนทรได้รับชัยชนะอย่างไม่ยากนัก เป็นเพราะการสะสมต้นทุนทางสังคมทั้งจากนายรักษ์และนายอุตร รวมทั้งญาติมิตรและเครือข่ายต่างๆ ในฝั่งตะวันออกและฝั่งตะวันตก โดยเฉพาะในช่วงการหาเสียงเลือกตั้งสมัยแรก ๆ

ในระยะต่อมาเมื่อนายเทอดพงษ์ ไชยนันทน์ เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข จึงได้เห็นแนวทางการพัฒนาหลายด้าน โดยเฉพาะเรื่องหลักประกันสุขภาพว่าเป็นเรื่องสำคัญ

¹¹³ สัมภาษณ์ นายรักษ์ ตันติสุนทร ที่บริษัททกวนกิจ วันที่ 21 กรกฎาคม พ.ศ. 2551

ประกอบกับเห็นว่าการสร้างบุคลากรของพรรคที่ได้รับการยอมรับจากประชาชนในพื้นที่เป็นสิ่งจำเป็น จึงทาบทามนายแพทย์ถาวร กาสมลัน (ขณะนั้นดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงพยาบาลแม่สอด) ซึ่งเป็นบุคคลที่รู้จักเป็นอย่างดีของประชาชนในฐานะเป็นคนตำบลแม่ปะ¹¹⁴ และเป็นนายแพทย์ที่ช่วยเหลือประชาชนในฝั่งตะวันตก ทั้งการตรวจเยี่ยมลงพื้นที่กับหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ (พอ.สว.)¹¹⁵ ซึ่งทำให้นายแพทย์ถาวรเป็นที่รู้จักของประชาชนในพื้นที่อำเภออื่นที่ไม่ใช่อำเภอแม่สอดด้วย และฐานคะแนนเสียง ส่วนใหญ่มาจากฝั่งตะวันตกเกือบทั้งสิ้น

จากการสัมภาษณ์นายแพทย์ถาวร ได้ยอมรับว่า ฐานคะแนนเสียงจริงๆ ที่ได้มานั้น มาจากกระแสและผลงานของนายเทอดพงษ์และกระแสพรรคประชาธิปไตยในจังหวัดตาก อย่างไรก็ตามการที่นายแพทย์ถาวร กาสมลัน ลงสมัครและเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของจังหวัดตากถือได้ว่าเป็นตัวแทนประชาชนฝั่งตะวันตก ซึ่งต่อมาในการเลือกตั้งครั้งที่ 19 ได้มีการยุบสภาและได้จัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ในวันที่ 17 พฤศจิกายน พ.ศ. 2539 การเลือกตั้งในจังหวัดตากครั้งนั้น นายแพทย์ถาวรไม่ได้ลงรับสมัครเนื่องจากปัญหาเรื่องสุขภาพ พรรคประชาธิปไตยจึงต้องหาตัวผู้สมัครใหม่เข้ามาเป็นผู้สมัครในสังกัด และในครั้งนี้นายรักษเป็นหัวหน้าทีมผู้สมัครรับเลือกตั้ง

¹¹⁴ ตำบลหนึ่งในอำเภอแม่สอดและเป็นทางผ่านไปอำเภอแม่ระมาดและท่าสองยาง

¹¹⁵ หน่วยแพทย์เคลื่อนที่ พอ.สว. หมายถึง หน่วยแพทย์อาสาสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีซึ่งสมเด็จพระบรมราชชนนี ทรงตั้งขึ้นตั้งแต่ พ.ศ. 2512 เพื่อดูแลให้บริการประชาชนที่อยู่ห่างไกล

จึงได้เสนอชื่อนายชัชวาลย์ บรรณวัฒน์¹¹⁶ ซึ่งเป็นผู้มีฐานะคະแนนเสียงสนับสนุนจากชาวอำเภอมะสอด โดยเฉพาะกลุ่มนักธุรกิจและพ่อค้าในตลาดมะสอด จนได้รับฉายาว่า “กุมารจีน” และนับว่าเป็นบุคคลที่เป็นความภูมิใจของชาวมะสอดอย่างมาก เพราะโดยลักษณะของนายชัชวาลย์นั้น เป็นคนมีพื้นฐานการศึกษาที่ดี อ่อนน้อมถ่อมตนเข้ากับคนได้ทุกชนชั้น เด็บโตและกลับเข้ามาทำงานในมะสอดทำให้มีฐานะคະแนนเสียงที่แนนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งความจริงใจและการเข้าหาประชาชนอย่างสม่าเสมอของนายชัชวาลย์จนได้รับการยอมรับจากทั้งฝั่งตะวันตกและตะวันออก

อย่างไรก็ดีนักการเมืองถิ่นจะมีความเป็นตัวแทนของมะสอดหรือไม่นั้น ความจริงไม่ได้มีผลมากนักต่อความเข้มข้นในพื้นที่การเมืองระหว่าง 2 ฝั่ง แต่จะเข้มข้นเมื่อมีการแบ่งเขตในการเลือกตั้งครั้งที่ 20 โดยจัดขึ้นในวันที่ 6 มกราคม พ.ศ. 2544 ในการเลือกตั้งครั้งนี้ได้ใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ที่กำหนดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2 ประเภทคือ แบบบัญชีรายชื่อ และแบบเขตเลือกตั้ง ดังนั้นการกำหนดตัวบุคคลในพื้นที่เขตของจังหวัดตาก 3 เขต คือ เขต 1 อำเภอลำปาง อำเภอมะสอด และอำเภอบ้านตาก เขต 2 อำเภอมะสอด อำเภอบพพระ อำเภอลำปาง และเขต 3 อำเภอมะสอด อำเภอลำปาง และอำเภอลำปาง โดยทั้งสามเขตได้มีการกำหนดตัวผู้สมัครแบบแบ่งเขต ซึ่งในฝั่งตะวันตกนั้นมีนายชัชวาลย์เป็นบุคคลสำคัญในการดำเนินกิจกรรมการเลือกตั้งในพื้นที่ของตน สำหรับในเขตที่ 3 มี

¹¹⁶ สัมภาษณ์ นายรักษ์ ดันตีสุนทร ที่บริษัทททททกิจ วันที่ 21 กรกฎาคม พ.ศ. 2551

นายธนิตพล ไชยนันทน์ บุตรชายของนายเทอดพงษ์ลงแข่งขัน ส่วนในเขต 1 นั้นได้ส่งนายธนัญ ตันติสุนทร บุตรชายของ นายรักษ์ลงสมัคร โดยนายเทอดพงษ์ ได้สมัครเป็นสมาชิกสภา ผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ และช่วยสนับสนุนการเลือกตั้ง ในจังหวัดตากทั้ง 3 เขต

ความเข้มข้นของการลงพื้นที่ดังกล่าว จึงเป็นเสมือนสมาชิก สภาผู้แทนราษฎรของพรรคในตัวแทนเขตเรื่อยมา แม้แต่ในการ เลือกตั้งครั้งล่าสุดที่อาศัยกฎเกณฑ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราช อาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 การเมืองก็ยังคงเน้นพื้นที่ แบบแบ่งเขตเดิมเป็นฐาน แม้ว่าจะเป็นการรวมเขตแต่เสริมให้ ทีมงานผู้สมัครหมุ่นเวียนหาเสียงเพื่อให้ได้คะแนนเสียงในเขต อื่นๆ ด้วย อย่างไรก็ตามแม้ภาพการเมืองของอำเภอใน ฝั่งตะวันออกและตะวันตกจะมีผลต่อการเมืองถิ่นจังหวัดตาก มีผลต่อการกำหนดแผนหาเสียงที่ยังต้องขึ้นกับสาระสำคัญของ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แต่ในท้ายที่สุดการเมืองถิ่น จังหวัดตากก็ไม่ได้คำนึงถึงการเมืองระหว่าง 2 พากฝั่งหรือ มีลักษณะท้องถิ่นนิยมมากนัก แต่ขึ้นอยู่กับการทำหน้าที่ของ ตัวบุคคลเป็นสำคัญ จากข้อมูลการเลือกตั้งในครั้งที่ 23 นายชัยวุฒิ ยังได้รับคะแนนสูงสุดในการเลือกตั้งในส่วนของอำเภอเมือง และมีคะแนนสูงสุดในบรรดาผู้สมัครที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิก สภาผู้แทนราษฎรที่เป็นชาวอำเภอเมืองตาก¹¹⁷

ดังนั้นบริบททางภูมิศาสตร์ เชื้อชาติและวัฒนธรรมที่แบ่ง พื้นที่ของจังหวัดตากเป็นฝั่งตะวันออกและฝั่งตะวันตกและ ความเป็นท้องถิ่นนิยมของทั้งสองฝั่ง จึงไม่ใช่ปัจจัยหลักในการ

¹¹⁷ สัมภาษณ์ นายสุรพันธ์ เสาร์เรื่อน ที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง จังหวัดตาก เมื่อวันที่ 11 สิงหาคม พ.ศ. 2551 เวลา 9.00-12.00 น.

ได้รับการเลือกตั้ง จากการศึกษาวิเคราะห์นักการเมืองถิ่นใน บทที่ 3 รวมทั้งในประเด็นข้างต้นทำให้ทราบวัฒนธรรม การเมืองของจังหวัด ซึ่งจะกล่าวต่อไปนี้

วัฒนธรรมการเมืองของชาวจังหวัดตาก

ในประวัติศาสตร์ ตากเป็นเมืองหน้าด่านที่สำคัญในการ ตั้งรับและต่อสู้กับพม่าและหัวเมืองฝ่ายเหนือ เป็นเมืองที่กองทัพ ใช้เป็นที่ชุมนุมพล ทำให้ชาวจังหวัดตากในอดีตคุ้นเคยกับผู้นำ ซึ่งมียศตำแหน่งนับตั้งแต่พระยาวชิรปราการ ซึ่งต่อมาได้ปราบดาภิเษกเป็นสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ครั้นต่อมาสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ตากก็ยังคงเป็นเมืองหน้าด่านที่สำคัญที่ เชื่อมโยงระหว่างเมืองหลวงกับหัวเมืองฝ่ายเหนือ ทำให้มีผู้ ปกครองที่มาจากระบบศักดินาเข้ามาเกี่ยวข้องกับเมืองตากเสมอ รูปแบบโครงสร้างส่งผลให้โครงสร้างการปกครองของเมืองตาก เป็นระบบศักดินา ยึดถือความเป็นข้าราชการและทำให้ วัฒนธรรมทางการเมืองเป็นแบบไพร่-ฟ้า¹¹⁸ กล่าวคือ ชาว จังหวัดตากนับถือเจ้านายหรือผู้ปกครองที่มักถูกส่งมาจาก ส่วนกลางและทำให้ชาวตากปลุกฝังลูกหลานให้เป็นผู้นำและผู้ ปกครอง เพราะจะได้รับเกียรติและการยอมรับ

อาจกล่าวได้ว่าการเมืองการปกครองในประวัติศาสตร์ได้ หล่อหลอมให้เกิดโครงสร้างและความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะ โครงสร้างและวัฒนธรรมการเมืองแบบไพร่-ฟ้า ซึ่งเป็นต้นตอ

¹¹⁸ วัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่-ฟ้า (Subject political culture) เป็น วัฒนธรรมทางการเมืองที่ประชาชนส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการเมืองแบบเฉื่อยชา ไม่ชอบเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับกิจกรรมทางการเมือง เพราะเชื่อว่าการเมืองเป็น เรื่องของชนชั้นนำ ประชาชนไม่เกี่ยว

ของการสร้างกลุ่มหรือเครือข่ายอันเกิดจากความช่วยเหลือ ทำให้มีความสัมพันธ์ผูกโยงในลักษณะอุปถัมภ์ โดยอาจเห็นความสัมพันธ์ที่มีการฝากลูกหลานเข้าทำงานหรือฝากเข้าเรียนในโรงเรียนต่างๆ ซึ่งใช้ความสัมพันธ์ส่วนใหญ่ในลักษณะไม่เป็นทางการ ขณะที่ความสัมพันธ์ในกลุ่มคหบดีและข้าราชการมักมีความสัมพันธ์อย่างเหนียวแน่น เช่น การแต่งงานกันในกลุ่ม การผูกโยงลักษณะนี้ทำให้โครงสร้างทางสังคมไม่ค่อยเปลี่ยนแปลง กล่าวคือ มีบุคคลที่อยู่ในกลุ่มชนชั้นผู้นำ (elite) ที่ยังคงรักษาสภาพความสัมพันธ์กันในกลุ่มเดิม เช่น คหบดีในตรอกบ้านจีน ที่มักแต่งงานผูกความสัมพันธ์กัน จนเป็นเครือข่ายเครือญาติที่มีรากฐานจากบรรพบุรุษ ขณะที่ประชากรส่วนใหญ่มีพื้นฐานอาชีพเกษตรกรรมทำไร่นา หากมีโอกาสได้รับการศึกษา ก็จะสร้างความก้าวหน้าของตนในการรับราชการ อย่างไรก็ตาม การค้าขายในจังหวัดตากทำให้เกิดกลุ่มนักธุรกิจชาวจีนในพื้นที่ไม่ว่าจะเป็นในอำเภอแม่สอดหรือในอำเภอเมืองตาก ที่สามารถสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและมีความพร้อมในการเข้าไปสู่การเมืองการปกครองมากขึ้น

ภาพรวมของประวัติศาสตร์ที่ส่งผลต่อความเชื่อเรื่องการเมืองการปกครองของชาวจังหวัดตากก็คือ การยึดถือผู้นำและการเอื้อเฟื้อในระบบอุปถัมภ์ แต่ขณะเดียวกันก็ขาดการเคลื่อนไหวของโครงสร้างทางสังคมในจังหวัดตาก ก่อให้เกิดการหล่อหลอมวัฒนธรรมทางการเมืองของจังหวัดตากในลักษณะที่ไม่ค่อยมีส่วนร่วมทางการเมืองมากนัก เว้นแต่มีการผลักดันจากภาครัฐหรือถูกร้องขอ กล่าวคือ ในสถานการณ์ปกติประชาชนชาวจังหวัดตากจะติดตามการเมืองบ้าง แต่ไม่ได้แสดงออกถึงอุดมการณ์ทางการเมืองมากนัก ซึ่งอาจเป็นเพราะสภาพเศรษฐกิจสังคมไม่ค่อยเปลี่ยนแปลง การดำรงชีวิตของคน

ตากจึงเป็นไปอย่างเรียบง่าย ทำให้ความสนใจและการเรียกร้อง เพื่อเข้ามาเป็นผู้มีอำนาจทางการเมืองมีน้อย แต่หากชาว จังหวัดตากจะสนใจความก้าวหน้าก็มักสนใจการศึกษา การเลือกรับราชการและการพัฒนางานเพื่อสร้างความก้าวหน้าในอาชีพราชการมากกว่า เพราะนอกจากจะทำให้มีชีวิตที่มั่นคงแล้วยังเป็นเกียรติให้กับวงศ์ตระกูลอีกด้วย

จากเหตุผลที่เกิดจากปัจจัยต่างๆ ข้างต้น ทำให้การมีส่วนร่วมทางการเมืองของชาวตากมักเป็นเพียงแค่การติดตามและวิพากษ์วิจารณ์การเมือง และหากจำเป็นต้องไปเลือกตั้งก็จะไปเพื่อช่วยเหลือหรือตอบแทนบุคคลที่เคยให้การอุปถัมภ์มากกว่า¹¹⁹ ดังนั้นวัฒนธรรมทางการเมืองถิ่นของจังหวัดตากจึงมีระดับการมีส่วนร่วมไม่สูงนัก โดยเฉพาะการลงสมัครแข่งขันเป็นนักการเมืองถิ่น ก็ตกอยู่ในกลุ่มที่ครอบครัว ได้ปูพื้นฐานไว้แล้วเท่านั้น และมักได้รับการเลือกตั้งเข้ามาเป็นตัวแทนของจังหวัดตากมาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งในภาพรวมแล้วกลุ่มบุคคลเหล่านี้มักมีพื้นฐานทางเศรษฐกิจและฐานะทางสังคมที่ดี อันหมายรวมถึงพื้นฐานการศึกษาด้วย ทั้งนี้ครอบครัวตั้งแต่รุ่นบรรพบุรุษได้ให้ความช่วยเหลือและทำคุณประโยชน์ให้แก่จังหวัดตากอย่างสม่ำเสมอ การให้ความช่วยเหลือนี้เองทำให้ระบบอุปถัมภ์และการเกิดขึ้นของเครือข่ายทางสังคม (ไม่ว่าญาติพี่น้อง พรรคพวก เพื่อนฝูง) เป็นสิ่งสำคัญที่ต้องทดแทนบุญคุณ ตอบแทนความช่วยเหลือเมื่อต้องไปเลือกตั้ง

อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า วัฒนธรรมการเมืองของจังหวัดตากยึดถือตัวบุคคลเป็นอย่างมาก กล่าวคือ การที่พรรคประชาธิปัตย์ได้รับเลือกตั้งนั้น ไม่อาจกล่าวได้ว่าเป็นเพราะนโยบายพรรค

¹¹⁹ ประมวลจากการสัมภาษณ์ประชาชนในพื้นที่

และอุดมการณ์พรรคได้อย่างชัดเจนนัก เพราะสาเหตุที่ได้รับเลือกตั้งเนื่องจากการเลือกตัวบุคคลมากกว่านับตั้งแต่ นายเทียม และนายเทอดพงษ์ ที่เป็นตัวแทนจากกลุ่มของตระกูลไชยนันท์ ทำให้ลูกหลานคือนายธนิศพล ไชยนันท์ และนายแพทย์ เขียรชัย สุวรรณเพ็ญได้รับเลือกเข้าเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในสังกัดพรรคประชาธิปัตย์ แม้ว่าจะมีบางคนทีกล่าวว่า เป็นเพราะพรรคประชาธิปัตย์ก็ตาม แต่จากการพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการกับชาวบ้านส่วนหนึ่งที่บอกว่าครัทธาในพรรคประชาธิปัตย์กลับให้ความเห็นว่า ตนเองเลือกเพราะผลงาน บุคลิกภาพ ความสม่ำเสมอและความจริงใจของนายเทียม นายเทอดพงษ์ และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งสะท้อนถึง ตัวบุคคลมากกว่าพรรคประชาธิปัตย์

อย่างไรก็ดี ปัจจัยที่มีผลทำให้บุคคลทั่วไปเข้าใจผิดโดยไม่สามารถแยกพรรคการเมืองออกจากตัวบุคคลได้ มีสาเหตุมาจากการที่นายเทียม¹²⁰ เป็นผู้ร่วมก่อตั้งพรรค และในรุ่น นายเทอดพงษ์ นายธนิศพล และนายแพทย์เขียรชัย ก็ยังคงสมัครในพรรคประชาธิปัตย์ตามกลุ่ม เครือญาติ ซึ่งนายแพทย์ถาวร ยอมรับว่าการได้รับเลือกตั้งมาจากฐานคะแนนของนายเทอดพงษ์ เป็นส่วนใหญ่ และเมื่อพิจารณาจากกลุ่มตระกูลตันติสุนทรซึ่งประกอบด้วย นายอุดร นายรักษ์ และนายธณู ตันติสุนทรแล้ว ยิ่งทำให้เห็นวัฒนธรรมการเมืองแบบยึดถือตัวบุคคลของชาว จังหวัดตาก เพราะในการเลือกตั้งของนายอุดรนั้น ได้มีนายรักษ์ สิบทอดการให้ความช่วยเหลือแก่สังคมจังหวัดตากจากรุ่นพ่อ แม่

120 วิเคราะห์จากการสัมภาษณ์ประชาชน ที่มักให้เหตุผลว่าพรรคประชาธิปัตย์มีความรู้ความสามารถ อ่อนน้อมถ่อมตน นึกถึงประชาชน ซึ่งหมายถึงพฤติกรรมของคนที่สังกัดพรรค หรือบางทีก็บอกว่าเป็นเพราะคนเก่าคนแก่ปลุกฝังกันมา หรือเพราะสัญญาธิ์ปากนายเทียมเอาไว้

ที่สอน ให้คืนกำไรจากการทำธุรกิจที่ประสบความสำเร็จให้กับ
ชาวตากอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะเมื่อนายรักษ์ไม่ว่างลงสมัครรับ
เลือกตั้งเอง ก็จะเป็นผู้อำนวยการเลือกตั้งให้นายอุตรหรือ
สนับสนุนนายธณู บุตรชายในการเลือกตั้งและก็ยังคงใช้
สโลแกนในการหาเสียงว่า “คิดอะไรไม่ออกให้บอกรักษ์” สำหรับ
ปิดท้ายการพูดคุย หาเสียง หรือแม้แต่การปราศรัยบนเวทีเสมอ

จากการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่ายจึงสรุปได้ว่า หาก
นายรักษ์ลงเลือกตั้งสมัยใดก็ได้รับการเลือกเสมอ เนื่องจาก
นายรักษ์ไม่เคยปฏิเสธการให้ความช่วยเหลือประชาชน และ
การช่วยเหลือดังกล่าวดำเนินมาด้วยความต่อเนื่อง ไม่ใช่ทำ
เฉพาะสมัยเลือกตั้งเท่านั้น ดังนั้นการได้คะแนนเสียงส่วนใหญ่จึง
มาจากตัวบุคคลที่อยู่ในตระกูลที่วางฐานเสียงทางการเมืองไว้ และ
ทำให้แทบจะผูกขาดทางการเมืองทุกสมัย อย่างไรก็ตามกลุ่ม
ผู้สมัครที่เป็นตัวแทนของชาวอำเภอแม่สอดในปัจจุบันที่มีบทบาท
มากในพรรคประชาธิปัตย์และในการเลือกตั้งในจังหวัดตากก็คือ
นายชัยวุฒิ ซึ่งมีผู้สนับสนุนหลักในอำเภอแม่สอด โดยเฉพาะ
กลุ่มพ่อค้าชาวจีน ชนพื้นเมือง และยังแผ่ขยายไปในส่วนของ
อำเภอเมืองและฝั่งตะวันออก ซึ่งการเลือกตั้งที่ผ่านมา นายชัยวุฒิ
มีคะแนนเสียงเป็นอันดับหนึ่ง โดยพื้นฐานของนายชัยวุฒินั้นมี
จุดแข็งที่ได้รับการสนับสนุนจากนายรักษ์ นักการเมืองท้องถิ่น
พ่อค้าและชนพื้นเมืองในอำเภอแม่สอด รวมทั้งได้รับการ
สนับสนุนจากนายเทอดพงษ์และพรรคประชาธิปัตย์ จนทำให้มี
จุดแข็งในการเลือกตั้ง นอกจากนี้นายชัยวุฒียังมีพื้นฐาน
การศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ มีบุคลิกภาพอันเป็นที่รักใคร่
ชอบพอ เข้ากับคนได้ง่าย ไม่สร้างศัตรู มีลักษณะอ่อนน้อมถ่อมตน
และยังมีความพร้อมในการเข้าไปดูแลประชาชนโดยการลงพื้นที่
เป็นประจำ นายชัยวุฒิจึงนับเป็นนักการเมืองที่โดดเด่นอย่าง

มากของจังหวัดตาก

ปัจจัยพื้นฐานด้านการศึกษา บุคลิกภาพ พฤติกรรม และการทำงานของนายชัยวุฒิ ได้แสดงให้เห็นว่า แม้จะไม่ได้เป็นคนในตระกูลโชยนันท์และตระกูลตันติสุนทรโดยตรง ก็สามารถเติบโตและมีความก้าวหน้าทางการเมืองได้ หากได้รับปัจจัยเสริมในด้านต่างๆ ดังที่กล่าวมาแล้ว อย่างไรก็ตามบุคลิกภาพและลักษณะส่วนบุคคลอาจเป็นปัจจัยเสริมหรือปัจจัยหลักก็ได้ ซึ่งก็แล้วแต่สถานการณ์ รวมทั้งขึ้นอยู่กับการลงสมัครของคู่แข่งในสมัยนั้นๆ อีกด้วย ดังนั้นการพิจารณาบุคลิกภาพและลักษณะพฤติกรรมของนักการเมืองถิ่นในมุมมองของชาวตาก จึงอาจเป็นปัจจัยหนึ่งซึ่งช่วยทำให้ประสบความสำเร็จในการเลือกตั้ง โดยเฉพาะในกรอบวัฒนธรรมการเมืองแบบยึดถือตัวบุคคลของชาวจังหวัดตาก

ลักษณะของนักการเมืองถิ่นจังหวัดตาก

จากข้อสรุปในประเด็นวัฒนธรรมการเมืองของชาวจังหวัดตากข้างต้นว่า การเมืองจังหวัดตากมีแนวโน้มจะยึดตัวบุคคล แต่ก็ผสมผสานกับความนิยมในพรรคประชาธิปไตย ดังนั้นการวิเคราะห์ลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นจึงมีความสำคัญ เพราะจะทำให้เห็นถึงลักษณะที่เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ได้รับการคัดเลือกเข้าไปเป็นตัวแทน ทั้งในฐานะตัวแทนพรรคและตัวแทนประชาชน ซึ่งการวิเคราะห์คุณลักษณะของนักการเมืองถิ่นที่พึงประสงค์นี้ได้ใช้วิธีคัดเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาที่ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง โดยเลือกจากนักการเมืองท้องถิ่นที่ได้รับความนิยมจากประชาชนส่วนใหญ่ โดยอาศัยเกณฑ์ความถี่และแนวโน้มของการได้รับเลือกเป็นตัวแทน ซึ่งสามารถนำมาวิเคราะห์คุณลักษณะรวมตามลำดับ และสรุปภาพนักการเมือง

ท้องถิ่นในแต่ละประเภทได้ดังนี้

1. ลักษณะของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ได้รับการเลือกตั้ง การวิเคราะห์ลักษณะร่วมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พึงประสงค์จากนักการเมืองท้องถิ่นจังหวัดตากที่ได้รับความนิยม ได้แก่ นายเทียม ไชยนันทน์ นายเทอดพงษ์ ไชยนันทน์ นายอุดร ตันติสุนทร นายรักษ์ ตันติสุนทร นายชัยวุฒิ บรรณวัฒน์ จากการวิเคราะห์ในประเด็นลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นจากทัศนคติมุมมองของประชาชน โดยไม่ได้เรียงลำดับหรือให้น้ำหนักสามารถสรุปได้ดังนี้

1.1 พื้นฐานความพร้อมของครอบครัว พื้นฐานครอบครัวตั้งแต่ฐานะทางเศรษฐกิจ รากฐานความมั่นคง มีผลทำให้เกิดความพร้อม โดยฝ่ายภรรยาและบุตรมักเป็นผู้สนับสนุน ให้กำลังใจ และภรรยาจะเป็นผู้รับผิดชอบดูแลครอบครัว โดยเฉพาะลูกๆ มากกว่าจะยุ่งเกี่ยวกับเรื่องการเมือง ทำให้นักการเมืองท้องถิ่นมีเวลาอย่างเต็มที่กับการดูแลประชาชนโดยไม่ต้องกังวล

1.2 พื้นฐานการศึกษาและอาชีพก่อนเป็นนักการเมือง พื้นฐานการศึกษาของนักการเมืองท้องถิ่นจังหวัดตากในรุ่นก่อนมักมีความรู้ด้านกฎหมายและรัฐศาสตร์ เพื่อให้ความช่วยเหลือประชาชนได้อย่างเต็มที่ในด้านคดีความและประสานหน่วยงานราชการเพื่อขอความช่วยเหลือ สำหรับนักการเมืองในระยะหลังส่วนใหญ่มีพื้นฐานการศึกษาระดับปริญญาโท ด้านการบริหารหรือรัฐประศาสนศาสตร์ มีฉะนั้นก็จบการศึกษาด้านแพทยศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ และมักประสบความสำเร็จ ในการประกอบอาชีพไม่ว่าจะเป็นรับราชการหรือประกอบธุรกิจจนเป็นที่รู้จักแพร่หลาย ดังนั้นบุคคลที่มีฐานะและต้นทุนสูงย่อมมีความได้เปรียบเพราะเป็นที่รู้จักและยอมรับของประชาชน โดยเฉพาะ

การมีผลงานการทำประโยชน์ต่อประเทศหรือต่อจังหวัดตาก

1.3 ความสม่ำเสมอและความจริงใจ ความผูกพันระหว่างนักการเมืองท้องถิ่นกับประชาชนในพื้นที่จะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับความสม่ำเสมอและความจริงใจในการให้ความช่วยเหลือประชาชน จะช่วยมากน้อย ช้าหรือเร็วกลับไม่ใช่ประเด็น เพราะการช่วยเหลือทำให้เกิดความรู้สึกผูกพันและรู้สึกถึงความจริงใจ การพูดจริงทำจริงโดยพบปะประชาชนเป็นระยะเป็นปัจจัยสะท้อนความจริงใจในสายตาประชาชน และดูเหมือนจะมีความสำคัญมากกว่า 2 ประเด็นแรกที่กล่าวมา

1.4 ความเป็นกันเอง การแสดงความเป็นกันเองเป็นคุณสมบัติที่ทำให้เกิดการยอมรับ เช่น การเข้าไปพูดคุยกับแม่ครัว การเข้าไปตบไหล่กับชาวบ้านของนายรักษ์ ต้นตีสุนทร การไปเดินตลาดเช้า เปิดบ้านทำอาหารและทานอาหารร่วมกับชาวบ้านในพื้นที่ ของนายเทียม นายเทอดพงษ์ ไชยนันทน์ การเปิดบ้านให้เบอร์โทรศัพท์กับชาวบ้านและบุคคลอื่นๆ โดยไม่มีขั้นตอนมารวมทั้งการพูดจาอย่างเป็นกันเองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของจังหวัดตากที่ได้รับการเลือกเกือบทุกคน

1.5 ความอ่อนน้อมถ่อมตน ความรู้สึกของประชาชนจังหวัดตากมักมีภาพเชิงบวกกับนักการเมืองที่อ่อนน้อมถ่อมตนซึ่งมักสะท้อนในรูปแบบพฤติกรรมการแสดงออกด้วยความสุภาพและการใช้คำพูด โดยมากมักจะไม่ว่าพูดอะไรที่ทำร้ายผู้อื่น แม้แต่การหาเสียงก็ไม่ค่อยเห็นการโจมตีฝ่ายตรงข้าม แต่มักนำเสนอนโยบายพรรคและการให้ความช่วยเหลือของตนเองในพื้นที่มากกว่า สำหรับความอ่อนน้อมถ่อมตนนั้นอาจสังเกตจากลักษณะของนายเทอดพงษ์ ไชยนันทน์ นายรักษ์ ต้นตีสุนทร นายชัยวุฒิ บรรณวัฒน์ และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอีกหลายคนที่ได้รับเลือกจากประชาชนจังหวัดตาก

ในประเด็นลักษณะของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้ง 5 ข้อนี้ 3 ข้อหลังมีผลต่อจิตวิทยาในการเลือกตั้งการเมืองท้องถิ่นของชาวจังหวัดตากเป็นอย่างมาก ทั้งนี้ในข้อที่ 1.3 1.4 1.5 ยังรวมถึงการวางตัวของผู้ใกล้ชิด เช่น ภรรยา และบุคคลในครอบครัวอีกด้วย¹²¹ อย่างไรก็ตามในกรณีสมาชิกวุฒิสภา จะมีลักษณะแตกต่างในหลายประเด็น ดังนี้

2. ลักษณะสมาชิกวุฒิสภาที่ได้รับการเลือกตั้ง

จังหวัดตากมีสมาชิกวุฒิสภาที่มาจากการเลือกตั้งครั้งแรกวันที่ 4 มีนาคม พ.ศ. 2543 ซึ่งเป็นการเลือกตั้งภายหลังการประกาศรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ซึ่งกำหนดให้มี ส.ส. จำนวน 200 คน โดยใช้เขตจังหวัดเป็นเขตเลือกตั้ง มีวุฒิสมาชิกได้ 2 คน ได้แก่ นายอุดร ตันติสุนทร และนายพนัส ทัศนียานนท์ และเมื่อครบวาระ 6 ปี ได้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาจังหวัดตากในวันที่ 19 เมษายน พ.ศ. 2549 โดยนายรักษ์ ตันติสุนทรและนายแพทย์ชลทิศ สินรัชตานันท์ และในการเลือกตั้งครั้งล่าสุดในวันที่ 2 มีนาคม พ.ศ. 2551 จังหวัดตากมีสมาชิกวุฒิสภาได้ 1 คน ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 การเลือกตั้งครั้งนี้ นายชินทร์ หาญสืบสาย เป็นผู้ได้รับเลือก สำหรับกรณีวุฒิสมาชิกถือว่าเป็นการเมืองที่เน้นบุคคลที่มีคุณสมบัติที่ดีและประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานสูง ในระยะแรกผู้ที่ได้รับเลือกเป็นอดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ได้รับการยอมรับ ได้แก่ นายอุดร และ นายรักษ์ ตันติสุนทร อย่างไรก็ตาม ในการ

¹²¹ ประมวลจากการสัมภาษณ์ นายชวรัฐ กัลยาณมิตร ว่าที่ร้อยตรีสุรพันธ์ เสาวเรือน และนายยศ ใจมูล

เลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาแม้จะยังอาศัยฐานเสียงเดิมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอยู่ แต่ก็ต้องมีคุณสมบัติที่ดีด้วย ดังนั้นประเด็นลักษณะสมาชิกวุฒิสภา ที่พึงประสงค์ของจังหวัดตากมีดังนี้

2.1 การศึกษา เมื่อพิจารณาพื้นฐานการศึกษาของผู้สมัคร ส่วนใหญ่จะเป็นผู้มีพื้นฐานการศึกษาที่ดี เช่น สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียง เช่น นายพนัส ทัศนียานนท์ จบการศึกษาปริญญาโท 2 สาขา จากมหาวิทยาลัยวอชิงตัน และมหาวิทยาลัยแห่งรัฐแคลิฟอร์เนียที่เบอร์กลีย์ ระดับปริญญาตรีจากคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และได้รับประกาศนียบัตรเนติบัณฑิตไทย เช่นเดียวกับนายแพทย์ชลทิศ ลิขิตานันท์ ก็จบแพทยศาสตร์ ซึ่งเป็นสิ่งที่สะท้อนว่าการเลือกสมาชิกวุฒิสภาของชาวจังหวัดตาก จะเลือกจากคุณสมบัติโดยอาจไม่รู้จักตัวผู้สมัครเลย สำหรับนายชินทร์ หาญสืบสาย ซึ่งเป็นผู้ที่ได้รับเลือกตั้งครั้งล่าสุด มีพื้นฐานการศึกษาด้านรัฐศาสตรบัณฑิต เกียรตินิยมอันดับ 2 จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และด้านบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาธุรกิจระหว่างประเทศ จากมหาวิทยาลัยวิสคอนซิน ซึ่งถือเป็นพื้นฐานการศึกษาที่ดีโดยจบจากมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียง

2.2 ประวัติการทำงาน ความสำเร็จในอาชีพโดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการรับราชการไม่ว่าจะเป็นการเมืองหรือด้านการบริหาร นับตั้งแต่ นายอุดร ตันติสุนทร ที่มีประวัติเป็นนักการเมืองเป็นที่รู้จัก เคยเป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย และมีตำแหน่งสำคัญในกรมการเมืองต่างๆ มากมาย ส่วนนายพนัส ทัศนียานนท์ นั้น ก็เป็นผู้ที่มีชื่อเสียง เคยดำรงตำแหน่งเป็นอัยการพิเศษประจำกรมอัยการ คณะบดีคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัย

ธรรมศาสตร์ มีบทบาทเกี่ยวกับกฎหมายต่างๆ โดยเฉพาะสิ่ง
แวดล้อม ถือเป็นผู้ประสบความสำเร็จในการทำงานในระดับหนึ่ง
ส่วนนายชรินทร์ หาญสืบสาย ประสบความสำเร็จโดยเคยดำรง
ตำแหน่งทูตพาณิชย์ประจำสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงปักกิ่ง
รองอธิบดีกรมส่งเสริมการส่งออก นับเป็นผู้ประสบความสำเร็จ
ในด้านบริหารราชการ

ความแตกต่างในลักษณะที่พึงประสงค์ระหว่างสมาชิก
สภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาอยู่ที่คุณสมบัติทางการ
ศึกษาและการประสบความสำเร็จในอาชีพ โดยเฉพาะการรับ
ราชการ แต่ก็ต้องมีความสัมพันธ์เป็นคนตากโดยกำเนิด เพราะ
ท้องถิ่นนิยมมีความสำคัญสำหรับการเมืองถิ่นจังหวัดตาก
อย่างไรก็ตามบุคคลที่มีต้นทุนทางสังคมในทางลักษณะอื่น เช่น
เป็นผู้เคยสมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและมีความอาวุโสก็เป็น
ปัจจัยสำคัญที่ทำให้ได้รับการยอมรับในการเลือกตั้งวุฒิสภา
ขณะที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอาจมีอายุน้อยกว่าและสภาพการ
เปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจสังคม การเมืองและเทคโนโลยีมีแนวโน้ม
ทำให้บุคคลที่จะได้รับเลือกมีแนวโน้มของอายุที่น้อยลง เพราะ
จะเป็น ผู้ทันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลง ขณะที่ผู้สมัครที่มี
ประสบการณ์มากกว่าก็อาจยับเป็นสมาชิกสภาผู้แทนแบบบัญชี
รายชื่อแทน¹²²

กล่าวโดยสรุปแล้ว ลักษณะร่วมของทั้งสมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา เป็นบุคคลที่มีพื้นฐานครอบครัว
เป็นคนจังหวัดตากโดยกำเนิด มีสภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจ สังคม
การศึกษาดี และมีความสำเร็จในอาชีพโดยมีต้นทุนทางสังคมสูง

¹²² สัมภาษณ์นายสุรพันธ์ เสาร์เรื่อนที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดตาก
เมื่อวันที่ 11 สิงหาคม พ.ศ. 2551 เวลา 9.00-12.00 น.

แต่กรณีของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอาจต้องเพิ่มความสม่ำเสมอในการพบปะชาวบ้าน เพื่อแสดงถึงความจริงใจและความเป็นกันเอง ตลอดจนต้องมีความอ่อนน้อมถ่อมตน รวมทั้งมีแนวโน้มที่จะมีอายุน้อยลงเพื่อตอบรับกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และเทคโนโลยี นอกจากนี้คุณสมบัติที่ตัวบุคคลแล้ววิธีการหาเสียงก็มีความจำเป็น แต่นักการเมืองถิ่นจังหวัดตากจะมีลักษณะและวิธีการคล้ายคลึงกันซึ่งสามารถวิเคราะห์ได้ดังนี้

วิธีการหาเสียง

การเมืองถิ่นตากนับตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันมีวิธีการหาเสียงที่คล้ายคลึงกันเป็นส่วนใหญ่ แต่จะมีรูปแบบของกลวิธีในการหาเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมากกว่าการหาเสียงเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา ด้วยเหตุผลและข้อบังคับของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยเฉพาะฉบับ ปี พ.ศ. 2550 อย่างไรก็ตามกลวิธีการหาเสียงของการเมืองถิ่นตากไม่ได้เข้มข้นเต็มรูปแบบเหมือนกับการหาเสียงของจังหวัดอื่น ซึ่งโดยทั่วไปมีกลวิธีที่ใช้ในการหาเสียง ดังนี้

1. การให้ความช่วยเหลือในการอนุเคราะห์อุปถัมภ์ในรูปแบบต่างๆ ทั้งในช่วงเลือกตั้งและก่อนการเลือกตั้งและเป็นหนึ่งในวิธีการของนักการเมืองถิ่นตากมาตั้งแต่อดีต จนถึงปัจจุบัน เช่น การสนับสนุนกลุ่มแม่บ้าน การประชุมสัมมนา การจัดหาอุปกรณ์กีฬา ถ้วยรางวัลไปจนถึงการบริจาคเงินสร้างตึก และซื้ออุปกรณ์ทางการแพทย์ อาคารต่างๆ ของวัดและโรงเรียน รวมทั้งสถานที่ราชการต่างๆ ทั้งนี้รวมถึงการสนับสนุนการจัดงานหรือการจัดกิจกรรมในวันสำคัญ เช่น งานวันเด็ก งานกาชาด

งานการกุศล และงานรื่นเริงตามเทศกาลต่างๆ

2. การร่วมกิจกรรมทางสังคม นักการเมืองถิ่นได้ใช้โอกาสแสดงตัวต่อสาธารณชนตามงานเทศกาล งานประเพณี งานเฉลิมฉลองในโอกาสสำคัญ งานมงคล รวมถึงงานศพ ซึ่งอาจมีพวงหรีดที่ใช้ระบุชื่อนักการเมืองถิ่นในพิธีเหล่านั้น

3. การจัดตั้งหัวคะแนนและแกนนำเครือข่ายเพื่อทำหน้าที่รักษาคะแนนเสียงในแต่ละพื้นที่ ซึ่งบางครั้งไม่ได้เรียกว่าหัวคะแนน สำหรับรูปแบบการจัดตั้งมีทั้งที่เป็นตัวบุคคลที่เคยมีตำแหน่งต่างๆ ในท้องถิ่น เช่น สมาชิกสภาจังหวัด นายกหรือรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ประธานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรในพื้นที่ต่างๆ หรือเป็นเครือข่ายเครือญาติบ้าง ซึ่งในอดีตอาจพบเห็นการมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับคนในหมู่บ้านในหลายรูปแบบอย่างแนบแน่น นอกจากนี้ยังมีกลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขและกลุ่มผู้นำชุมชนต่างๆ การแทรกซึมการสร้างความสัมพันธ์ในกลุ่มการเมืองเดิมนับว่ามีความผูกพันลึกซึ้งในลักษณะช่วยเหลืออุปถัมภ์ ต่างตอบแทน และยังรวมถึงความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดเป็นกันเอง ซึ่งทำให้การเข้ามาของนักการเมืองต่างถิ่นนั้นเป็นไปได้ยาก

4. การลงพื้นที่พบปะประชาชนในลักษณะเคาะประตูบ้าน ทั้งช่วงก่อนและภายหลังได้รับการเลือกตั้ง สังกัดได้จากนักการเมืองถิ่นพรรคประชาธิปัตย์ที่อาศัยการทำงานเป็นทีมผลัดเปลี่ยนหมุนเวียน เพื่อทำให้เกิดความคุ้นเคยและทำให้เกิดความรู้สึกเป็นกันเองไม่ถือตัว มีการพบปะประชาชนในทุกสัปดาห์ โดยมากมักมีการวางแผนเยี่ยมในวันเสาร์-อาทิตย์ ในขณะที่เดียวกันนักการเมืองถิ่นจะเข้าไปที่ทำการสาขาพรรค เพื่อรับเรื่องราวปัญหาโดยอาจค้างคืนและตื่นเช้าเพื่อเยี่ยมตลาด และซื้อข้าวของมาพร้อมทำอาหารรับประทานร่วมกับชาวบ้าน และ

เมื่อพบปะชาวบ้านก็มักจะพูดคุย และเข้าถึงโดยอาจดื่มเหล้าขาวหรือที่เรียกว่าเหล้าโรง ซึ่งเป็นการแสดงความเป็นกันเอง และความไม่ถือตัวของนักการเมืองถิ่นของพรรคประชาธิปัตย์เกือบทุกคน

5. การใช้แผ่นป้ายใบปลิวและแผ่นพับแนะนำตนเอง ซึ่งเป็นวิธีการที่ใช้นับตั้งแต่สมัยดั้งเดิมและยังคงใช้ในปัจจุบัน เนื้อหาส่วนใหญ่ก็จะแนะนำตนเอง ความมีชื่อเสียง การประสบความสำเร็จในอาชีพและผลงาน คุณประโยชน์ที่ทำได้จังหวัดตาก รวมถึงการระบุนโยบายพรรคและมักมีรูปภาพพรรคในแผ่นป้ายหาเสียงและบัตรแนะนำตัว

6. การปราศรัย เป็นกลวิธีในการหาเสียงในสถานที่สาธารณะ ซึ่งอาจเป็นที่ที่กรรมการการเลือกตั้งได้จัดไว้ให้ผู้สมัครปราศรัยหาเสียง หรือในชุมชน หมู่บ้าน เช่น ศาลาประชาคมต่างๆ อาจมีการใช้เครื่องขยายเสียงหรือโทรโข่ง และอาจมีการฉายหนังกลางแปลง ซึ่งได้เริ่มมีในสมัยนายเทียม ไชยนันท์ การปราศรัยใหญ่มักจัดในชุมชน เช่น หน้าเทศบาล ตลาดริมน้ำลิ่งที่เป็นข้อสังเกตุตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันมักมีการหาเสียง 2 ลักษณะ คือ เน้นนโยบายพรรค หรือเน้นประโยชน์ที่เคยทำให้กับประชาชน อย่างไรก็ตามมักไม่ค่อยปรากฏว่ามีการใช้ถ้อยคำดุเดือด ว่ากล่าวฝ่ายตรงข้าม โดยมากมักไม่กล่าวถึงกันและกัน ซึ่งอาจเป็นวัฒนธรรมการหาเสียงอย่างหนึ่งของนักการเมืองถิ่นจังหวัดตากที่เป็นเอกลักษณ์ไม่เหมือนจังหวัดอื่น ทำให้ภาพการเมืองตากเรียบง่ายและไม่ค่อยมีปัญหา จากการวิเคราะห์พบว่านักการเมืองถิ่นเหล่านั้นทราบดีว่าประชาชนชาวดากชอบชีวิตเรียบง่ายไม่ชอบทำที่ที่ก้าวร้าว ช่มชู้ ทำทายเป็นและโจมตีผู้อื่น การใช้ถ้อยคำดุเด็ดเผ็ดมันจะทำให้เสียคะแนนนิยมที่ได้รับจากชาวจังหวัดตาก

จากกลวิธีทั้งหมดที่นักการเมืองถิ่นจังหวัดตากได้ใช้หาเสียงเลือกตั้ง ตั้งแต่การให้ความช่วยเหลืออนุเคราะห์และอุปถัมภ์ จนถึงการใช้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรส่วนใหญ่ให้เบอร์โทรศัพท์กับผู้ที่มาติดต่อสามารถโทรศัพท์ถึงตัวโดยตรง บางครั้งไม่ต้องผ่านเลขา การร่วมกิจกรรมทางสังคม การตั้งแกนนำและเครือข่าย และการลงพื้นที่พบปะประชาชนในลักษณะเคาะประตูบ้าน ความสม่ำเสมอของกลวิธีดังกล่าวล้วนทำให้ได้รับความชื่นชอบ และประชาชนก็ได้รับรู้ถึงความเป็นกันเอง และความจริงใจของนักการเมือง

อดีต-ปัจจุบันและทิศทางแนวโน้มของการเมืองถิ่นจังหวัดตาก

ภายหลังมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองในปีพ.ศ. 2475 ชาวจังหวัดตากเริ่มมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลงกฎกติกาจากกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ทิศทางการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ และสภาพสังคมของประเทศ ชาวตากยอมรับผู้นำที่มีความรู้ความสามารถทำคุณประโยชน์ให้จังหวัดตาก ผู้สมัครทางการเมืองส่วนใหญ่เป็นบุคคลในกลุ่มที่มีความพร้อม ไม่ว่าจะเป็นฐานะทางการเงิน ทางด้านครอบครัว และสถานภาพทางสังคม ซึ่งเป็นกลุ่มคหบดี ข้าราชการผู้ใหญ่ที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ หรือกลุ่มพ่อค้า นักธุรกิจ การเมืองถิ่นจังหวัดตากผูกโยงกับโครงสร้างทางสังคมที่ประกอบด้วยชนชั้นผู้นำ ได้แก่ คหบดี ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ ข้าราชการทั่วไป และชาวบ้าน ที่เป็นคนส่วนใหญ่ในทางสังคมจังหวัดตาก โดยนักการเมืองถิ่นจะเป็นกลุ่มคหบดี ข้าราชการผู้ใหญ่ที่ประสบความสำเร็จ นักธุรกิจที่มีฐานะเศรษฐกิจมั่นคงซึ่งเป็นชนชั้นนำ (elite) ในสังคมชาวตาก นักการเมืองถิ่นที่มักได้รับเลือกตั้งจะเป็นบุคคลในกลุ่มหรือมีเครือข่ายโยงใยภายในกลุ่มเดียว ใน

ขณะที่กลุ่มคนชั้นกลาง เช่น ข้าราชการและกลุ่มเกษตรกร รับจ้างไม่ค่อยมีโอกาสเข้ามาเป็นผู้สมัคร และด้วยสังคมของ ชาวตากมีความเรียบง่าย ฟังพากันในระบบอุปถัมภ์ ในลักษณะ เครือญาติ จึงแทบจะรู้จักกันหมดทำให้สามารถใช้เป็นฐาน คะแนนได้เป็นอย่างดี ขณะที่พัฒนาการทางการเมืองชี้ให้เห็น ว่าชาวจังหวัดตากนั้นมีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้นจากสถิติ การไปลงคะแนนเสียงต่างๆ¹²³

อย่างไรก็ตามวัฒนธรรมเมืองตากยังคงเน้นตัวบุคคลมากกว่าพรรค ขณะที่ความเป็นพรรคประชาธิปไตยในจังหวัดเป็น องค์ประกอบร่วมให้ได้รับการเลือกตั้ง ชาวจังหวัดตากหลายคน ที่ชอบพรรคประชาธิปไตยมักไม่ทราบนโยบายพรรค ดังนั้น อิทธิพลของตัวบุคคลโดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องและได้รับการ สนับสนุนจากตระกูลตันติสุนทร และตระกูลไชยนันท์ ยังคงเป็น ปัจจัยหลักที่ทำให้มีแนวโน้มว่าจะได้รับเลือก ในขณะที่พื้นฐาน ความรู้ความสามารถ การเข้าถึงประชาชน ความสม่ำเสมอ ความจริงใจ ความอ่อนน้อมถ่อมตนและการมุ่งสร้างผลงานให้เห็น เป็นรูปธรรมเป็นจุดแข็งที่ทำให้ได้รับการเลือกตั้ง โดยเฉพาะ หากสังกัดพรรคประชาธิปไตย ก็จะทำให้พรรคการเมืองทาง เลือกอื่นไม่สามารถแทรกเข้ามาได้ แม้ว่าจะมีปัจจัยมากมายที่ ส่งผลต่อการได้รับการคัดเลือก

ประเด็นดังกล่าวข้างต้น จากการศึกษาข้อมูลพบว่า การ เลือกผู้สมัครของพรรคประชาธิปไตยล้วนต้องพิจารณาจากความสามารถอันเป็นที่ยอมรับ แม้จะไม่ใช่ที่รู้จักก็ตาม ประกอบกับ การเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาปัจจุบันสะท้อนให้เห็นถึงการเลือกตัวแทน

¹²³ สัมภาษณ์ว่าที่ร้อยตรีสุรพันธ์ เสารีเรือน นายชวรัฐ กัลยาณมิตร นายไพโรจน์ ปรียาร์ตน์ และนายวัลลภ สุวรรณเพ็ญ

ของชาวจังหวัดตาก ที่คำนึงถึงคุณสมบัติการประสบความสำเร็จ ในอาชีพต่าง ๆ ด้วย ดังนั้นนักการเมืองถิ่นจังหวัดตากจึงได้รับการยอมรับในระดับประเทศเสมอ ความยากง่ายและกลยุทธ์ของนักการเมืองถิ่นจังหวัดตาก อาจต้องรอผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลง จากกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย อย่างไรก็ตาม ด้วยการสนับสนุนของตระกูลไชยนันท์ และตระกูลตันติสุนทร รวมถึงนายชัยวุฒิ บรรณวัฒน์ ที่มาจาก อำเภอแม่สอด ซึ่งเป็นนักการเมืองถิ่นที่พัฒนาตนเองจนได้รับความยอมรับอย่างมาก และได้มาเป็นกำลังสำคัญที่จะทำให้การเมืองถิ่นจังหวัดตากยังมีลักษณะผูกขาดอยู่กับพรรคประชาธิปัตย์ แม้ว่าต่อไปอาจมีการเลือกนักการเมืองใหม่ที่มีคุณสมบัติเข้ามาแทนที่นายชัยวุฒิ ซึ่งโอกาสที่จะขยับไปเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อย่อมมีมากขึ้น

ดังนั้นกลไกที่จะเห็นในอนาคตคือ กลไกการสรรหา และคัดเลือกผู้สมัครที่มีคุณสมบัติครบถ้วนมากขึ้นเรื่อยๆ แม้ว่าระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนจะยังไม่มากก็ตาม โดยกลวิธีการหาเสียงที่นำมาใช้ได้อย่างได้ผลและสามารถฝังลึกในจิตใจของชาวจังหวัดตากก็คือ การเข้าถึงประชาชนอย่างสม่ำเสมอ จริงใจ และเป็นกันเอง ตามแนวทางของนายเทียมและนายเทอดพงษ์ ไชยนันท์ ที่มุ่งสร้างผลงานให้เห็นเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

นับตั้งแต่การเปลี่ยนแปลงการปกครองใน ปี พ.ศ. 2475 จังหวัดตากมีนักการเมืองถิ่นที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน 13 คน และสมาชิกวุฒิสภา 5 คน ในจำนวนสมาชิกวุฒิสภานี้เคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2 คน คือ นายอุตร และนายรักษ์ ตันตีสุนทร รวมแล้วมีนักการเมืองถิ่น 16 คน มีนักการเมืองถิ่นจากอำเภอเมือง จำนวน 13 คน จากอำเภอแม่สอด จำนวน 2 คน จากอำเภอบ้านตากจำนวน 1 คน โดยนักการเมืองถิ่นกลุ่มใหญ่เติบโตมาจากตรอกบ้านจีน ซึ่งมีฐานะทางเศรษฐกิจและการศึกษาดี ซึ่งถือเป็นต้นทุนทางสังคมที่สูง ตลอดจนมีการวางรากฐานทางการเมืองภายในกลุ่มโดยเฉพาะในตระกูลไชยนันท์ และเครือญาตินับตั้งแต่ นายเทียม นายเทอดพงษ์ จนกระทั่งรุ่นลูกหลาน ได้แก่ นายธนิศพล ไชยนันท์ และ นายแพทย์เอียรชัย สุวรรณเพ็ญ โดยทั้งหมดยึดอุดมการณ์ของพรรคประชาธิปัตย์ ที่ถูกปลูกฝังจนแยกไม่ออกจากชาวจังหวัดตาก เลือกจากตัวบุคคลหรือเลือกจากความเป็นพรรคประชาธิปัตย์

ขณะที่ตระกูลตันตีสุนทร โดยเฉพาะนายอุตร ซึ่งเป็นเสมือนคู่แข่ง ปัจจุบันเป็นเสมือนพันธมิตรทางการเมือง เพราะรุ่นต่อมา ได้แก่ นายรักษ์ และนายธณัญเข้ามาสังกัดพรรคประชาธิปัตย์ แม้ว่าจะมีการแข่งขันในด้านคะแนน แต่การเมืองจังหวัดตากไม่ได้ห้ามนักการเมืองต่างฝ่ายต่างหาเสียง แทบจะไม่เห็นการโจมตีกัน โดยมากจะถามปัญหาของชาวบ้านและหาทางช่วยเหลือ ทั้งสองฝ่ายต่างใช้นโยบายให้ความช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ด้วยความสม่ำเสมอ โดยการเข้าหาประชาชนด้วยความจริงใจซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ได้รับเลือก นอกจากนี้ การอาศัยบารมีของบุคคลที่เคยปูทางและมีต้นทุนทางสังคม เช่น อาศัยชื่อเสียง เครือข่ายเดิมของนายเทียม นายเทอดพงษ์

ไชยนันท์ นายอุตร และนายรักษ์ ตันติสุนทร ยกตัวอย่างเช่น นายชัยวุฒิ บรรณวัฒน์ ซึ่งเดิมนั้นอาศัยฐานเสียงของนายอุตร และนายเทอดพงษ์ ต่อมาได้สร้างฐานคะแนนของตนเองขึ้นมาได้อย่างเหนียวแน่น ซึ่งทำให้ปัจจุบันมีความนิยมสูงสุด สำหรับการหาเสียงนั้นส่วนใหญ่จะใช้รถขยายเสียง การเดินเคาะประตูบ้าน การปราศรัยหาเสียง การเข้าไปร่วมงานประเพณีต่างๆ ส่วนกรณีของสมาชิกวุฒิสภาต้องได้รับการยอมรับจากภายนอก โดยเฉพาะในระดับประเทศ ทั้งหมดนี้เป็นสาเหตุสำคัญที่จะนำไปสู่การได้รับเลือกตั้ง

อย่างไรก็ตาม จากการศึกษา พบว่าวัฒนธรรมการเมืองของชาวจังหวัดตากส่วนใหญ่เป็นลักษณะไพร่-ฟ้า ประชาชนส่วนใหญ่ไม่ชอบเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับกิจกรรมทางการเมือง จะมีบ้างในบางกลุ่มที่ติดตามการเมือง รับฟังข่าวสาร วิพากษ์วิจารณ์ แต่ไม่เข้าไปร่วมทางการเมืองอย่างจริงจัง เช่นการเรียกร้องในสิทธิและผลประโยชน์ต่างๆ สำหรับการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งก็เพราะต้องการให้ความช่วยเหลือบุคคลที่ตนรักใคร่และเป็นพวกพ้องมากกว่าที่จะเลือกเพราะอุดมการณ์ทางการเมือง ขณะที่โครงสร้างทางสังคมของจังหวัดตากไม่ค่อยมีการเปลี่ยนแปลง ยิ่งทำให้การเมืองจังหวัดตากผูกขาดในกลุ่มบุคคลที่ได้วางรากฐานเอาไว้ ดังนั้นพื้นฐานครอบครัว พื้นฐานการศึกษา ความพร้อมด้านเศรษฐกิจ ลักษณะบุคลิกภาพที่จริงจัง มีความเป็นกันเอง อ่อนน้อมถ่อมตน ไม่ก้าวร้าวและขยันลงพื้นที่พบปะประชาชน และหากสังกัดพรรคประชาธิปไตย และต้องการเล่นการเมืองเป็นอาชีพ โดยไม่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ทับซ้อนก็จะทำให้ประสบความสำเร็จในการเลือกตั้ง

กล่าวโดยสรุป งานวิจัยครั้งนี้มุ่งเน้นการปูพื้นฐานข้อมูลนักการเมืองถิ่นของจังหวัดตาก โดยการอธิบายโครงสร้างและ

พฤติกรรมทางการเมืองตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ทั้งนี้ ด้วยข้อจำกัดของเวลา งบประมาณและข้อมูลที่บางครั้งอันไหวต่อการวิเคราะห์และสรุป และการพยายามตอบคำถามการวิจัยถึงสาเหตุของการได้รับเลือกเข้ามาเป็นตัวแทน ได้ทำให้ผลการวิเคราะห์เป็นเชิงบวกมากกว่าจะเห็นกลวิธีที่แยบยลซึ่งก็ยากที่จะพบหลักฐานและหาข้อสรุป ดังนั้นในอนาคตอาจต้องทำการสำรวจความคิดเห็นจากประชาชน รวมทั้งศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการไม่ได้รับการเลือกตั้งในจังหวัดเพิ่มเติมเพื่อทำให้การศึกษาการเมืองถิ่นจังหวัดตากมีความสมบูรณ์มากขึ้น ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการเมืองของประเทศต่อไป

บรรณานุกรม

กระทรวงมหาดไทย. กรมการปกครอง ข้อมูล สถิติ และผลการ
เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2 กรกฎาคม 2538.
กรมการปกครอง. โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น.

_____. เทศาภิบาลฉบับพิเศษ การเลือกตั้งสมาชิก
สภาผู้แทนราษฎร 2 กรกฎาคม 2538. กรมการปกครอง
โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, 2538.

_____. กรมการปกครอง ข้อมูล สถิติ และผลการ
เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 17 พฤศจิกายน
2539. กรุงเทพมหานคร: กรมการปกครอง กระทรวง
มหาดไทย, 2539.

คณะกรรมการฝ่ายประมวลเอกสารและจดหมายเหตุเนื่องใน
พระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ 5 ธันวาคม
2542. วัฒนธรรม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์
และภูมิปัญญา จังหวัดตาก. 2542.

โคทม อาริยา. แบบวิธีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร.
เอกสารโรเนียวสำหรับประกอบการฝึกอบรมหลักสูตร
วิทยากรการเลือกตั้ง. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการ
การเลือกตั้ง, 2541, หน้า 135.

เฉลียว วัชรพุกก์. ชีวิตประวัติของนายเฉลียว วัชรพุกก์ ที่จัดทำ
เพื่อแจกในงานฉลองครบรอบ 70 ปี ในวันที่ 29
มกราคม 2536.

ชงคชาวุ สุวรรณมณี และอริย์รัช แก้วเกาะสะบ้า. รายชื่อสมาชิก
สภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2475-2548. สำนักงาน
เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

เทียม ไชยนันท์. อนุสรณ์พิธีพระราชทานเพลิงศพ ณ เมรุหลวง
หน้าพลับพลาอิสริยาภรณ์ วัดเทพศิรินทราวาส ในวันที่
21 ธันวาคม พ.ศ. 2540.

ประณาทกรณี, พระ (ถม อินทรสูต). อนุสรณ์พระประณาทกรณี
(ถม อินทรสูต) จัดพิมพ์เพื่ออภินันทนาการ แต่ผู้มาใน
งานพระราชทานเพลิงศพ ณ เมรุวันมกุฎกษัตริยาราม
วันที่ 25 ธันวาคม 2494.

ประเสริฐ ปัทมสุคนธ์. วารสารรัฐสภาไทยในรอบ 42 ปี (2475-
2517). กลุ่มรัฐกิจเสรี พิมพ์ครั้งที่ 2, พระนคร.

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. ประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เล่ม 124 ตอนที่ 47ก วันที่ 24 สิงหาคม 2550.

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง. ประกาศคณะกรรมการ
การเลือกตั้ง เรื่องการกำหนดเขตเลือกตั้งแบบแบ่งเขต
เลือกตั้ง สำหรับจังหวัดที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้
ไม่เกินสามคน ลงวันที่ 19 ตุลาคม 2550.

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดตาก. รายงานข้อมูล
พื้นฐานสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำ
จังหวัดตากและข้อมูลจังหวัดตาก. 2550.

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง 2543. รายงานการวิจัยการ
เลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. 2543 เลือกตั้งประจำ
จังหวัดตากและข้อมูลจังหวัดตาก.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ตาก สุดประจิมที่
ริมเมย. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน, 2550.

สำนักงานจังหวัดตาก. จังหวัดตาก. เอกสารเผยแพร่ประชาสัมพันธ์.
2550.

สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา. หนังสือ 67 ปี สมาชิกรัฐสภาไทย
พ.ศ.2575-2542.

หมั่ง สายชุ่มอินทร์. อนุสรณ์พิธีพระราชทานเพลิงศพ ณ เมรุ
วัดใหม่มะเขือแจ้ อำเภอเมือง จังหวัดตาก วันที่ 2
พฤษภาคม 2524.

องค์การบริหารส่วนจังหวัดตาก. แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2551-
2553) องค์การบริหารส่วนจังหวัดตาก. กองแผนและงบประมาณ,
2551.

อุดร ตันติสุนทรเวช. เอกสาร ชีวิตและงานอุดร 72 ปี ที่แจกในงาน
ครบรอบคล้ายวันเกิด 4 กันยายน 2548.

แหล่งข้อมูล ออนไลน์ <http://tak.ect.go.th/>

แหล่งข้อมูล ออนไลน์ <http://www.tak.go.th/>

แหล่งข้อมูล ออนไลน์ <http://www.takcity.org/>

นามานุกรม

- กฤตนี ทวีเกื้อกมลกิจ สัมภาษณ์ที่ร้านลิ้มชัชเซ็ง วันที่ 9 มีนาคม พ.ศ. 2551 เวลา 9.30-11.30 น.
- กฤษณ์ อยู่สวัสดิ์ สัมภาษณ์ที่บ้าน หมู่ 5 ตำบลวังหิน วันที่ 23 กรกฎาคม พ.ศ. 2551 เวลา 7.00-8.00 น.
- เฉลิมพร มหาภาส การพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการ วันที่ 11 มีนาคม พ.ศ. 2551 เวลา 10.00-11.00 น.
- ชลทิศ ลินรัชตานันท์ สัมภาษณ์ที่บ้าน วันที่ 22 กรกฎาคม พ.ศ. 2551 เวลา 11.00-12.00 น.
- ชวรัฐ กัลยาณมิตร สัมภาษณ์ที่บ้านริมน้ำ วันที่ 12 สิงหาคม พ.ศ. 2551 เวลา 12.00-14.30 น.
- ชรินทร์ หาญสีบสาย สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ วันที่ 2 กันยายน พ.ศ. 2551 เวลา 12.00-13.00 น.
- ชาญวุฒิ วัชรพุกก์ สัมภาษณ์ที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติ วันที่ 27 มิถุนายน พ.ศ. 2551 เวลา 10.00-11.00 น.
- ชัยวุฒิ บรรณวัฒน์ สัมภาษณ์ที่พรรคประชาธิปัตย์ วันที่ 10 เมษายน พ.ศ. 2551 เวลา 10.00-11.00 น.
- เตือนใจ จันตา สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ วันที่ 14 สิงหาคม พ.ศ. 2551 เวลา 9.00-11.00 น.
- ถาวร กาสมสัน สัมภาษณ์ที่บ้าน วันที่ 23 มีนาคม พ.ศ. 2551 เวลา 13.00-13.30 น.
- เทอดพงษ์ ไชยนันท์ สัมภาษณ์ที่พรรคประชาธิปัตย์ วันที่ 13 มีนาคม พ.ศ. 2551 เวลา 10.00-11.00 น.

- ธัญญ์ ดันตีสุนทร สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ วันที่ 29 กรกฎาคม พ.ศ. 2551 เวลา 11.00-12.00 น.
- ธนพล เจียมอุดมทรัพย์ สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ วันที่ 2 กันยายน พ.ศ. 2551 เวลา 10.00-11.00 น.
- ธนิตพล ไชยนันท์ สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ วันที่ 30 สิงหาคม พ.ศ. 2551 เวลา 10.00-11.00 น.
- เถียรชัย สุวรรณเพ็ญ สัมภาษณ์ที่บ้านจังหวัดตาก วันที่ 10 มีนาคม พ.ศ. 2551 เวลา 17.00-18.30 น.
- บุญผล หล่อแหลม การพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการ วันที่ 11 มีนาคม พ.ศ. 2551 เวลา 8.30-9.00 น.
- พนัส ทศนียานนท์ สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ วันที่ 1 กันยายน พ.ศ. 2551 เวลา 12.40-13.40 น.
- เพลินใจ เลิศลักษณ์วงศ์ สัมภาษณ์ที่บ้านตำบลแม่ปะ วันที่ 21 กรกฎาคม พ.ศ. 2551 เวลา 14.00-16.00 น.
- พีรพงศ์ เสมรสุต สอบถามข้อมูลทางโทรศัพท์ วันที่ 7 มีนาคม พ.ศ. 2551 เวลา 13.00-13.30 น.
- ไพโรจน์ ปรียารัตน์ สัมภาษณ์ที่บ้าน วันที่ 10 มีนาคม พ.ศ. 2551 เวลา 17.00-17.30 น.
- มนัส สายชุ่มอินทร์ การพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการ วันที่ 23 มีนาคม พ.ศ. 2551 เวลา 9.00-11.00 น.
- ยศ ใจมูล สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ วันที่ 28 กรกฎาคม พ.ศ. 2551 เวลา 14.00-15.00 น.
- รักษ์ ดันตีสุนทร สัมภาษณ์ที่บริษัทสหวนกิจ วันที่ 21 กรกฎาคม พ.ศ. 2551
- วัลลภ สุวรรณเพ็ญ สัมภาษณ์ที่บ้าน วันที่ 10 มีนาคม พ.ศ. 2551 เวลา 20.00-21.00 น.

- สมจิตต์ ทิพยเกษร สัมภาษณ์ที่บ้าน วันที่ 23 กรกฎาคม พ.ศ. 2551
เวลา 9.00-11.00 น.
- สงศิริ ทิพยเกษร สัมภาษณ์ที่บ้าน วันที่ 23 กรกฎาคม พ.ศ. 2551
เวลา 9.00-11.00 น.
- สุรพันธ์ เสาร์เรือน สัมภาษณ์ที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง
จังหวัดตาก วันที่ 11 สิงหาคม พ.ศ. 2551
เวลา 9.00-11.00 น.
- สุคนธ์ เรือนสอน สัมภาษณ์ที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง
จังหวัดตาก วันที่ 11 สิงหาคม พ.ศ. 2551
เวลา 10.30-11.50 น.
- อรอุมา แสนคง สัมภาษณ์ที่สำนักงานพรรคประชาธิปัตย์
อำเภอเมืองตาก วันที่ 14 สิงหาคม พ.ศ. 2551
เวลา 11.00-12.00 น.
- อุตร ตันติสุนทร สัมภาษณ์ที่บ้านกรุงเทพ วันที่ 6 มีนาคม พ.ศ.
2551 เวลา 17.30-19.30 น.